T.C.
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YAHYÂ NAZÎM DÎVÂNI
(III.DÎVÂN)
(İNCELEME-METİN)

Tezi Hazırlayan
Mehmet ŞİMŞEK

Tezi Yöneten
Prof. Dr. Ümit TOKATLI

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Nisan 2007
KAYSERİ

T.C.

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YAHYÂ NAZÎM DÎVÂNI

(III.DÎVÂN)

(İNCELEME-METİN)

Tezi Hazırlayan

Mehmet ŞİMŞEK

Tezi Yöneten

Prof. Dr. Ümit TOKATLI

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Nisan 2007

KAYSERİ

Prof. Dr. Ümit TOKATLI danışmanlığında Mehmet ŞİMŞEK tarafından hazırlanan "Dīvān-ı Belāġat-ʿUnvān-ı Naẓīm, YAHYĀ Naẓīm (III. Dīvān)" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

13 /04/ 2007

JÜRİ:

Danışman :Prof.Dr. Ümit TOKATLI ....

Üye : Doç.Dr. Atabey KILIÇ ....

Üye : Yrd. Doç.Dr. Ziya AVŞAR ....

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 11.05.2007.. tarih ve ......14......... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

11.../05/2007

Prof.Dr. Kerim TÜRKMEN

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Türkler, İslamiyeti kabul ettikten sonra yeni bir edebiyat meydana getirmişlerdir. Dîvân Edebiyatı, üç büyük kaynaktan beslenmiştir. Türk, İran ve Arap edebiyatlarının estetik bir sentezi olan Dîvân edebiyatı, başlangıçtan sonuna kadar sürekli bir gelişim göstermiştir.

Arapça, Farsça ve Türkçe'nin karışımından oluşan bir dille Türk insanının her türlü duygu, düşünce ve hayâlleri, devrin edebî zevkine göre işlenmiştir. Dîvân şâirleri üç dilin kelimelerinden, işleyecekleri konuya göre seçme yaparken bir kuyumcu titizliği göstermişlerdir. Kelimelerle boğuşmamışlar, balmumundan oyuncak yapar gibi, onlarla oynamışlardır.Kelimelere istedikleri anlamları rahatlıkla yükleyip, çarpıcı mazmunlar ortaya koymuşlardır.

İşte konumuz olan Yahyâ Nazîm ve Dîvânı da böyle büyük bir edebiyatın seçkin ürünlerindendir. 17. yy.'ın ikinci yarısında ve 18. yy.'ın başında yaşamış olan Yahyâ Nazîm dönemin üstât şâirlerindendir.O, Dîvân Edebiyatında na'tleri, şarkıları ve beş dîvânıyla müstesnâ bir yere sahiptir. Dîvân şâirleri arasında onun kadar na't yazan başka bir şâir yoktur, denebilir. Ve Nâîlî'den sonra -dokuz şarkıyla- şarkı nazım şeklini ilk deneyen şâirdir. Hatta birçok kaynak eserde onun şarkı nazım şeklini deneyen ilk Dîvân şâiri olduğu söylenir.

Aynı zamanda musikîşinas da olan şâirimiz Yahyâ Nazîm, beş yüzden fazla şarkı bestelemiş ve okumuştur. Şarkılarının bir kısmı günümüze kadar gelmiştir.

Yahyâ Nazîm hakkında söylenecek bir çok şeyi Yahyâ Nazîm'ın I. Dîvân'ını inceleyen Nevin Gümüş, çeşitli konularda yaptığı derlemeleri en iyi şekilde düzenleyip verdiği için burada tekrarlama gereği duymadık.

Çalışmalara uzun süre ara vermiş bir öğrenci olarak bize tanınan sürede tez konumuz olan Yahyâ Nazîm'in III. Divân'ını mükemmel bir şekilde hazırlama niyetiyle işe başladık. Kısa sürede bitirmeyi umut ediyorduk. Fakat Yahyâ Nazîm'in diğer divânlarını yüksek lisans tezi olarak inceleyen arkadaşların da belirttiği gibi şâirimizin dili Arapça ve Farsçanın çok az kullanılan kelimeleriyle dolu olduğundan bize çok ağır geldi.Şâirin dili bizi çok uğraştırdı. Onun için istenen sürede metin incelemesini tamamlayamadık. Çünkü 18. yy.'ın bize göre ağır diliyle (Dîvân şiirinin dilinden uzak kalmış bizler için bu dili kolayca kavramak zordur. Çünkü Dîvân şâiri anadiliyle beraber Arapça ve Farsça'yı da

öğreniyordu.Ama günümüzdeki nesil bu dilden ve kültürden uzak kalmıştır.Bu eserlerin kolayca günümüze aktarılması için liseden itibaren bu kültür verilmelidir.) yazılmış olan dîvânı baştan sona okumak, okunanları transkripsiyonlu olarak yazıya geçirmek, kelimelerin doğru okunup okunmadığını anlamak için sözlük taraması yapmak, ayrıca okunanları mısra mısra vezne uygun olup olmadığını incelemek, takdir edersiniz ki çok zaman alıyor.

Ama yine de her türlü sıkıntısına rağmen bu tezi tamamlayarak Türk Edebiyatına hizmet etmiş olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Yahyâ Nazîm'in III. Dîvânında genellikle herkes tarafından kullanılan transkripsiyon yöntemini kullandık.

Yüksek lisans tezimiz olan Yahyâ Nazîm'in "Dîvân-ı Belâğat-'Unvan-ı Nazîm" (III.Dîvân) adlı eser, Raşit Efendi Kütüphanesinde 1336 numarayla kayda geçmiştir. Bu Dîvân matbû olup Takvim-î Vekâyî Matbaasında (İst.) 1257'de (1841) yayınlanmıştır. Yahyâ Nazîm'in büyük bir cilt tutan (500 sayfa)beş kısma ayırdığı Dîvân'ından (5 Dîvân'dan oluşmuş) III.Dîvân'ı biz inceledik.III.Dîvân, 195-248 sayfaları arasında yer alan elli dört sayfalık bir eserdir.Düzenleniş tarihi ise 1098 (1686)'dır.

Yahyâ Nazîm'in III. Dîvânında iki (2) münâcât bulunmaktadır. Kâsîde nazım şekliyle yazılmış yirmi sekiz (28) na't, gazel nazım şekliyle yazılmış bir (1) na't, terkib-i bent nazım şekliyle yazılmış iki (2) na't ve kıt'a nazım şekliyle yazılmış bir (1) tarih bulunmaktadır.

Çalışmamız "İnceleme" ve "Metin" olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Metin okunduktan sonra transkripsiyonu yapılmıştır.Birçok eksiği ve hatası olduğuna inandığımız bu çalışmayı, bütün gayretlerimize rağmen istediğimiz mükemmeliyete erdiremedik. Çünkü tezi bir yıl gibi kısa bir zaman zarfında okumak, bilgisayarla yazıya geçirmek, tekrar tashîhini yapmak ve ayrıca incelemek olağanüstü bir çaba gerektiriyordu. Buna karşılık biz Yahyâ Nazîm'in Dîvân'ının (III. Dîvân) transkripsiyonlu metnini büyük bir gayretle hazırlamaya çalıştık.Bir çok hatamızın ve eksiğimizin olabileceğinin farkındayız. Yanlışlarımızı zamanla düzeltme amacındayız. Elimizde olmayan nedenlerle ortaya çıkacak aksaklıkların hoşgörüyle karşılanması dileğimizdir.

Bununla beraber tezi en iyi şekilde hazırlamak için hocam Prof. Dr. Ümit Tokatlı'nın kıymetli fikir ve bilgilerinden yararlandım. Bundan dolayı kendisinden çok şey öğrendiğim saygıdeğer hocam Prof. Dr. Ümit Tokatlı'ya içtenlikle müteşekkir olduğumu belirtmek isterim.

16, Nisan, 2007

MALATYA

DÎVÂN-I BELÂĞAT- ‘UNVÂN-I NAZÎM

YAHYÂ NAZÎM- (III. DÎVÂN)

Mehmet ŞİMŞEK

ÖZET

17. yy.’ın ikinci yarınsında 18. yy.’ın birinci çeyreğinde yaşamış olan Yahyâ Nazîm’in “Dîvân-ı Belâğat-’Unvân-ı Nazîm” isimli eserinin III. Dîvânı tez konusu olarak ele alındı. III. Dîvânın transkripsiyonlu metni titiz bir çalışmayla ortaya kondu. Aynı zamanda metnin kısa bir incelemesi yapıldı.

Ayrıca eseri meydana getiren şâirin hayatı ve edebi şahsiyeti kısaca tanıtıldı. Şâirin yaşadığı döneme göre kullandığı dil, üslup üzerinde duruldu.

Amacımız şâirimizin Dîvânını Arap alfabesinden Latin alfabesine çevirerek (transkribe ederek) araştırmacıların istifâdesine sunmaktır. Böylece geçmişte kalan kültür sanat eserlerimizi günümüze taşıyarak unutulmaktan kurtarmış olacağız.

Yahyâ Nazîm bu dîvânında iki (2) münâcât, Kâsîde nazım şekliyle yazılmış yirmi sekiz (28) na’t, gazel nazım şekliyle yazılmış bir (1) na’t, terkib-i bent nazım şekliyle yazılmış iki (2) na’t ve kıt’a nazım şekliyle yazılmış bir (1) tarih bulunmaktadır.

Şâirin beş dîvânında dördü birkaç yıl evvel yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştı. III. Dîvânın da hazırlanmasıyla kitap tamamlanmış olacak.

Anahtar Kelimeler: Yahyâ Nazîm, Na’t, 18.yüzyıl, Kâsîde, Dîvăn Şiiri

DÎVÂN-I BELÂĞAT- ‘UNVÂN-I NAZÎM

YAHYÂ NAZÎM- (III. DÎVÂN)

Mehmet ŞİMŞEK

ABSTRACT

III. Book of “Dîvân-ı Belâğat-’Unvân-ı Nazîm” belonging to Yahyâ Nazîm who lived in the second half of the 17th century and in the first quarter of the 18th century has been studied as the subject of the Thesis. The transcriptional text of III. Book has been prepared meticulously. At the same time, a brief study on the Text has been realized. Moreover, the literature personality and life of the poet, who created the work has been introduced in brief. The language and the style the poet used in his period have been studied, as well. Exemplifications regarding verses of Koran, hadith and proverbs which are mostly used in his poems have been inserted

Our objective is to present the poet’s dîvân to the use of researchers by converting it into Latin alphabet from Arabic alphabet. Thus, we will be able to convey the cultural and artistic works created in past to the present and protect them from being forgotten

The transcriptional method appreciated most by everybody has been used in III. Book of Yahyâ Nazîm.

In this book of Yahyâ Nazîm are 2 Beseeching to Good poems (münâcât) and 28 Prophet praising poems(na’t) written in 1 eulogy, and 2 grouping paragraph (terkib-i bent) and 1 date continenet (kıta)

4 of poet’s 5 dîvâns were prepared in postgraduate license thesis studies a few years ago. After the preparation of III. Book as well, the book will be completed

Key Words: Yahya Nazım, Na’t, 18th Century, Qasida, Collected poems.

İÇİNDEKİLER

I.BÖLÜM

II.BÖLÜM

Metin

TRANSKRİPSİYON SİSTEMİ

Metnin hazırlanmasında şimdiye kadar uygulanagelen transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır.

Arap alfabesinde olup yeni yazıda bulunmayan işaretler aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

ALFABE

TRANSKRİPSİYONU	**HARFLER**
a,ā	ا(ا)
a,e,ı,i,u,ü	ا(ا)
ʾ	ء
b	ب
p	پ
t	ت
s̱	ث
c	ج
ç	چ
ḥ	ح
ḫ	خ
d	د
ẕ	ذ
r	ر
z	ز
j	ژ
s	س
ş	ش
ṣ	ص
ż	ض
ṭ	ط
ẓ	ظ
ʿ	ع
ġ	غ
f	ف
ḳ	ق
k,g,ñ	ك
ñ	ڭ

l	ل
m	م
n	ن
v (o,ö,u,ü)	و
h (e,a)	ه
y (ı,i,ī)	ى

GENEL KISALTMALAR

Ank. : Ankara
Bkz. : Bakınız
İst. : İstanbul
M.E.B : Milli Eğitim Bakanlığı
Yay. : Yayınlayan

I. BÖLÜM

GİRİŞ

A)Yaşadığı Dönem ve Yahyâ Nazîm

Bu çalışmanın konusu, Yahyâ Nazîm'in "Dîvân-ı Belâğat-'Unvân-ı Nazîm" adlı eserinden III.Dîvân'ın transkribe(çeviriyazı) bir metin olarak ortaya çıkarılması ve metnin birkaç açıdan incelenmesidir.Metni incelemeye başlamadan önce şâirin yaşadığı dönemin karakteristik bazı özelliklerini vermek gerekir.Dönemin tarihî özellikleri, tarihî şahsiyetlerini ve dönemin edebî özelliklerini, edebî şahsiyetleri kısaca anlatmaya çalıştık. Devrin en çok na't yazan şâiri Yahyâ Nazîm Dîvân Edebiyatının çok önemli şahsiyetlerinden biridir.Çünkü dönemin sivil toplum kuruluşu niteliğindeki Mevleviliği, tasavvûfu yaşayan ve yaşananları terennüm eden, dinî heyecanlarını, Hz. Peygamber'e karşı duyduğu aşırı sevgiyi en iyi şekilde yansıtan şahsiyetlerdendir.Amacımız birçok kaynak eserde sürekli müracaat edilen böyle değerli bir şâirin en önemli eseri olan"Dîvân-ı Belâğat-'Unvân-ı Nazîm, Yahyâ Nazîm (III. Dîvân)"ı günümüz Latin alfabesine çevirerek araştırmacıların istifadesine sunmaktır.

Şimdi bu önemli şahsiyetin yaşadığı dönemin siyasi, ekonomik, idarî, kültürel ve edebî bir panoramasını çizmeye çalışacağız.Şâirin içinde yaşadığı sosyolojik ve psikolojik dünyadan küçük küçük tablolar yansıtmaya gayret edeceğiz.

Yahyâ Nazîm, Osmanlı Devletinin çözülmeye, gerilemeye başladığı bir dönemde yaşadı. Bu dönem devletin ekonomi, ilim, askeri, siyasi ve yönetim bakımından zayıfladığı, gücünü kaybettiği bir dönemdir. Bu dönemde dünyanın en büyük devleti sayılan Osmanlı Devleti anarşinin içinde kalmıştır.[1] Zorbalık, haksızlık, liyakatsizlik, rüşvet ve iltimas, adaletsizlik devlet düzenini bozduğu gibi arka arkaya isyanların çıkmasına da yol açmıştır. Senelerce süren isyanlar devlet işlerini aksatacak duruma gelmiştir.[2]

---

1. Yılmaz Öztuna;Türk Tarihinden Yapraklar,Ötüken Yay. İst.1983 s.110

2. F. Çetin Derin ; " Osmanlı Devlet'inin Siyasi Tarihi",Türk Dünyası El Kitabı I.Cilt. Coğrafya- Tarih, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay. Ank.1992 s.482

Yahyâ Nazîm, Osmanlı devletinin ihtişamını kaybetme döneminde yaşamış ve beş padişahın saltanatını görmüştür. Bu padişahlardan IV. Mehmet(1648-1687), II. Süleyman(1687-1691) , II. Ahmet(1691-1695), II. Mustafa(1695-1703) ve III. Ahmet(1703-1730) bulunmaktadır.[3]

Beş padişahın saltanatını gören, dönemin sorunlarından etkilenen şâir Yahyâ Nazîm bu sıkıcı atmosferin dışına çıkarak apayrı bir limana sığınmıştır. Na't yazarak,Hz. Peygamber'in sevgisini terennüm ederek sıkıntılardan sıyrılmaya çalışmıştır.

Her şâirin edebi kişiliği ve dünya görüşü şâirin yaşadığı devirle ve toplumun durumuyla yakından ilgilidir. Yani şâir çağının üzerinde bıraktığı izlenimleri bir şekilde eserlerine yansıtır. Fakat Yahyâ Nazîm adeta yaşanan kaos ortamından kaçarak şefkati, merhameti, sevgisi sonsuz olan Hz. Peygamber'e sığınmıştır.

Elbette şâir Hz.Peygamberin şefâatine nail olma arzusundadır. Peygamberi överken şâir kendi günahkarlığını belirtip O'ndan şefâat talep eder. Hz. Peygamber Şefîü'l-Müznibîn olduğu için ümmetinin günahkârlarına şefâat eder. Diğer peygamberler "nefsim" diye kendilerini düşünürken hesap gününde Hz.Peygamber "ümmetim" diyerek kendine inananları koruyacaktır. Bütün insanların şefaat için başvuracağı yegane merci makâm-ı Mahmût'tur.Yahyâ Nazîm'in böyle kötü bir dönemde "kainatın yaradılışındaki yegâne sebep olan" Hz. Peygamber'in şefkatine sığınmasını tabiî karşılamak gerekir.[4]

Dönemin diğer özelliklerine kısaca değinmek gerekirse şunları söylemek mümkündür. Siyasi olumsuzluğa rağmen edebiyat alanındaki yükseliş ve gelişme devam eder. Özel bir mantık ve estetik yapı içindeki edebiyat uzun süre olumsuz şartlardan fazla etkilenmemiştir. Bu dönemde şiir hayatın bir parçası sayılmıştır. Padişahlar ve yöneticilerinin bilim ve sanata yakın ilgi göstermeleri, şâirleri korumaları şiirin yükselişini devam ettirmesine yol açmıştır.[5]

17. yy.'ın kendine özgü şartları dîvân şiirini daha da içine kapalı bir edebiyat haline getirmiştir. Şâirler gerçek hayattan kaçarak tasavvufa sığınmış, böylece edebiyata ızdırap hakim olmaya başlamıştır.

---

[3] M. Nazmi Özalp; Biyografi Ruşen Ferit Kam,M.E.B. Yay. İst.1995. s.247

[4] Emine Yeniterzi;Dîvân Şiirinde Na't,Türkiye Diyanet Vakfı, Ank.1993 s.303

[5] Cem Dilçin; "Dîvân Şiirinde Gazel",Türk Dili Dergisi Türk Şiiri Özel Sayısı II (Dîvân Şiiri), Sayı415-416-417/ Temmuz-Ağustos-Eylül 1986 s.175

17. yy.'a gelene kadar Türk şâirlerinin önündeki mükemmel örnekler klasik İran edebi ürünleriydi. Fakat bu yüzyıl şâirleri için artık İran meslektaşları ideal örnek değil mukâyese unsurudurlar. Hatta çoğu şâir onları geçtiği iddiasındadır.

17. yy. Edebiyatında şekil ve muhteva yönünden pek bir değişiklik yapılmamıştır. Fakat üslûp değişikliğine gidilmiştir. Artık şâirler Sebk-i Hindî (Hint Üslubu) üslûbunu kullanmaya başlamışlar. Sebk-i Hindî'de şiirin iki temel unsuru olan söz ve manadan daha çok manaya ağırlık verilmiştir. Tasavvuf'un da etkisiyle mana ve hayallerini önem kazanmıştır. Mana derin olduğu kadar zarif ve ince olmalıdır. Şiirin konusu insanın iç dünyasına kayınca insan ruhunun ızdırabı şiire girmiştir. Şâirler soyut bir kavram olan ızdırabı derinlemesine anlatmaya çalışınca zor anlaşılma problemi ortaya çıkmıştır. Ayrıca yabancı kelimeler ve uzun tamlamalar da şiirin anlaşılmasını güçleştirmiştir. Hayal gerçeği geçmiş, mantık zorlanmış mübalağalı anlatım Sebk-i Hindi'nin bir özelliği haline gelmiştir. Mübalağa, tezat sanatı,yeni mazmunlar, teşbih, istiâre, mecaz-i mürsel, kinaye ve telmih sanatına çokça yer verilmiştir. Ahenk ince kelimelerin ahengiyle zengin kafiye ve rediflerle sağlanmıştır. Bunlar şâirlerin ortak özelliğidir. [6]Bu yeni ifâde tarzının Türk edebiyâtındaki en mükemmel mümessili Gâlip olmuştur.[7]Bu tarzın icâbı olarak lügatlardan kullanılmayan kelimeler çıkartılmış ve bunlarla uzun tamlamalar yapılmıştır. Bu akım gereği olarak mânâ sözden daha fazla önem taşır. Mânâlar derin, çözülmesi güç, birbiri içine girmiş, âdetâ girdap gibidir. Nazîm'in incelediğimiz dîvânında da sık sık zikrettiği gibi daha evvel kullanılmamış, bâkir mazmunlar bulunmağa çalışılır. Bu ifâde tarzında telmihli anlatım bolca kullanılmıştır. Bunun yanı sıra, teşbihler, istiâre ve mübâlağa bu üslubu başarıyla kullanabilmek için istifâde edilen sanatlardandır.

Nazîm sebk-i Hindî ile beraber mahallileşmenin etkisinde de kalmıştır.Nazîm, birbirinden farklı olan bu iki akımın özelliklerini şiirlerine aksettirmiştir. Sebk-i Hindî üslûbu daha fazla yer tutmakla birlikte mahallîleşme cereyanı da hissedilir ölçüde yer tutar.

---

[6]Cem Dilçin; "Dīvān Şiirinde Gazel",Türk Dili Dergisi Türk Şiiri Özel Sayısı II (Dīvān Şiiri), Sayı415-416-417/ Temmuz-Ağustos-Eylül 1986 s.176

[7] Cem Dilçin; "Dīvān Şiirinde Gazel",Türk Dili Dergisi Türk Şiiri Özel Sayısı II (Dīvān Şiiri), Sayı415-416-417/ Temmuz-Ağustos-Eylül 1986 s.190

[8]Nevin Gümüş ;Yahyā Naẓīm I.Dīvānı ("Dīvān-ı Belāġat-'Unvān-ı Naẓīm) Basılmamış Yüksek Lisans Tezi , Erciyes Ünv. SBE. Kayseri,1992 s.3

Şâirin yaşadığı devirde sanat sahasında dilin sâdeleşmesi, nesir ve şiirde halk tâbirlerine yer veriş dîvân edebiyatı ile halk edebiyatını birbirine yaklaştırmağa çalışan hareketlerdir.

Mahallîleşme cereyanı ile dîvân şiiri halkın zevkine hitâb etmeğe başlamış, kolay anlaşılır, İran tesirinden kurtulmuş, hatta, Nazîm'de de olduğu gibi İran şâirleriyle boy ölçüşmeye, şiirlerini onlara hediye etmeğe, İran'a mîrâne bir edâ ile hükmetmeğe, dîvan şiirinin millî ve mahallî olarak olgunlaşmağa başladığı bir devir doğurmuştur. [8]

B)Yahyâ Nazîm'in Hayatı

Yahyâ Nazîm 1650?'de doğmuş, 1727'de ölmüştür.Mezarı bilinmiyor.77 yıl yaşamıştır.İstanbul'da Kumkapı semtindeki Gedikpaşa'da doğdu. Gençliğini burada geçirdiğinden dolayı "Gedikpaşalı Nazîm" diye tanındı. Sesinin güzelliğinden dolayı "Hânende Nazîm" diye de bilinir. Genç yaşında hanendeliği, bestekârlığı, şairliğiyle büyük ün yapmış, "Nazîm Yahyâ Çelebî" veya "Efendi" şeklinde ismini duyurmuştur. Asıl adı Yahyâ'dır. İlk mahlası "Halîm"dir. "Nazîm" mahlasını üstâdı Neşâtî tarafından kendisine verilmiştir.

Babası Ali Çelebî, 1692'de Nazîm 42 yaşında iken ölmüştür. Annesi 1703'de Nazîm 53 yaşında iken ölmüştür. Kardeşi Hüseyin Çelebî'yi 1707'de kaybetti.

Nazîm gençliğinde Enderûn'a alındı. Burada eğitim ve öğretim gördü. Kendi anadilinin yanında Arapça ve Farsça öğrendi. Eğitim ve öğrenimini tamamladıktan sonra sarayda çeşitli görevlerde bulunmuştur.Bu arada Kilâr-ı Hâssa'da nöbetçibaşılığına getirildi. Daha sonra da meyve-i ter pazarbaşılığı görevini ölünceye kadar sürdürdü. Fakat buradaki geliri fazla değildi. Bazı şiirlerinde yoksulluktan ve maaşının azlığından yakındığı görülür. Bu yüzden padişahlara cülûsiyeler, medhiyeler sundu. Çeşitli nedenlerle tarih manzumeleri yazdı. Devrin ileri gelenlerine kâsîdeler yazdı.Şiir yazarak, hânendelik ederek geçinmeye çalıştı.

Gençliğinde hânendeliği, bestekârlığı, şâirliği ile büyük ün yapmış, ismini duyurmuş, padişah huzurundaki fasıllarda okumuş, takdir görmüş, câize almıştır. Nazîm'e ilgi gösterip ihsan eden kişilerin sayısı çokçadır.Nazîm'e hânendelik ve şâirlik sıfatlarından

dolayı ihsan verenler arasında IV. Mehmed, III. Süleyman (1687-1691), II. Ahmed (1691-1695), II. Mustafa (1695-nk1703), III. Ahmed (1703-1730) vardır. Ayrıca şâir ve

bestekâr olan büyük Kırım Hanı Hacı Gazi I. Selim Giray (1634-1704) yardım etmiştir.Nazîm'e sahiplik edenler arasında Sadrâzam Köprülü-zâde Fâzıl Ahmed Paşa (1635-1676), Sadrâzam Amca-zâde Hüseyin Paşa, son olarak Sadrâzam Nevşehirli Dâmâd İbrâhim Paşa (1670?-1730) söylenebilir.

Yahyâ Nazîm'in iyi bir eğitim görmesinde devrin önemli şâirlerinin çok büyük bir rolü vardı. Yahyâ Nazîm, Arzî Dede ve Neşâtî Dede'ye kapılandı.Şeyhlerinden lisan, şiir, musikî bakımından çok istifade etti. Arzî Dede 12 yıllık bir şeyhlikten sonra öldüğü zaman, 15 yaşlarında bir çocuktu. Sonra Edirne'ye gitti. Buradaki Mevlevî-hâne'nin şeyhi (1670-74) Neşâtî Dede'ye kapılandı. Türk dilinin en büyük şâirlerinden olan Neşâtî, öldüğü zaman da 24 yaşlarında ve Edirne'de idi. Neşâtî'nin edebî bakımından çok etkisinde kaldı ve ondan çok yararlandı.[9] Diğer yararlandığı bir üstâdı da, Türk şiirinin dehâlarından olan Nâilî 1666'da, Nazîm 16 yaşlarında iken ölmüştür. Nâilî'nin Nazîm'i, Edirne'ye Neşâtî'ye göndermiş olması düşünülebilir. Nazîm, şiirde üstâdları Nâilî ve Neşâtî gibi dehâ derecesine çıkmamıştır, ama büyük şâir sıfatı kendisine çok görülmeyecek bir şâirdir.

Neşâtî'nin 36 gazeline nazîre söyleyip bir gazelini de tahmîs eden Nazîm, "Beğendirdim Neşâtî gibi bir üstâda eş'ârı" mısraıyle, hocasının takdîrini kazanmış olduğunu ifade etmektedir.Nazîm ilk Dîvân'ını 1668'de 18 yaşlarında tertîb etmiştir.

"Dedi 'Yâ Hayy' göçdü Yahyâ-î Nazîm" mısraı, ölüm tarihidir (1139=1727). Nazîm'in hayatının son dönemi Lâle Devri'ne (1718-1730) rastlar.

Bu arada murabbâ şekline, türkü şeklinden de ilhâm alarak şarkı şeklini verenlerden biri Nazîm'dir.Çağdaşı Nedîm ile şarkı nazım şekli, klasik şiirimize iyice yerleşmiştir. Şarkı nazım şekliyle yazılan şiirleri 9 kadardır. Gazellerinde Neşâtî'nin, kasîdelerinde Nefî'nin etkileri vardır.

Dîvân'larını 1668 (18 yaşında), 1678 (28 yaşında), 1682 (32 yaşında), 1687 (37 yaşında) yıllarında tertîb etmiş, bu tarihten sonraki şiirlerini de sonuncu Dîvân'ında toplamıştır [10]

---

[9] Ruşen Ferit Kam;Şâir ve Bestekâr Na®îm, Zafer, Musiki Sohbetleri, 6.11.1953 S.246
[10] Yılmaz Öztuna;Büyük Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi II. Cilt, Kültür Bakanlığı Yay. Ank.1990 s.101

Nazîm'in yüzlerce na't'i vardır. Nazîm'in na'tgû olarak tanınması yazdıklarının değerinden çok fazlalığı yüzündendir. Na't'lerinin çok mükemmel olduğu iddia edilemez. [11]

Şâir olarak Nazîm, yüzlerce na't yazmasıyle tanınmıştır. Onun kadar na't (Peygamber vasfında kasîde) yazan hiç bir şâirimiz yoktur. 500 sayfalık büyük Dîvân'ı basılıdır (İstanbul, 1257=1841). 5 Dîvân hâlinde topladığı şiirleri bu baskıda bir araya getirilmiştir.Kâsîde, rubâî, pek çok na't, münâcât,tevhid, gazel, terkîb-i bend,terci-i bent, müseddes, kıt'a, târîh yazmış, diğer şekilleri de kullanmıştır.[12]
Üslûbu açık ve çağdaşlarına göre ağdasızdır.

C)Sanatı

a) Şâirin Kendi Görüşleri:

Yahyâ Nazîm, Dîvân şiirinin bütün bilgi ve kültürüne sahip bir şâirdir. Mazmunları, halk deyimlerini, şiir dilini çok iyi bilir ve kullanır. Dîvân şiiri kurallarını uygulamakla kalmamış, yeni şiir denemeleri de yapmıştır.Hz.Peygamber'i övmekle şiirinin güzelleştiğini belirtir. Şiirini aşırı derecede över. Bir çok edebi sanatı şiirlerinde kullanmıştır. Sanatlı söz söylemeyi sevdiği gibi sade halk söyleyişini tercih ettiği şiirleri de vardır. Bu devrin edebi akımlarının bir neticesidir. Bir yandan Sebk–i Hindî'ye uygun söyleyiş, diğer taraftan da Mahallîleşmeye uygun söyleyişler bulmak mümkündür. [13]

Her sözünün, iri taneli incinin kınanmasına sebep olduğunu belirtir.

156/64.Sensin ol kim yā Resūlu'llāh yümn-i midḥatüñ
Her kelāmum ta'ne-dār-ı dürr-i şehvār eyledi

Şâir olarak durumunu, bazen isteklerle bazen şikâyetlerle şiire aktardığını belirtiyor.
157/69.Tā ki ḥālin ehl-i dil geh şevḳ ile i'lām idüp
Geh şikāyet-gūne eş'ār ile iş'ār eyledi

Hz.Peygamber'i övmeyen şiirleri gereksiz söz olarak görüyor.

---

[11] İpekten, Halûk, "Nazîm" İslam ansiklopedisi, İstanbul 1964. C. IX s.142-144.
[12]Yılmaz Öztuna;Büyük Türk Mūsikīsi Ansiklopedisi II. Cilt, Kültür Bakanlığı Yay. Ank.1990 s.101

[13] Nevin Gümüş ;Yahyā Naẓīm I.Dīvānı ("Dīvān-ı Belāġat-'Unvān-ı Naẓīm) Basılmamış Yüksek Lisans Tezi , Erciyes Ünv. SBE. Kayseri,1992 s.6

44/61.Midḥat-ı ẕāt-ı şerīfüñ degül ile'l-ilhām

Ġayr-ı na'tüñ olan eş'ār ise hep tezvīrāt

Gerçek şiirin Peygamberi övmekle güzel söz olacağını, Peygamber övgüsünden bahsetmeyen sözlerin boş söz olduğunu anlatıyor.

44/62.Şi'r-i Ḥaḳḳā ki nu'ūtuñla olur siḥr-i ḥelāl

Süḫan-ı bī-hude-gū cümle ḥarām-ı ġaleṭāt

Nazîm, şiirlerinin Hz. Muhammed'e yazdığı na'tlerin feyzi ile kemal bulduğunu ve güzel söz söyleyenlerin meclislerinde dilden dile dolaştığını söyler:

33/75."Kemāl-i feyz-i nu'ūtuñla oldı eş'ārum

Ne gūne meclise varsa zebān-zed-i bülegā"

Bütün şâirlerin Hz. Peygamberin hayat hikayesi ilgili menkıbeleri, şiir ile ilgili gelişmelerin kokusunu hep kendisinden aldıklarını beyân eder:

33/74."Benüm o micmere gerdān-ı bezm-i menkıbātüñ

Ki benden olmadadur bū-yı feyzi hep şu'arā"

b)Nazîm'in Şiiri Hakkında Başkalarına Ait Görüşler:

Yahyâ Naźîm'in şiiri hakkında tez hazırlamış olan Rûşen Ferit Kam'ın kaleminden aktardık. Rûşen Ferit, burada Naźîm'in dili, bilgisi, hayalleri, yürekten çok beyne hitap ettiğini, devrin modasına uygun şiirler yazdığını kendi cümleleri ile şöyle yazmaktadır:[14]

"Nazîm hayatının bütün şifâ ve tesellisini bedîî heyecanlarının ma'kesini yalnız sanatta bulmuş ve kendini ölünceye kadar şiir ve mûsikiye vermiştir.

Edebiyat tarihimizde (na'tguluk) ile ün kazanmış olan Nazîm lisanına hakim kalemine sahip ve Dîvân edebiyatının icap ettirdiği bilgilere hakkı ile vakıf bir üstât olduğundan o devirde yetişmiş şairlerimizin ilk sırasında görülür. Edebî kabiliyetini geçmiş zamanlardan kendi zamanına kadar gelerek, nazım sahasında kök salmış nev'îlere göre inkişaf ettirmeye, his ve hayâl tezgahında dokuduğu kumaşların hepsindeki renkleri nakışları o

---

[14] Ruşen Ferit Kam;Şāir ve Bestekār Naẓīm, Zafer, Musiki Sohbetleri, 6.11.1953 S.248

devrin modasına uydurmaya ve bu suretle kendinden evvel gelmiş olan ve çağdaşı bulunan yüksek şairlerle beraber yürümeye muvaffak olmuştur. Nazîm'in en büyük kudreti dini bir vecit ile söylemiş olduğu na't'lerinde görülür. Onun bu vadideki muvaffakiyeti emsali arasında kendisine müstesna bir mevki kazandırmış, şairin na't-gûlukta şöhret kazanmasını sağlamıştır. Nasıl ki Süleyman Çelebî Mevlid'i ile Hakani Hilliyesi'yle tek olarak kalmışlarsa, o da na't söylemek hususundaki imtiyaz ve inhisarı kimseye devretmemiştir. Hazreti Peygamber'e karşı yüreğinde çok derin bir aşk duyan şairin Dîvânı, bu aşkın hissedilmiş bir şekli olan na'tlerle doludur. O bu vadide nazım şekillerinden hiçbirini ihmal etmemiştir. Beyitleri kâsîde beyitine muadil nazım tarzı kaside nazmına nümasil olan birçok na'tler yazdığı gibi, gazel, kıta, rubai ve vb. gibi şekilleri de bu silsileye girmekten mahrum bırakmamıştır. Fakat şâir kâside tarzında yazdığı na'tlerde gür ve coşkun bir şelâle lazım gelen sözlerini sun'i kanallardan akıtmak dar, mahdut yollardan geçirmek suretiyle ruhundaki âşıkane cûş u huruşun cezbeli ahengini ihlâl etmiştir.

Nazîm na'tlerinde olduğu kadar değilse bile kasidelerinde de şâirleri kıskandıracak maharetler göstermiştir. Kasidelerinden meselâ, ikinci Sultan Ahmed için yazdığı:
"Dehrin şeh-i hüma-fer sultan-ı kâmrânı"
"Han Ahmed-i muzaffer sâhib-kıran-ı sânı"
Beyti ile başlayan musammat kâsîde, efkâra ait zarâfeti, üslûba ait vuzuh ve selâseti noktaî nazarından birçok şâirleri geride bırakmıştır.

Onun bütün kâsîdeleri kendisinin bu vadide yüksek bir şâir, kuvvetli bir nâzım olduğunu gösterir. Gazellerine gelince onun bütün gazelleri bu nevin hakikî mevzuuna pek uygundur. Kendisi tarîkate salik tasavvufa aşinâ olmasına rağmen gazellerinde tasavvufî fikirler yoktur. Onların hemen hepsi rindâne, âşıkane hislerle fikirleri ihtiva eder.

Nazîm eserlerinde nezahat ve selasete çok riâyet etmek ister. Kuvvetini soğuk teşbihlerden, tatsız istiarelerden, mübalağalardan almaz. Mevcut eserlere hakim olan, bu sanatlara müracaat ettiği zaman sözlerinin tadını kaçıracak tasarruflara kalkışmaz. Üslûbu diğerlerine nazaran açık ve sade olmakla beraber eserlerini ufak tefek bazı nakiselerden de tenzih edememiştir. Meselâ bazı eserlerinde gramer hataları, zevki incitecek zihaf ve imaleler yok değildir. Fakat bu gibi müsamahalara en yüksek şâirlerin eserlerinde de

rastlandığından, şâiri yok denecek kadar az olan bu sürçmelerden dolayı tenkide, muahezeye kalkışmak insafsızlık olur.”[15]

Köprülüzâde Mehmed Fuad Efendi, dîvan edebiyatı antolojisinde "On yedinci asrın ikinci nısfında gazelcilikte şöhret kazanan maruf üstâdlar" sırasında bilhassa Nâbî ve Nazîm’i zikretmektedir. [16]

D) Eserleri

Yahyâ Nazîm eser olarak sadece bir dîvân yazmıştır. Yahyâ Nazîm’in eserinin adı, “Dîvân-ı Belâğat-’Unvân-ı Nazîm”dir. Dîvânı İstanbul’da 1252/1841’de yayınlandı. Oldukça hacimli bir eserdir. Bu eser, beş ayrı dîvândan oluşmaktadır. Birinci dîvânda (sayfa 2-155) 4 münâcât, 30 na’t, 20 Kâsîde, 120 rübai, 154 gazel, 50 tarih, 3 kıt’a, 1 tazmin, 1 müseddes, 1 mersiye, 1 mesnevi, 2 şarkı, 11 lügaz, 40 müfret vardır.

İkinci dîvânda (sayfa 156-194, düzenleniş tarihi 1089/1678) 1 münâcât, çeşitli nazîm şekilleriyle yazılmış 90 na’t, 1 miraciye bulunur.

Üçüncü dîvân (sayfa 195-248, düzenleniş tarihi 1098/1686). Yahyâ Nazîm’in III. Dîvânında iki (2) münâcât bulunmaktadır. Kâsîde nazım şekliyle yazılmış yirmi sekiz (28) na’t, gazel nazım şekliyle yazılmış bir (1) na’t, terkib-i bent nazım şekliyle yazılmış iki (2) na’t ve kıt’a nazım şekliyle yazılmış bir (1) tarih bulunmaktadır.Yani toplam şiir sayısı 34’dür. Oysa Yahyâ Naźîm’in III. Dîvân’ındaki şiirlerin sayısı ve nazım şekli hakkında çeşitli kaynaklarda yanlış bilgiler verilmiştir.Birçok edebiyat tarihinde, ansiklopedide, yazar ve şâirler hakkında bilgi veren kitaplarda şiir sayısı 56 olarak verilmiştir.Hatta ifade şöyledir: “3.Dîvân’da 2 münâcât, kâsîde ve gazel nazım şeklinde 56 na’t vardır.” Eserin dîvân içindeki sayfa kapsamı, 195-248 arasında yer alan elli dört sayfalık bir bölümdür .

Dördüncü dîvânda (sayfa 250-334, düzenleniş tarihi 1093/1682) 3 münacaat, 13 na’t, 36 Kâsîde, 4 terkib-i bend, 3 müseddes, 18 kıt’a, 1 mesnevi vardır.

Beşinci dîvânda (sayfa 336-500, düzenleniş tarihi 1079/1668) gazel şeklinde 545 na’t,

---

[15] Özalp, M. Nazmi, Biyografi Ruşen Ferit Kam,M.E.B. Yay. İst.1995.s 245-248

[16] Gümüş, Nevin ;Yahyā Naẓīm I.Dīvānı (“Dīvān-ı Belāġat-ʿUnvān-ı Naẓīm) Basılmamış Yüksek Lisans Tezi , Erciyes Ünv. SBE. Kayseri,1992s.10

105 müfred, 208 kıt'a, 35 tarih, 7 şarkı vardır. [17]

Dîvânın Yazma Nüshaları

1. Süleymaniye Kütüphanesi Halet ef. Kitapları, Nr. 654, 268 var.

2. Süleymaniye Kütüphanesi Hafit ef. Nr. 364, 127 var. (Müellif tarafından yazılmış veya düzeltilmiş müsvette halinde bir nüshadır.)

3. Süleymaniye Kütüphanesi Lala İsmail ef. Ktp. Nr. 400/2, var. 63-93, İstinsah tarihi 1096.

4. Üniversite Kütüphanesi TY., Nr. 2817, 131 var.

5. Süleymaniye Kütüphanesi Es'ad ef. Ktp., Nr. 2707, 251 var.

6. Süleymaniye Kütüphanesi Hamidiye Ktp., Nr. 1122, 145 var. (Dîvânçe-i Nazîm)

7. Na't-ı Nebevi, Es'ad ef., Nr. 3348/3, var. 19-27.

Şekil ve Muhteva Özellikleri

Yahyâ Naźîm'in III. Dîvân'ındaki şiirlerin sayısı ve nazım şekli hakkında çeşitli kaynaklarda yanlış bilgiler verilmiştir.[18]Birçok edebiyat tarihinde, ansiklopedide, yazar ve şâirler hakkında bilgi veren kitaplarda şiir sayısı 56 olarak verilmiştir.[19]Hatta ifade şöyledir: "3.Dîvân'da 2 münâcât, kâsîde ve gazel nazım şeklinde 56 na't" vardır.[20]Oysa gazel nazım şekliyle bir na't yazılmıştır. Gazel nazım şekliyle yazıldığı sanılan na't, 28 bentten (her bent 6 beyittir) oluşmuş bir terkib-i benttir. Diğer terkib-i bent ise 7 bentten (her bent 16 beyit) oluşmuştur.«Der-beyân-ı va¢f-ı çehâr-yâr» başlığıyla başlayan terkib-i bent, dört halifeyi konu almıştır. Yahyâ Nazîm'in III.Dîvânında iki (2) münâcât bulunmaktadır.Kâsîde nazım şekliyle yazılmış yirmi sekiz (28) na't, gazel nazım şekliyle yazılmış bir (1) na't, terkib-i bent nazım şekliyle yazılmış iki (2) na't ve kıt'a nazım şekliyle yazılmış bir (1) tarih bulunmaktadır.Münâcâtlardan biri gazel nazım şekliyle Yani toplam şiir sayısı 34'dür.

III. Dîvân'da bütün harfler (28 harf) üzerine düzenlenmiş 28 kâsîde (na't) vardır.Kâsîde nazım şekliyle yazılmış na't'ler bittikten sonra her bendi bütün harfler(28) sırasıyla,

---

[17] Emine Yeniterzi;Dîvân Şiirinde Na>t,Türkiye Diyanet Vakfı, Ank.1993 s.63
[18] Komisyon, Büyük Türk Klasikleri, s.225
[19] İpekten, Halūk, "Naźîm" İslâm Ansiklopedisi, İst. 1964. 9.Cilt, s.142-144.

kafiyeli altışar beyitlik büyük bir terkib-i bend yazmıştır. Bunu gazeliyat yerine yazmıştır. Nazîm böylece Dîvân şiiri tekniği içinde büyük bir destan şekli meydana getirmiştir. Orijinal şekilli bir eser olan bu kocaman manzumede de peygambere ait duyguları geniş bir şekilde anlatmakta samimî ve şiirli edasını tabiîliği hiç kaybetmeden devam ettirmektedir. Sanatdan çok tabiîlik ve samimîlikle dolu olan bu peygamber kâsîdelerinde aynı zamanda ruhanî bir edada vardır. Fakat mühim bir yekün tutan bu na't'ler Dîvân Edebiyatındaki emsali arasında ruha ait derinliği ile değil, şekil genişliği ve miktar çokluğu ile göze çarpmaktadır. [21]

Dil ve Üslûp

Şâirin şiir yazabilmesi, sanatlı bir söleyiş, estetik bir yapı oluşturabilmesi için ihtiyaç duyduğu tek malzeme dildir.Şâirin dili, eserin yapısını ve sanatçının özelliklerini ortaya çıkarır. "Üslûb-ı beyân, aynıyla insan" sözü, söyleyiş tarzının şâirin kişiliğini verdiğini belirtmektedir. Dîvân şâirleri ve özellikle Sebk-i Hindî üslûbunu kulanlar, "söylenenden çok söleniş biçimine" önem vermişlerdir.

Yahyâ Naźîm, şiirlerinde bir çok Arapça ve Farsça kelime kullanmıştır. Ama bunlar Dîvân şiirinin bilinen kelime dünyasının dışında değildir.Sebk-i Hindî akımından dolayı bazı güç anlaşılan ifadeleri vardır.Bize güç gelen ifadeler, kendi dönemi içinde değerlendirilince açık, yalın ifadeler olduğu görülür. Şâirimiz mahallîleşmenin etkisiyle İstanbulda ilim, kültür çevresinin dışında kullanılanan halk deyimlerini, atasözlerini ve bazı arkaik kelimeleri de kullanmıştır.Aşağıdaki beyitlerde halk deyimlerinin ve atasözlerinin örneği verilmiştir:

1.Karnı tok gözü aç,

52/14.Dem-be-dem ṣofra-i endīşede mihmānum iken
Ṭama'-i ḫāmemi gör kim "şikemi pür gözi ac"

2.Başına taş vurmak,

86/30.Sākī teslīm ü dürūd ile ḳażā şām u seḥer
Ḫaṣmüñüñ seng-i felāḫınla "ura başına taş"

3.Alnı açık yüzü aġ,

---

[20] Öztuna,Yılmaz;Büyük Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi II Cilt, Kültür Bakanlığı Yay. Ank.1990 s.101
[21] Kocatürk, Vasfi Mahir, Türk Edebiyatı Tarihi,Ankara, 1970. s.504-506

103/10.Nir ẕātuñı iḳrār idenin tā-be-ḥaşr

Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi "alnı açıġ olur yüzi aġ"

4. Hüner bir olur erde,

142/20Bir yerde mecāz ile ḥaḳīḳat nice mümkün

Meşhūr mis̱aldür ki "hüner bir olur erde"

5.Canı kurban etmek,

149/33.'İyd idüp "cānum o dergāhda ḳurbān ideyüm"

'Aceb ol vaḳt-i ṣafā ol dem-i fīrūz-ı ḳānı

180/13.Olıcak vāṣıl-ı maḳāmı şühūd

'İyd idüp "cānın eyledi ḳurbān"

6.Gözünün üstünde kaşın var,

83/4. Muy-ı ebrū-yı bütān vaṣfı dilüñ baġlamasun

"Dimesünler gözüñ üstünde senüñ vardur kaş"

Yahyâ Nazîm'in üslûbu açık ve çağdaşlarına göre ağdasızdır.[22] Duygu ve düşünceleri derin değildir. Dil ve ifadesi rahat, kelime hazinesi zengindir. Dîvân şiirinin dili temiz, ifadesi akıcı, nazmının renk ve edası yerinde mükemmel şâirleri arasındadır. Nazîm, şekil ve ifade bakımından geniştir. Çok kere klâsik mazmunları, alelâde duygu ve düşünceleri tabiî ve kuvvetli bir dille nazmetmiştir. Bunlar arasında güzel mısraları ve parçaları vardır. Tabiîlik ve samimîliği üslûbuna hakimdir.Söz sanatlarına fazla yer vermeyen Nazîm'in ara sıra ifade oyunları ile şiir işlediğini de görüyoruz. [23]

Devrindeki şiir geleneği gereği Arapça ve Farsça kelimeleri çokça kullandı. Buna rağmen anlatımı sade ve içtendir(üslûbu berrak ve açıktır.). Edebî sanatlara fazlaca yer vermez.Güç anlaşılan şiir yazmaktan, yapmacık duruma düşmekten kaçınmıştır.Kâsîdede Nef'î'nin, gazelde Neşâtî'nin Nâbî'nin ve Bahâyî'nin etkisi altındadır. Bu şairlerin bazı şiirlerine nazireler yazmıştır." Fakat şair kâsîde tarzında yazdığı na'tlerde gür ve coşkun bir şelâle lazım gelen sözlerini sun'î kanallardan akıtmak, dar mahdût yollardan geçirmek suretiyle ruhundaki âşıkane cûş u hurûşun cezbeli ahengini ihlâl etmiştir.

---

[22] Öztuna,Yılmaz;Büyük Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi I-II Cilt, Kültür Bakanlığı Yay. Ank.1990.s101
[23] Kocatürk, Vasfi Mahir, Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara,1970. s.504-506

Nazîm na'tlerinde olduğu kadar değilse bile kâsîdelerinde de şâirleri kıskandıracak maharetler göstermiştir. Kâsîdelerinden meselâ, ikinci Sultan Ahmed için yazdığı:

"Dehrin şeh-i hüma-fer sultan-ı kāmrānı"

"Han Ahmed-i muzaffer sāhib-kırân-ı sāni "

Beyti ile başlayan musammat kâsîde, efkâra ait zarâfeti, üslûba ait vuzûh ve selâseti noktaî nazarından birçok şâirleri geride bırakmıştır.

Onun bütün kâsîdeleri kendisinin bu vadîde yüksek bir şâir, kuvvetli bir nâzım olduğunu gösterir."[24] Şarkıları çok basit kelimeler ile düzgün ve açık bir ifade ile kaleme almıştır. Şarkıları Nedim'in mükemmel şarkılarının öncüleri gibidir. Nazîm'in Dîvân Edebiyatı'nda yaptığı en önemli yenilik şarkı türünü ilk defa deneyenlerden birisi olmasıdır. Dîvânında 9 şarkı vardır.[25]

Vezin: Şiirlerin 'Arûz Kalıpları

Yahyâ Naźîm, dîvânında 10 çeşit vezin kullanmıştır.Bu vezinler, diğer Dîvân şâirleri tarafından da en çok kullanılan vezinlerdir. Yahyâ Naźîm'in kullandığı vezinlerin listesini aşağıdaki gibi gösterebiliriz.

1. Münâcât (Gazel) Me fâ î lün / Me fâ î lün / Me fâ î lün / Me fâ î lün
2. Na't (Kâsîde) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün (Fa'lün)
3. Na't (Kâsîde) Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün (Fa'lün)
4. Na't (Kâsîde) Fâ i lâ tün(Feilâtün)/Fe i lâ tün/Fe i lâ tün/Fe i lün (Fa'lün)
5. Na't (Kâsîde) Mef û lü / Me fâ î lü / Me fâ î lü / Fa û lün
6. Na't (Kâsîde) Fâ i lâ tün(Feilâtün)/Fe i lâ tün/Fe i lâ tün/Fe i lün(Fa'lün)
7. Na't (Kâsîde) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün (Fa' lün)
8. Na't (Kâsîde) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün (Fa'lün)
9. Na't (Kâsîde) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün (Fa'lün)
10. Na't (Kâsîde) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe û lün(Fâ lûn)
11. Na't (Kâsîde) Mef û lü / Fâ i lâ tü / Me fâ î lü / Fâ i lün
12. Na't (Kâsîde) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün
13. Na't(Kâsîde)Fe i lâ tün(Fâ i lâ tün)/ Fe i lâ tün / Fe i lâ tün / Fe i lün (Fa'lün)

---

[24] Özalp, M. Nazmi, Biyografi Ruşen Ferit Kam,M.E.B. Yay. İst.1995.s 245-248

[25] İpekten, Halūk, "Naẓīm" İslām Ansiklopedisi, İst. 1964. 9.Cilt, s.142-144.

14. Na’t(Kâsîde)Fâ i lâ tün (Fe i lâ tün)/ Fe i lâ tün / Fe i lâ tün / Fe i lün(Fa’lün)
15. Na’t (Kâsîde) Mef û lü / Me fâ î lü / Me fâ î lü / Fa û lün
16. Na’t (Gazel) Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün/ Fâ i lâ tün/ Fâ i lün
17. Na’t (Kâsîde) Fe i lâ tün(Fâ i lâ tün)/ Fe i lâ tün/ Fe i lâ tün/ Fe i lün(Fe’lün)
18. Na’t (Kâsîde) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün
19. Na’t (Kâsîde)Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lâ tün / Fâ i lün
20. Na’t (Kâsîde)Fe i lâ tün(Fâ i lâ tün)/Fe ilâ tün/Fe i lâ tün/Fe i lün(Fa’lün)
21. Na’t (Kâsîde) Mef û lü / Fâ i lâ tü / Me fâ î lü / Fâ i lün
22. Na’t (Kâsîde) Müf te i lün / Fâ i lâ tü / Müf te i lün / Fâ
23. Na’t (Kâsîde) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün
24. Na’t (Kâsîde) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün
25. Na’t (Kâsîde)Fe i lâ tün(Fâ i lâ tün)/Fe i lâ tün / Fe i lâ tün /Fe i lün(Fa’lün)
26. Na’t (Kâsîde)Fe i lâ tün(Fâ i lâ tün) /Fe i lâ tün / Fe i lâ tün / Fe i lün(Fa’lün)
27. Na’t(Kâsîde)Fe i lâ tün(Fâ i lâ tün) / Fe i lâ tün / Fe i lâ tün / Fe i lün(Fa’lün)
28. Na’t (Kâsîde) Mef û lü / Fa î lâ tü/ Me fâ î lü / Fa û lün
29. Na’t(Kâsîde)Fe i lâ tün(Fâ i lâ tün) / Fe i lâ tün / Fe i lâ tün / Fe i lün(Fa’lün)
30. Na’t(Kâsîde) Fâ i lâ tün/ Fâ i lâ tün/ Fâ i lâ tün/ Fâ i lün
31. Na’t (Terkib-i Bent) Me fâ i lün / Fe i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün (Fa’lün)
32. Na’t (Terkib-i Bent) Fâ i lâtün / Me fâ i lün / fe i lün (Fa’lün)
33. Münâcât(Kâsîde) Fâ i lâ tün / Me fâ i lün / Fe i lün (Fa’lün)
34. Tarih (Dîvân’ın Tarihi-Kıt’a-i Kebire) Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün (Fa’lün)

Ayetler ve Hadisler:

1. “Ḳābe ḳavseyn”:

90-2. “Ḳābe ḳavseyn” ebru-vānuñ ṣubḥ-ı “ev-ednā” ruḫuñ

Leyletü’l-mi’rācdan müşgīn külālüñdür ġaraż

102/3. Tūġ-ı “levlāk u le’amrük” le ki mi’rāc itdüñ

“Ḳābe ḳavseyn”de şāhum yeridür ḳursāñ otāġ

132/38 “Ve’ḍ-Ḍuḥā” ‘ārıżı gīsū-yı laṭīfi “Ve’l-Leyl”

“Ḳābe ḳavseyn” ḳalem kaşları yā “Sūre-i Nūn”

155/47.Şehriyār-ı “Ḳābe ḳavseyn” Aḥmed-i Muḫtār

Şer'ini pīrāye-bend-i çarḫ-ı devvār eyledi

2. "le'amrük" ve "levlāk" :

30/49.Şeh-i serīr-i "le'amrük" ki ḫilḳat-i "levlāk"

Vücūd-ı pākine olmış ezelde rāst-ı ḳabā

53/22.Maẓhar-ı ḫil'at-ı "levlāk" u "le'amrük" eklīl

Aḥmed-i Mürsel o sulṭān-ı serīr-i Mi'rāc

59/1. Riyāż-ı vaṣfuña ey gülbün-i "le'amrük" şāḫ

Kemāl-i ṣun' ile "levlāk" bir müzeyyen kāḫ

86/2. "Levlāk-ı le'amrük" şekeristān ü secencel

Ḥaḳḳ-gūy olan ṭūṭī-i güftārıña maḫṣūṣ

93/3. N'ola "levlāk" u "le'amrük" le ser-i efrāz olsañ

Ḫil'at-ı 'izzetüñe ḳudret-i Ḥaḳḳdur ḫayāṭ

102/3. Tūġ-ı "levlāk u le'amrük" le ki mi'rāc itdüñ

"Ḳâbe ḳavseyn"de şâhum yeridür ḳursāñ otâġ

166/5.Çemen ṭarāz-ı risālet Nebī-i Raḥmet kim

Bahār-ı vaṣfına oldı "le'amrük" āb-ı riyāż

196/6.Muḥammed-i 'Arabī ḫüsrev-i "le'amrük" tāc

Şeh-i ḳalem-rev-i "levlāk"-ı Ṣāḥibü'l-Mi'rac

90/8. Kuḥl-i "mā zāġa'l-başar"dan ey gül-i "levlāk"-ı bāġ

Nergis-i çeşm-i ḥaḳīḳat iktiḥālüñdür ġaraż

110/22.Ḫilḳat-i "levlāk" anuñ vücūduña lāyıḳ

Tāc-ı "le 'āmrük" anuñ cenābına elyāḳ

3."Lī-ma'a'llāh":

84/14. "Lī-ma'a'llāh" livā ḫüsrev-i dīn ü dünyā

Ola yolunda fedā baş ile cān cān ile baş

4."Ẕü'l-minen"

146/6.Kevni ġarḳ eyledi envār-ı tecellī idicek

Şem'-i ẕāt ile müşerref ḥarem-i "Ẕü'l-minen"Ī

5. “S̱ümme denā”

41/36. Maẓhar-ı “s̱ümme denā” “mā-ṣadaḳa” “ev ednā”

Ḫüsrev-i Yes̱rib ü Baṭḥā vü Şefī’ü’l-’Araṣāt

6.“Mā-ṣadaḳa”:

41/36.Maẓhar-ı “s̱ümme denā” “mā-ṣadaḳa” “ev ednā”

Ḫüsrev-i Yes̱rib ü Baṭḥā vü Şefī’ü’l-’Araṣāt

7. “Ev ednā”:

41/36.Maẓhar-ı “s̱ümme denā” “mā-ṣadaḳa” “ev ednā”

Ḫüsrev-i Yes̱rib ü Baṭḥā vü Şefī’ü’l-’Araṣāt

8.“Mā-zāġ”

168/2.Cemāli “Şems-i Ḍuḥā” gīsuvān-ı leyle-i ḳadr

Dü-çeşm-i ḫūş-rübāsı mükemmel-i “mā-zāġ”

60/15.Sevād-ı menḳabetuñ küḥl-ı nūr-ı baḫş-ı başar

Sitāyiş-i ṣıfatıñ dürr-i gūşvār-ı ṣumāḫ

90/8. Kuḥl-i “mā zāġa’l-başar”dan ey gül-i “levlāk”-ı bāġ

Nergis-i çeşm-i ḥaḳīḳat iktiḥālüñdür ġaraẓ

9.“Şems-i Ḍuḥā”:

168/2.Cemāli “Şems-i Ḍuḥā” gīsuvān-ı leyle-i ḳadr

Dü-çeşm-i ḫūş-rübāsı mükemmel-i “mā-zāġ”

Melekler ve Diġer Peygamberler:

1. Kerrūbiyān:Dört büyük melek.
S.12/20b,
36/20.Levḥ-i mihr ü māhdan kerrūbiyān ṣad-şevḳ ile

Na’t-ı şāh-ı enbiyāyı ezber eyler rūz u şeb

69/26.’Adā-yı ḫidmet idince ḳabūl olur mu deyü

Ḳalemle ey şeh-i kerrūbiyān ḥaşem kāġaẕ

2. Ḳudsiyān:Melekler

43/53.Ḳudsiyān āyet-ı evṣāfını gūş itmek içün

Açılur ṣubḥ u mesā şems ü ḳamerden ġurefāt

90/11.Ḳudsiyān-ı muḥteremden ḫādiman-ı meclisüñ

‘Arş-ı Ḥaḳḳdan maḥfil-i ḳurb itiṣālüñdür ġaraż

120/35. Tarāb-ı şāh-rāhı ‘arş ü kürs ü çarẖ-ı felek

Ġulām-ı bār-gehi ḳudsiyān-ı feraẖ-ı fāl

3. Rūḥ-ı ḳuds:Cibrīl-i Emin (A.S.)

59/8. Revādūr olsa dem-ā-dem Mesīḥ-i ẖayme-keşi

Tenūr-ı ‘izzetüñe rūḥ-ı ḳuds bir neffāẖ

4. Ervāḥ-ı ḳuds:

73/34. Faẖr-i Cihān ki ṭālib olup ẖāk-i kūyını

Ervāḥ-ı ḳuds çeşmine kuḥl-i cilā bilür

1. Harūn

132/39.Vāliḥ-i Ṭūr-ı tecellā-yı cemāli mevmi

‘Āşıḳ-ı bārḳa-i nūr-ı kemāli Harūn

2. Hz. İsā(Mesīḥ):

59/8. Revādūr olsa dem-ā-dem Mesīḥ-i ẖayme-keşi

Tenūr-ı ‘izzetüñe rūḥ-ı ḳuds bir neffāẖ

132/40. Ḥasret-i münzelet ile göġe çıkdı ‘Īsā

Ḫaclet-i mekrümet ile yere geçdi Ḳārūn

3. Hz.Hasan ve Hz.Hüseyin:

Hz.Hasan ve Hz.Hüseyin:

183/6.Birisi ṭūṭī-i mahāfil-i ḳuds

Birisi ‘andelīb-i ‘arş-ı mecīd

Diġer Unsurlar:

1.Ḥacerü’l-esved:Kabe’deki karataş.

137/25. Ḥüsni Ka’be femi zemzem ḥacerü’l-esved aña

Merdüm-i dīde-i Cibrīl o ẖāl-i Hindū

2.Zemzem:Mekke’de kuyudan çıkan su.

137/25. Ḥüsni Ka’be femi zemzem ḥacerü’l-esved aña

Merdüm-i dīde-i Cibrīl o ẖāl-i Hindū

3.Kevs̱er:Cennetteki nehir.

90/3. Ḥūr ‘ayn-ı ẖulduden sükkān-ı kūyuñdur murād

‘Ayn-ı kevs̱erden fem-i ḥikmet zülālüñdür ġaraż

132/41. Ḥarim-i gülşen-i iclāline cenāt-ı ḳuṣūr
Ravża-i ʻizzetine kevs̱er ü tesnīm-i ʻuyūn

182/16. Hemdem-i bezm-i ẖāṣṣ-ı peyġamber
Çārümīn yār u sāḳī-i kevs̱er

4.Selsebil:Cennetteki ırmak

166/2.Ḥayāż-ı ʻizzetine gülşen-i āram-ı ravża
Riyāż-ı rif'atine selsebil-i āb-ı ḥıyāż

81/13.Selsebīl keremüñ bādiyesi ṭās-ı felek
Mihr ü meh ṣubḥ u mesā anda zer ü sīm Kāvūs

99/6. Selsebīl-i būstān-ı vaṣfuña māʾil kalup
Cūybār-ı gülistan-ı medḥüñe ʻāşıḳ-ı tebāʼ

Tensīm:Cennetteki çeşme.

132/41. Ḥarim-i gülşen-i iclāline cenāt-ı ḳuṣūr
Ravża-i ʻizzetine kevs̱er ü tesnīm-i ʻuyūn

Atasözü ve deyimler:

1.Karnı tok gözü aç,

52/14.Dem-be-dem ṣofra-i endīşede mihmānum iken
Ṭamaʼ-i ẖāmemi gör kim "şikemi pür gözi ac"

2.Başına taş vurmak,

86/30.Sāḳī teslīm ü dürūd ile ḳażā şām u seḥer
Ḫaṣmüñüñ seng-i Felāẖınla "ura başına taş"

3.Alnı açık yüzü aġ,

103/10.Nir ẕātuñı iḳrār idenin tā-be-ḥaşr
Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi "alnı açıġ olur yüzi aġ"

4. Hüner bir olur erde,

142/20Bir yerde mecāz ile ḥaḳīḳat nice mümkün
Meşhūr mis̱aldür ki "hüner bir olur erde"

5.Canı kurban etmek,

149/33.ʼİyd idüp "cānum o dergāhda ḳurbān ideyüm"
ʻAceb ol vaḳt-i ṣafā ol dem-i fīrūz-ı ḳānı

180/13.Olıcak vāṣıl-ı maḳāmı şühūd

‘İyd idüp “cānın eyledi ḳurbān”

6.Gözünün üstünde kaşın var,

83/4. Mu-yı ebrū-yı bütān vaṣfı dilüñ baġlamasun

“Dimesünler gözüñ üstünde senüñ vardur kaş”

7. Çok söyleyen adam olur elbet ẖabāṭ,

95/21. Devlet anuñ biri maḳbūle geçerse sözinüñ

“Gerçi çok söyleyen adam olur elbet ẖabāṭ”

8. Üstüne ölü toprağı saçmak,

117/8. Cihāna virse n’ola şimdi ẖᵛāb-ı bī-ẖoşı

Mezār ṭopraġı ṣaçdı sipihr-i bed-efcāl

9. Ocaġına su koymak

123/61.Hemīşe leşker-i āb eyleyüp pey-ā-pey akın

Ocaġına ṣu koyup āteşi ide pā-māl

10. Ayaġına gelmek,

162/5. Müdām-ı ‘āşıḳa maṭlūbı ‘aşḳ ider ṭāleb

Belī ayaġuña gelse olur naṣīb-i leẕīẕ

Sonuç:

Na’t şâirleri arasında en çok na’t yazan şâir Yahyâ Nazîm’dir. 17. yy.’ın ikinci yarısı ile 18. yy.’ın ilk çeyreği arasında yaşamış, eserlerini 18 yaşından başlayarak 70 yaşına kadar vermiş bir Dîvân şâiridir.

İyi bir tahsil görerek devrin önemli şâirleri arasında kendine bir yer ayırabilmiştir.

Tek eseri dîvânıdır.Yahyâ Nazîm’in eserinin adı “Dîvân-ı Belâğat-’Unvân-ı Nazîm”dir. Üçüncü dîvân (sayfa 195-248, düzenleniş tarihi 1098/1686). Yahyâ Nazîm’in III. Dîvânında iki (2) münâcât bulunmaktadır. Kâsîde nazım şekliyle yazılmış yirmi sekiz (28) na’t, gazel nazım şekliyle yazılmış bir (1) na’t, terkib-i bent nazım şekliyle yazılmış iki (2) na’t ve kıt’a nazım şekliyle yazılmış bir (1) tarih bulunmaktadır.Yani toplam şiir sayısı 34’dür.

Nazîm sade ve samimî kişiliği ile en çok na't yazan ve besteleyen, şarkı şeklini deneyen, Dîvân şiirine çeşitli yönlerden katkıda bulunmuş bir şâirdir.

Girift sözlerinin yanında sade söyleyişleri de vardır.

Nazım tekniği açısından şiirleri kusursuz denecek bir şâirdir.

Şiir dilini halk söyleyişine yakın olarak kullanmış ve bundan dolayı beğenilmiş bir şâirdir.

Sonuç olarak Yahyâ Nazîm önemli bir na't şâiridir, diyebiliriz.

Kaynakça:

1. Açıkgöz, Halil; İlmī Araştırma Yazılarında Uyulacak Esaslar,Türk Dünyası Araştırma Vakfı yayını,İstanbul 1988.
2. Açıkgöz, Nāmık;Riyāzī Dīvānı'ndan Seçmeler, Kültür Bakanlığı yayını, Ankara 1990.
3. Akar, Matin; Türk Edebiyatında Manzum Mi'rāc-Nāmeler, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 1987.
4. Akar, Matin;Su Kasidesi Şerhi,TDV.Yay.Ank.1994
5. Aksoy, Ömer Asım;Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü I-II Cilt.İnkılāp Yay.İst.1991
6. Belviranlı, Ali Kemāl;Osmanlıca İmlā Lügati-3, Marifet Yay.İst. 1980
7. Bilkan, Ali Fuat; Nābī Dīvānı I-II, M.E.B. yayınları, İstanbul, 1997.
8. Çağlıişlek, Aynur; Yahyā Nazīm II.Dīvānı ("Dīvān-ı Belāġat-'Unvān-ı Nazīm) Basılmamış Yüksek Lisans Tezi , Erciyes Ünv. SBE. Kayseri,1991
9. Çavuşoğlu,Mehmet; "Dīvān Şiiri",Türk Dili Dergisi Türk Şiiri Özel Sayısı II (Dīvān Şiiri), Sayı415-416-417/ Temmuz-Aġustos-Eylül 1986
10. Çelebioğlu, Āmil; Muhammediye I-II, M.E.B. yayınları,İstanbul,1996.
11. Derin ,F. Çetin ; " Osmanlı Devlet'inin Siyasi Tarihi",Türk Dünyası El Kitabı I.Cilt. Coġrafya- Tarih, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay. Ank.1992
12. Devellioğlu,Ferit; Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lūgat,Aydın Kitabevi, Ank.1984
13. Dilçin, Cem;Örneklerle Türk Şiir Bilgisi,TDK.Yay.Ank.1983
14. Ergin, Muharrem, "Osmanlıca",Türk Dünyası El Kitabı II.Cilt. Dil-Kültür-San'at, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay. Ank.1992
15. Ergin, Muharrem, "Türklerde Yazı ve Alfabeler",Türk Dünyası El Kitabı II.Cilt. Dil-Kültür-San'at, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay. Ank.1992
16. Gümüş, Nevin ;Yahyā Nazīm I.Dīvānı ("Dīvān-ı Belāġat-'Unvān-ı Nazīm) Basılmamış Yüksek Lisans Tezi , Erciyes Ünv. SBE. Kayseri,1992
17. İlaydın, Hikmet;Türk Edebiyatında Nazım,Akçaġ Yay. Ank.1997

18. İpekten, Halūk – İsen, Mustafa ; "18.Yüzyıl Dīvān Edebiyatı ",Türk Dünyası El Kitabı III.Cilt. Edebiyat, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay. Ank.1992
19. İpekten, Halūk- İsen, Mustafa – Toparlı, Recep – Okçu, Naci- Karabey, Turgut ; Tezkirelere Göre Dīvān Edebiyatı İsimler Sözlüġü,KTB.Yay. Ank.1988
20. İpekten, Halūk, "Naẓīm" İslām Ansiklopedisi, İst. 1964. 9.Cilt, s.142-144.
21. İpekten, Halūk;Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri,Ank. 1985
22. İsen, Mustafa – Kurnaz, Cemāl; "17.Yüzyıl Divan Edebiyatı",Türk Dünyası El Kitabı III.Cilt. Edebiyat, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay. Ank.1992
23. İsen, Mustafa – Macit, Muhsin;Türk Edebiyatında Tevhidler,TDV.Yay.Ank.1992
24. Kam, Ruşen Ferid, Nazīm,Hayatı ve Eserleri Hakkında Tedkīkāt, İ.Ü.Edb.Fak. Mezuniyet Tezi,İst.1935, Türkiyat Ktp. Nu:66
25. Kam, Ruşen Ferid,Nazīm, Bestekār, Şāir-Hayatı, Eserleri Hakkında Tedkīkāt, İst.1933
26. Kam, Ruşen Ferit,Şāir ve Bestekār Nazīm, Zafer, Musiki Sohbetleri, 6.11.1953
27. Kara, Mustafa;
28. Kavruk,Hasan;Şeyhülislām Yahyā Dīvānı, M.E.B. yayınları,Ankara,2001
29. Kılıç, Filiz - Macit, Muhsin;Türk Edebiyatında Ramazan Şiirleri (Güldeste),TDV.Yay.Ank.1995
30. Kocatürk, Vasfi Mahir, Türk Edebiyatı Tarihi, Ankara,1970. s.504-506
31. Kurban, Ahmet ; Yahyā Nazīm IV.Dīvānı ("Dīvān-ı Belāġat-'Unvān-ı Nazīm) Basılmamış Yüksek Lisans Tezi , Erciyes Ünv. SBE. Kayseri,1992
32. Kurnaz, Cemāl; Hayālī Bey Dīvānı Tahlili,KTB.Yay.Ank.1987
33. Kurnaz, Cemāl;Münācāt Antolojisi,TDV.Yay.Ank.1992
34. Küçük, Sabahattin;Bākī ve Dīvān'ından Seçmeler,KTB.Ank.1988
35. Levend, Agāh Sırrı; Dīvān Edebiyatı, Enderun Yay.İst.1984
36. Namık Kemāl, Tahrib-i Harabat, İst.1303 s.91
37. Okuyucu, Cihan;Cināni Hayatı Eserleri ve Divanından Seçmeler, K.B.Yay.Ank.1996

38. Onan, Necmettin Halil; İzahlı Dīvān Şiiri Antolojisi, M.E.B. yayınları,İstanbul,1991
39. Onay, Ahmet Talāt;Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar,T.D.V. Yay.Ank.1993
40. Özalp, M. Nazmi, Biyografi Ruşen Ferit Kam,M.E.B. Yay. İst.1995.s 245-248
41. Öztuna,Yılmaz;Büyük Türk Mūsikīsi Ansiklopedisi I-II Cilt, Kültür Bakanlığı Yay. Ank.1990.s101
42. Öztuna,Yılmaz;Türk Tarihinden Yapraklar,Ötüken Yay. İst.1983
43. Pala, İskender; Aşkī ve Dīvānından Örnekler,KTB.Yay. Ank.1988
44. Pala, İskender;Ansiklopedik Dīvān Şiiri Sözlüğü I-II Cilt,KB.Yay.Ank.1989
45. Sefercioğlu, M. Nejat; Nev'ī Dīvānı'nın Tahlīli.Kültür Bakanlığı,
46. Şemseddin Sāmi;Kāmus-ı Türkī, Bedir Yay.İst.
47. Tāhir-ül Mevlevi;Edebiyat Lügatı,Enderun Yay.İst.1973
48. Tarlan, Ali Nihad;Edebiyat Meseleleri,Ötüken Yay. İst. 1981
49. Uslu,Necati Asım;Türkçe'de Yalnız Göze Ait Deyimler ve Atasözleri,TDAV.Yay.İST.1985
50. Ünver, İsmail; Neşatī, K.T.B. Yay. Ank.1986
51. Yeniterzi, Emine;Dīvān Şiirinde Na't,Türkiye Diyanet Vakfı, Ank.1993
52. Yeniterzi, Emine;Türk Edebiyatında Na't (Antoloji) T.D.V. Ank.1993
53. Yılmaz, Mehmet; Edebiyatımızda İslami Kaynaklı Sözler (Ansiklopedik Sözlük), Enderun Yay. İst. 1992.

II.BÖLÜM

METİN

DĪVĀN-I BELĀĠAT-ʿUNVĀN-I NAẒĪM

(III. DĪVĀN)

Bʾismillāhi'r-Raḥmāni'r-Raḥīm

Mıṣraʿ-ı berceste-i naẓm-ı kerīm

MÜNĀCĀT

-1-

Me fā ī lün / Me fā ī lün / Me fā ī lün / Me fā ī lün

1. Beni bīmār-ı ʿiṣyān itdi ġaflet yā Kerīm Allah
Saña kaldı işim senden ʿināyet yā Kerīm Allah

2. Derūnum pür-tef ü tāb eyledi ṣahbā-yı küstāẖī
Temām oldum ʿaraḳ-rīz-i ẖacālet yā Kerīm Allah

3. Göz açdurmaz pey-ā-pey maʿṣiyet şāyestedür olsam
Dem-ā-dem ġarḳa-i eşk-i nedāmet yā Kerīm Allah

4. Ser-i bāzār-ı taḳvāda koma ben zār u nā-çārı
Tehī-dest-i ʿamel bī-naḳd-i ṭāʿat yā Kerīm Allah

5. Günah-kārum kerem senden iderseñ ʿafvuñı der-kār
Ki bende her cezāya var liyāḳāt yā Kerīm Allah

6. Şeb-i tārīk-i ʿiṣyān içre kaldum ʿāciz ü sāhī
ʿAceb ḥālüm n'ola rūz-ı ḳıyāmet yā Kerīm Allah

7. Ẕelīl ü pāy-māl ü ḫāk-sārum rāh-ı ʿiṣyānda
Ẓahīr ü dest-gīr ol eyle şefḳat yā Kerīm Allah

8. Beyābān-ı mecāzīden geçür tevfīḳuñı eyle
Refīḳ-i menzil-i ḫaṣṣ-ı ḥaḳīḳat yā Kerīm Allah

9. Ḫalāṣ it māsivānuñ ẓulmetinden eylesün işrāḳ
Derūn-ı tīrede nūr-ı hidāyet yā Kerīm Allah

10. Baña bir ḳaṭre değmez mi cihānı ġarḳ iderken hep
Noḫustīn mevce-yi deryā-yı raḥmet yā Kerīm Allah

11. Ümīd oldur dem-i āḫir ola mühr-i lebüm ẕikrüñ
Saña itdükde teslīm-i emānet yā Kerīm Allah

12. Benüm de defter-i aʿmālümi ṭayy eyle ṭūmār it
Bi-ḥaḳḳ-ı ḫātem-i mühr-i nübüvvet yā Kerīm Allah

13. Siyeh-nāme siyeh-kār u siyeh-rūyum Naẓīm-āsā
Mürüʾvvet kıl mürüʾvvet kıl mürüʾvvet yā Kerīm Allah

KASĪDELER

-2-

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün (Faʿlün)

1. ʿAla'ṣ-ṣabā-geh-i feyż-i nesīm-i ġāliye-sā
Cihānı eyledi ʿanber şemīm ü rūḥ-efzā

2. Çıkardı ḫüsrev-i gül bāġa tūġ-ı şāhīsin
Kuruldı ḫayme-i eşcār-ı sebz-reng-i feżā

3. Keşīde tīġ-i zümürrüd ġılāf-ı sūsen-i sebz
Küşāde rāyet-i gülgūn-ı lāle-i ḥamrā

4. Sipāh-ı behmeni şāh-ı bahār itdi şikest
Şükūfeler n'ola gülşende itse donanma

5. Meşām-ı gülşeniyānı muʿaṭṭar itmek içün
Daġıtdı zülf-i nigārı seḥer nesīm-i ṣabā

6. Görüp elinde gülüñ cām-ı nāzını leb-rīz
Terāne-senc-i niyāz oldı bülbül-i şeydā

7. Gül-i neşāṭ açılup geldi vaḳt-i nūş-ā-nūş
Yetişdi otları erbāb-ı gülşenüñ Ḥaḳḳā

8. Şaḳāyıḳ āl-i ḳabā vü semen sefīd-i libās
Bir özge rengle her bir şükūfe-i zībā

9. Müzeyyen itmededür nev-ʿarūs-ı gül-zārı
Olub nesīm-i bahārı çemende çehre-küşā

10. Döşendi rūy-ı zemīne bisāṭ-ı reng-ā-reng

Ḳumāş-ı būḳalemūn giydi vādī-yi ṣaḥrā

11. Benefşe kec-küleh ü ġonçalar girībān çāk
İderse ġıbṭa cinān ravża-i cihāna sezā

12. Duyurdı ġonçayı bū-yı dehānı mest idügi
N'ola nesīm-i sabā itse rāzını ifşā

13. Kenār-ı cūyı dil-ārā nesīmī cān –perver
ʿAceb mi ehl-i çemen itse kesb-i āb u hevā

14. Küşāde sünbül ü reyḥān şükufte lāle vü gül
Nümūne-i İrem oldı ḥadīḳa-i dünyā

15. Kebūdī cāme giyüp çözdi ṭurrasın sünbül
Mis̱āl-i zülf-i muʿanber semāme-i ḥavrā

16. Çemende destine zerrīn ḳadeh alup nergis
Temām-ı ʿişret-i ezhār-ı bāġa itdi ṣalā

17. Feżā-yı bāġda her cūy-ı ṣāf bir mirʾāt
Ḳabā-yı sebz ile her serv ṭūṭī-i raʿnā

18. Maḳām-ı ʿişvede her bir şükūfe ser-tā-ser
Ḳıyām-ı nāzda her bir nihāl ser-tā-pā

19. Nesīm-i ṣubḥla yer yer temevvüc itmededür
Riyāż-ı dehr meger oldı ḳulzüm-i ḫażrā

20. Zamān-ı ẕevḳ u ṭarab ʿahd-i şevḳ u şādīdür
Ki elde cām-ı ṣafā serde neşve-i ṣaḥbā

21. Ṣafā-yı ʿayşı koyup böyle demde maḳṣūda
Revādur ehl-i ṭarab itse nāz u istiġnā

22. Ḫumār-ı hecri idüp şüst ü şū şarāb-ı viṣāl
Vefāya oldı bedel cevr-i yār müsteṡnā

23. Sipāh-ı düşmen-i ġam zīr-i pāy-i şādīdür
Hücūm-ı ẕevḳ ile her ebkem ölmede gūyā

24. Metāʿ-ı ʿişretüñ olsak n'ola ḫarīdārī
Ki doldı naḳd-i ümīd ile cīb-i dest-i recā

25. Feżā-yı tīh-i ḫumārı ʿubūr içün besdür
Beyāż-ı gerden-i mīnā bize yed-i beyżā

26. Mey ü ḳadeḥ şafaḳ-ı āftāba döndi yine
Meger ki ḫalḳa-i bezm oldı çarḫ-ı ʿayş ü ṣafā

27. Pür itdi meclis-i gülşende gūş-ı mestānı
Seḥer terāne-i ḫūnīn-i ḳulḳul-i mīnā

28. O demde ṭūṭī-i ḫāmem bu şiʿr ile oldı
Bakınca āyine-i cūy-i bāġa şeker-ḫā

29. Ḫaṭṭ-āver oldı o māh-ı sipihr-i ḥüsn ü behā
Ser-ā-ser eyledi bāġ-ı cemāli mihr-i giyā

30. Yaraşdı ol ruḫ-ı zībāya ol ḫaṭṭ-ı müşgīn

Cemāli gülşenin itdi benefşe-zār-ı Ḫudā

31. Ruḫunda sebze-i bīgānedür ḫaṭṭ-ı laʿli
ʿAceb mi olmasa bū-yı āşnā-yı mihr ü vefā

32. Ḫaṭṭ-ı ʿiẕārı degül māh-ı bedr-i ruḫsārı
Miyān-ı hāleden itdi temām-ı ʿarż-ı liḳā

33. Şikenc-i zülfi dil-i zāra mūcib-i teşvīr
Sevād-ı ḫaṭṭı ser-i cāna bāʿiṡ-i sevdā

34. Dirīġ ḥayf ki olmuş o ḫüsrev-i ḥüsnüñ
Ġulūvvi ḫaṭla melek-cemāli pür-ġavġā

35. Düşürse pāyine şāyeste ḳadd-i şimşādı
Ḫirām-ı nāz ile oldukça ḳaddi cilve-nümā

36. Bahār-ı ḥüsni açıldı görüp ḫaṭṭ-ı sebzin
Benefşe nūş iderüz ʿāşıḳāne ṣubḥ u mesā

37. Benüm de gülşen-i ṭabʿum şükūfe-zār oldı
ʿAceb mi kām-ı dil ü cānı eylese būyā

38. Yetişdi naḫl-i miyānumda meyve-i maʿnī
Pür oldı şāḫ-ı ḫayālüm n'ola olursa dü-tā

39. Kenār-ı bezm-i maʿānīde cān ṭarab-güster
Meyān-ı meclis-i ʿirfānda dil ḳadeḥ peymā

40. Elümde ḫāme ki mürġ-i hezār-ı destāndur
Ne mümkün eyleye dem-beste bīm-i ḫār-ı fenā

41. Ki bāġ-ı midḥat-ı Faḫr-i Cihānüñ olmadadur
Ferāz-ı gülbün-i naʿtında zemzeme-pīrā

42. Yegāne şāh-ı dü-ʿālem ki bārgāhında
Maḳām-ı ḫidmete ṣaf-beste ehl-i ʿarż ü semā

43. Ne şeh şehen-şeh-i yektā ki ḫāk-i dergāhın
Melāʾik itmededür çeşm-i cāna kuḥl-i cilā

44. Ḫudā yegān-i dü-ʿālem şehen-şeh-i ekrem
Şefīʿ-i Küll-i Ümem pād-şāh-ı her dü-serā

45. Muḥīṭ-i fażl u hüner ḫüsrev-i cihān-dādār
Ḫıdīv-i pāk-güher dest-gīr-i rūz-ı cezā

46. Ḫūlāṣa-i dü-cihān nāzenīn-i kevn ü mekān
Muʿīn-i ʿālem ü insān Delīl-i Rāh-ı Hüdā

47. Cenāb-ı Aḥmed-i Mürsel Ḥabīb-i Ḥażret-i Ḥaḳḳ
Fürūġ-ı Nūr-ı Ḫudā şemʿ-i leyletü'l-İsrā

48. Ṭabīb-i Cān-ı Ümem kim derinde Ḳānūn'dur
Hemīşe ʿillet-i mirżā-yı seyyiʾāte Şifā

49. Şeh-i serīr-i "leʿamrük" ki ḫilḳat-i "levlāk"
Vücūd-ı pākine olmış ezelde rāst-ı ḳabā

50. Ṭırāz-ı taḫt-ı risālet ki oldu bā-dil ü cān
Ṭufeyl-i bārgeh-i şerʿī pīr ile bernā

51. O şehriyārına lāyıḳ kemīne bendesinüñ
Olursa ferş-i reh-i ḫıdmetinde bāl-i hümā

52. O şeh-süvār-ı feżā-yı ẓafer ki itdükçe
Sipāh-ı nuṣret ile ʿazm-i ʿarṣa-i heycā

53. Ser-i ʿādūyı idüp rīze-seng-i vādī-i Rūm
Vücūd-ı düşmeni eyler nişān-i tīr-i belā

54. Şükūh-i şevketi dehşet-feżā-yı çarḫ-ı felek
Fürūġ-ı ṭalʿati revnaḳ rübā-yı Şems-i Ḍuḥā

55. Esīr-i bend-i kemendi ḫıdīv-i emri ḳader
Fütāde silsile-i pād-şāh-ı hükmi ḳażā

56. Gedā-yı dergeh-i şerʿī şeh-i Sikenderdür
Faḳīr-i bār-geh-i cūdī hem-ser-i Dārā

57. Sipihr-i mekrümete āftāb-ı ʿālem-tāb
Serīr-i ʿāṭıfete ḫüsrev-i cihān-ārā

58. Künūz-i şefḳate bir güher-i girān-māye
Muḥīṭ-i ḥikmete zībende bir dürr-i yektā

59. Melek bi-ẕevḳ ü feraḥ dergaḥında cār ū keş
Felek bi-şevḳ ü ṣafā ḫıdmetinde pā-ber-cā

60. Nesīm-i lüṭfunı itse mürebbī-i külḫān
İderdi terbiyeti reşk-i gülşen-i meʾvā

61. Semūm-ı ḳahrı vezān olsa sūy-ı gül-zārā
Miẟāl-i dūzaḫ olurdı şerāreler peydā

62. Dimāġ-ı ʿālemiyān ḥaşre dek muʿaṭṭardur
O deñli nefḫa-i ḫulḳ-i kerīmi ḥālet-zā

63. Ḫazāʾine-i keremin eyledükçe beẕl-i ümem
Olur ber-ā-ber o şāhuñ yanında mīr ü gedā

64. Ne yerde ḥükmi revān olsa ol cihān-dāruñ
Fütāde çāh-ı ʿademdür ḥükūmet-i aʿdā

65. Ola ḳıyāmete dek āftāba pertev-i baḫş
Fürūġ-ı neyyir-i feyżinden alsa māh żiyā

66. Bahār-ı ʿālem-i ʿömrüñ ḫazānı olmazdı
Eger ki bülbül-i ḥıfẓı olaydı naġme-serā

67. Cihān-penāh-ı şehā ḫüsrev-i melik- sipehā
Eyā Şefīʿ-i Ümem pād-şāh-ı mülk-i beḳā

68. Sen ol şeh-i dü serāsın ki ḫāk-i maḳdemüñi
Görürdi ʿarş-ı muʿallāyı geçse nā-beynā

69. Sen ol çerāġ-ı Hüdāsın ki şemʿi ẕātuñdur
Ṭırāz-ı bezm-geh-i ḳurb-ı Ḥażret-i Mevlā

70. Fürūġ-ı neyyir-i hüsn ü cemālüñ olmuş ezel
Żiyā-yı Şems-i Ḍuḫā tāb-ı baḫş-ı Bedr-i Dücā

71. ʿAlīl-i şerbet-i ʿaşḳuñ revān-ı ḫażr ü Mesīḥ
Marīż-i derd ü ġamuñ cān-ı Bū ʿAlī Sīnā

72. Benüm o ḫaste ki dārū-yı naʿt-ı pāküñ ile
İrişdi derd-i dil-i zār ü mübtelāma devā

73. Benüm o çeşme-i āb-ı ḥayāt-ı vaṣfuñ kim
Zülāl-ı nuṭḳuma teşne Cerīr ile Āʿşā

74. Benüm o micmere gerdān-ı bezm-i menḳabetüñ
Ki benden almadadur bū-yı feyżi hep şuʿarā

75. Kemāl-i feyż-i nuʿūtuñla oldı eşʿārum
Ne gūne meclise varsa zebān-zed-i büleġā

76. Mis̱āl-i gül dutar ins ü melek ṣafā ile gūş
S̱enānı bülbül-i nuṭḳum her eyledükçe nevā

77. ʿAceb degül ḳalemüm sīne-çāk ise oldı
Şerāb u ṣaf-ı ṣıfātuñla mest-i bī-pervā

78. Sevād-ı naẓm-ı terim midḥatuñla müşg-i Ḫoten
S̱enāñla raḳamum reşk-i ʿanber-i sārā

79. Gel ey ḳalem ko bu daʿvāyı eyle ḫatm-ı kelām
Yeter bu mertebe basṭ-ı süḫan Naẓīm-āsā

80. Niyāza başla ḫulūs üzre ḫāke sür yüzüñi
Ḳaṣīde buldı nihāyet irüşdi vaḳt-i duʿā

81. Seḥer ki eyleye ṭūmār-ı ġoncaya sūsen
Midād-ı sebz ile tā naʿt-ı ḥażreti inşā

82. Revān-ı pāküñe tā-ḥaşr ola ṣalāt u selām
Ġubār-ı ravżasına cān-ı ümmetān-ı fedā

-3-

Fā i lā tün / Fā i lā tün / Fā i lā tün / Fā i lün (Faʿlün)

1. Mihr ü mehdür sanma bezm-i çarḫda her rūz u şeb
İki sāḳī cām-ı ber-kef devr iderler rūz u şeb

2. Mihr ü meh rūy u cebīn-i şāhid-i endīşedür
ʿĀrıżiyle zülf-i müşgīn ü muʿanber rūz u şeb

3. Mihr ü māhı pūta-ı nār-ı şafaḳda ḳāl idüp
Sīm ü zer ḫarcar sipihr-i kīmyāger rūz u şeb

4. Mihr ü meh olmış dükkān-ı çarḫa iki kelle ḳand
Kim anı ḳannād-ı dehr eyler mükerrer rūz u şeb

5. Ṣanma mihr ü māhdur bāzīgeh-i eflākda
Çarḫ-ı luʿbet-bāz iki sīb ile oynar rūz u şeb

6. Mihr ü māh-ı nev degül abdāl olup pīr-i felek
Cüst ü cūda dāġ-ı ber-ser naʿlidür ber rūz u şeb

7. Mihr ü meh fānūslardur sīm ü zerden gūyiyā
Kim virürler nev-ʿarūs-ı dehre zīver rūz u şeb

8. Mihr ü meh bu ḫāneḳāh-ı nüh revāḳ-ı çarḫda
İki ʿāşıḳ Mevlevīlerdür dönerler rūz u şeb

9. Mihr ü meh nerrād-ı çarḫa oldı gūya luʿbetīn
İtmede ṣad mekr ile bāzī-i şeş der rūz u şeb

10. Mihr-i ʿālem-tāb ile fülk-i sipihre māh-ı nev
Biri olmış bādbān ü biri leşker rūz u şeb

11. Mihr ü meh sanma idüb o reng-i gerdūne cülūs
Ḥükm iderler ʿāleme iki birāder rūz u şeb

12. Mihr ü meh zerrīn iki levḥ oldı kim ṭıfl-ı felek
İtmede ders-i cefā vü cevri ezber rūz u şeb

13. Mihr ü meh sanma şafaḳla ġarḳ-ı ḫūn olmış yatur
Ṣaḥn-ı bismilgāh-ı gerdūnda iki ser rūz u şeb

14. Mihr ü meh ẓanneyleme bezm-i felekde devr ider
Ehl-i derde zehr ile bir iki sāġar rūz u şeb

15. Mihr-i ʿālem-tāb-ı şuḳḳa māh-ı nevdür ser-ʿalem
Burc u bārū-yı sipihr üzre dönerler rūz u şeb

16. Mihr ü meh iki ṭabaḳla itmede dehre nis̱ār
Birisi kāfūr biri müşg-i ezfer rūz u şeb

17. Mihr ü meh ẓanneyleme gūyā ki ṣāḥibsüz kalup
Olmada āvīze çarḫa iki efser rūz u şeb

18. Sofra-i devr-i felekde ḳurslardur mihr ü māh
Kim ġıdā eyler anı çarḫ-ı sitem-ger rūz u şeb

19. Ṭāslardur mihr ü meh germ-ābe-i nüh-ḳubbede
Ġusl ider ḫūn-ı şafaḳla çarḫ-ı aḫżer rūz u şeb

20. Levḥ-i mihr ü māhdan kerrūbiyān ṣad-şevḳ ile
Naʿt-ı şāh-ı enbiyāyı ezber eyler rūz u şeb

21. Mihr ü meh ġavvās-ı baḥr-ı nilgūn-i çarḫdur
İtmege ol ḥażrete is̱ār-ı gevher rūz u şeb

22. Aḥmed-i Mürsel ki mihr ü māh-ı nev-dergāhına
Birisi ser-heng biri ḥalḳa-i der rūz u şeb

23. Mihr-i gerdūn-i nübüvvet māh-ı burc-ı merḥamet
Muʿcizātın söyleşir ʿālem ser-ā-ser rūz u şeb

24. Mihr ü meh ẓannitme ol sulṭān "levlāk" efserüñ
Āsitānında iki derbān bekler rūz u şeb

25. Mihri bī-fer eylemiş māh-ı nevī kılmış naẓar
ʿArż-ı ḥüsn itdükde ebrū-yı peyāmber rūz u şeb

26. Mihr ü mehden çarḫ iki meşʿal fürūzān eyleyüp
Pīşgāh-ı dergehinde şuʿle-güster rūz u şeb

27. Mihri ser-germ itdi mihri māhı kıldı dil-figār
Biri pür-āteş biri pür-dāġ-ı lāġar rūz u şeb

28. Mihr ü meh micmer-fürūz-ı bārgāh-ı şerʿidür
Kām-ı ʿālem būy-ı ḫulḳ ile muʿaṭṭar rūz u şeb

29. Olmasa mihrüñ küsūfı māhda gāhī ḫusūf
Dirdim ol şāha olur mirʿāt-ı enver rūz u şeb

30. Müntaẓırdur mihr ü mehden eyleyüp her pāyesin
Müjde-i teşrīfine bu heft minber rūz u şeb

31. Mihr-i burc-ı ḳudretā māh-ı sipihr-i raḥmetā
Ey ki ẕātuñdur senüñ eşyāya maṣdar rūz u şeb

32. Mihr ü meh pervāne-i şemʿ-i cemālüñdür senüñ
Dehr-i ruḫ-sār u cebinüñle münevver rūz u şeb

33. Mihr ü meh feyżā ki sensin “Raḥmeten Li’l-ʿĀlemīn”
Ümmetüñ iḥsānuña olmakda maẓhar rūz u şeb

34. Mihr ü meh ḳadrā benüm ol ẕerre-i nāçīz kim
Dāʾim aḥvāl-i dil-i zārum mükedder rūz u şeb

35. Peyrev-i kilki fehīm oldum görüp mihr ü mehīn
Vaṣf-ı ẕātuñ eylerüm ṣad şevḳ ile her rūz u şeb

36. Mihr ü meh rütbe-i Neşāṭī süḫan-ver kim görüp
Bu zemīnde ṭarḥını taḥsīn iderler rūz u şeb

37. Mihr ü meh gibi sezādur olsa pür-nūr-ı kemāl
Vaṣfuñı eyler Naẓīm-i nükte-perver rūz u şeb

38. Āsumān-ı naẓma mihr ü māh ise onlar eġer
Ben hilālüm olmada ḳadrüm füzūn-ter rūz u şeb

39. Naʿtuñı yazdukça levh-i miḥr ü māha dāġ urur
Eyliyen vaṣf-ı ṣıfātuñ tā be-mahşer rūz u şeb

40. Mihr ü māh-ı naʿt-ı pāküñ eyleyüp ṣad ʿacz ile
Kıl duʿā taḥrīrin ey kilk-i s̱enā-ger rūz u şeb

41. Mihr ü meh tā ʿāleme pertev salup revnaḳ virür
Söyleye naʿtun ümem kişver-be-kişver rūz u şeb

42. Pençe-i mihr ile gerdūn māh-ı nevden ḫışm ile
Düşmen-i dīne çeke şemşīr ü ḫançer rūz u şeb

43. Mihr ü māh devr eyledükçe ʿālemi Ḥaḳḳ ümmetin
Eyleye āʿdāya manṣūr u mużaffer rūz u şeb

-4-

Fā i lā tün(Feilātün)/Fe i lā tün/Fe i lā tün/Fe i lün (Faʿlün)

1. Kişver-i naẓma olup vālī-i bā-ḳayd-ı ḥayāt
Oldı ilhām-ı İlāhi baña tuġrā-yı berāt

2. Şeh-i naẓmum ḳalemümdür ʿalem-i semt-i beyān
Ḫayl maʿnā pes ü pīş-i ʿalemümde neferāt

3. Eylemiş feyż-i Ḫudā kilk-i hüner perverümi
Būstān-ı süḫana naḫl-i maʿānī s̱emerāt

4. Āyine ḫāne-i maʿnīde ider mülhem-i ayb
Ṭūṭī-i nuṭḳuma taʿlim-i edā-yı kelimāt

5. Leẕẕet-i nīş-ger-i kilk-i terüm buldı revāc
Ḳāṣid olsa yeridür revnaḳ-ı bāzār-ı nebāt

6. Çāşnī-i süḫanumda o ḥalāvet var kim
Reşkden ġayret ile ṭelḫ ola ʿayş-ı leẕẕāt

7. Ṭabʿum āyīne-i ruḫ şāhid-i ʿaḳliyāta
Ḳalemüm çehre-küşā-yı tutuk-ı naḳliyāt

8. Mekteb-i naẓmuma elfāz-ı laṭīfüm eṭfāl
Cins-i maʿni vü beyān ḥacle-i şiʿrümde benāt

9. Bir ḳalem sūy-ı revān eyledi her vādīde
Eyleyüp kilk-i terüm rāh-ı süḫanda ḫayrāt

10. Dem-be-dem itmededür āb-ı ḥayātı cārī
Lüle-i çeşme-i ḥayvān gibi bu kilk ü devāt

11. Cādū-yı naṭıḳama meftūn-şode erbāb-ı füsūn
Sāḥir-i ṭabʿuma dūn mertebedür nār-ı necāt

12. Başlasa şīve-i īhām ile reftāra olur
Ser-fürū bürde-i pāy-ı ḳalemüm remz ü nikāt

13. Benüm ol kim der-i eyvān-ı kemālümde henüz
Fevc fevc ehl-i hüner olmada muḥtāc-ı zekāt

14. Eylemiş feyż-i ezel ḫacle-geh-i diḳḳātde
Bikr-i naẓma ḳalemüm māşite ṭabʿum mirʾāt

15. Noḳṭa-i ḫāl-i ʿiẕār-ı büt-i mażmūnumdur
Ṣafaḥāt üzre geh īs̱ār ide ḫāmem ḳaṭarāt

16. Bāġ-ı maʿnāda döner sünbül-i şebnem-dāra
Her döküldükçe midād-ı ḳalemümden reşaḥāt

17. Sözde miḳdār-ı daḳiḳa n'ola fevt eylemese
Oldı hengām-ı süḫan ṭabʿ-ı reşīküm mīḳāt

18. Ne kadar yüksek uçarsa ṣāf-ı mürgān-ı hüner
Ḥüdḥüd-i çāpık-ı endīşeme irmek heyhāt

19. Āb-ı ḥayvāna ḥurūf-ı süḫanum oldı ẓurūf
Görinürse n'ola her saṭırı sevād ẓülemāt

20. Ḳalemüm vaḳt-i ḥaṣṣād olsa n'ola sünbüle çīn
Ḫarmen-i nāṭıḳama feyż-i Ḫudā maḥṣūlāt

21. ʿAndelībān-ı süḫan itmededür cümle sükūt
Bülbül-i nāṭıḳam itdükçe sürūd ü naġmāt

22. Çāk-ı ser-noḳṭa-i mevhūmada reftār eyler
Görmedüm edhem-i ḫāmem gibi nāzik ḥarekāt

23. Ṭumṭurāk-ı süḫanüm fevc-i sipāh-ı naẓmum
Ḫüsrevān-ı hünere itmede ʿarż-ı dārāt

24. Leḥce-i pāküme olmaz süḫan-ı ġayr-ı ḳıyās
Ḳaṭredür baḥr-ı muḥīṭe göre Ceyḥūn u Fırāt

25. Daʿvī-i şiʿrde besdür baña maʿnī vü beyān
Demdür itsem iki şāhid ile vücūdum is̱bāt

26. Meclis-i ẖüsrev-i ṭabʿumda müheyyā esbāb
Bezm-i Cemşīd-i ẖayālümde müretteb ālāt

27. Dem-be-dem zümre-i rindān-ı ṭarab-ẖāne-i feyż
Neşve-i bāde-i taḥḳīḳüm ile pür-ḥālāt

28. Bülbül-i nuṭḳ-ı ẖoş elḥānum iderse demidür
Naʿt-ı gūyān-ı çemen sāmiʿa-yı pür-eṣvāt

29. Sebeb-i ẖilḳat o kim buldı vücūdiyle şeref
Çār ʿunṣur se mevālīd ü nüh ābād-ı cihāt

30. Şemʿ-i eyvān-ı Hüdā Nūr-ı Ḫudā kim oldı
Bezm-i kāşāne-i miʿrāca cemāli mişkāt

31. Gevher-i ḳulzüm-i ʿirfān ki anuñ olmış ezel
Dürr-i yektā-yı vücūdı sebeb-i mevcūdāt

32. Ḫᵛace-i her dü cihān ṣāḥib-i naṣṣ-ı Ḳurʾān
Nāṣiẖ-i āyet-i İncīl ü Zebūr u Tevrāt

33. Pīşvāy-ı Keremā ḳāfile-sālār-i ʿaṭa
Īftiẖār-ı şerefā Fāẖr-i Kirām-ı Sādāt

34. Raḥmet-i ʿĀlemiyān yaʿni Ḥabībi'r-Raḥman
Eylemiş Īzid ü Yezdān anı āyīne-i ẕāt

35. Hādī-i Dīn-i Mübīn bedreḳa-i rāh-ı yaḳīn
Şāriʿ-i rūy-ı zemīn ḳāżī-i ehl-i ḥācāt

36. Maẓhar-ı "s̱ümme denā" "mā-ṣadaḳa" "ev ednā"
Ḫüsrev-i Yes̱rib ü Baṭḥā vü Şefīʿü'l-ʿAraṣāt

37. Tūde-i ḫāḳ-ı deri eyledi ḫūn müşg-i teri
Ẕāt-ı yektā güheri Bāʿis̱-i Ġufrān-ı ʿuṣāt

38. Naḫl-i ṭūbā ʿālemi ravża-ı cennet ḥaremi
Bārgāh-ı keremi melce-i erbāb-ı necāt

39. ʿİllet-i ḫilḳat-ı kevneyn "Resūlü's̱-S̱aḳaleyn"
Ḥażret-i Āḥmed-i Muḫtār "ʿaleyhi'ṣ-ṣalavāt"

40. O şeh-i ʿālem ü ādem ki anuñ bulmış ezel
Enbiyā ʿizzet-i şānıyla ʿuluvvī derecāt

41. Nazenīn Ḥaḳḳ O Maḥbūb-ı İlāhi ki anuñ
Oldı miḥrāb-ı deri ḳıble-geh-i maḫlūḳāt

42. ʿArş-ı mesned o Ḫudāvend-i mükerrem ki anuñ
Kişver-i cāhına olmış dü cihān ilḥāḳāt

43. Laḳabı gerçi anuñ Ümmī-i Nā-ḫᵛānde Velī
Ẕāt-ı ʿālī ṣıfatı Muṣḥaf-ı Muʿciz-āyāt

44. Meclis-i rifʿatine mihr ile meh iki sirāc
Maḥfil-i ḳadrine nüh süllem-i gerdūn mirḳāt

45. Nūr-ı iḳbāline Cibrīl-i Emīn pervāne
Mihr-i iclāline ervāḥ-ı muḳaddes ẕerrāt

46. Bezm-i İsrāda sirāc-ı şeb-i miʿrāc-ı fürūz
Ḥārem-i ḳurbda Mıṣbāḥ-ı hidāyet lemeʿāt

47. Ḫāk-rūb-ı ḥarem-i midḥatı Şeyḫ-i Besṭām
Ḫādim-i bārgeh-i menḳabeti Pīr-i Herāt

48. Dūstān-ı ḥarem-i ravżası firdevs-i mekīn
Düşmen-i cāhı ben-i çāh-ı nişīn-i derekāt

49. Emri nūr efgen-i kāşāne-i ẕühd ü taḳvā
Nehbī āteş-zen-i ḫarmen-geh-i zerḳ ü ṭāmāt

50. Ṭāḳ-ı Kisrā-yı nigūn itdi ẓuhūr-ı ẕātı
Ṣadme-i ḳahrına dūş olsa n'ola Lāt ü Menāt

51. Çeh-nişīn-i ʿadem eylerdi vücūd-ı ḫaṣmı
Ṣaṭvetinden ki ẓuhūr eyleye gāhī ṣadamāt

52. Pīlten olsa da rūḥ gösterüp esb-i ġażabı
Ḫaṣma ferzāna sürüp paydak o şeh eyler māt

53. Ḳudsiyān āyet-ı evṣāfını gūş itmek içün
Açılur ṣubḥ u mesā şems ü ḳamerden ġurefāt

54. Oldı ser-geşte o sevdā ile hep āhūlar
Micmer-i ḫulḳı idelden beri neşr-i nefaḫāt

55. Vāṣıl-ı bezm-geh-i dār-ı selām-ı ḥıfẓı
Ola Ḥaḳḳa ki dü-ʿālemde maṣūn ez-āfāt

56. Ḫüsrevā dād-gerā dāver-i ʿāli güherā
Ey Ḫudāvend-i rüsül ḫayl ü nübüvvet rāyāt

57. Sensin ol kim dil ü cān ile olup emriñe rām
Eyleyen cismini ālūde-i gerd-i ṭāʿāt

58. Bezmine sündüs ü istebraḳ olup ferş ola
Ḫādimi ḫūr u maḳāmātı ḳuṣūr-ı cennāt

59. Sensin ol “Seyyid-i Kevneyn” ki meddāḥın olan
Feyż-i medḥüñle olur şāʿir-i memdūḥ-ṣıfāt

60. Biñde bir midḥatüñi kilk-i ʿutārid yazamaz
Ṣafaḥāt olsa felekler ana encüm nuḳetāt

61. Midḥat-ı ẕāt-ı şerīfüñ degül ile’l-ilhām
Ġayr-ı naʿtüñ olan eşʿār ise hep tezvīrāt

62. Şiʿr-i Ḥaḳḳā ki nuʿūtuñla olur siḥr-i ḥelāl
Süḫan-ı bī-hude-gū cümle ḥarām-ı ġaleṭāt

63. Merdüm-i dīdem ola dūde ḳalem müjgānum
Olsa maʿlūmum eġer vaṣfuña şāyeste lüġāt

64. Çemen-i menḳabetüñ bülbülidür cān-ı Naẓīm
İtdi murġān-ı beyānı naġımātı iskāt

65. Ey Resūl-ı Ḳureşī ḫayli zamān olmış idi
Vaṣf-ı pāküñde senün itmiş idüm taḳṣīrat

66. Bakma noḳṣānuma ʿöẕrün dileyüp bu cürmüñ
ʿĀcizāne iderüm şimdi ḳażā-yı māfāt

67. ʿÖmrümi menḳabetüñ ḫidmetine vaḳf itdüm
Ḥāṣılı mādiḥüñüm "küllü ʿaşiyy ve ġadāt"

68. Güher-i vaṣfuña cān ile ḫarīdārum ben
Ne kadar olsa da destümde beżāʿat mizcāt

69. Ne kadar güftārumı itdükçe s̱enāña īs̱ār
Cīb-i endīşemi ol denli pür itdi berekāt

70. Ser-girān eyle beni bāde-i iḳrāruñ ile
Sāḳī-i bezm-i ecel sunduġı dem cām-ı memāt

71. Umarum feyż-i kemāl-i keremüñ sulṭānum
Gerçi yok cürmüme bir vech ile ḥadd ü ġāyāt

72. Kilk-i ʿafvüñle beyāż itmez iseñ vāy baña
İtdügüm ḫabṭ u ḫaṭā cümle sevād-ı ṣafaḥāt

73. Bilmezem keffe-i mīzān ne çeker rūz-ı ḥesāb
Seyyiʾātümle eġer vezn olunursa ḥasenāt

74. Geldi hengām-ı duʿā durma ḫamūş ol ḫāmūş
Besdür ey ḫāme yeter basṭ-i bisāṭ-ı ebyāt

75. Tā ki mülk-i süḫana mālik olup ehl-i beyān
Ola aḥkāmı maʿānīde devām ile s̱ebāt

76. Kona ol pād-şeh-i her dü-serānuñ şeb ü rūz
Ḥarem-i dergehine ḳāfile-i teslīmāt

77. Ravża-i pākine dāʾim ola īs̱ār u nis̱ār
Nūr-ı Mıṣbāḥ-ı taḥīyāt ile mişkāt-ı ṣalāt

-5-

Mef ū lü / Me fā ī lü / Me fā ī lü / Fa ū lün

1. ʿAşḳ oldı ḫazān ile bahār olmaġa bāʿis̱
Geh hicr ü gehi vuṣlat-ı yār olmaġa bāʿis̱

2. Hep ʿaşḳ iledür ġamze-i şehbāzına yārüñ
Murġ-ı dil-i āvāre şikār olmaġa bāʿis̱

3. Hep ʿaşḳ iledür bülbül-i şūrīde olup zār
Gülşende gülün hem-demi ḫār olmaġa bāʿis̱

4. Hep ʿaşḳ ile āmīziş imiş çün gül ü şebnem
Laʿl-i leb-i yār ile dār olmaġa bāʿis̱

5. Hep ʿaşḳ iledür āteş-i cān-gāh-ı maḥabbet
Her demde derūn-sūz-ı çenār olmaġa bāʿis̱

6. Hep ʿaşḳ iledür żıddı iken hicr-i viṣālüñ
Dāʾim yine hem-ḳurb-ı civār olmaġa bāʿis̱

7. Hep ʿaşḳ iledür üştür-i eflāk dem-ā-dem
Bār-ı ġam ile zīr-i mehār olmaġa bāʿis̱

8. Hep ʿaşḳ iledür sāġir-i ḫūrşīde meh-i nev
Ḫamyāze-keşān zerd ü nazār olmaġa bāʿis̱

9. Hep ʿaşḳ iledür şems ü ḳamer ṣubḥ u mesāda
Gerdūne-i gerdūne-süvār olmaġa bāʿis̱

10. Hep ʿaşḳ iledür sāḥa-i vüsʿat-geh-i ʿālem
Sulṭān u gedā başına ṭār olmaġa bāʿis̱

11. Hep ʿaşḳ iledür cism-i balā perver-i Manṣūr
Biñ cān ile zīb-i ser-i dār olmaġa bāʿis̱

12. Hep ʿaşḳ iledür bādiye-i sūrda ʿāşıḳ
Āmīḫte-i gerd ü ġubār olmaġa bāʿis̱

13. Hep ʿaşḳ iledür nāz-furuşān naẓarında
ʿUşşāḳ-ı ẕelīl olmaġa ḫvār olmaġa bāʿis̱

14. Hep ʿaşḳ iledür seng-i melāmetle dil-i zār
Ḫāṭır-şiken-i şīşe-i ʿār olmaġa bāʿis̱

15. Hep ʿaşḳ iledür ʿāşıḳa ey ʿaḳl-ı ḫôd-ārā
Pendüñ ġam-ı hicrān gibi bār olmaġa bāʿis̱

16. Hep ʿaşḳ iledür naʿt-ı şeh-i maşrıḳ u maġrib
Ārāyiş-i her dār u diyār olmaġa bāʿis̱

17. Şāhen-şeh-i evreng-i risālet ki vücūdı
Oldı yoġ iken ʿālemi var olmaġa bāʿis̱

18. Ser-ḳāfile-i ḫayl-i nübüvvet ki ẓuhūrı
Heft-üştür-i eflāk-ı ḳaṭār olmaġa bāʿis̱

19. Dādār-ı cihān-dār ki teşrīf-i ḳudūmi
Nüh-dāʾire-i çarḫa medār olmaġa bāʿis̱

20. Sulṭān-ı cihān-gīrine rāyāt-ı şükūhı
Burc u beden-i heft-i ḥiṣār olmaġa bāʿis̱

21. Maḥbūb-ı Ḫudā Aḥmed-i Muḫtār ki oldur
Ḫāk-i ḥaremi nāṣiye-zār olmaġa bāʿis̱

22. Ol maẓhar-ı “levlāk” ki ruḫsār u cebīni
Ḫūrşīd ü ḳamer şaʿşaʿa-bār olmaġa bāʿis̱

23. Ol Ṣāḥib-i Miʿrāc ki āyīne-i ẕātı
Ḥüsn-i ezeli cilve-nis̱ār olmaġa bāʿis̱

24. Ol “Seyyid-i Kevneyn” ki yārān-ı çehārı
Dīn ḳaṣrına erkān-ı çehār olmaġa bāʿis̱

25. Ol mūcib-i ġufrān ki anuñ dīde-i ʿafvı
ʿĀṣīlere maḥşerde düçār olmaġa bāʿis̱

26. Ol gevher-i gencīne-i raḥmet ki vücūdı
Bu lücce-i bī-ḳaʿr u kenār olmaġa bāʿis̱

27. Āb-ı ruḫunuñ ḥürmetidür ins ü melekle
Hep arż u semāvāt u baḥār olmaġa bāʿis̱

28. Ḳaṣr-ı dü-sarāya şeref-i maḳdem-i pāki
Ārāyiş ile naḳş u nigār olmaġa bāʿis̱

29. Rūzān u şabān ṣayḳal-ı cūd u keremīdür
Ḫurşīd ü ḳamer āyine-dār olmaġa bāʿis̱

30. Deryāya salup bāriḳasın neyyir-i ʿaşḳı
Gönlüm gibi bī-ṣabr u ḳarār olmaġa bāʿis̱

31. Kuhsāra düşüp sāye-i ʿanḳā per-i ḥükmi
Temkīn ü sükūn ile vaḳār olmaġa bāʿis̱

32. Cām-ı keremi bezm-i dü-ʿālemde olur nūş
Olsa ne ʿacebkeyfi dü-bār olmaġa bāʿis̱

33. Būy-i ḫoş-ı ḫulḳ ile ġazālān-ı Ḫıṭānuñ
Ḫūn-āb-ı dili müşg-i Tatār olmaġa bāʿis̱

34. Germiyet-i mihr iledür ol māh-ı yaḳīnüñ
Hep ġonçe lebān lāle ʿiẕār olmaġa bāʿis̱

35. Feyż-i ḳadeh-i mey-gede-i ḥıfẓı derü'l-Ḥaḳḳ
Mestanesi bī-renc-i ḫumār olmaġa bāʿis̱

36. Naʿl-i süm-i yek-rānidür ol Fāris-i ḳurbuñ
Encümle felek ʿaşḳ-ı şerār olmaġa bāʿis̱

37. Gerd-i siyeh-i ḥaşmetidür çeşm-i ʿadūya
Meydān-ı veġatīre vü tār olmaġa bāʿis̱

38. Ş̱īrān-ı ṣaf-ı saṭvetidür düşmen-i rūbāh
Hep rūb-i reh-i ṣamt-ı firār olmaġa bāʿiş̱

39. Emri zuʿafā vāṣıl-ı nūr olmaa bādī
Neḥyi ẖusama dāẖil-i nār olmaġa bāʿiş̱

40. Bīm-i ser-i şemş̱īr-i ḳażā cevheridür kim
Her demde ʿadūsına figār olmaġa bāʿiş̱

41. Ṭab-lerze-i ḳahr ile düşüp ẖāke eʿādi
Her bir ṣanemi seng-i mezār olmaġa bāʿiş̱

42. Ṣāḥib-i keremā ārzu-yı ẖāk-i derüñdür
Vaṣfıñda dil evḳāt-ı güzār olmaġa bāʿiş̱

43. Sensin o ki gīsū-yı laṭīfüñle ruḥuñdur
Ey Nur-ı H̱udā leyl ü nehār olmaġa bāʿiş̱

44. H̱ūn-ı girye-i mihrüñledür eşk-i ter-i ʿuşşāḳ
Her ḳaṭresi hem-reng-i enār olmaġa bāʿiş̱

45. Göñlümde yer itsüñ n’ola sensin yine şāhum
Saña bu gedā āyine-dār olmaġa bāʿiş̱

46. Āb-rīz-i kelāmum mihek-i menḳabetüñde
Manend-i zer-i nāb-ı ʿayār olmaġa bāʿiş̱

47. Envār-ı ʿibāretle s̱enā-yı ṣıfatuñdur
Destümde ḳalem nādire-kār olmaġa bāʿiş̱

48. Ṣad-gūne rumūzāt ile feyiż-i hikemüñdür
Ṭabʿ-i şuʿarā nükte şiʿār olmaġa bāʿiṡ

49. Vaṣfuñ şerefīdür ki sitāyiş-ger-i ẕātuñ
Pākīze-güher pāk-i tabār olmaġa bāʿiṡ

50. Naʿtüñ eṡeridür ki maḳālātı Naẓīmüñ
Maḳbūl-ı siġār ile kibār olmaġa bāʿiṡ

51. Ey ẖāme yeter nāle vü feryād duʿā kıl
Olduñ yine bülbül gibi zār olmaġa bāʿiṡ

52. Tā kim çemenistān-ı ḥaḳīḳatde ola ʿaşḳ
Murġ-ı dil-i ʿuşşāḳ-ı hezār olmaġa bāʿiṡ

53. Tā rūz-ı şümār ola taḥiyyāt ki oldur
Vaṣf-ı ruẖı tā rūz-ı şümār olmaġa bāʿiṡ

-6-

Fā i lā tün(Feilātün)/Fe i lā tün/Fe i lā tün/Fe i lün(Faʿlün)

1. Bād-ı maʿnā ideli baḥr-i beyānı mevāc
Hep süṭūr-ı süẖanumdur aña müşgīn emvāc

2. Fārisü’l-ẖayl-i ẖayālüm ki olur feyż-künān
Peyk-i endīşe riḳābumda yürür bir serrāc

3. ʿAlem-i efrāz-ı beyānum ki müdām olmadadur
Ger dürr-i ayāt-ı kemālümde maʿāni efvāc

4. Tār u pūd oldı şuʿāʿ-ı naẓarum diḳḳatüme
Olalı kārgeh-i fikrete ṭabʿum nesāc

5. Bikr-i fikrüm ki olur ḥāmile-i ṭıfl-ı sü̱han
Nev-ʿarūṣān-ı hüner cemʿ olup eyler aña zāc

6. Leẕẕet-i ḳand-ı nebāt sü̱han-ı şīrīnüm
Tel̮h-ı kāmān-ı ḥased-kāra olur milḥ-i ecāc

7. Ṭabʿ-ı pākümdür o şehbender-i ʿirfān ki alur
Dem-be-dem ḳāfile-i cins-i maʿārifden bāc

8. Naṭʿ-ı maʿnāda feresrān-ı bütān olsam eger
Māt ola ḫaṣm-ı girān ḥabs̱ olursa Leclāc

9. Fevc-i murġān-ı süḫan evc-i ḫayālümde benüm
Ṭeyerān itmede manend-i taẓer ü dürrāc

10. Bezm-i endīşede itdükçe recā-yı güftār
Ṭabʿumı ḥüsn-i ādā evvel ider istimzāc

11. Dūde-i kilk-i siḥr-i kāruma erbāb-ı füsūn
Merdüm-i dīde süveydā-yı dilin eyler zāc

12. Beyt-i maʿmūre-i naẓmumdur o tarḥ-ı nev kim
Ābnūs ola zamānı vü zemīni ola ʿāc

13. Yüridi her ṭaraf āvāre-i dellāl-ı ḫayāl
Buldı ḳālā-yı süḫan kişver-i ṭabʿumda revāc

14. Dem-be-dem ṣofra-i endīşede mihmānum iken
Ṭamaʿ-i ḫāmemi gör kim “şikemi pür gözi ac”

15. Fikr-i bārīkde yāyum çekemez diḳḳat-i ġayr
Ḳavs-i Rüstemle beraber mi kemān-ı Ḥallāc

16. Dād-ı Ḥaḳdur n'ola bez̲l-i güher-i nuṭḳ itsem
Devlet-i naẓmumı ẓannitme benüm istidrāc

17. Dem-be-dem ḫüsrev-i ṭabʿum n'ola dīvān itse
Naʿt-ı sulṭān-ı risāletdür aña ḫilʿāt ü tāc

18. Ḫvāce-i Mekteb-i ʿİrfān ki lüġāt-ı vaṣfın
ʿAḳl-ı küll ʿāciz olur eylemede istiḫrāc

19. "Seyyid-i Nevʿ-i Beşer" server-i ṣāḥib-i minber
Rūz u şeb şems ü ḳamer meclisine iki sirāc

20. Dil-küşā menḳabeti rūḥ-feżā her ṣıfatı
Dārū-yı merḥameti ḫaste-i ʿiṣyāna ʿilāc

21. Bedr-i tābān-ı seḫā mihr-i dıraḫşān-ı ʿaṭā
Maḥfil-i Efrūz-ı Hüdā Nūr-ı "Sirāc Vehhāc"

22. Maẓhar-ı ḫilʿat-ı "levlāk" u "leʿamrük" eklīl
Aḥmed-i Mürsel o sulṭān-ı serīr-i Miʿrāc

23. O ḫüdāvend-i rüsül ḫayl ki mülk-i ḫaṣma
Kemterīn ḥamlesidür bāʿis̲-i nahb ü tārāc

24. O cihān-dāvar-ı yektā ki ḳabūl itdürdi
Düşmene heybet-i şemşīr-i cihāngīri ḥarāc

25. O şeh-i kevn ü mekān kim sipeh-i ḥaşmetünüñ
Eyledi ṭanṭanası ʿālemi pür-ṣīt ü talāc

26. Enbiyā ṣofra-i eyvān-ı kemālinde ṭufeyl
Evliyā ḫᵛān-ı nevālinde gedā-yı muḥtāc

27. Bārgāh-ı keremi ḳıble-i erbāb-ı necāt
Dergeh-i muḥteremi ehl-i Hüdāya münhāc

28. Ẕerre-i şems-i ruḫı mihr-i maşeref-baḫş olsa
Ḳaʿr-ı çāh-i ʿadem eylerdi yerin ẓulmet-i dāc

29. Ṣafḥa-i mehde sevād olmasa olurdu felek
Matbaḫ-ı rifʿat-ı şānında varaḳ-sāz-ı kilāc

30. Ḥasret-i ravża-i pāk ile olan ḫāk-nişīn
Zülf-i ḫᵛārāyı ide cāy-ı menāmında revāc

31. Levḥa-i medḥini teẕhībe revādür çeşmüm
Siyahın dūde beyāżından ide isfīdāc

32. Der-kenār eyler idim şāhid-i maḳṣūdum eger
Nāvek-i mihrine sīnem hedef olsaydı kāc

33. Devr-i ḥıfẓında eger itseler eżdād ülfet
Olmaya seng-i felāḥun ile maḳṣūr zücāc

34. Mihr-i encüm sipehā māh-ı ʿalem pād-şehā
Ey şükūhi sebeb-i tefriḳā-i ḫaṣm-ı lecāc

35. Sensin ol kim dil ü cān ḳuluñ olmayanı
Eyleye ġayret-i Ḥaḳḳ iki cihāndan iḫrāc

36. Ya Resūlu'llāh amān nefs-i ẓulūmumdan emān
İtdigi cevri baña itmedi ẓālīm Ḥaccāc

37. Şüst ü şū itmez ise āb-ı şefāʿat eyvāh
Ḳalbimi sū-i ʿamel eyledi hem gūne-yi sāc

38. Sāʿī-i bādiye-i ṣıdḳ u ṣafā eyleye beni
Bi-ṭavāf-ı ḥaremeyn ü bānīn-i ḥüccāc

39. Bi-dem-i ṣoḥbet-i yārān ü bi-aṣḥāb-ı kirām
Bi Ḥüseyn Ḥasan ü al-i betül ü ezvāc

40. Nūş-ı darū-yı şefaʿatle ʿilac eyle baña
ʿİllet-i cūrm ü ḫatā ile koma ḫaste mīzāc

41. Geldi hengām-ı duʿā eyleme taṭvīl-i kelām
Dergeh-i ḳāżī-i ḥācāta "Naẓīmā" elüñ ac

42. Tā ki müşgīn dem-i enfās-yı nesim-ı maʿnā
Dem-be-dem eyleye deryā-yı beyānı mevāc

43. Ḳabża tutdukça kemāndār-ı sehām-ī ġażabı
Nevk-i peykānına olsun dil-i düşmān emāc

-7-

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün (Faʿ lün)

1. Yetişmez oy şeh-i kevneyn şām u ṣabāḥ
S̱enānı yazmaġa eflāk-ı heft-reng elvāḥ

2. Kitāb-ı midḥatüñüñ saṭr-ı evvelinde daḫī
Beyān-ı ʿacz ide ḥayretle lāl olup şerrāḥ

3. Kelīm-i Ṭūr-ı ġam-ı fırḳatüñde bir ḥayrān
Mesīḥ-i bādiye-i ḥasretüñde bir seyyāḥ

4. Şināver-i yem-i ʿaşḳuñ senüñ dil-i İlyās
Revān-ı Nūḥ-ı Nebi Fülk-i mihriñe mellāḥ

5. Riyāż-ı rifʿatüñe nüh sipihr bir dolāb
Nihāl-i ḥimmetiñe mihr ū meh iki tüffāḥ

6. Çemenistān-ı celalüñde keh-keşān-ı cedvel
Şükūfe encüm-i raḫşān dem-i Mesīḥ-riyāḥ

7. Sebīl-i cūduñı cūyende çarḫ-ı bir sāḳā
Seḥāb-ı mihr ū meh ana ḳurābe vū aḳdāḥ

8. Livā-yı rezmüñe nuṣretle ʿavn-ı fülke vü ẕeyl
Meyān-ı ʿazmüñe fetḥ ü ẓafer mekirle silāḥ

9. Semend-i ḳadrine mihr-i felek ṣabāhü'l-ḫayr
Ṣaṭabl-i şānuña māh-ı sipihr bir fellāḥ

10. Ḥarīm-i kūy-ı laṭīfüñ muḳīm-i bezm-i necāt
Maḥall şerʿ-i şerīfüñ maḳām-ı fevz ü felāḥ

11. Ẕelīl-i seylī-i reddüñ hemīşe ehl-i fesād
ʿAzīz-i silk-i ḳabūlüñ hemīşe ehl-i ṣalāḥ

12. Ṭavāf-ı beyt-i Ḫudāda ṣāf-ı ḥamāma mis̱āl
Ziyāret-i ser-i kūyūña fevc fevc ervāḥ

13. Eġer ki ẓıll-ı laṭīfüñ olup düşeydi yere
Bulurdı rütbe-i ervāḥ ʿālem-i eşbāḥ

14. İderse himmetüñ iḳbāl bir żaʿife olur
Hücūmu tefriḳa baḫş-ı sıpāḥ żıdd-ı şifāḥ

15. Fıgār-ı nīze-i ḳahrüñ olur mı çare-pez̠īr
Fetīl ū merhem ana mergdür ecel cerrāḥ

16. Mey-i ḥayāt ḥarām oldı ḫaṣm-ı ümmetüñe
Şarāb-ı ḫūn-ı eʿādī ʿaceb mi olsa mübāḥ

17. İder mi fetḥ tılısm-i şefāʿatüñ āʿadā
Meger ki eyleye nām-ı şerīfüñi miftāḥ

18. Tenūr-ı kahrūñüñ ednā şerārı itse es̱er
Havāda murġ ola biryān u lūcedde timsāḥ

19. Birisi yıldılzı düşkün biri ʿalīl-i mizāc
Luġāt-ı vaṣf-ı ṣıfātıñda Aḫterī vü Ṣaḥāḥ

20. Ne gūne eylesün evṣāfuñı ʿuḳūl-ı beşer
Cenāb-ı Ḥażret-i Allah iken seni meddāḥ

21. Kemāl-i ʿacze düşer ʿaḳl-ı cevher-i evvel
Ne deñli eyleye vaṣf-ı ṣıfātüñi iżāḥ

22. Ḫayāl-ı ḫāṣṣ-ı ruḫuñ künc-i şām-ı hicrānda
Olurdı dīde-i müştāḳa rūz-ı istiftāḥ

23. Taḳaddüm-i emelüm midḥatüñde bī-iḳdām
Ḥuṣūl-ı kām-ı dilüm ḫidmetüñde bī-ilḥāḥ

24. S̱enāñla süḫanum tācdār-ı yā feyaż
Sitāyişüñle zebānum de ism-i yā fettāḥ

25. Vilā-yı lāy-ı ġamuñ cānıma ṣabūḥ-ı ḥayāt
Ḫayāl virdī-i derdüñ müdam-ı rūḥuma rāḥ

26. Daḫı neler doġacak bānū-yı ḫayālümden
Ṭabīʿatüm ideli beyt-i midḥatüñde nikāḥ

27. Yüzüm sürüp der-i vālāña ḳādir oldukça
Ölünce ḫıdmetüñi eylesem ṣabāḥ u revāḥ

28. Bu şām-ı firḳati ṭayy itse cāʿilü'ẓ-ẓulumāt
Ṣabāḥ kūyuñı gösterse "fāliḳu'l-aṣbāḥ"

29. Ṭavāf-ı der-gehüñe bulsa kuşça cānum uçar
Meger hidāyet ü tevfīḳ ola aña cināḥ

30. Kalur küşāyiş-i nefs ü hevāda olmazsa
Hümā-yı cān u dile şefḳatüñ cināḥ u necāḥ

31. Feṣād-ı nefs-i denī ḳalbüm eyledi ifṣād
İderse şerbeb-i ʿafvüñ ide meger ıṣlāḥ

32. Ḳuluñ Naẓīmi de feyżüñle ber-murād eyle
    S̱enāñı eylesün evrād-ı ṣabāḥ menāḥ

33. Ḥarīm-i ravżaña ki dāim ṣalāt ola mīşkāt
    Maḳām-ı ḫaṣṣuña her dem selām ola misbāḥ

-8-

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün (Faʿlün)

1. Riyāż-ı vaṣfuña ey gülbün-i “leʿamrük” şāḫ
   Kemāl-i ṣunʿ ile “levlāk” bir müzeyyen kāḫ

2. Henüz ḫᵛān-ı nevālüñde mihr ü meh iki ḳurṣ
   Hemīşe maṭbaḫ-ı cūduñda nüh-felek ṭabbāḫ

3. Esās-ı mümteniʿü'l- indirāsdur ne ʿaceb
   Binā-yı şerʿi metīnüñde olmasa ser-i şāḫ

4. Direfş-i rezmüñe mehce ẓafer hidāyet-i ẕeyl
   Miyān-ı ʿāzmüñe tevfīḳ tīġ ü ʿavn-i dü şāḫ

5. Olursa dāne-i encümle çarḫ-ı erzānī
   Feżā-yı ḫarmen-i cūduñda tūde-i şāmāḫ

6. Riḳāb-ı ʿizzetüñe cebrāʾil ġāşiye dār
   Semend-i ḳaṣdıña nuṣret siṭām u fetḥ-i cenāḫ

7. Sipihr kişt-i ġamuñsa kemīne gerdūne
   Ḥelāl ḫarmen-i ʿaşḳuñda kemterīn ser-i şāḫ

8. Revādūr olsa dem-ā-dem Mesīḥ-i ḫayme-keşi
Tenūr-ı ʿizzetüñe rūḥ-ı ḳuds bir neffāḫ

9. Muṭīʿ-i şerʿ-i metīnüñ ʿazīz-i her dü cihān
ʿĀdū-yı dīn-i mübīnüñ ḫaṣīṣ ü ebter ü māḫ

10. Ġarʾīḳ-i lũcce-i lüṭf-i ʿamīmüñ ehl-i ṣalāḥ
Ḥarīḳ-i külḫan-ı ḳahr-ı ʿāẓīmüñ ehl-i bi-sāḫ

11. Ḳaṭār-ı ʿaşḳuña bir sārbān Veys-i Ḳaren
Sipihr-i heft-i revāk aña bir kemīne metāḫ

12. Süm-i semend-i sipāh-i ẓafer penāhuñdur
İden memālik-i maʿmūr-i ḫaṣm-ı vādī-i lāḫ

13. ʿAdū aman dimedikçe ṭabīb-i ṣavletüñe
Mizāc-ı ʿillet tīġüñden olmadı dervāḫ

14. İderdi sūret ü maʿnāda ẕātuñı iḳrār
ʿAdunuñ olmasa çeşm ü dilinde perde-i rāḫ

15. Sevād-ı menḳabetuñ küḥl-ı nūr-ı baḫş-ı baṣar
Sitāyiş-i ṣıfatıñ dürr-i gūşvār-ı ṣumāḫ

16. Ḥarem-serā-yı derün şāhid-i s̱enāña maḳām
Sürādıḳ-ı dil-i meftūn-ı ʿarūs medḥüñe tāḫ

17. Sevād-ı vaṣfuñı itdükçe ḫoş-nümā ṭabʿum
Süṭūr-ı muṣḥafı manende-i ḫaṭṭ-ı nesāḫ

18. İdüp ḳalem müjesin dūde merdüm-i çeşmüñ
Sürūş-ı ġayb revādur iderse istinsāḫ

19. Naẓīm bī-kese raḥm it ki nūr-ı feyż-i ġınā
Derūn-ı tīre vü tengin ide münīr ü ferāḫ

20. Ḳuṣūr-ı ġaybını ġayb eyle ẕeyl-i ʿafvüñle
Ne deñli vaṣf-ı ṣıfātüñde olsa da küstāḫ

21. İder mi pūta-i vaṣfuñ ʿaceb temām ʿayār
Kemāl-i verz-i meḳālı kalur mı nāḳış u bāḫ

22. Hemīşe tā ki ṣalāt u selām ile şeb ü rūz
Ola ḳavāfil-i teslīm sū-yı ravżaña ṣāḫ

23. Dil-i muḫālifüñi dem-be-dem gümān-ı ḳażā
İde muvāfaḳat-ı seḥm-i ḳahr ile ṣūrāḫ

-9-

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün (Faʿlün)

1. ʿAli'➝s-seḥer ki bu ḳaṣr-ı zümürrüdin bünyād
Cenāḥ-ı rūzen-i laʿlīn mihre virdi küşād

2. Felek de şevḳle ḫūrşid-i ṣofra-güster olup
Cihānı niʿmet-i ḥüsn ile eyledi dil-şād

3. Ḳudūm-ı mihrle nev-rūz ḫilʿatin giydi
Cihāna cāh-ı bahārı yine mübārek bād

4. Nedür bu gülşen gülşen çemen çemen ülfet
Ki dāʾim olmada esbāb-ı ẕevḳ ü şevḳ i ziyād

5. Nedür bu ʿālem ʿālem cihān cihān ṣoḥbet
Ki her ḫarāb göñül şimdi olmada ābād

6. Tebārek-Allah ey devr-i ʿayş ü ʿişret kim
Gönül hemīşe ferahnāk u ġuṣṣadan āzād

7. İrüşdi ʿahd-i ṣafā müjde mey-i perestāna
Ki tövbe itdi cefāya zamāne-i bī-dād

8. Zamān-ı ẕevḳ-i ṭarabdur ki zümre-i rindān
Ḳadeh duʿāsını eyler żamīme-yi evrād

9. Bahār-ı ʿayş ü ṣafādür ki feyż-i nāmiyeden
Ḫırām iderse çemende ʿaceb degül şimşād

10. Ḫoşā müsāʿade-i baḫt kim debīr-i ṭarab
İde ṣaḥīfe-i ẕevḳ u neşāṭa ṭarḥ-ı sevād

11. Ḥarem-serā-yı dil oldı henüz şevḳ-endūd
ʿAceb mi olsa sitem-ḫāne-i felek ber-bād

12. Zihī dem-i feraḥ-encām devr-i nūş-ā-nūş
Ki ʿayş u ʿişrete meyl itdi ḫāṭır-ı zühhād

13. Revāc bulsa n’ola ḫvācegān-ı şādī kim
Meṭāʿ-ı şevḳ-i füzūn-bestedür serā-yı kesād

14. O deñli buldı ġına dil ki nāzdan almaz
Meṭāʿ-ı kāmı eger itseler bu demde mezād

15. Müyyesser olsa n’ola şimdi ḫᵛāhiş-i dil-i zār
Ki oldı vech-i ümmīde küşāde bāb-ı murād

16. Maʿaṭṭar itdi ḫuṣūṣā dimāġ-ı cānı henüz
Şemīm-i micmer-i naʿt-ı şeh-i setüde-i nijad

17. Şehen-şeh-i dü cihān kim gedā-yı dergehidür
Hezār-ı Ḫüsrev-i Dārā vü ṣad hezār-ı Ḳubād

18. Yegāne Ḫüsrev-i ẕī-şān ki oldı ḫuddāmı
Derinde fırḳa-i evtād u zümre-i efrād

19. Şeh-i ḳalem ü ʿirfān-ı peyem-ber ẕī-şān
Ḫulāṣa-i dü cihān yeke tāz-ı ṣaḥn-ı cihād

20. Ḥabīb-i ḥażret-i mevlā ser-āmed-i dü serā
Delīl-i rāh-ı Hüdā şāh-ı kişver reşād

21. Fūrūġ-ı cebhe-i īmān Muḥammed-i ʿArabī
Żiyā-yı nāṣiye-i dīn şefīʿ-i cürm- i ʿibād

22. O nāzenīn dü ʿālem ki Īzid-i müteʿāl
Hezār ʿizzetle nām-ı pākin eyler yād

23. O şeh-süvār saf-ārā-yı leşker-i İslām
Ki oldı ṭuʿme-i dendān tīġī ehl-i ʿinād

24. O faḫr-i kevn ü mekān kim biri birisiyle
O deñli eyledi devrinde imtizāc ażdād

25. Ki nere şīr olup pāspān-ı ahū-yı Çīn
ʿUkāb oldı nīġeh-dār-ı āşiyān-ı çerād

26. Ẓuhūr pāki şeref-baḫş-i cümle-i mevcūd
Vücūdı hestī-i eşyaya baʿīṣ-i īcād

27. ʿAyār- cins-i ʿibādāta ṭabʿīdür meʿyār
Nuḳūd-ı kīse-i ṭāʿāta ẕātīdir neḳād

28. Kemend-i silsile-i aşḳına cihān mecnūn
Cihāniyān-ı ser-i kuhsār mihrine ferḥād

29. Tereşşuḥ itse zemīne seḥāb-ı lüṭfi eger
Bula ḥayāt-ı ebed cümle ḫāk ola ecsād

30. Göreydi ṣavlet-i ḳahrın hezār dehşetle
Düşerdi lerzeye endām-ı ġamze-i cellād

31. Olurdı cismine bir zaḫm-ı tāze her cevher
Nigāh-ı ḫışmına dūs olsa daşna-i fulād

32. Nesīm-i terbiyet-i feyż eyleseydi güẕār
Dönerdi maʿden-i yāḳūta kürre-i ḥedād

33. Kemāl-i merḥametinden olaydı vāye-peẕīr
İderdi ṣaydını āzād ḥaşre dek ṣeyyād

34. Henüz sāye-i ʿadlinde kimse yok giryān
Meger iderek bīmār-ı neşter-i feryād

35. Zamān-ı serʿi ki peyvestedür ḳıyamete dek
ʿAceb mi eylemese kimse kimseden feryād

36. Ġubār-ı kūyını kuhl eylese cīhānı degül
Görürdi ʿālem-i lāhūti kūr-ı māder-zād

37. Nigah-ı merḥameti nāẓir olsa tā-be-ḥaşr
İderdi gerk-i ġanem birbirine ʿarż u dād

38. Olurdu baġda her lāle mīcmer-i ʿanber
Nevīd-i nāfḫa-i ḫulḳ ile gelse gülşene bād

39. Ḥekīm-i ḥıfẓı eġer olsa nabż-i gīr-i ʿalīl
Dimāġa bir daḫı emrāż virmez idi fesād

40. Melāʾīke sipehā şah-ı ʿarş-ı bārgehā
Eyā yegāne delīl-i ṭarīḳ-i rüşd ū sedād

41. Sen ol şeh-i dū cihānsın ki leşker-i mevcūd
İki cihānda senüñ olmış emrüñe münḳād

42. Sen ol seḥāb-ı keremsin ki şūre perde olur
Kemāl-i baḫşiş-i feyżüñle meyve-dār-ı cemād

43. Ne ḳādirüm seni taʾrīfe ben ḳuluñ şāhım
Eger ki feyż-i ʿamīmüñden olmasa imdād

44. Nigāh eyleme evżaʿ-ı nā-sezama benüm
Biraz fużūl olup bende ey kerem-i muʿtād

45. Hüner-furūş olayum ṣaff-ı ceyş-i ʿirfāne
Kümeyt-i çāpık-ı ṭabʿumla her çeh bād-ā-bād

46. Benüm o sāḥir-i efsūn ṭırāz-ı nādire-gū
Benüm o şāʿir-i mümtāz kāmil-i istiʿdād

47. Benüm o zemzeme –pīrā-yı bezm-i māʿni kim
Nevā-yı naẓm-ı bülendümle doldı gūş-ı bilād

48. O mihr-i burc-ı kemāllümde olsa erzānī
Miṡāl-ı şeb-pare hep kur reşkden ḥasād

49. Şeker-feşān-ı beyān oldı ṭūṭī-i nuṭḳum
Revā düşerse kesāde dükkānçe-i ḳannād

50. Bu cünbüş ü ḥarekāt ile bu revişle daẖı
Ne fitneler ḳopara gör bu kilk-i ʿişve nihād

51. Cihāna ʿarż-ı cemāl itdi şāhid-i süẖanum
Kim oldı şöhret-i ẖūbān-ı ẖalaẖ u nev-şād

52. Nigār ẖāne-i çīne sözüm ider ẖande
Revādür ebkem ü lāl olsa ṣūret-i Bihzād

53. Bu feyż dād-ı Ḫudādur muʿallim istemezem
Süẖanda himmet-i ṭabʿum yeter baña üstād

54. Naẓīm vaḳt-i duʿādur bu jaj-ẖāyī bes
Kef-i niyāzı ẖulūṣ üzre eyle Ḥaḳḳa küşād

55. Hemīşe tā ki bu ḳaṣr-ı sipihr muḥkem olup
Bula müdām keşāyiş bu çetr-i sīm-evtād

56. ʿAdū-yı dīn ola tā-ḥaşr inhizām-peẕīr
Bi-dest-i bārī-i ḥażret ü ālihu'l-emcād

57. Bula cemīʿ-i mir-ādāt ḥāyiz-i imkān
Bi-lüṭf-i Īzid-i yektā bi-Ḥaḳḳ-ı "Sūre-i Ṣād"

-10-

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe ū lün(Fā lūn)

1. Olursa "levḥ ü ḳalem" vaṣfuña ḳalem kāġaẕ
Kifāyet itmeye ey mefḫar-ı ümem kāġaẕ

2. Medāyiḥüñde senüñ tercemān-ı ġayb-ı ḳalem
Sitāyüşüñde senüñ levḥ bir ḥakem kāġaẕ

3. Ḳalem kitābet-i cūduñda dir benem ḫāme
Yazılsa mekrümatuñ levḥ dir benem kāġaẕ

4. Şükūfe zār-ı ṣalāt u selām-i ẕatuñdur
Dem-ā-dem olsa n'ola ġayret-i İrem kāġaẕ

5. Nevişte anda taḥiyāt ile dürūduñdur
Leb-i edeble n'ola olsa mülteşem kāġaẕ

6. Saṭūr-ı menḳabetüñ vāridātıdur ṣaf ṣaf
Senān-ı ḫāme ʿalem şuḳḳa-i ʿalem kāġaẕ

7. Olur s̱enā-yı ṣıfātuñda yā Resūlu’llāh
Hemīşe olmaġ içün maẓhar-ı kerem kāġaẕ

8. Seḥāb-ı ḫāme utārid debīr-i ṣurḫ-i şafāḳ
Sipihr-i ḥoḳḳa vü şeb dūde ṣubḥ-idem kāġaẕ

9. Alınca gevher-i naʿtuñ ṣadef-veş āġūşa
Ḫurūş-ı nevc-ī pey-ā-peyle oldı yem kāġaẕ

10. Benefşedür ki ola rīḫte semen-zāra
Ḫaṭṭ-ı s̱enāñ ile olduça pür-raḳım kāġaẕ

11. Canīb-i ṣubḥ-ı saʿādet-fürūġ-i naʿtüñdür
Felekde olsa n’ola gün gibi ʿalem kāġaẕ

12. Sevādı nūr-ı siye vaṣf-ı gīsuvānuñda
Beyāżı serḫ-i cemālüñle mürtesem kāġaẕ

13. ʿAzīz iden anı hep ḥilye- celālüñdür
Dem-ā-dem olmada baş üzre muḥterem kāġaẕ

14. Fürūġ-ı midḥat-ı ẕātuñla berḳ urur gūyā
Maḥabbet-i nūrdur ez-firaḳ-ı tāḳadem kāġaẕ

15. Degül sevād olup nevk-i ḫāme mīl çeker
Dü çeşm-i düşmenüñde sürme-i ʿadem kāġaẕ

16. ʿAdū-yı münkeri ilzāme rūḥ-baḫş olsuñ
Sunardı ẕātuñı iḳrāra her ṣanem kāġaẕ

17. Hemīşe midat-ı ẕātuñda ḫāme-i dü-zebān
Hemīşe vaṣf-ı ṣıfātuñda pīş ü kem kāġaẕ

18. Suʾāl-i menḳabetüñde mis̱āl-ı ḫāme olur
Nedīm-i Rūm u ʿArab hem-demi ʿAcem kāġaẕ

19. Simāṭ-ı ḫvān-ı nuʿūtuñda ḥamd-i ḫvān ḫāme
Ġınā-yı niʿmet-i feyżüñle muġtenem kāġaẕ

20. Liḳā-yı feyżüñ ümid ile kilk-i ter giryān
Midād-ı medḥüñe ḥasretle ġarḳ-ı nem kāġaẕ

21. Ser-i bisāṭ-ı nuʿütuñda mīhmānlar iken
Gürisne-dīde ḳalem gerçi pür-şikem kāġaẕ

22. Bulursa mihre-i mihrüñle feyż-i vaṣfuñda
Ṣaḥife-i dilüm olmaz benüm de kem kāġaẕ

23. Olur medāyiḥ-i aḫlāḳ eylesem taḥrīr
Sevād-ı nāfe-i müşg āhū-yı ḥarem kāġaẕ

24. İşüm ölünce beyaż-ı sevād-ı medḥüñdür
Ola elümde ḫuṣūṣā ki ḫāme hem kāġaẕ

25. Virür ṣaḥīfe-i ḥalkār mihri vaṣfuñda
Felekden istesem ey neyyīr-i ḳadem kāġaẕ

26. ʿAdā-yı ḫidmet idince ḳabūl olur mu deyü
Ḳalemle ey şeh-i kerrūbiyān ḥaşem kāġaẕ

27. Elümde eyledi ḫāme hezār secde-i sehv
Ṣad ıżṭırāba düşüp oldı ḫam-be ḫam kāġaẕ

28. Sevādı ḫavfum odur kim sevād-ı rūyum ola
Sitāyişüñde baña olmasun ḥakem kāġaẕ

29. Derūna naḳş iderüm naʿtuñı Naẓīm-i āsā
Baña ṣaḥīfe-i dil besdür istemem kāġaẕ

30. Müjem ḳalem gözümüñ nūr ı tār-ı misterdür
Olur beyāżı nuʿūtuñda lā-cerem kāġaẕ

31. Cenābuña ġarażum ʿarż-ı ḥāldür şāhum
Mücelled olsa bu naẓımumda mültezem kāġaẕ

32. Hemīşe tā ki idüp naʿtuñı ḳalem tesvīd
Anı beyāża çıkardukça dem-be-dem kāġaẕ

33. Ola dürūd u ṣalātuñda kilk-i ter sābiṭ
İde taḥiyyat u teslīmuñ aña żam kāġaẕ

-11-

Mef ū lü / Fā i lā tü / Me fā ī lü / Fā i lün

1. Ne maḥrem ü ne mūnis ü ne āşinā bilür
Rāz-ı derūnumı benüm ancak Ḫudā bilür

2. Ṭūṭī-i cān ne ẕāʾiḳa-i şeker-i sürūr
Mirʾāt-ı dil ne ruʾyet-i rūy-ı ṣafā bilür

3. Cān-ı żaʿīf çekdügi alām-ı miḥneti
Ancak sitem-keşīde dil-i bī-nevā bilür

4. Bir ʿömrdür ki bādiye peymā-yı ġuṣṣada
Ne ibtidā bilür daḫı ne intihā bilür

5. Teʾs̱īr-i tāb-ı ġamla beyābān-ı ġuṣṣada
Bād-ı semūm gelse nesīm-i ṣabā bilür

6. Ṣaḥn-ı ümīd tengidür esb-i murādına
Vadī-yi yeʾs gibi tükenmez ḳażā bilür

7. ʿAzm eyleyüp iʿānet pay-i niyāz ile
Ḫāk-i der ile ʿimide dest-i recā bilür

8. Gülçīn-i ārzūdur o gülşende kim henüz
Daġ-ı derūnı lāle-i bāġ-ı vefā bilür

9. Pür olsa da kemān-ı ümīdi bu ʿarṣada
Sūfār-ı tīrini dehen-i ejdehā bilür

10. Bir baḥre düşdi zevraḳ-ı iḳbāli kim daḫı
Ne bād-ı surte ne meded-i nā-Ḫudā bilür

11. Dehrüñ çeküp meşeḳatle germ ü serdini
Ne mevsim-i bahār ne vaḳt-i şitā bilür

12. Ol mürġ-ı lāne-zār-ı sitemdür ki muttaṣıl
Ne ḳayd-ı dām-gāh ne fikr-i rehā bilür

13. Cām-ı mey-i neşāt ile olsun mı neşve-mend
Nūş itmeden ḫumār-ı ġamındur ḳafā bilür

14. Ṭıfl-ı yetīm kām daḫı şīr ḫvār iken

Gehvāre-i ümīdi de pīr-i dü-tā bilür

15. Ġam gibi nāzenīn ile hem-ḫᵛābedür müdām
Āġūşa geldi bir ṣanem-i meh-liḳā bilür

16. Mihr-i neşāṭ cilve-nümā olmasa n'ola
Tārīkī-i küsūf-ı ġama mübtelā bilür

17. Ne şām-ı rūze ṣofra-i iftār-i vaṣl-i dost
Ne rūz-ı ʿiyd būs-ı leb-i dil-rübā bilür

18. Müjgānını ḫūn-ı dīdeden oldukça laʿl-i fām
Engüşt-i bikr-i ḥayrete reng-i ḫınā bilür

19. Yüz biñ hüner de itse bu baḫt-ı siyāh ile
Ne nuṭḳ-i aferīn ne leb-i merḥabā bilür

20. Şaḫs-i ümīd o mertebe bīmār-ı yeʾs kim
Dārū-yı kāmı māye-i renc ü ʿanā bilür

21. Ne fikret-i şühur ne endīşe-i sinīn
Ne feyż-i mihr ü māh ne ṣubḥ u mesā bilür

22. Olmış hezār miḥnet ile kūşe-gīr-i ġam
Peyġūle-i saʿādeti künc-i belā bilür

23. Dolāb-ı çarḫı eşk ile bir demde dönderür
Çeşm-i terüm ki böyle nice mācerā bilür

24. Yā Rap ne sāzdur bu ki sāzende-i felek
Her perdede terāne-i cevr ü cefā bilür

25. Yā Rab ne naḳşidür bu ki Bihzād-ı çarḫ-ı dūn
Ne levḥ-i kām ne ṣüver müddeʿā bilür

26. Yā Rab ne lüccedür bu ki dil bīm-i baş ile
Ne sāḥil-i necāt bilür ne şinā bilür

27. Besdür bu şikve-sāzī-i dehr ey dil-i ḥazīn
Aḥvālüñi senüñ de şeh-i enbiyā bilür

28. Ṣad çāk idüp güli n'ola laʿl itse bülbüli
Ol kim nevā-yı naʿtı gibi bir hevā bilür

29. Ḫvān-ı keremde muġtenem-i cudīdür o kim
Sermāye-i nuʿūtunı naḳd-i ġınā bilür

30. Maḥbūb-ı bārgāh-ı İlahī ki cān u dil
Vaṣfında ṣarf olmasa ʿömrün hebā bilür

31. Sulṭān-ı dīn ki nīze-i elmās-ı şerʿini
Aʿdā müdān çeşmīne mil-i ḳażā bilür

32. Maḳṣūd-ı kāʾinat ki ẕāt-ı şerīfini
Düşmen de maḥrem-i ḥarem-i kibriyā bilür

33. Şāh-ı rüsül ki dergeh-iʿadlinde ḳulluġın
İskender itse rütbe-i ʿizz ü ʿalā bilür

34. Faḫr-i Cihān ki ṭālib olup ḫāk-i kūyını
Ervāḥ-ı ḳuds çeşmine kuḥl-i cilā bilür

35. Rūḥ-ı müsevver Aḥmed-i Mürsel ki ẕātını
Rāh-ı yāḳīne ḫalḳ-ı cihān reh-nümā bilür

36. Ol dāver-i kerīm ki ser-heng-i dergehi
Ne ṣavt-ı dūr-bāş ne āvāz-ı lā bilür

37. Ol nabż-gīr-i ḫaste-i ʿiṣyān ki ehl-i cürm
Dergāh-ı ʿafv ü lüṭfüni dārü'ş-şifā bilür

38. Ol Hādī-i ümem ki reh-i Ḥaḳḳda ẕātını
Ser-cümle enbiyā vü rüsül muḳtedā bilür

39. Cān veḫm-i tīġ-i mihrini gülberg-i bāġ-ı dil
Dil dāġ-ı derd-i ʿaşḳını cāna devā bilür

40. ʿĀlem türāb-ı dergehini kuḥl-i çeşm-i cān
Dünyā ġubār-ı bārgehin kīmyā bilür

41. Āb-ı zülāl-ı reh-güẕerin cilve-gāh-ı feyż
Çeşm-i ġazāl-ı ḫāḳ-ı derin tūtiyā bilür

42. Ḫūrşīd sanma çarḫ-ı dü-ta kendüyi müdām
Ḫāk-ı derinde kāse-i kef bir gedā bilür

43. Vādī-i ġamda lütfüñi ol kim penāh ider
Ebr-i belā-yı sāye-i per-i hümā bilür

44. Ṣaḥn-ı ṭarabda ol kim ider yād ḫışmını
Bād-ı ṣabā-yı ṣarṣar-ı ḳahr u fenā bilür

45. Būy-ı buḫūr-ı ḫulḳını şem eyleyen henüz
Ne müşg-i ter ne ahū-yı Çīn ü Ḫıṭā bilür

46. "Şems-i ḍuḥā" vücūdını raʿş ile ẕerre-veş
Mihr-i sipihr ḳadrine nisbet sühā bilür

47. Dārü'l-imān ḥıfẓını ol kim penāh ider
Cīb-i ḥayātı dest-i ecelden cüdā bilür

48. Remz āgahā melek sipehā nām ver şehā
Ey ol ki ins ü cān saña kendin fedā bilür

49. Sensin o şeh ki emriñe teslīm idüp ümem
Dergāh-ı feyż-i baḫşuñı bāb-ı rıżā bilür

50. Lüṭf it Naẓīm-i bī-kese pā-māl kalmasun
Kendin egerçi şefḳātüñe nā-sezā bilür

51. Düşvār olan umūruñı fetḥ it o ʿācizüñ
Her ḥālde cenābuñı müşkil-küşā bilür

52. Şāhum gedā-yı dergehüñ ile o bī-dili
Kim cānını o bābda müjde-bahā bilür

53. ʿĀcizdür eyle ʿöẕrüni bī-çārenüñ ḳabūl
Ancak bu mertebe seni medḥ ü s̱enā bilür

54. Mümkün degül netīce murād üzre midḥatüñ
Şimden gerü zebān-ı temennā duʿā bilür

55. Tā kim maḳām-ı şekvāda āġāza eyleyüp
Gāhi serīr-i ḫāme bu kevne nevā bilür

56. Bulsun ḥużūr-i sāye-i ʿadlüñde ümmetüñ
Kim ẕātuñı meded-res-i rūz-ı cezā bilür

57. Olsun hemīşe düşmen-i şerʿüñ-peẕīr
Tā kim cihānı ʿālemiyān bī-beḳā bilür

-12-

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün

1. O bezm-i ḫāṣṣda kim baġrumuz kebāb iderüz
Piyāle dīde-yi ḫūn-ı dili şarāb iderüz

2. Hümā-yı ʿaḳlı giriftār-ı dām-ı ḥasret idüp
Olup dile heves-i zülf-i nīm-tāb iderüz

3. Cibīn-i dil-ber-i endīşe eyleyüp dāʾim
Kitāb-ı ṣabrumuzı vaḳf-ı māh-tāb iderüz

4. Bakup o ḫaṭṭ-ı siyehle ʿiẕār-ı dil-dāra
Benefşe-zārda seyr-i kenār-ı āb iderüz

5. Hücūm-ı ġamzesi ḫūn-āb-ı dīdemüz akıdup
Müdām-ı ḫançerine laʿlden ḳurāb iderüz

6. Ḫayāl-i ḫalḳa-i zülfüñ o fitne-i dehrüñ
Sefīne-i dile girdāb-ı ıżṭırāb iderüz

7. O mest-i bāde-i nāzuñ müdām ḫūn-ı dili
Bi-nām tīġına gül-gūne-yi ḫıżāb iderüz

8. O mihr-i burc-ı melāḥat ki nūr-ı ḥüsnüñden
O mertebe dil-i şeydāyı ḥiṣṣe-yāb iderüz

9. Ki feyż-i ʿaşḳ ile her dāġını maḥabbetüñüñ
Sipihr-i sīnede raḫşān bir āftāb iderüz

10. O bezm-gehde ḳadeh-nūş bāde-i ʿaşḳuz
Ki mihri sāgır-i gerdānına ḥabāb iderüz

11. O mey-küsār-ı cünūnuz ki bezm-i ʿayşumuza
Duḫūl iderse Felātūnʿı dil-ḫarāb iderüz

12. O deñli sūz-ı maḥabbetle pür-tef ü tābuz
Ki baḥrı bir nigeh-i germ ile serāb iderüz

13. Sirişk-i dīde ʿaraḳ ḫūn-ı dil mey-i gül-gūn
Bu güne meclisi dāʾim pür-āb u tāb iderüz

14. Gülünce dest-i temennāya sāġar –i ümīd
Nigāh-ı dide-i ḥasretle ḫūn-ı nāb iderüz

15. Ḥarīr-i yeʾsi nigāh-ı ümīdiden sakunup
ʿArūs-ı baḫtımızuñ rūyına niḳāb iderüz

16. Añup fesāne-i kām-ı cihānı bī-hūde
Fiġān ki dide-i baḫtı esīr-i ḫāb iderüz

17. İtāʿat itmede yüz bir murād içün felege
Der-i le ʿime varup ḫidmet irtiḳāb iderüz

18. Bahār-ı kāmde ezhār-ı yeʾs açılsa n'ola
Ki eşki āh ile barān idüp seḥāb iderüz

19. Ġulüvv-i yeʾs ile ol denli rūy gerdānuz
Ki şaẖṣ-ı kāmile ülfetden ictināb iderüz

20. Bu ıżṭırāb ümīd ile nāle sene olsak
Hezār bīm ile çarẖı pür inḳılāb iderüz

21. Recā-yı ehl-i dili çarẖ-ı dūn ḳabūl itmez
Hemān ki ḥarf-i temennā ile ʿaẕāb iderüz

22. Felek recāmızı redd itse de suʾalümde
Yine lisān-ı temannā ile cevāb iderüz

23. Sipihr-i dūn bize olmazsa rehber-i maḳṣūd
Der-i şehen-şeh-i kevneyne intiṣāb iderüz

24. Ḫudā yegān-i dü-ʿālem ki cebhe-i cānı
Reh-i maḥabbetine ferş idüp türāb iderüz

25. Ḫıdīv-i ḫıṭṭa-ı irfān ki rūḥ-ı pākūñden
Ṣenāsın itmede ʿāciz olup ḥicāb iderüz

26. Penāh-ı dīn ki serā perde-i sitāyişine
Suṭūr-ı naẓmımuzı ʿanberīn tenāb iderüz

27. Şefīʿ-i Küll-i Ümem kim kitāb-ı midḥatınuñ
Kemīne ḥarfini ṣad-gūne faṣl u bāb iderüz

28. Ser-āmed-i dü-cihān kim ḳabūl iderse eġer
Yolunda ṣarf-ı ḥayāt itmeġe şitāb iderüz

29. Şeh-i ḳalem-rev-i ḥikmet Muḥammed-i ʿArabī
Ki bargāhını cān u dile meʾab iderüz

30. O nāzenīn-i mükerrem ki nāmın itseñ yād
Dürūd-ı ẕātuñ añup ibtidā gül-āb iderüz

31. O şeh-süvār-ı saʿādet ki raḫş-ı rifʿatine
Hilāl o mihri birin zeyn birin riḳāb iderüz

32. Nuʿūt-ı ẕātını pīr ü civāna vaḳf itdük
S̱enā-yı pākini evrād şeyḫ u şāb iderüz

33. Dil-i żaʿīfe idüp vaṣf u midḥatın fermān
Gedā-yı aḥḳar iken pād-şeh-i cenāb iderüz

34. Ḫayāl-i pertev-i mihri güẕār idüp dilden
Derūn-ı sīnemüzi kān-ı laʿl-i nāb iderüz

35. Semūm-ı ḳahrını añsak çemende lāleleri
Mis̱āl-ı āteş-i sūzān pür-iltihāb iderüz

36. Şemīm-i micmer-i ḫulḳ-ı kerīmin añdukça
Meşām-ı cān u dil-zārı feyż-yāb iderüz

37. Kemāl-i baḫşiş-i feyż-i seḥāb-ı ḥıfẓı ile
Ḥadīḳa-i hiremi pür-gül-i şebāb iderüz

38. Cihān penāh-ı şehā ne deñli ʿāciz isek
Yine sitāyişüñi tā dem-i ḥisāb iderüz

39. Sen ol şeh-i dü serāsın ki bezm-i vaṣfuñda
Ṣerīr-i ḫāmemüz i naġme-i rübāb iderüz

40. Ḫudā yegāne besdür bizi ḳabūl itseñ
Yazup s̱enālarıñı defter-i s̱evāb iderüz

41. Nuʿūt-ı ẕātuñı her ḫuṭvede idüp tesbīḥ
Müdām-ı ʿazm-ı ʿibādetüñe ṣavāb iderüz

42. Olup gedā-yı der-i bārgāh-ı iclālüñ
Naẓīm-i zār gibi rifʿat iktisāb iderüz

43. O cevheri beyānuz ki kān-ı maʿnādan
Hemīşe gevher-i evṣāfuñ intiḥab iderüz

44. Sitāyişüñde idüp nevk-i kilkimüz sertiz
Ḥelāḳ-ı düşmen içün nīze-i ʿitāb iderüz

45. Söz irdi ġāyete ey dil kef-i niyāz açup
Duʿā-yı pād-şāh mālikü'r-rikāb iderüz

46. Hemīşe tā ki olup bezm-i ʿaşḳ germ-ā-germ
Sirişk-i dīdeyi mey-i baġrımuz kebāb iderüz

47. Revān-ı pākine tā-ḥaşr ola ṣalāt u selām
S̱enāsını dile hem-vāre kim ḫitāb iderüz

-13-

Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lün

(Fā i lā tün) (Faʿlün)

1. Olmayan ey şeh-i kevneyn ġamuñla meʾnūs
İki ʿālemde ola ẕevḳ u ṣafādan meʾyūs

2. Leb-i cūy-i çemen-i yeʾsde naḫl-i emeli
Yed-i Mecnūn gibi lerzān olup olsun maʿkūs

3. Düşe idbāra siyeh-rū ola mānend-i zuḫal
Aḫter-i baḫtı olup devr-i felekde menḥūs

4. Kişver-i rāḥat u ārāmını her ṣubḥ u mesā
Vire ṣad-şūr ile tārāça sipihr-i cāmūs

5. Geçe o katı muṣībetle dü-nīm ola teni
Kona menşār-ı belā başına mānend-i ḫurūs

6. Bīm-i şimşīr-i celālüñden olup ser-geşte
Ola rüsvā-yı cihān eyleye terk-i nāmūs

7. Devr-i şerʿüñde uṣule eger uymazsa senüñ
Bāng-i nāḳūs-ı ḥayātı ola efsūs efsūs

8. Meger Allah hidāyet ide īmāna gelüp
Leb-i iḳrār ile ḫāk-i derüñi eyleye būs

9. Sensin ol maḥaṣel-i kevn ü mekān kim bi'ẕ-ẕāt
Gevher-i ẕātuñı meddāḥ-ı cenāb-ı ḳuddüs

10. Devr-i şerʿüñde idüp tevbe riyāya girdi

Keh-keşāndan kemer-i zühde sipihr-i sālūs

11. Bende-i dergehüñüñ bendesi ṣad Keyḫüsrev
Sā᾽il-i maṭbuḫuñuñ ṣā᾽ili ṣad Keykāvus

12. Dāru-yı ḥasretüñüñ ḫaste-dili Eflāṭūn
Şerbet-i firḳatüñüñ teşne-lebi Cālīnūs

13. Selsebīl keremüñ bādiyesi ṭās-ı felek
Mihr ü meh ṣubḥ u mesā anda zer ü sīm Kāvūs

14. Şāhid-i cūd u seḫā ṣuffe-i luṭfuñda nedīm
Duḫter-i luṭf u ʿaṭā ḫacle-i cūduñda ʿarūs

15. Meclis-i rifʿatüñe şems ü ḳamer şemʿ-i münīr
Çarḫ-ı mīnā aña billūr münaḳḳaş fānūs

16. Ẕerre ḫūrşīd-i cemālüñde senüñ neyyir-i çarḫ
Katsa deryā-yı celālüñde yem-i oḳyānūs

17. Olsa şāyeste nihāl-i çemen-i ḳadrüñde
Āşiyān çarḫ-ı berīn mihr ü meh iki ṭāvus

18. Redd-i ḳahruñla kala ḫākde māl-ı Ḳārūn
Şerm-i cūduñla ḥafi genc-i zer-i Daḳyānūs

19. Ḥāşiyet-i tīġ u senān-i ġazāb u ḫışmuñdur
Sebeb-i āfet-i cān u dil-i tersā vü mecūs

20. Mihr ü meh iki tābil-bāz dokuz kat gūyā
Nüh-felek pīş-i serā perde iclālüne kūs

21. Şāh-ı nuṣret sipehā fetḥ ü ẓafer bārgehā
Ey şükūh ile iden ḫaṣmı ẕelīl ü menḳūs

22. Oldı ey server-i dīn yümn-i ḳudümüñle senüñ
Cāy-ı gülbāng-ı eẕān nice maḥall-i nāḳūs

23. Vaṣf-ı ẕāt u ṣıfatuñ şīfte-sāz-ı vaṣṣāf
Luġat-ı menḳabetüñ ḥavṣala sūz-i ḳāmūs

24. Ben gedāña naẓar-ı feyżüñ olursa şāhum
Eyleyem mesned-i evreng-i kemālāta cülūs

25. Benüm ol nāẓım-ı şeh-nāme-i evṣāfuñ kim
Eyledüm medḥüñi reşk-i revīş-i ʿārif-i ṭūs

26. Olur evṣāfuñı manend-i Naẓīm itdükçe
Feyż-i naʿtuñla kelāmumda maʿānī mahṣūs

27. Budur ümīd ki zīr-i ʿalem-i luṭfuñda
Ḥavl-i maḥşerden ide ümmetüñi Ḥaḳḳ maḥrūs

28. Sen olup taḫt-ı nübüvvetde şehen-şāh-ı rüsül
Düşmen-i cāhuñ ola çāh-ı ʿademde maḥbūs

-14-

Fā i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lün
(Fe i lā tün) (Faʿlün)

1. Naḳş-ı güftārıña ḫāme hezārān şābāş
Oldı pür-mū ḥasedinden ser-i kilk-i naḳḳāş

2. Tār ile pūdi eger olsa daḫı nūr-ı nigāh
Olmaya pāfta-i nāẓmuñ gibi şeffāf ḳumāş

3. Çeşme-i āb-ı ḥayāt-ı süḫāna yol bulduñ
Ḫıżr-ı endīşe ile var ise olduñ yoldāş

4. Mu-yı ebrū-yı bütān vaṣfı dilüñ baġlamasun
"Dimesünler gözüñ üstünde senüñ vardur kaş"

5. Sen yine şerbet-i güftārı dirīġ eyleme sun
Ḥāsidi derd-i ḥased eylese de ehl-i firāş

6. Nāḫunuñ perdedür nāḫune-i levḥ-i süḫan
Nāḫun-ı kilk-i ʿadū gibi degül ṣafḥa ḫırāş

7. Ḫᵛāce-i mıṣr-ı hünersüñ saña nisbet-i ḥāsid
Tīşe-i ḫāme be-kef düzd-i süḫan bir nabbāş

8. Ḳuvvet-i nuṭḳ-ı cihān-gīrüñi inkār idemez
Ser-fürū itse n'ola kilk-i ḥasūd-ı ḳallāş

9. Bezm-i maʿnāda saña raṭl-ı süḫan yek-demedūr
Görmedi pīr-i ḫıred sencileyin bir ʿayyāş

10. Seni bir bezm-i ṣafā-güstere daʿvet iderüm
Naḳl-ı aḥvāl ser-encām dile ḥāżır baş

11. Mest olup dest-i feşān çāk-ı girībān eyle
Naʿt-ı şāhen-şeh-i kevneyn ile kıl rāzuñı fāş

12. Pād-şāh-ı dü-serā kim çemen-i rifʿatine

Necm-i tābında semen mihr ü meh iki ḫaşḫāş

13. Ḫᵛāce-i levḥ ü ḳalem münşī-i iʿcāz-ı rakam

Ṭabʿ-ı deryā-yı ḥikem nuṭḳı dürr-i ḥikmet pāş

14. "Lī-maʿa'llāh" livā ḫüsrev-i dīn ü dünyā

Ola yolunda fedā baş ile cān cān ile baş

15. Aḥmed-i Mürsel o maḥbūb-ı İlahi ki ider

Düşmeni kevkebe-i mevkebi pür-bīm ü telāş

16. O Ḫüdāvend-i dü-ʿālem ki anuñ olmış ezel

Nüsḫa-i medḥine "levlāk le ʿamrük" le ḥavāş

17. Şeb-i İsrā göreli mihr-i cemālin o mehüñ

Degül encüm dökülür çeşm-i felekden daḫı yaş

18. İtmede ṣafḥa-i ʿālemden o şāh-ı rüsülüñ

Deşne-i şerʿi vücūd ġalaṭ-ı endāzı terāş

19. Maṭbaḫ-ı ʿizzetine her dü-cihān bir mürcel

Kāse-i ümmetine ʿafv-ı şefāʿatdür āş

20. Ḥaremin ḳadrine bir sünbüle ʿakd-i pervīn

Dās-ı sīmīn meh-i nev dāne-i encümdür māş

21. ʿİyd-i ʿaşḳında fütāde nice Ḥācı Bayram

Naʿt-ı mihrinde piyāde nice Ḥācı Bekṭāş

22. Leşker-i nuṣretine karşu duran aʿdāya
Oldı ṣad-gūne muṣāʾible hezīmet pādāş

23. Görinür gerd-i süm-i raḫş-ı ẓafer ḫayālinden
Şeb-i tārīk ecel-i düşmene dūz-ı pür-ḫāş

24. Nefs ü şeyṭāndan olurdum iki ʿālemde emīn
Dāḫil-i dāʿire-i ḥıfẓı olaydım ey ḳāş

25. Lā-mekān bār-gehā şāh-ı melāʾik sipehā
Ey hücūm ġażabı āfet-i ḫasm ü evbaş

26. O gün olur mı idüp dergehüñe rūyumı ferş
Ola çārūb-ı müjem anda dü-çeşmüm farāş

27. Ḥiṣṣe-mend eyle beni maʿrifetüñ ẕevḳinden
Gerçi ʿirfānla olmazsa daḫı ʿaḳl-ı maʿāş

28. Ḫarmen-i merḥametüñ sāʾilidür cān-ı Naẓīm
Ḫoşa çīn eyle o bī-çāreyi şāhum dem-çāş

29. Tā ki naḳḳāş ezel-i şāhid-i gül-zāra ide
Sünbüli zülf-i siyeh nergisi çeşm-i cemāş

30. Sāḳī teslīm ü dürūd ile ḳażā şām u seḥer
Ḫaṣmüñüñ seng-i Felāḫınla "ura başına taş"

-15-

Mef ū lü / Me fā ī lü / Me fā ī lü / Fa ū lün

1. Ḥüsn-i ezel āyīne-i dīdārıña maḫṣūṣ

Mirʾāt-ı ebed cilve-i ruḫsārıña maḫṣūṣ

2. “Levlāk-ı leʿamrük” şekeristān ü secencel
Ḥaḳḳ-gūy olan ṭūṭī-i güftārıña maḫṣūṣ

3. Ḥall-i kütūb-ı maʿrifet-i ẕāt-ı İlahī
Ey maḥż-ı ḥakem mekteb-i esrārıña maḫṣūṣ

4. Serv-i çemen-i nūrsun ey nūr-ı muḳaddes
Bī-sāye ḫırāmı ḳadd ü reftārına maḫṣūṣ

5. Ey gülbün-i bī-ḫār-ı rıżā cennet-dīdar
Hem-vāre senüñ gülbün-i bī-ḫārıña maḫṣūṣ

6. Ey nergis-i gülzār-ı Hüdā sürme-i “mā zāġ”
Ḥaḳḳā ki yine nergis-i gül-zārıña maḫṣūṣ

7. Ey dürr-i ṣadef perver-i deryā-yı ḥaḳīḳat
İs̱ār-ı le-dün nuṭḳ-ı güher-bārıña maḫṣuṣ

8. Esrār-ı ḥaḳāyıḳ dil-i feyyāżuña mevḳūf
Taḥḳīḳ-i leb-i maʿrifet īs̱ārıña maḫṣūṣ

9. Manẓūr-ı Ḫudāsın daḫı rūz-ı ezel olmış
Dīdār-ı Ḫudā dīde-i bīdārıña maḫṣūṣ

10. Sen ḫᵛāce-i müstaġnī-i kām-ı dü-cihānsın
Yaġmā-yı şefāʿat ser-i bāzārıña maḫṣūṣ

11. Ṭabʿuñ ki senüñ ḳulzüm-i zeḫḫār-ı ʿiṭādur
Emvāc-ı ʿiṭā ḳulzüm-i zeḫḫārıña maḫṣūṣ

12. Vażʿ-ı kerem ü ṭavr-ı hamem ey şeh-i kevneyn
Evżāʿuña maḫṣūṣdur eṭvārıña maḫṣūṣ

13. Kāḫ-ı dü-cihān yümn-i ḳudümüñle müzeyyen
Ḳaṣr-ı dü-serā ẕāt-ı kerem-kārıña maḫṣūṣ

14. Cennet seni iḳrār iden aḫyāruña mevʿūd
Dūzaḫ seni inkār iden esrārıña maḫṣūṣ

15. Nuṣret ḥarekāt-i ʿalem-i fetḥüñe merhūn
Tevfīḳ ü ẓafer leşker-i ebrārıña maḫṣūṣ

16. Ġaddāre-i ġadr ile düşe ḫāña bu ḥālet
Tā-ḥaşre deġin düşmen-i ġaddārıña maḫṣūṣ

17. Ser-mest-i felek meḥmil-i ʿaşḳuñla şeb ü rūz
Bu raḳṣ-ı dem-ā-dem şütür ü bārıña maḫṣūṣ

18. Hem-vāre ider ṣūret ü maʿnā-yı der-āġūş
Bu feyż-i dil-i āyīne girdārıña maḫṣūṣ

19. Kevneyn senün dāʾire-i ḥükmüñe noḳṭa
Ḥaḳḳa bu revīş gerdiş-i per-gārıña maḫṣūṣ

20. Kāşāne-i dīn şerʿ-i metīnüñle müşeyyed
Oldı o binā Ḥaḳḳ bu ki miʿmārıña maḫṣūṣ

21. Yārān-ı çehāruñ olup erkān-ı şerīʿat
Bu ṭarḥ-ı metīn ẕāt-ı cihāndārıña maḫṣūṣ

22. Peykān-ı ciger dūz-i sihām-ı ġażābuñdan
Zaḫm-ı ebedi ḫaṣm-ı dil-figārıña maḫṣūṣ

23. Ser-geşte iden ẕerre ṣıfat-ı mihr-i sipihri
Bir şaʿşaʿdur rūy-ı pür-envārıña maḫṣūṣ

24. Māh-ı felegi zer-i dü-nizār eyleyen elān
Bir bārḳadur cebhe-i nevārıña maḫṣūṣ

25. Bir nefḫa ile itmege būyā dü-cihānı
Gülşen-geh-i ḫulḳuñdaki ezhārıña maḫṣūṣ

26. Merżā-yı ẕülül çāresi ey ḥāẕıḳ-ı ġufrān
Tedbīr-i şefāʿat ile tīmārıña maḫṣūṣ

27. Aḥvāl-i ʿuṣāt-ı ümeme vaḳt-i mecāzāt
Şefḳatle teraḥḥum dil-i ġam-ḫᵛārıña maḫṣūṣ

28. Ġayb olma mı ʿayıbı ümemüñ rūz-ı mükāfāt
Dāmān-ı şefāʿat gibi settārıña maḫṣūṣ

29. ʿAfv eyle nuʿūtuñda olan sehv-i ḳuṣūrum
Zirā heẕeyān oldı bu bīmārıña maḫṣūṣ

30. Selb-i dü-cihān meclis-i ʿaşḳuñda Naẓīme
Biñ şevḳle bu sāġar-ı ser-şārıña maḫṣūṣ

31. Maḫṣūṣ senüñ mādiḥüñüm ʿömrüm olunca
Şāhum umaram luṭfuñı ben zārıña maḫṣūṣ

32. Tā kim ola taḥḳīḳ u beyān ile nuʿūtuñ
Bir mādiḥ-i ḫoş ṭabʿu ḫoş aṡārıña maḫṣūṣ

33. Olsun saña teslīm ü taḥiyyāt-ı dem-ā-dem
Neferin ola ḫaṣm u düjm ü ḫᵛārıña maḫṣūṣ

-16-

Fā i lā tün / Fā i lā tün/ Fā i lā tün/ Fā i lün

1. Bāġ-ı cennetden ser-i kūy-ı viṣālüñdür ġaraż
Naḫl-i Ṭūbādān ḳadd-i ḳudret nihālüñdür ġaraż

2. "Ḳābe ḳavseyn" ebru-vānuñ ṣubḥ-ı "ev-ednā" ruḫuñ
Leyletü'l-miʿrācdan müşgīn külālüñdür ġaraż

3. Ḥūr ʿayn-ı ḫulduden sükkān-ı kūyuñdur murād
ʿAyn-ı kevṡerden fem-i ḥikmet zülālüñdür ġaraż

4. ʿArşdan rifʿat-ı sarāyuñ astānuñ çarḫdan
Mihrden rūyuñ meh-i nevden hilālüñdür ġaraż

5. Kisve vü seng-i siyāh-ı Kaʿbe'den ey Nūr-ı Ḥaḳḳ
ʿArıżuñda ol iki gīsū vü ḫālüñdür ġaraż

6. Ṭīb-i cām-ı baḫş dem-i ʿĪsī-i Meryemden senüñ
Ravżā-i pāküñdeki bād-ı şimālüñdür ġaraż

7. Nūr-ı ḳandīl-i fürūzān revāḳ-ı ʿarşdan
Mihr-i ʿālem-tāb ḥüsn-i "lā-yezāl"üñdür ġaraż

8. Kuḥl-i "mā zāġa'l-baṣar"dan ey gül-i "levlāk"-ı bāġ
Nergis-i çeşm-i ḥaḳīḳat iktiḥālüñdür ġaraẓ

9. Ḫilḳat-i kevneyn ile icād-ı mevcūdātdan,
Ṭumṭurāḳ-ı ḥaşmet-i cāh u celālüñdür ġaraż

10. Beyt-i maʿmūr u maḳām-ı dil-küşā-yı nūrdan
Dergeh-i bī-şebh ü kūy-ı bī-mis̱ālüñdür ġaraż

11. Ḳudsiyān-ı muḥteremden ḫādiman-ı meclisüñ
ʿArş-ı Ḥaḳḳdan maḥfil-i ḳurb itiṣālüñdür ġaraż

12. Ḥāk-i pāyuñ ṭūṭiyā-yı dīde-i Yaʿḳūbdan
Ḥüsn-i Yūsufdan cemāl-i bā-kemālüñdür ġaraż

13. Gevher-i kāndan dürr-i yektā-yı yemden ḥāṣılı
Dürc-i yāḳūtuñda derc olmış laʿlüñdür ġaraż

14. Her seḥer her şeb ṭulūʿ āftāb u mahdan
Baḫt-ı sāʿd u ṭāliʿ-i ferḫunde fāluñdur ġaraż

15. Meclis-i airde teşrīf itdüñ ammā bezmüñe
ʿAḳl-ı evvel gelse de ṣaff-ı naʿālüñdür ġaraż

16. Ḳaṣr-ı çār-erkān-ı gülzār-ı behişt-i heştīden
Cilve-gāh-ı dostān bī-zevālüñdür ġarażi

17. Şeş-cihāt heft-nīrān-i şerār-ı efrūzdan
Cāy-gāh-ı düşmen-i pür-infiʿālüñdür ġaraż

18. Ḫvāhiş-i ẓıll-ı hümādan ey hümā-yı lā-mekān
Rūz-ı ferdā ilticā-yı zīr-i bālüñdür ġaraż

19. Naġme-i mürġān cennetden nevā-yı midḥatuñ
Ġonce senden verd-i bāġ-ı iʿtidālüñdür ġaraż

20. Bezm-i şām-ı ʿiyd ile imsāk-ı rūz rūzeden
Sofra-i cūduñda iftār-ı nevālüñdür ġaraẓ

21. Ayet-i vaʿd u vaʿīd-i naṣıḥ u mensūḫdan
Ümmetānuñla ʿadū-yı pür-zelālüñdür ġaraż

22. Ṣubḥ-ı maḥşer ẓıllı memdūd olduġı rāyātunuñ
Sāyesinde ümmet-i ʿiṣyān meʾalüñdür ġaraż

23. ʿĀlem-i kevnüñ bülend ü pestini ṭayy itmedüñ
ʿAzm-ı kūyuñ seyr-i ṣaḥrā vü cibalüñdür ġaraż

24. Dīde-i ʿuşşāḳ-ı şeydā zār u ḥayrān olmadan
Ruʾyet-i āyīne-i ḥüsn ü cemālüñdür ġaraż

25. Pençe-i şīre düşüp ʿāciz olan rūbāhdan
Ceng-i ḳahruñda ʿadū-yı bī-mecālüñdür ġaraż

26. Ṣayḳıl-ı şemşīr-i ʿālemgīr şerʿüñden senüñ
Çākī-i ḳalb-i ḥasūd-ı pür-melālüñdür ġaraż

27. Ser-nigūn-ı üftāde çāh-ı dūzaḫ-ı pür-sūzdan
Ṣadme-i ḳahruñla ḫaṣm-ı bed-faʿālüñdür ġaraż

28. Māsivādan rāfet virüp taḫt-ı ḫalvet-gāh-ı dil
Muḳaddem-i teşrīf-i sulṭān-ı ḫayālüñdür ġaraż

29. Sünnettüñ icrāsı Ḥaḳḳ üzre ne mümkündür velī
Emrüñe ancak senüñ bir imtis̱ālüñdür ġaraż

30. Ārzū-yı dem-be-demden ravżaña leyl ü nehār
Bende-geh-i ẖākdür gider vay mālüñdür ġaraż

31. Dürr-i naẓmum maẓhar-ı silk-i ḳabūlüñ olması
Bir cevāb-ı lüṭf ile redd-i suʿālüñdür ġaraż

32. Ṣad-selām olsun saña ey nūr-ı raḥmet kim baña
Medḥ-i pāk-i ẕāt-ı memdūḥu'l-ẖıṣālüñdür ġaraż

33. Der-kenār u ḳayddan vaṣf-ı ṣıfātün ey Naẓīm
Bir mehil ile o şāh ʿarż-ı ḥālüñdür ġaraż

-17-

Fe i lā tün/ Fe i lā tün/ Fe i lā tün/ Fe i lün
(Fā i lā tün) (Feʿlün)

1. Ḥaşre dek vaṣf-ı ṣıfātuñda olursa ifrāṭ
Olmaz ey Faẖr-i Cihān midḥatüñ elbette müḥāṭ

2. Evvelin sütūn ne Ḥaḳḳā ki kifāyet itmez
Ṣafḥ-i defter-i medḥüñde nücūm olsa nuḳāṭ

3. N'ola "levlāk" u "leʿamrük" le ser-i efrāz olsañ
Ḫilʿat-ı ʿizzetüñe ḳudret-i Ḥaḳḳdur ẖayāṭ

4. Bānī-i ṣunʿ-ı metīn itmiş esās medẖüñ
Nice ol Ḥasan-ı Ḥüseyin olmaya bī-tenġ-i melāṭ

5. Şerbet-i mekrümetüñ teşnesi rūḥ-ı ʿĪsī
Dārū-yı ʿāṭıfetüñ ḫastesi cān-ı Ṣoḳrāṭ

6. Nīr-i ḳudretüñe ẕerre hezār-ı Eflātūn
Lücce-i ḥikmetüñe ḳaṭre hezārān Buḳrāṭ

7. Yūsuf-ı ḥüsnüñe meftūn-şode cān-ı Yaʿḳūb
Saña ʿāşıḳ dil-i İsḥāḳ u revān-ı is̱bāṭ

8. Sofra-i ḥaşmetüñe ḫulḳ-ı dü-ʿālem mihmān
Meclis-i ʿizzetüñe her dü-cihān iki simāṭ

9. Sevḳ-i aḳlım celālüñde senüñ olmadadur
Çarḫ iki çarḫ idüp mihr ü mehi bir ḫarāṭ

10. Rāy-ı ebrūña meh-i neh-i nevden idüp meşk-i felek
Ḳadd-i ḫam-geştesi dāl oldı olunca ḫaṭṭāṭ

11. Dü-cihān ey dürr-i yektā-yı muḥīṭ-i ḳudret
Gevher-i ḳadrüñe nisbet iki ednā ḳayrāṭ

12. Mihr ü mehdür iki zer felege melāʾik- iltudām
Sāḥa-i rifʿatüñe çarḫ-ı felek bir füstāṭ

13. Ārzū-yı ser-i kūyuñla olan püsteri ḫāk
Aña hep sündüs ü istibraḳ ola ferş-i bisāṭ

14. Ümmete rāh-nümā ẕāt-ı şerīfüñ olıcak
Çekdürür mi kerem-i Ḥażret-i Ḥaḳḳ bīm-i ṣırāṭ

15. Ümmete eyledigüñ lüṭf ü ʿināyetdür hep
Aṭlas-ı çarḫ ne şīder ne gedādur saḳlāṭ

16. Reh-rev-i ʿaşḳuñ olup ṣayf u şitāda bilmez
Dil-i ser-geşte-ʿuşşāḳ ḥazīrān u şubāṭ

17. Bāġ-ı vaṣfuñda dem-ā-dem ḳalemüm olmadadur
Düşmene cedvel-i ġam dosta mizāb-ı neşāṭ

18. Ḫāme düz ḳadd-i bālā-yı nuʿūtuñ olalı
Ḫāmemi rişte-i naẓm eyledi mānend-i ḫayāṭ

19. Derd ü ʿaşḳuñla senüñ cān-ı ḥazīnümde şüġūf
Sūz-ı mihrüñle dil-i zār u sefīlümde ḫabāṭ

20. ʿAḳl u rüşd ile seni medḥ ide ḥāşā ki Naẓīm
Oldı gerçi süḫanı reşk-ı reşīd ü ṭavāṭ

21. Devlet anuñ biri maḳbūle geçerse sözinüñ
"Gerçi çok söyleyen adam olur elbet ḫabāṭ"

22. Bakma noḳṣānuma ḫalṭ-ı kelimāt eyler isem
Vaṣf-ı ẕātuñda yine ḳādir ola bir ḫallāṭ

23. Sāʿati gelmedi yüz sürmege ḫāk-i dergeh
Gelüp ammā ki ẓuhūr itmede bir bir işarāṭ

24. Dil-i şeydā-yı zebūn itdi ġalū-yı ʿiṣyān
Beden-i ḫastede mānend-i hücūm-ı aḫlāṭ

25. Dāḫil-i silk-i şefāʿat idecek ümmetüñi
Keremüñden beni de eyleme ṭarḥ u isḳāṭ

26. Ḥāṣıl it ḥācetimi vaḳt-i şefāʿatde meded
Ḫarmen üzre keremin bī-şütür eyler ḫanāṭ

27. Rūḥ-ı pür-nūruña hem-vāre ṣalāt ile selām
Nev-be-nev tā ki güẕer-gāh ola bu köhne ribāṭ

-18-

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün

1. Sen ey şeh-i dü-cihān eyle tek gedādan ḥaẓẓ
Gedā hemīşe ider şāha ilticādan ḥaẓẓ

2. Olunca ẕātuñı meddāḥ-ı Ḥażret-i Allāh
ʿAceb mi eyler iseñ medḥden s̱enādan ḥaẓẓ

3. Tenümde dil n’ola vaṣfuñla şavḳ-yāb olsa
Gelür ġarīb olana yāver āşinādan ḥaẓẓ

4. Müdām-ı derd ü ġamuñ aña nūş-ı dārūdur
ʿAlīl-i ʿaşḳuñ olan eylemez devādan ḥaẓẓ

5. Vücūduñ olsa n’ola peb-şevā-yı mevcūdāt
İder ḳavāfil-i kem-geşte reh-nümādan ḥaẓẓ

6. ʿUṣāt-ı ümmete dermān-ı ʿafv senden olur
Ṭabīb olan ider elbettte mübtelādan ḥaẓẓ

7. Olunca ʿāşıḳa renc-i maḥabbetüñ Ḳānūn
Sezādur eylemese Bū ʿAlī Şifā’dan ḥaẓẓ

8. Ṭabībi Ḫıżr u Mesīḥ olsa istemez dermān
O dilde kim ola derdüñle ibtilādan ḥaẓẓ

9. Mesīkıl āyīne der-şāha maḥabbet ki
O dil ki olmaya anda men ile mādan ḥaẓẓ

10. O dil ki ḫalvet-i ḫāṣ-ı ʿarūs-ı mihrüñdür
Kalur mı ẕerre ḳadr anda māsivādan ḥaẓẓ

11. Temām-ı ẓıll-ı ẓelīl-i maḥabbetüñde olan
Revādür eylemese sāye-i hümādan ḥāẓẓ

12. Ġamuñ senüñ n’ola arām-ı cānum olsa benüm
Kim eylemez meger ol yār-ı dil-rübādan ḥaẓẓ

13. Ẕelīl-i ʿaşḳuñ olan maẓhar-ı saʿādetdür
İder mi ʿizzet-i dünyā-yı bī-vefādan ḥaẓẓ

14. Ġamuñla ülfet iden şād-ı kāmdur itmez
Nihāyeti ġam u endūh olan ṣafādan ḥaẓẓ

15. Vücūdı dānesini ḫarmen-i ġamuñda bulan
Bulur mı diḳḳat olunsa bu āsiyādan ḥaẓẓ

16. Cihān-ı ʿaşḳuña seyyāḥ olan ider mi senüñ
Feżā-yı ʿarżla kuhsārına samādan ḥaẓẓ

17. Olur meşaḳat-ı ʿaşḳuñda raḥatum efzūn
Hemīşe ʿāşıḳ ider cevrden cefādan ḥaẓẓ

18. Ḥuṣūl-ı maṭlub içün zīr-i menātıḳda olan
İder mi kendi gibi ʿācize recādan ḥaẓẓ

19. Ġınā-yı ṭabʿ-ı kerīmün olup teselli-baḫş
Ġanīler itdi ḳabādan gedā ʿabādan ḥaẓẓ

20. Olunca maẓhar-ı redd ü ḳabūlüñ eylediler
ʿAdū ḥarīrden aḥibbā bu rüyādan ḥaẓẓ

21. Yakarsa ḫarmen-i cismin ʿaceb mi nār-ı ḳażā
Olur ʿadūña iṣābet iden ḳażādan ḥaẓẓ

22. Yaġar sihām-ı ḳaderden belā belā üzre
Ne deñli itmese de düşmenüñ belādan ḥaẓẓ

23. Naẓīmi bülbül-i gülzār-ı kūyuñ eyle meded
Ki gülistānda olur mürġ-ı ḫoş-nevādan ḥaẓẓ

24. Hezār-ı gülşen-i naʿatuñda bir hezār keder
Revādur itseñ o mürġ-naġım-ı serādan ḥaẓẓ

25. Olursa meclis-i vaṣfuñda izn-i pāküñ ile
Biraz da naḳl ideyüm naḳl-ı mācerādan ḥaẓẓ

26. Dilüñ talūn ile ḥāl ü ḳālı diger-gūn
Henüz itmedi dīvāne bir ḳabādan ḥaẓẓ

27. Hevā-yı nefs ile evḳātı geçti bī-hūde
Hemīşe nefse uyup itmede hevādan ḥaẓẓ

28. Kimi görürse ider ittiḥād-ı şīşe-ṣıfat
Ne keşf-i rāzdan eyler ne iḫtifādan ḥaẓẓ

29. Siyeh-derūn u siyeh-kārdur siyeh-nāme
Velī ṣalāt u selāmuñ ider ādādan ḥaẓẓ

30. Gedā-yı ḫāk-i derüñdür şefāʿat it şāhuñ
Kerīm lā-bud ider sāʾile ʿiṭādan ḥaẓẓ

31. Ḫulūṣ-ı nāmla vaṣf-ı şerīfüñi itsüñ
O dil ki eylese her gāh merḥabādan ḥaẓẓ

32. Hemīşe şāh idüp gedāsını ḫoş-dil
Hemīşe tā ide şāha gedā vü ʿādan ḥaẓẓ

33. Ümīd odur idersin vaṣf-ı ẕātuñ itdükçe
Benüm gibi nice dervīş-i bī-riyādan ḥaẓẓ

-19-

Fā i lā tün / Fā i lā tün / Fā i lā tün / Fā i lün

1. Tā ki saldı mümkünāta nīr-i ẕātuñ şuʿāʿ
Sāyeñi mestüñ gibi refʿ itdi nūr imtināʿ

2. Māh-ı bedr olmazdı andan dem-be-dem nur-ı iḳtibās
Berḳ-i ḥüsnüñden senüñ mihr olmasa feyż iltimāʿ

3. Āsitāndür ki cāh ü celālüñ olmasa

Kürsī-i nüh āsmān itmezdi kesb-i irtifāʿ

4. Şerbet-i cūduñ gıdāsı bir fuḳāʿiydür felek
Mihr-i raḫşān māh-ı tābāndür aña iki fuḳāʿ

5. Menṣūb-ı ḳadr ü kemālüñ mest-dām u bī-ḫalal
Kişver-i cāh u celālüñ ber-devām u bī-terāʿ

6. Selsebīl-i būstān-ı vaṣfuña māʾil kalup
Cūybār-ı gülistan-ı medḥüñe ʿāşıḳ-ı tebāʿ

7. Mezraʿ-ı iḥsānuña arż u semā bir berḳ-i sebz
Ḫarmen-i enʿāmuña kevneyn-i ednā iki ṣāʿ

8. Sūz u tāb-ı heybetüñ āteş-i zen Lat ü Menāt
Dest-berd-i ṣaṭvetüñ ḫāk-i āfāḳın ü dü-sevāʿ

9. Eylemezdi yemīn teşrīf-i ḳudümüñ olmasa
Ṣunʿ-ı miʿmār-ı ezel-i kevn ü mekānı iḫtirāʿ

10. ʿAḳl-ı evvel rütbe-i ẕātuñda ser-i gerdān olur
Hīç mümkün mi meger Nūr-ı Ḫudāya iṭlāʿ

11. Çarḫ olup şems-i cemālüñ şevḳine bir Mevlevī
Her seḥer çāk-ı girībān eyleyüp eyler semāʿ

12. Şemʿ-i ẕātuñ olmasa nūr-ı āfāḳın miḥrāb-ı dīn
Eylemezdi çün ṣaff-ı ḳandīl ümmet-i ictimāʿ

13. Mevkeb-i nuṣret-i şiʿāruñ şeḥ-süvārān-ı şecīʿ
Leşker-i düşmen-i şikāruñ şeh levendān-ı şecāʿ

14. Eyledi aʿdāyı şemşīr-i cihān-gīrüñ senüñ
Tīġ-i minnet bir dehen bir dest-i miftāḥ-ı ḳalāʿ

15. Olsa daʿī ʿadl ü dāduñ devr-i ḥıfẓuñda eger
Eyleye ʿarż-ı maḥabbet küsūfuñda nüh-sebāʿ

16. Olsa cūduñla n'ola bāzārumuz peyġamberi
Yā Resūlu'llāh metāʿ-ı lüṭfuña yokdur ẕirāʿ

17. Ey ṭabīb-i cān maʿāṣi derd-i sır virdi dile
Ṣandal-ı ʿavfuñ meger kim eyleye defʿ-i ṣadāʿ

18. Ey şefāʿat kānı ʿavf itseñ n'ola ʿiṣyānumuz
Ṣubḥ-ı rūşenden şeb-i tārik bulmaz inḳıtāʿ

19. Ey şehen-şāh-ı rüsül veya pād-şāh-ı enbiyā
Bārgāh-ı şerʿuñ olmış dergeh-i ʿālem-i metāʿ

20. Ḥüküm senden ḥükmüñe bizden hemīşe imtis̱āl
Emir senden ḥükmüñe bizden dem-ā-dem itibāʿ

21. Ber-murād eyle dü-ʿālemde Naẓīm-i bī-kesi
Bir gedā-yı dergehüñdür şāhum itsün intifāʿ

22. Midḥatüñde bildi ʿālem saña ʿāşıḳ olduġum
Ẓāhir oldı gül-i ser cāvazu'l-is̱neyn şāʿ

23. Kāmrān eyle ser-i bāzār-ı feyżüñde beni
Gerçi çokdur naḳd-ı cān-ı ber-kef-i ẖarīdār-ı metāʿ

24. Behcet-i bāḳi bula ḥüsn-i ḳabūlüñle meger
Şāhid-i naẓmum degüldür çehre-dār-ı iṣṭināʿ

25. Güne güne eyledükçe vaṣf-ı ẕāt-ı pāküñi
Eylesün yerde beşer gökde melāʾik istimāʿ

26. Ḥaşre dek gülbāng-ı teslīm ü dürūduñla senüñ
Pür-nevā-yı naʿtuñ olsun her belād ü her beḳāʿ

-20-

Fe i lā tün / Fe ilā tün / Fe i lā tün / Fe i lün
(Fā i lā tün) (Faʿlün)

1. Ey çemenzār-ı ḥaḳīḳatde cemāli gül-i bāġ
Tūtiyā nergis-i Ḥaḳḳ-i beynüñe kuhl-i mā zāġ

2. ʿAḳl-ı küll ḫilʿat-ı evṣāfuña zer-dūz olamaz
Sözün olsa müjesi rişte-i inẓārı yapāġ

3. Tūġ-ı "levlāk u leʿamrük" le ki miʿrāc itdüñ
"Ḳābe ḳavseyn"de şāhum yeridür ḳursāñ otāġ

4. Eylemiş ḥikmet-i Ḥaḳḳ ey dürr-i yektā-yı vücūd
Şübh-i ẕātuñda senüñ māder-i eyyāmı satāġ

5. Mevkib-i ḥimmetüñe rūy-ı zemīn teng feżā
Erdüvi rif ʿatüñe çarḫ-ı felek köhne çerāġ

6. Esḥab-i ḳadrüñe şāyeste riḳāb olsa ḥelāl
Afitāb ile meh-i bedir istām ile çenāġ

7. Vehm-i iḳbālüñe tevfīḳ-i İlāhi perçem
Tiġ-i iclālüñe āyīne ẓafer nuṣret-i zāġ

8. Dostān naʿt-ı vūcūduñ ile bā-berḳ-i nevā
Düşmanān ġāret-i ḳahrüñ ile bī-nān ü sebāġ

9. Müsesel ḥāriş-i ʿaşḳuñla kilk-i sīnesi çāk
Dem-be-dem sūziş mihrüñle dil-i lālede dāġ

10. Nir-i ẕātuñı iḳrār idenin tā-be-ḥaşr
Ṣubḥ-ı ṣādıḳ gibi "alnı açıġ olur yüzi aġ"

11. Nefḫa-i ḫulḳ-ı kerīmüñ ki ide neşr-i şemīn
Olur eşgüfte reyāḥīn çemen-zār-ı dimāġ

12. Devr ʿadlüñde ʿāyān emn ü imān fitne nihān
Mülk-i ḥıfẓuñda feraḥ-ı cāri vü endūh yasāġ

13. Ḍarb-ı kūpāl sipāhuñ daḫı yād itdükçe
İtmede ḫūn-ı ciġer dūşmen-i dīn istifrāġ

14. Her biri leşkerüñüñ bir ṣaf-ı aʿdāya yeter
Şahbāza nice tāḳat getüre zāġ u gülāġ

15. Ṣavlet-i ḫaṣm-ı muʿadil mi olur ṣatvetüñe
Unudur cūnbüşi taḳlīd-i tażarrū eylese zāġ

16. Dūzaḫīdūr seni efkār iden eşrār-ı belī
Külḫanıñ lāzımesi lā-bü olur ḥayzem otāġ

17. Derisin düşmanüñüñ soysun ecel ḳaṣābı
Cūy-ı merġ üzre ḳażā vü ḳader olsun debāġ

18. Bu geda bendeñe ey iki cihān sulṭānı
Ḳurb-ı dergāhuñı eylerseñ eger cāy-ı ferāġ

19. Umaram ḳālıb-ı taḥḳiḳe bu taḳlīdini dil
Yemin-i vaṣf –ı ṣıfatuñla ide aḫir-i efrāġ

20. Ḫidmet-i naʿt şerifiñ iderem bā-dil ü cān
Ten-i ḫākīde ola tā ki dil ū cānım saġ

21. Minnet etmem çemenistān-ı canāna yetüşür
Dīde-i cāna ḫayāl-i ḫürremüñ baġla dāġ

22. Dolular nūş ideyim bezm-i ġamuñda olsun
Dürdī-i derd ki cān u dil şūride ayaġ

23. Mey-i ġaflet ḳaṭı mest itdi nāẓimi umaram
Ḳadeḥ-i ʿaşḳuñ ola ʿāḳıbetü'l-emr-i tenāġ

24. Reh-nümā olmaz ise müşʿil-i feyz-i keremüñ
Nice bulsun seni cān u dil kim kerde serāġ

25. Dīdede dilde senüñ ḥasret-i kuyuñdūr hep
"Dīdeden kimdir ıraġ olsa olur dilden ıraġ"

26. ʿÖẕr yolumuzsa n'ola ṭaʿtiyān-ı derdūñ
Var imiş dāġ-ı dile meẕheb-i ʿaşḳıñda mesāġ

27. Bezm-i ʿaşḳında dil ü cānla pervāne gibi
Yanayım bendegi ey nūr-ı Ḫudā ile çeraġ

28. Seni vaṣf itmenin siḥr-i ḥelāl olsa daḫı
Ḥürmet itmem sözüne cümlesi beyhūde delāġ

29. Ravżāña ḳāṣid iḫlāṣ ide her ṣubḥ-ı mesā
Ṣālavatıyla taḥiyyāt u selāmın iblāġ

30. Bend-i zincīr-i muṣībetde olup zār u zebūn
Düşmān-ı dinüñ ayaġında elinde ola bāġ

- 21-

Mef ū lü / Fā i lā tü / Me fā ī lü / Fā i lün

1. Olmış vücūduñ ey meh-i gerdūn-ı menʿaref
Mihr-i nübüvvetüñ şürefā ḥabbez̠ā şeref

2. Nīsān-ı ṣunʿla yem-i ḫilḳatde ẕātını
Ḥaḳḳ itmiş āḫirīn güher-i evvelin ṣadef

3. Şāhen-i ḳalem-rev-i ʿirfan-ı şeh-i rüsūl
Sulṭānı enbiya vü ḳalem-ran-ı lātaḫef

4. Ḥayrān-ı kārgāh-ı kemālüñ fuḥūl-ı din
Derbān-ı āsitān-ı ʿulūmuñ Şeh-i Necef

5. Mūnḳād-ı ḥükmüñ evvel ü āḫirde kāʾināt
Fermānuña matīʿ-i ḫilāfdür eger ṣalef

6. Medḥūş-ı bezm-i menḳabetüñ hūş-yār-ı cām
Mest-i müdām maʿrifetüñ ʿārif-i nesef

7. ʿAzmuñ deminde bin canı beyt-i köşk-i Hüdā
Rezmuñ demüñde ins ü melāʾik keşīde ṣaf

8. Şimşīr-i tīz-i ḳaṣduña senüñ feşān-ı ẓafer
Peykān-ı tīr-i ḳahruña cān-ı ʿadū hedef

9. Pür-sūz-ı nīm-nāʾīre-i neḥyüñ ehl-i sāz
Pür-tef ü tāb-ı āteş-i reddüñ vücūd-ı def

10. Şevḳ-i fürū-ı rūy u cebīnüñle rūz u şeb
H̱ūrşīd ü māh olmada leb-rīz-i tāb u telef

11. Ey mürşid-i Hüdā cila-ı derdüñ eylemiş
Pīr ü civāna ṣavmaʿa-i ʿaşḳı maʿtukef

12. Mihr ü meh iki beyżesi nāẓar-ı ṣabāḥ u şām
Ṣaḥrā-yi rifʿatüñde senüñ çarḫ-ı ber-keşif

13. İḳrār iden saʿīd seni itmeyen şākī
Olmaz ḫalef çü nā-ḫalef u nā-ḫalef ḫalef

14. Zīr-i mehār-ı ʿaşḳuñ olup üştür felek
H̱ūrşīd ü meh degül ṣaçılur pāre pāre kef

15. Erḥāme ḥükm-i daʿvetüñi eyleseñ revān
Aṣlā beden-i nübüvvetüñ iḳrār ider natuf

16. Bakmaz kemāl-i devlete nokṣān-ı ʿizzete

Eyler geda-yı kuyuñ o sevdayı ber-ṭaraf

17. Mihr-i münīr tāb-ı kemāl ile pür-zevāl
Rūy-ı ḳamerde leke-i noḳṣānla kelef

18. Ḳalbümde meyl-ī kuyuñ eyle dāġ-ı iştiyāk
Cānumda güft ū gūyuñ eyle şūriş ü şeaf

19. Ṭūmār-ı cürmi ḫvāce-i ʿafvuñ iderse fetḥ
Żām oluna her ne deñlü gelür kisrādān ḫalef

20. İtme metāʿ-ı derdini benden daḫı dirīġ
ʿĀlem egerçi ṭālibidür naḳd-ı cān-ı be-kef

21. Olsun muḥabetüñle göñül mihr ile bilür
Yansun koma sıvā-yı derūnum mis̱āl-i ḫāf

22. Redditme vaṣf-ı cevher-i ẕātuñda Naẓīmī
Olsun gūher-i ḳabūlüñ ile pāre-i ḫaẕef

23. İḳbāl-i dehredūr hevesüm lā-beḳā iken
ʿÖmr-i ʿazīzüm olmada yok yerlere telef

24. ʿĀlem-i tarf tarf çekilür astānuña
Eyle bu lā-mekāña daḫı dergāhuñ künef

25. İtdürme ser-fürū felege kām-ı dehr içün
Ḥayvān-ı mis̱āl olmayayum nāẓır-ı ʿuluf

26. Şehr-i celālüñi nice vaṣf eylesün Naẓīm
Bu kār gāh-ı dehr aña dükkānce-i ḥarf

27. Olsun revān pāküñe teslīm ṣubḥ u şām
Envāʿ-ı Muḥammedat ile ṣad kārvān-ı Tahif

28. Hem-vāre dostānuñ olup şād-u kāmurān
Olsun naṣīb-i düşmenüñe nāle vü esef

-22-

Müf te i lün / Fā i lā tü / Müf te i lün / Fā

1. Ḳısmet-i rızḳ eylemiş ezelde daḫı Ḥaḳḳ
"Naḥnü ḳasemñā" yeter tesellī-i muṭlaḳ

2. Rızḳ içün itme niyāż denī vü leʾime
Āb-ı ruḫuñ yok yerde dökülmesün aḫmaḳ

3. Gūşe-nişīn ol yüri edānī-i ʿaṣrüñ
Ādem iseñ eyleme kapularını dök

4. Vaʿde-i ferdāsına salarsa eger kim
Fāḳadan eyler seni temām salıncak

5. ʿAḳıl ile ferizīn iken koyup seni açmaz
Faḳīr ile şeh māt ider sürer saña beydaḳ

6. Minnet iderseñ eger ricāline it kim
Himmeti itsün seni merāma muvaffaḳ

7. Himmet-i ṣāḥib-naẓar ki ḫāki zer eyler
İstemez iksīrine nüḥāsla zeybek

8. Sende de el var iken ele āyiş inanma
Gūş dutup ʿibretü'l-naṣīḥatüme bak

9. Çarḫ-ı felek ḫarcınuñ ḥisābın idince
Her ser-i meh gösterür hilāl aña barmak

10. Naḳşına olma firīb bu zāl-i sipihrüñ
Reng geçer ʿaḳıbet o cadū-yı ezraḳ

11. Bār-ı vücūd eyleme pūrend u ḥarīri
“ ʿĀleme ʿüryān gelen gider yine çıplak”

12. Mihrine itme nigāh ne nāẓir-i māh ol
“ ʿĀrife virmez felek su içmege bardak”

13. Def gibi uyma ḥaẕer uṣūlüne devrin
Ḳadrüñi raḳḳāṣ-ı çarḫ ider senüñ alçak

14. Şöhrete meyl eyleme sakın olur āfet
Naʿt-ı şeh-i enbīyā yeter saña revnaḳ

15. Dāvar-ı kevn ü mekān ki ʿarż u semāda
Ḥükmüñe ins ü melek muṭīʿ-i muṭavvaḳ

16. Ḫüsrev-i ʿarş āsitān ki cāhına itmiş
Kevn ū mekan ile Ḥaḳḳ dü-ʿālemi mülḥāḳ

17. Rehber-i ehl-i ṭarīḳ fežār ü taḥḳīḳ
Peyk-i Ḥaḳḳ aña refīḳ bırak aña eblāḳ

18. Nīr-i ṣubḥ-ı Hüdā meh-i şeb-i İsrā
Nūrdan itmiş Ḫudā vücūduñı müştāḳ

19. Nām-ı şerīfi anuñ Muḥammed ü Aḥmed
Nuṭḳ-ı laṭīfi anuñ muṣaddıḳ u eṣdaḳ

20. Eylese yeẕel-i ḥükm o muḫbir-i ṣādıḳ
Dehri dutar naʿra-i pey-ā-peyi ṣıddıḳ

21. Ẕāt-ı kerem-güsterī hemīşe mükerrem
Ḳavl-i ḥakem-perveri hemīşe muṣaddaḳ

22. Ḫilḳat-i "levlāk" anuñ vücūduña lāyıḳ
Tāc-ı "le ʿāmrük" anuñ cenābına elyāḳ

23. Ẓāhīr ü Bāṭın odur vücūh ile aḳdem
Evvel ü Āḫir odur vücūh ile esbaḳ

24. Ḫüsrev-i fermān revā gedāsı o şāhuñ
Rütbe-i ʿizz ü ʿāla o şāha kul olmak

25. İns ū perī vü melek yetīm-i ḥaḳiḳat
Cümle nebī vü rüsūl tufeyli muḥaḳḳaḳ

26. Münkesir-i ʿizzeti hezār muḳarnes
Münhedim-i rıfʿatı hezār ḫūrnaḳ

27. Olmuş o denli vaṣiʿ riyāż-ı celāli
Kim aña bir ṣuffedür bu ḳaṣr-ı muṭabbaḳ

28. Ol kadar olmuş refiʿ revāk kemāli
Kim o ki aña āvīzedür sipihr-i muʿallaḳ

29. Ebrū-yı iʿrāz ile işāret idince
Ḳurs-ı mehi eyledi benānı iki şāḳ

30. Kevn ü mekān olmaya muḥīṭ āb ile dolsa
Ḳale-i iclālünüñ kenārına ẖendeḳ

31. Rezmi deminde olur o server-i dīnüñ
Şukḳḳā-ı hidāyet ẓafer-i sīpāhına sancāḳ

32. Ṣadme-i ẖūr ḥaşmeti memālik-i aʿdā
Söndi büti düşmenüñ şikest olup elḥaḳ

33. Bār ki ḥafẓı tek muḳīmi olanlar
Yazıla yevmü'ʼs-suʿal cebīni muʿtaḳ

34. ʿArş bīrin dergehā serūş-ı sīpāhā
Ey dem-i rūz-ı nedem ʿuṣātına eşfaḳ

35. Sensin o memdūḥ-ı Ḥaḳḳ ki olsa yaşatmaz
Sofra-i evṣāfuña adīm-i zemīn-raḳ

36. Ebrū-yı yek mevcinüñ işāreti beşdür
ʿAfvüñ ile cürmümüz muḥiṭ ile zevraḳ

37. Mest-i mey-i medḥüñe senüñ dü-cihānda
Olmaya vaṣfuñ gibi raḥīḳ-ı mürdeḳ

38. Maḥmūd-ı tek ʿācizi ḥarīri vū Ḥasān
Meḳabetuñ ḳaṣırı lebīd ū ferezdaḳ

39. ʿAḳılla olmak muḥāl s̱enā-yı ṣıfatüñ
Kimseye keşf olmadı o nüsẖa-i muġlaḳ

40. Ḥüsn-i ḳabūl ola ümid o ki maẓhar
Yoẖsa bu naẓmuñ Naẓīm olursa da ancak

41. Başla duʿaya yeter bu teng-i feżāda
Edhem-i kilk-ı siyeh iyi oynadı mızrāḳ

42. Tā ki dem-ā-dem ala naṣībini herkes
Tā ki vīre rızḳumuz hemişe bizim Ḥaḳḳ

43. Rūḥına teslim ola ṣalāt ū taḥiyyāt
Ṣubḥ u mesā dem-be-dem ḳıyamete dek çek

44. Dest-i ḳażā vü ḳader vücūd ʿadūya
Cūp-ı muṣībet ile müdam ola maṭraḳ

- 23 -

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün

1. Eyā şehen-şeh-i ebrār es-selāmü ʿaleyk
Malāẕ u milcā-i aḥrār es-selāmü ʿāleyk

2. Muḳīm-i ṣadr-ı bülendi maḳām-ı Maḥmūduñ
Cenāb-ı Aḥmed-i Muẖtār es-selāmü ʿaleyk

3. Muḥammed-i ʿArabī şāh-ı kişver-i "levlāk"
S̱enā-yı Ḥaḳḳa sezā-vār es-selāmü ʿaleyk

4. H̱udā yegān-ı rüsül ẖayl ü enbiyīā leşker

Yegāne server-i serdār es-selāmü ʿaleyk

5. Ḫidīv-i taḫt-nişīn-i memālik-i ʿirfān
Şeh-i ḳalem-rev-i esrār es-selāmü ʿaleyk

6. Ḥabīb-i Ḥażret-i Mevlā Şefīʿ-i Rūz-ı Cezā
ʿUyūb-ı Ümmeti Settār es-selāmü ʿaleyk

7. Şefiʿ-i Rūz-ı Cezā vü "Seyyidü'l- Kevneyn"
Şefīk-i her-dil-i nā-çār es-selāmü ʿaleyk

8. Muʿīn-i ins ū melek dest-gīr-i mevcūdāt
Medār-ı gerdiş-i devār es-selāmü ʿaleyk

9. Nedīm-i bezm-i şühūd serā-yı ḫāṣṣü'l-ḫāṣ
Ḥarīm-i ḫalvet-i dīdār es-selāmü ʿaleyk

10. Cihān-ı ʿilm ü yem-i maʿrifet sipihr-i kemāl
Seḥāb-ı feyż-i hüner-bār es-selāmü ʿaleyk

11. Bahār-ı bāġ ezel naḫl-i bostān-ı ebed
İṭā şükūfe süḫā-bār es-selāmü ʿaleyk

12. Şefīʿ-i müẕnib ü maʿṣūm u ṣāliḥ u ṭāliḥ
Müderris-i gec ü hem-var es-selāmü ʿaleyk

13. Cebīni neyyir-i raḥmet cemāli ʿālem-i nūr
Vücūdı maṭlāʿu envār es-selāmü ʿaleyk

14. S̱enā vü Maḥmūdeti tāc-ı revnaḳ-ı evrād
Derūdı zīver-i eẕkār es-selāmü ʿaleyk

15. Ḳıyām-ı ḳāmeti gülşen-sarāy-ı ḳurbında
Nihāl-i gülben-i bī-ḫār es-selāmü ʿaleyk

16. Ḳaṭar daʿvet ile ʿālem-i risāletde
Güzīde kāfile-sālār es-selāmü ʿaleyk

17. Serīr salṭanat-ı kişver nūbüvetde
Bülend-i mertebe dadār es-selāmü ʿaleyk

18. Yem-i şigerf-i ḥāḳiḳātde kān-ı ḥikmetde
Yegāne gevher-i şeh-vār es-selāmü ʿaleyk

19. Nis̱ār-ı feyż-i nevāliñde ḳaṭreden kemter
Hezār ḳulzüm-i zeḫḫār es-selāmü ʿaleyk

20. Fürūġ-ı nūr-ı kemālüñde ẕerreden aḥḳar
Hezārı neyyir-i nevvār es-selāmü ʿaleyk

21. Vücūduñı çemen-ārā-yı ḳudret itmiş ezel
Riyāż-ı ʿaṭfet-i zeḫḫār es-selāmü ʿaleyk

22. Nesīm-i feyż-i dem-ā-demle ṭabʿı pür-kerīmüñ
Muḥīṭ-i mekrümet īs̱ār es-selāmü ʿaleyk

23. Şükūfe-zār-ı nübüvetde bülbül-i īʿcāz
Risālete gül-i gülzār es-selāmü ʿaleyk

24. Sipihr-i dāʾire-i ṣafḥa-i celālüñde
Mis̱āl-i noḳṭa-i pür-kār es-selāmü ʿaleyk

25. Ṭırāz-ı şeş-cihet ārāyiş-i çehār-erkān
Fedā yoluñda şeş ü çār es-selāmü ʿaleyk

26. Kemīne tārum engūr-i bāġ-ı rifʿatüñe
Sipihr-i ṣābiṭ ü seyyār es-selāmü ʿaleyk

27. Metāʿ-ı derd ü ġamuñ naḳd-i cān-ı be-kef itmiş
Cihāniyānı ḫurīdār es-selāmü ʿaleyk

28. Binā-yı şerʿüñe erkān-ı üstüvār senüñ
Çehār-ı yār u fādār es-selāmü ʿaleyk

29. Sipihr-i raḥmet-i Ḥaḳḳsın mürüvvet ü şefḳat
Seḥāb-ı cūduña emtār es-selāmü ʿaleyk

30. İki cihānda ola rū-siyāh baḫtı gibi
Nübüvvetüñ iden inkār es-selāmü ʿaleyk

31. Figār-ı tīġ-i cihān-gīr-i heybetüñ eşḫāṣ
Helāk-ı saṭvetüñ işrār es-selāmü ʿaleyk

32. Kemān-ı rezmüñe peykān ecel ḳażā vü ḳader
Siḥāmına per ü süffār es-selāmü ʿaleyk

33. Hemīşe sarsar-ı ḳahruñla ḫaṣmınuñ olsun
Nihāl-i baḫtı nigūn sār es-selāmü ʿaleyk

34. Ne deñli nā-ṣariḥ olsa kemāl-i ʿafvuñdur
ʿAyār-ı tāʿata miʿyār es-selāmü ʿaleyk

35. Ẓahīr-i ʿālem-i vādem şefīʿ-i rūzendüm
Eyā ʿuṣātına ġam-ḫᵛār es-selāmü ʿaleyk

36. Ḳabūl iderseñ eger cānᵛımı fedā ideyüm
Benüm sezā saña nem var es-selāmü ʿaleyk

37. Vücūd-ı ʿāşıḳa ḫāk-i derüñde ḫᵛāb-ı ʿadem
Temām-ı devlet-i bīdār es-selāmü ʿaleyk

38. Hezār ḫāne-ḫarāb-ı ġamuñ ider maʿmūr
Yıkık göñüllere miʿmār es-selāmü ʿaleyk

39. Ṭabīb-i ḫaste-dilānsın ʿalīl-i maʿsiyetüm
Koma bu ʿācizi bimār es-selāmü ʿaleyk

40. Benüm de nāme-i ʿiṣyānumı ümīdüm odur
Şefāʿatüñ ide ṭūmār es-selāmü ʿaleyk

41. Ada-yı dīn ideyim ḫıdmetüñde eyle beni
Ḥużūr-ı ʿizzete iḥżār es-selāmü ʿaleyk

42. Hezār cān ile nālān-ı vaṣiyyete çakdım
O bezm-i ḫāṣda tekrār es-selāmü ʿaleyk

43. Ḥużūruña varıcaḳ şerm-i cürmle bilmem
Ḳalur mı ḳudret-i güftār es-selāmü ʿaleyk

44. Esīr-i nefs ü hevādür meded ḫalāṣ eyle
Ḳuluñ Naẓīm-i güneh-kār es-selāmü ʿaleyk

45. Dem-i şefāʿat o miskīne merḥāmet senden
Günāḥın eyledi iḳrār es-selāmü ʿaleyk

46. Bula cevāhir-i güftārı silk-i naʿtüñde
Revāc u ḳıymet ü miḳdār es-selāmü ʿaleyk

47. Revān-ı pāküñe olsun ṣalāt tā maḥşer
Hemīşe her dem ü her bār es-selāmü ʿaleyk

48. Selāsil-i ġażābuñda ʿadū-yı dīnüñ ola
Esīr ü bend ü giriftār es-selāmü ʿaleyk

-24-

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün

1. Yine sipeh-bed-i sermā idüp murād-ı ḳıṭāl
Miyān-ı āteş ü āba düşürdi cenk ü cidāl

2. Birūdet-i ġażāb-ı ceyş-ı āb olup ġālib
Sipāh-ı āteşi itdi kül öksüzi fi'l-ḥāl

3. Bırakdı derd ile sulṭān-ı ṣubḥı edbāra
Şeh-i şitāya bu gün yüz dutup yine iḳbāl

4. Ḫaṣārat eyledi gül-zārı leşker-i Behmen
"Gözümde kaldı" o revnaḳ mis̱āl-ı ḫᵛāb u ḫayāl

5. Ḫazān-ı dehr ile rīşi aġardı berf degül
Çemende şāḫ-ı nihāl oldı pīc ü tāb ile dāl

6. ʿAceb mi oynasa remmāl-veş-i felek ḳamda

Ki itdi taẖta-i dünyā-yı berf-i mal-ā-māl

7. Meger ki bulmaġa kem-geştesini taẖta döker
Henüz ṣaḥife-i arża sipihr olup remmāl

8. Cihāna virse n'ola şimdi ẖᵛāb-ı bī-ẖoşı
Mezār ṭopraġı ṣaçdı sipihr-i bed-efcāl

9. O deñli oldı girān-bār-ı şiddet-i sermā
Ki nüh-kebāb ile eflākı eyledi ḥammāl

10. Zebān-ı şiddet-i sermādan oldı efserde
Tekellüm eylemege ḳādir olmasa n'ola lāl

11. Kim oldı gevher-i faṣl-ı bahār-ı berf degül
Henüz bulamaġa kām dökdi anı ẕeyl-i cibāl

12. Zemīne sīm-i nis̱ār itdi zerger-i gerdūn
Ki külçe-i mehi nār-ı şafaḳda eyledi kāl

13. Sipihr itdi meger saḳfañı kec endūde
Ki yer yer oldı zemīne cekīde berf-i mis̱āl

14. Olunca şiddet-i dīden ḳadeḥde yaẖ-beste
Perīye döndi hemān şīşe içre bāde-i āl

15. Kebūdī cāmesinüñ hep döküldi penbeleri
Giyerdi ẖaylī zamāndur sipihr-i deyrin sāl

16. Dem-i şitā ṭolular yaġdı ẖarmen-i felege
Ḳıyāṣ itme görüp yer yer aẖter-i suʿal

17. Felekde berf degüldür nücūm ile görinen
Füsūn idüp yine ṣarrāf-ı gerdiş-i pür-āl

18. Dem-i meṣā geçürüp naḳd-ı ḥīleyi gözden
Ayırdı ḫurdesini destine alup ġarbāl

19. ʿAceb mi germ-i şitāb olsa kūh u ṣaḥrāda
Nişān-ı berf ile yer yer pelenge döndi ġazāl

20. Yahūd bu berf degül pāre kef dökülür
Revādür üştür-i gerdūna gelse vecdle ḥāl

21. Ki itdi cānına teʾs̱ir-i sūz-ı dil-keş ile
Nevā-yı naʿt-ı Ḥabīb-i Ḫudā-yı Cell-i Celāl

22. Behīn bahār-ı risālet ki itmiş ebr-i ḳażā
Ser-i ʿadūsını vaḳıf-ı tīr-ı derd ü melāl

23. Meh-i sipihr-i kerem āftāb-ı burc-ı ḥikem
Şefī ʿ-i Küll-i Ümem ḫaṣr ü ḫuceste-ḫiṣāl

24. Gül-i riyāż-ı nübüvvet dür-i yem-i raḥmet
Fürūġ-ı mihr-i hidāyet sipihr-i fażl u nevāl

25. Penāh-ı ʿālem ü insān peyāmber-i ẕī-şān
Ser-āmed-i dü-cihān server-i serīr-i cemāl

26. Ḥabīb-i Ḥażret-i Mevlā ḫülāṣa-i dü-serā
Ḥarīm-i ḫāṣṣ-ı Ḫudā nāzenīn-i bezm-i viṣāl

27. Şeh-i melāʾike ʿasker ḫıdīv-i pāk-i güher
"Muʿīn-i Nevʿ-i Beşer" dest-gīr-i yevm-i suʾāl

28. Cenāb-ı "Seyyid-i Kevneyn" Aḥmed-i Muḫtār
Yegāne şāriʿ ü maḥbūb-ı Īzid-i müteʿāl

29. O Faḫr-i ʿālem ü ādem ki ẕātın itmiş Ḥaḳḳ
Şeh-i ḳalem-rev-i ʿirfān u taḫtgāh-ı kemāl

30. O pād-şāh-ı güzīn kim reh-i iṭāʿatine
Beşer-i vücūdunu ferş eyledi melek per ü bāl

31. O şeh-süvār saʿādetüñe esb-i rifʿatinüñ
Nişān-pā-yı meh-i bedr şekl-i naʿlī hilāl

32. O şeh ki kefe-i mīzān-ı ḥilm ü cūdunda
Deġüldür iki cihān vezn olunsa bir miṣḳāl

33. Zebān-ı ṭūṭī-i iʿcāz nuṭḳı muʿcīze-gū
Dehānı ḥoḳḳa vü dendānı silk-i dürr-i leāl

34. Günüz-i gevher-i maʿnāya ẕātīdür kencūr
Rumūz-ı hestī-i eşyāya ṭabʿīdür ḥelāl

35. Tarāb-ı şāh-rāhı ʿarş ü kürs ü çarḫ-ı felek
Ġulām-ı bār-gehi ḳudsiyān-ı feraḫ-ı fāl

36. Zemīn-i riyāż celālinde nīm-i ḳabża ṭarāb
Sipihr-i baġçe-i rifʿatinde köhne sefāl

37. Simāṭ-ı rifʿati mihmānına Mesīḥā-veş
Sipihr-i ṣofra ola ḳurs-ı ḫūr hilāl-ı ḫalāl

38. Nesīm-i luṭfı riyāż-ı şebāba olsa vezān
Kalurdı bāġ-ı civānīde tā ebed eṭfāl

39. Keremle ʿālem-i ṣuflīye baksa murġānuñ
Kemend-i dām ola pāy-ı necātına ḫālḫāl

40. Ġażabla ʿālem-i ʿulvīye baksa kāh-keşān
Olurdı gerden-i gerdūn ḥīle-kāra ʿuḳāl

41. Şemīm-i micmer-i ḫulḳ ile dāʾim itmededür
Meşām-ı cān u dili bū-yı feyż-i istikbāl

42. Ḥekīm-i ḥāfızı ki bir ḫasteye ide tedbīr
İṣābet-i maraż aña olurdı emr-i muḥāl

43. Ḫıdīv-i dād-ı penāhā şeh-i rüsül-i sipehā
İyād-ı leyl-i Hüdā dest-gīr-i ehl-i vebāl

44. Sen ol şeh-i dü-serāsın ki eylemiş ẕātuñ
Ḫudā şehen-şeh-i evreng-i ʿizzet ü iclāl

45. Benüm o çeşme-i māʾīü'l-ḥayāt-ı naʿtüñ kim
Midād-ı kilk-i terüm dāġ-ı reşk-i āb-ı zülāl

46. Benüm o muʿcize pīrā-yı vaṣf-ı ẕātuñ kim
Sitāyişüñde sözüm oldı ʿayn-ı sihr-i ḥelāl

47. Benüm o māşite-i ḥaclegāh-ı evṣāfuñ
Ki noḳṭa-i ḳalemdür ʿarūs-ı maʿnīye ḫāl

48. Henüz olmadayum feyż-i midḥatüñle senüñ
Güzīde şāʿir-i siḥr-i āferīn-i pāk-i ḥāl

49. Ümīddür ki olam yād-ı vaṣf-ı pāküñde
Nice sinīn ü şühūr u nice ṣabāḥ u leyāl

50. Kapuñda saʾilüñüm "bi'l-ʿaşiyyi ve'l-ebkār"
Ölünce mādiḥüñüm "bi'l-ġudüvvi ve'l-āṣāl"

51. Hezār minnet ile şāhlar ġulāmum ola
Baña gedālaruñ içre deñürse ṣaf-ı niʿāl

52. Naẓīm-zār u dil-i figāri kim meded senden
Fiġān ki eyledi ʿiṣyān beni mükedder-i ḥāl

53. Ne vech ile yazayum defter-i sitāyişüñi
Siyāh-rū-yı ḫatāyum cünāme-i aʿmāl

54. Ne Ḥaḳḳa lāyıḳ işüm var ne saña şāyeste
Ne gūşişümde netīce ne ḥāṣılumda meʾāl

55. Hevā-yı nefse uyan ṭāʾir-i giriftārum
Beni bu dāme düşürdi ṭabīʿat-ı meyyāl

56. Redīġ-i deşt-i żelālet-neverd olup kaldım
Derūnda ġuṣṣa vü ḫāṭırda ġam dilümde kelāl

57. Recā-cenāb-geh-i deryā beni ḫalāṣ eyle
Ki rūḥum olmaya pā-māl nefs-i zeşt-i siḳāl

58. Kalur girīve-i edbār u maʿṣiyetde ẕelīl
Meger ki göstere ʿafv ü şefāʿatüñ iḳbāl

59. Yeter bu medḥ bu şekvā ḫamūş ey dil-i zār
Ki dāʾim olmadasın rūb-rāh-ı fısḳ u żelāl

60. Duʿāya başla ḫulūṣ üzre yok mu nāmūsuñ
Nedür bu dūrī-yi dergāh u ehebü'l-āmāl

61. Hemīşe leşker-i āb eyleyüp pey-ā-pey akın
Ocaġına ṣu koyup āteşi ide pā-māl

62. Esīr-i bend-i sipāhuñ olup ʿadūlaruña
Ola ḥemāʾil-i gerden-i selāsel u eġlāl

63. Bulup iṣābet ile ümmetüñ müdām-ı kemāl
Bula muṣībet ile düşmenüñ temām-ı zevāl

64. Revān-ı pāküñe oldukça ṣad-ṣalāt ü dürūd
Vücūd-ı düşmenüñ olsun dü-nīm tīġ-i celāl

-25-

Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lün
(Fā i lā tün)   (Faʿlün)

1. Geçdi ṣad-rūze vü ʿiyd oldı nice ʿiyd-i ṣiyām
Rūze-i ʿiyd-i maḥabbet daḫı bulmaz itmām

2. Nice rūze ki anuñ rūz u şebi ḳadr ile ʿiyd
Nice rūze ki ola ʿiydi anuñ ṣubḥ ile şām

3. Nice rūze ki fedā müjde-i iftārına ʿiyd
Nice rūze ki dem-i ʿiydi seḥer-gāh-ı ḳıyām

4. Nice rūze ki ider mātemi ʿiyd-i şādī
Nice rūze ki virür ʿiyd-i ṣafādan peyġām

5. Ḥabbeẕā rūze-i dīdār zehī ʿiyd-i cemāl
Ki dutan rūzesini itmededür ʿiyd-i müdām

6. Perde-i rūzeden açıldı cemāl-i meh-i ʿiyd
Rūzemüz ʿiyd-i saʿīd itdi ʿilīm üʿilām

7. Rūze vü ʿiyd bize ḳadr ile nevrūz oldı
Rūze vü ʿiyd olalı revnaḳ-ı ehl-i selām

8. İbtidā rūze dutan ʿāḳibeti ʿiyd eyler
Rūze aġāzına rīz aña olur ʿiyd-i encām

9. Rūze-dārānın ider ʿiyd ile şīrīn-i dimāġ
Rūze-i micmere-i ʿiyde iden ʿanber-i ẖām

10. Rūze-dār ġam-ı ebrūyı görüp eyler ʿiyd
Ki olur rūze ḥelāl meh-i ʿiyd ile temām

11. Rūze-dār olmış o tābende meh-i ʿiyd-i cemāl
Rūze vü ʿiydine ḳurbān olayum ben nā-kām

12. Rūze-i hicri bilür ʿiyd ü sāli bilmez
Rūze-dārān-ı ġama ʿiyd-i neşāṭ oldı ḫırām

13. Rūze-dāruz nice demdür necīb-i ʿiyd itseñ
Ki ider rūze dutan ʿiyd ile defʿ-i ālām

14. Rūze-i ʿiyd-i maḥabbet dutan elbette olur
Rūze vü ʿiyd gibi pür-şeref ü pür-ikrām

15. Cān ile rūze dutup ʿiyd ile dil-ḫürrem olur
Rūze-i ʿiyd-i maḥabbetde iden gūşiş-i tām

16. Rūze-dārān-ı ġam-ı ʿaşḳuñ olur her güni ʿiyd
Rūze-i ʿaşḳ u maḥabbet dutan eyler bayram

17. Rūze vü ʿiyd ile maḥv oldı sedāʿ-ı ġam-ı dil
Ki gül-i rūze ile ʿiydde yok bū-yı zükām

18. Nefḫa-i rūze olup bū-yı neşāṭ āver-i ʿiyd
Rūzedür ḫalḳı iden ʿiyd ile taʿṭīr-i müşām

19. Rūze dārān-ı ġam eyler n'ola ʿiyd-i sürūr
Āḫir-i rūze olur ʿiyd-i ḫācise ferecām

20. Sebḥa-i rūze-i ʿiyd olsa imāma neʿcib
Silk-i eyyām bulur rūze vü ʿiyd ile niẓām

21. Rūze teşrīfi n'ola eylese ʿiyd-i tebşīr
Rūze der-i dehre iden müjde-i ʿiydi iʿlām

22. Şām-ı rūze seḥer-i ʿiyd ile ḫatṃ olsa n'ola
Rūz-ı rūze şeb ʿiyd ile olur meşk-i ḫiṭām

23. Rūze-i mādiḥinüñ rūz u şebin ʿiyd eyler
Rūze-i ʿiyd-i s̱enā-yı şeh-i "levlāk"-ı maḳām

24. Rūze-i ʿiyd-i nuʿūtı baña oldı rūzī
Rūze-i ʿiydi dile ḳısmet idelden ḳıṣṣām

25. Ṣāḥib-i rūze vü ʿiyd Aḥmed-i Muḫtār o kim
Rūze vü ʿiydine ḳurbān ola ervāḥ-ı kirām

26. O peyām-ber ki iden rūze-i ʿaşḳuñ tekmīl
Ḥaşre dek şām u seḥer eyleye hep ʿiyd-i devām

27. O şehüñ ṣāʾim olan rūze-i hicrānında
Ḫıdmet-i ʿiyd u sālında olur istiḫdam

28. O şehüñ rūze-i dīdār-ı şerīfin dutanuñ
Meh-i ʿiyd olsa revā meclis-i iftārına cām

29. O şehüñ rūze-i derdin dutup iftār idene
Tā-ḥaşr-ı ṣubḥ u mesā ʿiyd ola vaḳt ü hengām

30. Ṣāʾim-i rūze-i dīdārı o Faḫr-i rüsülüñ
Eyleye ʿiyd-geh-i ṣaḥn-ı tecellāda ḫarām

31. Ḫādim-i rūze-i derdi o şehüñ ins ü peri
ʿİyd-gāh-ı ġam-ı ʿaşḳında melāʾik-i Ḫudām

32. Ẕāt-ı vālā-güherīdür şeref-i rūze-i vaḥā
Ṭabʿ-ı ḥikmet es̱eridür meh-i ʿiyd-i ilhām

33. Ḥasret-i rūze-i dīdārı ṣanādīd-i ʿArab
Vāliḥ-i ʿiyd-i cemāli kerimā-yı Aʿcām

34. Rūze-dār-ı kerem ü ʿāṭıfeti ʿāmile ḫāṣṣ
Sāʾil-i ʿiydüñe cūdī-i ḫavāṣ ile ʿavām

35. Rūze-dār idi ġam ile göreli teşrīfin
İtmede ʿiyd-i dem-ā-dem felek-i mīnā-fām

36. Rūze-dārān-ı ġam-ı ʿaşḳı olan uşşāḳa
ʿİyd ola cümle leyāli vü sezā-ser eyyām

37. Rūze-i vaṣfını taḥrīr idenüñ kilki olur
Ḫutbe-i ʿiyd-i s̱enā-kārī-yi ẕātında ḥüsām

38. Rūze-i midḥatüñüñ hep dem-i iftārında
ʿİyd ider çār-ı rūken şeş-cihet ü heft-icrām

39. Rūze-i şerʿ-i şerīfin dutan ehl-i teslīm
Püster-i ʿarşı şeb-i ʿiydde ide cāy-ı menām

40. Rūzeye ḥasreti dāġ urdı degüldür ḳanḍīl
ʿİyde dek yanmadadur sūziş ile her aḫşām

41. Rūze-i mihrini can ile dutan uşşāḳuñ
Ḫalḳadur gūş-ı derinde meh-i ʿiyd ola ġulām

42. Rūze-i derdi dü-tā eyleyen āvāresine
Ḳaddini māh-ı nev-i ʿiyd ide taʿẓīm ile lām

43. Rūze-dārān-ı kemāl-i kerem ü şefḳatüñüñ
Ola ārām-gehi muṣiṭaba-i ʿiyd-i merām

44. Rūze-dār-ı ġamı baḥr olsa mürekkeb yazamaz
ʿİyd-i evṣāfını eşcārdan itse iḳlām

45. Ṣāḥib-i rūze şehā ʿarş-ı berīn ʿiyd-gehā
Ey olan rūze vü ʿiyd ile şeref-baḫş-ı enʿām

46. Sensin ol kim ġam-ı mihrüñle senüñ rūze dutan
Eyleye ʿiyd-geh-i ehl-i rıżāda ārām

47. Rūze-dārān-ı firāḳuñ olan erbāb-ı dilüñ
Merḥabā eyleye ʿiydinde ser ü şān-ı ʿaẓām

48. Rūze Ḥaḳḳı kerem it eyle Naẓīm-i zārı
Maḥfil-i ʿiyd-i nuʿūtuñda ser-efrāz-ı bi-nām

49. Rūze vü ʿiyd ki tā rūz-ı ḥaşr ide güẕār
Eylerüm vaṣfuña her rūze vü her ʿiyd iḳdām

50. Tābuñı zemzeme-i rūze vü ʿiyd ey ḫāme
Rūze vü ʿiyd-i beyānında yeter basṭ-i kelām

51. Tā ki her sāl olup ḫalḳa ṣadā-yı rūze
ʿİyd ile şād ide Ḥaḳḳ ehl-i ṣiyāmı müdām

52. Rūze-dār-ı ġamınuñ ʿiydi mübārek olsun
Düşmen-i rūze vü ʿiydi ola ḫᵛār u ser-iş̱ām

53. Eyledükçe ümemi rūze vü ʿiyd ol şāha
Nice biñ rūze vü ʿiyd ola taḥiyyāt ü selām

-26-

Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lün
(Fā i lā tün) (Faʿlün)

1. Aldı burc-ı bedeni doldı derūn u bīrūn
Meded-Allah beni nefs ü hevā itdi zebūn

2. Her ṭarafdan yürüdi mülk-i dile ceyş-i hevā
Oldı tārāc-ı ser-ā-ser ḫıred ü ṣabr ü sükūn

3. ʿAḳlumı fikr ü dil ü ṭabʿumı nā-çār itdi
Nefs-i ḫad-bīn ü ḫūd-ār o hevā-perver ü dūn

4. Mekr ile ʿaḳlın alup eyledi dīvāne dili
İtdi ol ʿāḳıl-ı ferzāneyi meftūn u füsūn

5. Rūḥ-ı miskīn olup kūşe-nişīn-i mātem
Dil-i şüyūn-zede-veş giydi ḳabā-yı efsūn

6. Renkden renge koydı ārzū-yı surḫ u sefīd
Gāh mey gāh ʿaraḳ ḥāl-ı dilüm diger-gūn

7. Dest-i nisāc-ı ḫıtāyī-i ḫatā naḳş geçüp
Oldı minvāl-ı nesīc-i ʿamilüm būḳalemūn

8. Göñlümi kendi gibi itdi hevāyī āḫir

Kime feryād ideyüm dād bu nefs-vārūn

9. Bir melek manẓara ki çeşmümi naẓāra gedā
Bir perī-peykere ki ʿaḳlumı eyler meftūn

10. Ārzū-yı ser-i gīsū-yı ḥam-ender-ḫam ile
Dil-i dīvānemi ki silsile canbān-ı cünūn

11. Ḥarem-i behçete dizdi de nigāh itdi deyü
Cān-ı şūrīde mi ki çāh-ı ẕeḳanda mescūn

12. Gāh esrār ile ḥayrān ü gehi mest-i nabıż
Gāh şevḳ-i leb-i dil-berle esīr-i maʿcūn

13. Gāh mey nūş-ı ṭarab gāh ḫumār ile melūl
Gāh ter-meşreb ü geh ḫuşk-i dimāġ-ı afyūn

14. Cān-ı feryād ile geh düş-be-düş kehimār
Rūḥ-ı Mecnūnla geh dest-be-dest hāmūn

15. Oldı dīvāne dilüñ şīşe-i nāmūsı şikest
Eylemez belki henüz itdügi fiʿl-i Mecnūn

16. Ṭarz-ı Mecnūna daḫı fen-i cünūnda uymaz
ʿUḳalā didi mis̱āldür ki cünūn oldı fünūn

17. Ḫvābe varsam ider evhām u ḫayālāt hücūm
Gözüm açsam olur eşkāl-i menāḫı efzūn

18. Her müjem bir nigeh-i maʿṣiyete cāy-ı kemīn
Döndüm ol şaḫṣa ki bekler kapusın ehl-i düyūn

19. Seyiʾātüm o kadar kim ola āḥādı elif
Defter-i maʿṣiyetüm rūz-ı ḥisāb olsa yekūn

20. İtdi alūde beni meşġale-i menhiyāt
Olmadum ġāʾile-i sehv ü ẕelilden meʾmūn

21. Ġaflet ü ḫᵛāb-ı şebüm cürm-i pey-ā pey seḥerüm
Nefs-i ẓālim beni her ḥālle itdi maġbūn

22. Ṭayy-ı hāmūn-ı maʿāṣīde dil-i esb reh-vār
Ṣaḥn-ı meydān-ı ʿibādetde velī raḫş-ı ḫarūn

23. Leke-i cürm-i libās-ı ʿamālümden çıkmaz
Eger olmazsa aña ʿafv u ʿināyet ṣābūn

24. Demidür ḫūn-ı ciger dīdelerümden döküle
Ġonça-veş ḫāriş-i ʿiṣyān dilümi eyledi ḫūn

25. Baġrumı lāle gibi nār-ı maʿāṣī yakdı
Yeridür sūz-ı nedāmmetle yana dāġ-ı derūn

26. Şeb-i ṭarīḳ-i menāhīde meded kaldum āh
Cigerüm sūḫte vü dil-ḫūn u derūnum maḥzūn

27. Kereminden umarum meşʿale-i luṭfun ide
Ḥażret-i ḳāfile-sālār-ı Hüdā rāh-nümūn

28. Hādī-yi ins ü melek rāh-ber-i cin ü perī
Bāʿiṣ-i kevn ü mekān u sebeb-i "kun fe-yekūn"

29. Dürr-i yektā-yı ṣadef perver-i ḥikmet ki henüz
Bulmadı mis̱l ü naẓīrin ne Baṭūn u ne Ḳarūn

30. Bihterīn maṭlaʿ-ı dīvān-ı nübüvvet ki Ḫudā
Eylemiş ẕātını şeh-beyt-i risālet mażmūn

31. Kān-ı esrār-ı ḥaḳīḳat yem-i rāz-ı ḳudret
Ṭabʿ-ı gencīne-i ḥikmet sözi dürr-i meknūn

32. Dü-cihān pād-şehi ʿarş-ı berin taḫt-gehi
Bende-i ḫāk-i rehi ḫüsrev-i rabʿ-ı meskūn

33. Bedr-i tābān-ı dücā māh-ı sipihr-i esrā
Neyyir-i burc-ı Hüdā mihr-i nübüvvet gerdūn

34. Nāzenīn-i dü-cihān yaʿni Ḥabībü'r-Raḥman
Aḥmed-i Mürsel o Maḥbūb-ı Ḫudā-yı bī-çūn

35. O şehüñ levḥ-i kiramī-i vücūdı bulmış
Ezeli mihr-i nübüvvet ile ʿunvān ü şüʾūn

36. O şehüñ ins ü melek ʿarż u semāda bulsa
Gerd-i naʿl-i sem-i reh-vārān ider kuḥl-i ʿuyūn

37. Sidre-i himmeti ol pād-şehüñ ṭūbā bırak
Ṭūbā-i rif ʿati ol pād-şehuñ sidre ġüṣūn

38. "Ve'ḍ-Ḍuḥā" ʿārıżı gīsū-yı laṭīfi "Ve'l-Leyl"
"Ḳābe ḳavseyn" ḳalem kaşları yā "Sūre-i Nūn"

39. Vāliḥ-i Ṭūr-ı tecellā-yı cemāli mevmi
ʿĀşıḳ-ı bārḳa-i nūr-ı kemāli Harūn

40. Ḥasret-i münzelet ile göġe çıkdı ʿĪsā
H̬aclet-i mekrümet ile yere geçdi Ḳārūn

41. Ḥarim-i gülşen-i iclāline cenāt-ı ḳuṣūr
Ravża-i ʿizzetine kevs̱er ü tesnīm-i ʿuyūn

42. Dergeh-i ʿilm-i kemālinde gedā meşāʾīn
Nüsḫa-i ḥikmeti dem-beste mi işrāḳiyūn

43. Vaṣf-ı eyvān-ı celālinde olur maḫlūḳuñ
İki desti zeniḫ-i ḫayme-i ḥayretde sütūn

44. Encüm ü şems ü ḳamer bāġçe-i ḳadrinde
Yāsemen-zārda gūyā ki ṭurunc u līmūn

45. Cūd-ı bī-fāṣıla senden eger olsaydı naṣīb
Ḥaşre dek vaʿdeden evvel açılurdı kemūn

46. Mıṣr-ı endīşede miḳyāṣ-ı s̱enāsında olur
Ġarḳa-i nīl-i taḥīr-i dil ü cān Ẕü’n-nūn

47. Olur elbette hücūm-ı ṣaf ı iclālinden
Sürer āyātı gibi ḫaṣmınuñ iḳbāli nigūn

48. Devr-i ḥıfẓında o ṣāḥib-ḥikem ü esrārüñ
Dil-i bimāra ki hem-vāre Şifā’dür Ḳānūn

49. Bu ʿalī nemḫa-i Loḳmān gibi ġarḳ-āb olsun
Pārelensün ser ü düşünde ḫam-ı Eflātūn

50. Ḳurb-ı Ḥaḳḳ münzeletā şāh-ı sütūde ṣoftā
Ey iden ʿafv ü şefāʿatle ʿūṣātın memnūn

51. Sensin ol kim ḥarem-i dergehüñe ḫādim olan
Āfet-i her dü-cihāndan olur elbette maṣūn

52. Çehre-i zerdeni ḫāk der isen kim ki ṣora
Anuñ iksīr-i saʿādet işin eyler altūn

53. N'ola ʿiṣyānumuzı eylese ʿafvuñ mestūr
Maḥv olur baḥr-ı muḥīṭe dökülünce Ceyḥūn

54. Yine Ḥaḳḳ üzre edā eyleyemem binde birin
Tā-ḥaşr ʿömrüm olup vaṣfuña olsam meʾẕūn

55. Feyż-i evṣāf-ı cemīlüñde olur dürr-i Naẓīm
Süḫanüm her ne kadar olsa kelām-ı mevzūn

56. Zaḫme-i vaṣfuñı buldum dil-i vīrānumda
Olur elbette ḫarābātda künc-i medfūn

57. Çeker elbette ġamuñ ben ḳuluñı ġam çekmem
Çünki her emīr olur vaḳtına şāhum merḥūn

58. Yeter ey ḫāme süḫan girye-künān eyle niyāż
Bir duʿā kıl ki ola ḥüsn-i ḳabūle maḳrūn

59. Tā ki burc-ı bedene ḥükmün ide rūḥ-ı revān
Tā ola nefs ü hevā mülk-i derūndan bīrūn

60. Ravża-i pāküñe īs̱ār ü nis̱ār ola müdām
Ṣalavāt ile taḥiyyāt-ı ṣadāḳat meşḥūn

61. Dil-i aḥbāb-ı selāmetde vü cān-ı ḫaṣmı
Ola dā'im siper-i nīze-i ṭaʿn-ı ṭāʿūn

-27-

Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lün
(Fā i lā tün) (Faʿlün)

1. Oldı bir bezme yine çeşm ü dilüm cām-ı sebū
Seni şimden gerü ey ʿaḳıl-ı ḫūd-ārā yāhū

2. Nice bezm olmış anuñ şemʿine pervāne ser-veş
Nice şemʿ olmış anuñ cemʿi cevʿ-i ḳadd-i lülü

3. Nice cām olmış aña bāde raḥīk-i taḥḳīḳ
Nice bāde ki ider ḳaṭresi dehri memlū

4. Ne sebū ḥasret-i ṣaḥbāsı ile pīr-i felek
Eylemiş mihr ü mehi aña zer ü sīm-i gedū

5. Çekse bir cürʿasını tāʿatiyān-ı taḳvā
İde āb-ı raḫ-ı perhīz ile tecdīd ü żū

6. Sāġarı cürʿa feşān-ı ser-i ṣad-āb-ı ḥayāt
Ḫıżr ü İskender anuñ şevḳine itdi tekāpū

7. Sāḳī-i bezmi onuñ şāhid-i gülzār-ı elest
Zümre-i meclisi gūl-çīn-i riyāż-ı ḳālū

8. Ṣuffa-i muṣṭabesi mest-i maḥabbet ile pür
Sāġar-ı mey-gedesi bāde-i ʿaşḳ ile ṭolu

9. Zāʾir-i gūşe-i kāşānesi bī-ʿayb-ı riyā
Āsitān-ı der-i meyḫānesi bī-teng-i ġalū

10. Cilve-gāh-ı ṣaf-ı rindānı pes perde-i zār
Ḫvāb-gāh-ı ser-mestānesi zīr-i zānū

11. Feyż-yāb-ı ḳadehi ṣubḥ u mesā āyīne-dar
Dili bī-dār olur dīdesi görmez uyḫu

12. Ṣāfī-i meclisinüñ dürdī-i derdin görenüñ
Dīdesi şāhid-i ḥayretle olur hem-pehlū

13. Ne ḫumār u ne ġam-ı şaḥne vü ne bū-yı dehen
Ne tenefür-dem-i nūşende ne çīn-i ebrū

14. Nakli ḫūn-āb-ı derūn laḥt-i ciger aña kebāb
Sāġarı dīlde vü dil meygede bir meydür bū

15. Cānum ol meclise raḳḳāṣ ü dilümdür muṭīb
Başlasa nāle vü zāra demidür nāy-ı gelū

16. Doldur ey sāḳī-i meclis doluñı nūş ideyüm
Baña sensiz ne çemenzār gerek ne leb-i cū

17. Ḫāṭır-ı saḫtımı nerm ile sun ol bādeyi kim
    Dil-i ḫārāyı ide tā baş keremiyeti ṣu

18. Beni bir cāmla mest it ki olam girye-künān
    Naʿt-ı maḥbūb-ı İlahīde yine zemzeme gū

19. Melik-i ins ü melek şāh-süvār-ı melākūt
    Ki dü-ʿālem ḫam-ı cevkān-ı ġamında iki gū

20. Meclis efrūz-ı şebistān-ı maḳām-ı ceberrūt
    Ki anuñ şemʿine pervāne melāʾik her su

21. Çemen-ārā-yı reyāḥīn riyāż-ı lāhūt
    Ki ḫırāmān-ı ḳaddīdür anda nihāl-i dil-cū

22. "Li-maʿAllāh" ḥarem-i ḫüsrev ü "levlāk"-ı ʿalem
    Dergeh-i beyt-i mükerrem ʿarafāt ol ser-gū

23. ʿĀrıżı "Şems-i Ḍuḥā" cebhesi māh-ı İsrā
    Kisve-i beyt-i Ḫudā iki mübārek gīsū

24. Nūr-ı Ḥaḳḳ Aḥmed-i Muḫtār-ı ʿaleyhi'ṣ-ṣalavāt
    Ehl-i ʿarż ehl-i semavāt ḳumāş-ı pāyine-rū

25. Ḥüsni Kaʿbe femi zemzem ḥacerü'l-esved aña
    Merdüm-i dīde-i Cibrīl o ḫāl-i Hindū

26. ʿAşḳı bir Ḥasan-ı Ḥüseyindür o şehüñ kim olmış
    Tūde tūde ser-i ʿuşşāḳ aña burc u bārū

27. Ḳuvvet-i ḳāhire-i ḥaşmetine ol şāhūñ
Nice ṭāḳat getüre bāzū-yı iḳbāl-i ʿadū

28. Ki daḫı ḥamle-i evvelide ider ḫıred ü şikest
Pençe-i saṭveti bī-minnet-i zīver-i bāzū

29. İtmese ẕātı ḥarem-gāh-ı vücūda teşrīf
Māder-i dehr aña olmaz idi ged-i bānū

30. Perveriş yāfte-i feyiż-i Ḫudādur olmaz
Çemenistān-ı kemālinde giyāh-ı ḫād-rū

31. Oldı bir ṣadme-i pür-dūz-ı ẓuhūr ile anuñ
Ḳaṣr-ı kesri gibi maḳṣūr-ı hezārān meşkū

32. Şāh-bāz-ı ġamına olmaġa ervāḥ-ı şikār
Ṭayrān itmede mānend-i taẕarrū vü tīhū

33. Dergeh-i rifʿatine pīr-i felekdür derbān
Ḥarem-i ʿizzetine per-i melekdür çārū

34. Bāġ-ı iclāline encüm-i semen reng-i fežā
Naḫl-i iḳbāline mihr ü meh iki şeftālū

35. Mezraʿ-ı lüṭfuna bir sünbüledür kevn ü mekān
Çarḫ-ı Ḫıżr-ı çemen cūdına berḳ-i kāhū

36. Rāyet-i nuṣretine feṭḥ ü ẓafer felgeh ü ẕeyl
Ṣāʿd-ı himmetine ʿavn-ı İlahī neyyirū

37. Bī-dehān ẕikr-i dürūd ile zebān-ı sāḥir
Bī-zebān vird-i ṣalāt ile dehān-ı cādū

38. Derd-i ʿaşḳ ile fedā eyleyene cān u serin
Sidre tābūt ola ṭūbā-i cennet ten-şū

39. Zaḫmī-i tīġ-i cihān-gīrini ḥayāt-ı ecel
Rişte-i mīrüñ ile eyler eġer eylerse refū

40. Dem-be-dem nāfe-i müşk itmez idi neşr-i şemīm
Nafḫa-i ḫulḳını şem eylemeseydi āhū

41. Ḥāẕıḳ-ı ḥıfẓı ki tedbīr ide bir bīmāra
Bu ne ḥikmetdür ecel şerbetin eyler dārū

42. ʿArş-ı Ḥaḳḳ-ı bār-gehā ḳurb-ı mekān-ı pād-şehā
Ey dem-i rūḥ-ı nesīm-i ḥarem ile hem-bū

43. Yā Resūlu'llāh amān nefs-i ẓulūmuñdan amān
Beni de kendi gibi eyledi dūn-ı bed-ḫū

44. Rūḥ-ı miskīn ü ġarīb olmada bī-s̱ūb-ı s̱evāb
Nefs-i ẓālimde ḫaṭāʾī-yi ḫaṭā tū-ber-tū

45. Kuşca cānumla beni gülşenüñe eyle ḳabūl
Ki dinür oldı Süleymāna muṣāḥib bevbū

46. Bī-kesüñdür naẓar it cān-ı Naẓīm-i zāra
Aña çekdürme ġam-ı minnet ʿam u ḫālū

47. Fetḥ-i bāb ile kemāl-i kerem ü feyżüñden
O ġarībüñ açıla baẖtına bir kutlu kapu

48. Koma bī-çāreyi bu tīre şeb-i dūrīde
Ṣubḥ-ı kūyuñda meded görsün o da rūz-ı nügū

49. ʿAfv ile eyle naẓar bitdi zebānında yine
Ḫāmemüñ rāst ü çepi kes̱ret-i güftār ile mū

50. Tā ki mestān-ı ġamuñ girye-künān hāy-ā-hāy
Bezm-i ʿaşḳuñda ide çeşm-i dilin cām u sebū

51. Rūḥ-ı pür-nūruña her ṣubḥ u mesā ez-dil ü cān
Ṣalavāt ile selām ola ḳabūli mercū

-28-

Mef ū lü / Fa ī lā tü/ Me fā ī lü / Fa ū lün

1. ʿAşḳ ile olan eşkümi gör dīde-i terde
Gūyā ki durur tamlamaġa āb-ı güherde

2. Her ḳaṭresi bir aẖker-i dāġı dil-i elmās
Var ise bu teʾs̱īr ola āh-ı seḥerde

3. Āh-ı seḥer ü girye-i ẖūnīn-i şabāna
Birdür dil-i bī-raḥmana cānānuñ es̱erde

4. Diñmez dem-i hicrān u viṣāl eşkle āhı
Yok ʿāşıḳa rāḥat ne seferde ne ḥażırda

5. Eşk-i ter-i ʿuşşāḳ dutar rūy-ı zemīni

Eflāk olamaz ah-ı seḥer-gāhına perde

6. Uşşāḳ yeter naḳd-ı sirişki ruẖ-ı zerdi
Ne sīmdedür ʿayn-ı temennāsı ne zerde

7. Dīvāne-i ʿaşḳ istemez esbāb-ı tecemmül
Ne ḥırḳa vü ne tāc ü ridāda ne kemerde

8. Esrār-ı ġam-ı ʿaşḳla abdāl-ı maḥabbet
Ḥayrān-ı ruḥ-ı yār olur gezdügi yerde

9. Sulṭān-ı meşreb olur ʿāşıḳ-ı ṣādık
Olmaz naẓarı zīver ü ārāyiş-i ferde

10. Ruẖsāre-i ẖūbāna bakup dīde-i ʿāşıḳ
Neẓẓāre ider şahid-i maʿnāya ṣüverde

11. ʿUşşāḳı ider faḳīr-i ġam ʿaşḳ-ı ġanī-dil
Olmaz heves-i ẖāṭırıdur yūze vü cerde

12. Ḥükmün yüridür ʿaşḳ u hūş ile ṭoyura
Yok emrine ser-keşlik ider mādde vü nārda

13. Bī-zevr-ı sipeh-i ʿaşḳ ider ʿālemi temẖīr
Ne zere vü ne miġferde ne tīġ ü ne siperde

14. Gencāyiş ider noḳṭa kadar ḥücre-i dilde
Teng olmış iken şānına bu heft-kemerde

15. ʿAnḳā-yı şükūh ile her āsān olup itmiş
Sīmurġ-ı ser-i şevketi zīr-i ẖam-ı perde

16. Ḫamyāze-i gerdūn çekemezken ġam-ı ʿaşḳı
Ber-dūş-ı taḥammül ide iḥsan et o merde

17. Leẕẕetde şeker ʿaşḳa göre sem-i helāhil
ʿAks ile velī zehr olur ṭaʿm-ı şekerde

18. Tā-ḥaşr ola ḳanḍīl-i ser-i ḫāk-i mezārı
Bir dāġ ki ʿaşḳ ile yana dilde cigerde

19. ʿĀşıḳ dimem ol be'l-hüme kim ola çün ṭıfl
Muṣḥafda gözi göñli velī cāy-ı dönerde

20. Bir yerde mecāz ile ḥaḳīḳat nice mümkün
Meşhūr mis̱aldür ki "hüner bir olur erde"

21. Taḥḳīḳe çalış terk-i mecāz it ki bulunmaz
Zīrā ne żarar nefiʿde ne nefiʿ żararda

22. Ser-menzil-i maḳṣūda yüri pīr ü ʿaşḳ ol
Kim bedreḳadur lāzım olan rāh-ı nūrda

23. ʿAşḳ eyledi te's̱īr-i ḳıyās itme süveydā
Yandı göñül ol āteş-i cān-sūz-ı şererde

24. Ḥükm itmez idi ʿāleme ʿaşḳ olmasa maḥkūm
Dergāh-ı Ḥabību'llāh o bī-mis̱l-i maḳarda

25. Maḥbūb-ı İlahī ki anuñ kalmadı aṣlā
İḳrārını itmez ne şecerde ne ḥacerde

26. Ser-ḳāfile-i cümle-i maḫlūḳ ki yokdur
İnkārını eyler ne ḥacerde ne şecerde

27. Bī-sāye nihāl-i çemen-i ḳurb ki olmış
Hep meyve-i ḥikmet o ḳadd-i sidre s̱emerde

28. Ser-ḫayl-i nebī server ü serdār-ı rüsül kim
Sıġmaz sipeh-i mū gibi bu teng-i micmerde

29. Sulṭān-ı dü-ʿālem ki olur vaḳt-i ʿazīmet
Cibrīl-i cenībet-keş-i iḳbāli seferde

30. Memdūḥ-ı Ḫudā Aḥmed-i Muḫtār ki tā-ḥaşr
O ḳāt-ı ümem midḥat-ı ẕāt ile güẕerde

31. Ol kāşif-i esrār-ı nübüvvet ki maḳālı
Ṣādıḳ dem-i cān-baḫşla her ḳavl ü ḫaberde

32. Ol ebr-i güher-bār-ı şefaʿat ki bulunmaz
Īs̱ār-ı dürūd itmeye bir ḳaṭre meterde

33. Ol pād-şeh-ı leşker-i ebrār ki oldur
Var ise yine ḥaşmet ü serdār ü neferde

34. Ol dāver-i dādār ki hem-vāre sipāhī
Elbette olur düşmene hengām-ı ẓaferde

35. Farḳ-ı ḫaṣıma gāh serir-i mah-ı ḳażāda
Ki kūy-ı ḳafā-ḫūr ḫam-ı çevgān-ı ḳaderde

36. Ḥilm ü ḥikem ü ṣıdḳ u ʿadālet o şehüñdür
ʿOs̱mān ile Ḥaydarda Ebūbekr u ʿÖmerde

37. Müştāḳ-ı rehi rūḥ-i Berāhīm ü Semāʿīl
Yokdur anı sevmez ne pederde ne püserde

38. Maḥkūm-ı ġamı cān u dil H̱ıżr ile İlyās
Fermān-ı şeh-i ʿaşḳı yürür baḥr ile berde

39. Gird-i ḥaremi ser-meh-i keş ehl-i baṣīret
H̱āk-ı ḳademi minneti erbāb-ı baṣirde

40. Aḥbāb-ı ser-efrāz çemenzār-ı canānda
Aʿdāsı nigūn-sār-ı ben-i çāh-ı seferde

41. Ṣaḥrāda vü kuḥsārda lābüdd dem-i pür-ẖāş
H̱aṣmüñ seridür gürzi ile zīr ü zeberde

42. Aʿdāyı kesüp biçdi dilīrān-ı sipāhı
Her ḥamle-i peyġārda şemşīr ü teberde

43. Olsaydı eger muḳtebes-i nīr-i ḥāfıẓı
Olmazdı zevāl ile kelef şems ü ḳamerde

44. Aḥbāb-ı nevāzā sened-i ehl-i niyāza
Ey zīb viren daġ-ı ġamı sīnede serde

45. Oldı şeref-i naʿtuñ ile bir dizi lüʿ lüʿ
Bu tāze ġazel Ḥaḳḳ bu ki bu dürc-i dürerde

46. Yokdur sañā hem-tā ne melekde ne beşerde
Ḥāşā ki naẓīrüñ ola ne gökde ne yerde

47. Sāyeñ gibi ḫalḳ eylememiş Ḥaḳḳ saña s̱ānī
Sensin yine bī-mis̱l-i kemālāt u hünerde

48. İns-i melek aşüfte-dil ḥüsn ü cemālüñ
Cibrīlde medḥūş ola evvel ki naẓarda

49. Sulṭānuma maḫṣūṣ bu iḳbāl ü bu iclāl
İfrāddan Allāh naṣīb itmedi ferde

50. Ẕātuñ çemen-ārā-yı riyāż-ı kerem ü cūd
Ṭabʿuñ gül-i ter gülşen-i aḫlāḳ u siyerde

51. Mevḳūf senüñ lüṭfuña maʿṣūm ile ʿāṣī
Muḥtāc senüñ ʿafvuña nā-kerde vü kerde

52. Redd itme ḳabūl eyle ḫaẕf-pāre-i naẓmum
Ḳıymet ne kadar olmasa da seng-i maderde

53. Derdüñle derüñde ideyüm nāle vü efġān
Düşsün dil-i şūrīde derüñde ġam u derde

54. Dergāhuña ceẕb eyle dil ü cān-ı Naẓīmi
Olsun dil ü cān ile s̱enā-ḫvānuñ o derde

55. Gerçi degül iḥsānuña bir vechle lāyıḳ
Ne terk-i maʿāṣīde ḫaṭādan ne ḥaẕerde

56. Emrüñde olur ʿāciz ü nehyüñde tüvāna
Gāhil ṭaraf-ı ẖayrda çāpık reh-i şerde

57. Olmazsa eger bedreḳası mis̱āl-i ʿafvüñ
Bī-çāre kalur bu şeb-i deycūr-ı ẖāṭırda

58. Ey ẖāme yeter nāle-i bülbül demidür gül
Gülçīn-i niyāż ol bu gülistān-ı ʿaberde

59. Tā kim es̱er-i ʿaşḳ-ı cihān-sūz ile ʿuşşāḳ
Hep girye vü ah eyleyeler deşt ile derde

60. Tā-ḥaşr-ı taḥiyyāt ü selām olsun o şāha
Her demde vü her sāʿat ü her şām ü seḥerde

61. Ġamdan biri maḥzūn u feraḥdan biri memnūn
Ḫaşm ile ola ümmeti aġlar da güler de

-29-

Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lā tün / Fe i lün
(Fā i lā tün) (Faʿlün)

1. Ey gülistān-ı yaḳīnüñ ḳadd-i necl-i semenī
Baġ-ı ḳurbuñ gül-i bī-ẖār-ı ḥaḳīḳat çemeni

2. “Ene efṣaḥ”-ı kelimāt şekeristan-ı kemāl
Mıṣr-ı ʿilm ü ḥikemüñ ṭūṭī-i şeker-şikeni

3. Zinde-i nuṭḳ-ı revān-baẖşı dil-i Ḫıżr u Mesīḥ
Cevher-i cān süẖanı rūḥ-ı mücerred deheni

4. Dergeh-i rif'atünüñ ḫādimi dervīşle şāh
Maṭbaḫ-ı ʿizzetinüñ sāʾili muḥtāc u ġanī

5. ʿĀlem-i ʿaşḳınuñ āvāresi ḫulḳ-ı dü-cihān
Bī-sütūn-ı ġamunuñ ʿālemiyān kūhkeni

6. Kevni ġarḳ eyledi envār-ı tecellī idicek
Şemʿ-i ẕāt ile müşerref ḥarem-i "Ẕü'l-minen"i

7. Evvelin ṣadme-i pür-zīver-i ẓuhūrı o şehüñ
Ḫāk-sār itdi nice deyr ü büt-i Berehmeni

8. Eser-i bārḳa-i nīr-i şerʿ ile henūz
Ber-ṭaraf itmededür ẓulmet-i şūr u feṭanı

9. Meclis-i efrūz-ı nübüvvet o şehüñ ṭalʿatıdür
Şemʿ-i cemʿ-i rüsül olsa n'ola vech-i ḥüsnī

10. Bām-ı iclālünüñ āvizesi ḫūrşīd ü ḳamer
Rīżāsınuñ reh-i iḳbāli saḥīl-i yemenī

11. Kārvān-ı ġamına üştür-i eflāk-ı ḳaṭār
Sārbān kāfile-i ʿaşḳına Veysü'l-Ḳaranī

12. Enbiyā bezm-i çerāġ-ı rūḥunuñ Ḫudā mı
Şemʿ-i dīdārınuñ ervāḥ-ı rüsül encümeni

13. Kıldı tesḥir-i Süleymānları mühr-i şerʿi
Gerçi rām itdi Süleyman-ı nebī eḥramını

14. Sūziş-ī ateş-i mihr ile dil-i lālede dāġ

Ḫāriş-i ʿaşḳı ile çāk-ı gülüñ pīrahenī

15. Naḫl-i bostān-ı ezel serv-i gülistan-ı ebed

Gülbün-i maʿrifet ü ʿilm-i ledün-i nā-rūnī

16. Semen-i bāġçe-i ḳaderi nücūm-ı raḫşān

Mihr-i enver gül-i nesrīni ḳamer nestereni

17. ʿUnṣur-ı pākini Ḥaḳḳ cevher-i cāndan itmiş

Yed-i ḳudretle ki terkīb olundı bedeni

18. Böyle olmazdı derūn-ı sūḫte vü dāġ-ı bi-dil

Mihr ü meh olmasa pervāne-i şemʿ-i likeni

19. Yüz süren dergehine müdbir ise muḳbil olur

Olmaz ol gülşen-i nādīde ḫazānuñ dikeni

20. Feyż alan ḫākdür pāk-i ʿıṭır-nākından

Neʿcib-i elmasa bir ḥabbeye müşg-i Ḫıṭānı

21. Ḥükm-i zencīr-i şeh-i ʿaşḳına baş egmeyenüñ

Dest-i cellād-ı ḳażā ile çekilsün reseni

22. Ḥasret-i ḫāk-ı ser-i kūyı ile cān virenüñ

Sidre tābūtı ola ḥale-i cennet kefeni

23. Menzili ḳaʿr-ı zemīn-i ʿadem olsun yā Rab

Reh-i ʿaşḳında fedā itmez o kim cān u teni

24. Meyyal-i ser-tīz-i senān sipeh-i rezminden
Kör ola maḥşere dek düşmeni kec-bīn ü denī

25. İde Ḥaḳḳ menzil-i bālāsını zindān-ı belā
Düşmen-i cāhı mekān eyleye çāh-ı mahni

26. Ḥavl-i maḥşerden ola cāy-ı penāhüm umarum
ʿAlem-i şefḳatünüñ sāye-i raḥmet fikeni

27. Rişte-i nāzıma çeken der-i leʾal-i vaṣfın
Çarḫ-ı ʿarż itse ḳabūl itmeye ʿaḳd-i perini

28. Şevḳ-i naʿt ile olur vaṣfını tekrār idenüñ
Ṭūṭī-yi ḫāmesinüñ ḳand-ı mükerrer süḫanı

29. Oldı şīrīn süḫanüm vaṣf-ı lebinde o kadar
Ki mezāḳ ehli ferāmūş ide ḳand u lebini

30. Silk-i evṣāfına şāyeste degül biñde biri
Pest iderken süḫanüm ḳıymet-i dürr-i ʿadeni

31. Germ-i reftār olamaz bādiye-i medḥinde
Edhem-i kilk-i ter itse ne kadar ḳaṭre zeni

32. Ḥarem-i ravżasına ferş ide bilmem yüzümi
Bir daḫı añmayayum cennet olursa vaṭanı

33. ʿİyd idüp "cānum o dergāhda ḳurbān ideyüm"
ʿAceb ol vaḳt-i ṣafā ol dem-i fīrūz-ı ḳānı

34. Ḥarem-i kūyuña müştāḳ Naẓīm-i zārum
Yā nebī ḳurb-ı civāruñda ḳabul eyle beni

35. Dü-cihānda ola merdūd-ı siyeh-rū ide Ḥaḳḳ
Seni biñ cān ile ey Nūr-ı Ḫudā sevmeyeni

36. Cezbe-i Yūsuf-ı vaṣluñ umarum çekdürmez
Çeşm-i Yaʿḳūb-ı dile mihnet-i beytü'l-ḥüzni

37. Seyr idenler n'ola dīdāruñı seyr olmasalar
Ey nemekdān-ı ser-i ḫvān-ı melāḥat ẕeḳanı

38. Olmamışken dü-serā cilve-nümā Ḥażret-i Ḥaḳḳ
Ey şeh-i kevn ü mekān maḥrem idinmişdi seni

39. Naḳd-ı cān ile n'ola ben de ḫurīdār olsam
Ey metāʿ-ı ġamınuñ künc-i dü-ʿālem s̱emeni

40. Kārvān-ı ümem itdükçe güẕer-gāh ü cūd
Nev-i banuktem-i ʿademden bu ribāṭ-ı güheni

41. Çekile ravżaña tā-ḥaşr-ı ḳaṭār-ı ṣalāvāt
Ḳāfile ḳāfile ey şāh-süvār-ı medenī

-30-

Fā i lā tün/ Fā i lā tün/ Fā i lā tün/ Fā i lün

1. Ḫāṭırum āzār-ı ṭaʿn-ı düşmen efkār eyledi
Telḫī-i düşnām-ı aʿdā cānuma kār eyledi

2. Şāhid-i ḫalvet-serā-yı baḫtımuñ gerdūn-ı dūn

Ṣubḥ-ı rūyında ser-i zülfin şeb-i tār eyledi

3. Ravża-i baḫtum giriftār-ı ḫazān-ı yeʾs idüp
Bāġ-ı kām-ı düşmeni pür-zīb-i ezhār eyledi

4. Eyleyüp ārāyiş-i destār-ı ḥāṣid ġonceyi
Bülbül-i cānı figār-ı ḫançer-i ḫār eyledi

5. Vāżıʿ-ı nā-sāzın temāşā eyle kim ehl-i dili
Her leʾīmüñ çeşmine bī-dādla ḫᵛār eyledi

6. İtdi hem ṣad-ẓulmle maʿmūre-i ḳalbüm ḫarāb
Dest-i bī-dādın yine hem aña miʿmār eyledi

7. Nāz ider biñ vażʿla bir devr-i nā-hem-vārda
İmtinān-ı çarḫ-ı cān-ı zārı bī-zār eyledi

8. Ṣurḫı-i reng-i şafaḳ sanma felek ehl-i dile
Çeşm-i mihr ü māhı cādū-yı ciger-ḫᵛār eyledi

9. Āb-ı rūyın dökdi encüm sanma ḫūrşīdi bu şeb
Ġayb idüp gerdūn-ı şikest-i şişe-i ʿār eyledi

10. Şaḫṣ-ı himmet ḫaste düşdükde ṭabīb-i rūzgār
Şerbet ü key ile tedbīr itdi temyār eyledi

11. Āh elinden kātib-i dīvān-serā-yı dehrüñ āh
Kim berāt-ı şevḳuma ḫaṭ çekdi tūmār eyledi

12. Bezm-i maḳṣūdum biraz vaḳt oldı germiyet-peẕīr
Cām-ı ümīdüm ne demde geldi ser-şār eyledi

13. Ṭāliʿ ü baḫtum sitārem gūşişüm oldı temām
Gerdiş-i devrān beni her demde nā-çār eyledi

14. Ġonce-āsā gönlümi pür-ḫūn idüp ṣad-cevr ile
Lāle-āsā baġrumı pür-dāġı āzār eyledi

15. Maḥmil-i tende metāʿ-ı ṣabruma virdi fenā
Kārbān-ı ʿaḳlumı gerçi sebük-sār eyledi

16. Çeşmümi fevāre-i perġāle-i ḫūn-ı derūn
Cismümi faṣl-ı gül-i ḫırmāna gül-zār eyledi

17. Gāh bezm-i ḥasrete pervāne-i pür-sūḫte
Gāh dām-ı ḥayrete murġ-ı giriftār eyledi

18. Ḫaṭır-ı maḥzūnumı bir laḥẓa mesrūr itmedi
Muttaṣıl cāna cefā vü cevr-i bisyār eyledi

19. Cismümi pür-sūziş-i nāle ney-i bezm-i cünūn
Cānumı mıẓrāb-ı sāz-ı miḥnete tār eyledi

20. Eşk-i ālim cedvel itdi ḳāmet-i ḫam-geştemi
Ṣafḥa-i derd ü ġama manend-i pergār eyledi

21. Meclis-i āmalde telḫ eyleyüp ʿayşum müdām
Sāġar-ı iḳbālümi leb-rīz-i idbār eyledi

22. Gül-sitān-ı ārzūdan dem-be-dem gül yerine
Nev-be-nev dāġ-ı serümden zīb-i destār eyledi

23. Gāh bīmār-ı elem geh gūşe-gīr-i derd ü ġam
İtdüġi cevri dil-i şeydāya tekrār eyledi

24. Dem-be-dem ḥarf-ı niyāż ile leb-i kām-ı dili
Būse- çīn-i dāmen-i eşḫaṣṣ-ı eşrār eyledi

25. Naḫl-ı sāmānüm olur mı meyve-dār-ı ārzū
Sarsar-ı ġam kim bu gülşende nigūn-sār eyledi

26. Benden öġrensün sükūn u ṣabrı bī-āram olan
Mānī-i devrān beni taṣvīr-i dīvār eyledi

27. Ẓulmet-i ye᾽s-i sitemle kevkeb-i ümmīdümi
Rize-seng-i şāh-rāh-ı şehr ü bāzār eyledi

28. Pīş-i çeşmümde çemen-zār-ı neşāṭ-ı ʿişretüñ
Nev-demīde her giyāhın nīşter-vār eyledi

29. Ne murādumca baña bir vażʿ gösterdi daḫı
Vefk-i maḳṣūd üzre ne bir devr-i hem-vār eyledi

30. Ol kadar me᾽yūs itdi ġamla kim devrān beni
ʿĀlem-i şādīde de olsam ṭaleb-kār eyledi

31. Ḫᵛāb-ı şām-ı ġuṣṣadan içdükçe baḫtum cismini
Ṣubḥ-ı ġam ruḫ-sāre-i endūha bī-dār eyledi

32. İtdi zehrin nevk-i sehm-i ġam dil-i şeydāya kār
Beñzer ol tīre-dehān-ı mārı sūfār eyledi

33. İtmemişdür bī-dilāna saḫtī-i hicrān-ı yār
Ol cefālar kim dile bu çarḫ-ı ġaddār eyledi

34. Zaḫm-ı tīr-i cevrini çarḫuñ dil-i dīvāneye
Ne müje ne ġamze ne ol çeşm-i ʿayyār eyledi

35. Şimdi hem bir şūḫuñ itdi bend-i ʿaşḳında esīr
Hem yine ol āfeti hem-bezm-i aġyār eyledi

36. Dilleri pā-beste-i zencīr-i zülf itdi o şūḫ
Ehl-i İslāmı esīr-i bend-i zünnār eyledi

37. Mülk-i ṣabrı eyleyüp ġāret ḫaṭṭ-ı müşgīn ile
Şāh-ı ʿaḳlı bend-i zülf-i ʿanberīn-tār eyledi

38. İtdi pinhān dīde-i ʿuşşāḳdan māh-ı ruḫuñ
Çekdi ebr-i gīsuvānın sedd-i enẓār eyledi

39. ʿĀrıżında ṭurra-i ḫam-der-ḫamın tezyīn idüp
ʿAnberīn-ḫāl-i siyāhın zīb-i ruḫsār eyledi

40. Ġamze leb-rīz-i tebessüm ʿişve çīn-dest-i nigeh
Şīvekārum cünbüş-i nāz ile reftār eyledi

41. Ḥüsnine mirʾātı-ı dil tekrār olurken cilve-gāh
Feyż-i ʿaşḳ-ı Faḫr-i ʿĀlem ʿarż-ı dīdār eyledi

42. Hādī-i rāh-ı Hüdā kim rūz u şeb erbāb-ı dil
Naʿtını ārāyiş-i evrād ü ezkār eyledi

43. Pīşvā-yı enbiyā kim ḫāk-i pāk-i dergehin
Kuḥl-i rūḥ-ı efzā-yı çeşm-i cān-ı aḥrār eyledi

44. Reh-nümā-yı leşker-i İslām kim Ḥaḳḳ ẕātını
Kārvān-ı şāhrāh-ı dīne sālār eyledi

45. Nāzenīn-i her dü-ʿālem kim Ḫudā-yı "lem-yezel"
Enbiyāya ḳadr ile ser-ḫayl-i serdār eyledi

46. Nūr-baḫş-ı cebhe-i īmān-ı Ḥabību'llāh kim
Ḥaḳḳ cenābın levḥa-i fihrist-i ebrār eyledi

47. Şehriyār-ı "Ḳābe ḳavseyn" Aḥmed-i Muḫṭār
Şerʿini pīrāye-bend-i çarḫ-ı devvār eyledi

48. Ḫüsrev-i "Levlāke"-efser pād-şāh-ı nām-ver
Kim gedāsın ḫidmet-i naʿta sezā-vār eyledi

49. Pād-şāh-ı ʿarş-mesned kim Muṭīʿ-i şerʿini
Rāh-ı teslīm-i rıżāda peyk-girdār eyledi

50. Mihr-i gerdūn-ı nübüvvet mah-ı burc-ı mekrümet
Kim fürūġ-ı ʿadli dehri ġarḳ-ı envār eyledi

51. Ẕāt-ı yektāsın ruḫ-ı taḳvāya kıldı ḳıble-gāh
Ṭabʿ-ı vālāsın ʿayār-ı zühde miʿyār eyledi

52. Şebnem-i maḳṣūdumı rūy-ı gül-i kāma ʿaraḳ
Ḳaṭre-i ümmīdümi deryā-yı zeḫḫār eyledi

53. Şemʿ-i bezm-i ārzū itdi şerār-ı şevḳümi
Ẕerre-i nā-çīzi bir ḫūrşīd-i nevvār eyledi

54. Rīziş-i bārān-ı āmālüm dürr-i baḥr-i neşāṭ
Reşḥa-i nīsān-ı iḳbālüm güher-bār eyledi

55. Ṭūṭī-i ḫoş-lehçe-i āyīne-i elṭāfīdür
Muʿcizātın cān u dilden ol ki iḳrār eyledi

56. Bülbül-i mecrūḥ-ı ḫār-ı ḳahrı oldı ẕātını
Gülşen-i peyġamberīde ol ki inkār eyledi

57. Feyż-yāb-ı būy-ı ḫulḳīdür s̱enāsında o kim
Kākül-i endīşesin pür-çīn-i efkār eyledi

58. Daḫlini kaldırdı emrāżuñ tebāyiʿden hemān
Ḥāẕıḳ-ı ḥıfẓı vü bīmārın ki tīmār eyledi

59. Ḫüsrevā ümmet-i sipāhā şāh-ı refref-i dergehā
Ey ki Ḥaḳḳ ẕātuñ şefīʿ-i her günahkār eyledi

60. Yā Resūlu'llāh devā-sāz ol şefāʿatle meded
Renc-i ʿişyān kim dil-i şeydā-yı bīmār eyledi

61. Sensin ol kim yā Resūlu'llāh vücūduñ fażl-ı Ḥaḳḳ
Gevher-i gencīne-i ʿirfān ü esrār eyledi

62. Sensin ol kim yā Ḥabību'llāh fürūġ-ı feyż ile
Nūr-ı naʿtüñ ṭabʿumı ḫūrşīd-i miḳdār eyledi

63. Sensin ol kim yā nebīyyu'llāh reh-i evṣāfuña
Hindū-yı ẖāmem der-i iḫlāṣın īs̱ār eyledi

64. Sensin ol kim yā Resūlu'llāh yümn-i midḥatüñ
Her kelāmum taʿne-dār-ı dürr-i şehvār eyledi

65. Sensin ol kim yā Ḥabību'llāh resm-i naʿtuñı
Mānī-i dil reşk-i naḳş-ı Çīn ü Ferhār eyledi

66. Sensin ol kim yā Nebīyu'llāh bahāristān-ı ṭabʿ
Feyz-i medḥüñle senüñ ezhārın iẓhār eyledi

67. Çok zamāndur rūze-dār-ı vaṣfuñ olmışdı Naẓīm
Ḥamduli'llāh ṣofra-i naʿtuñda ifṭār eyledi

68. Geldi hengām-ı duʿā ẖāmūş ẖāmūş ey göñül
Ḫāme-i küstāẖ-gū teks̱īr-i güftār eyledi

69. Tā ki ḥālin ehl-i dil geh şevḳ ile iʿlām idüp
Geh şikāyet-gūne eşʿār ile işʿār eyledi

70. Rūḥına her ān ü her bār olsun ol şāhuñ selām
Kim bize elṭāfını her ān ü her bār eyledi

71. Ümmetin tā-ḥaşr itsün bāb-ı şerʿinde muḳīm
Çār-yārın ol şehen-şāha o kim yār eyledi

-31/1-

TERKĪB-İ BEND

Me fā i lün / Fe i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün (Faʿlün)

1. O cān-ı her dü-cihānuñ yolunda ol ki fedā
Ola maḥabbetüñ cān-sipārī şāh u gedā

2. O deñli maẓhar-ı ʿaşḳ ol ki feyż-i teʾsīri
Ola secencel-i dilden hemīşe jeng-i zedā

3. O ḫᵛān-ı feyżde ol mīhmān ki eylemeye
Tenüñde her ser-i mū bir dil olsa şükrin edā

4. O sūmnātda zünnār-ı bend-i derd ol kim
Gele zebānuña hengām yā ṣanem ṣamedā

5. O kārbāna refiḳ ol ki bāng-i sūr gibi
Terāne-i ceres-i kemterīni vire ṣadā

6. Ṣafā-yı ʿaşḳ ile deryā-miŝāl pür-cūş ol
Ṣadef gibi güher-i kām ile hem āġūş ol

-31/2-

1. Beḳā-yı ʿaşḳ iledür ʿāşıḳa şifā-yı ḳulūb
Bakılsa derd-i derūna devā imiş maḥbūb

2. Benüm o cām-ı ḥaḳīḳatle ʿāşıḳ-ı dīdār
Ki ʿaşḳdur dil-i şūrīdeme mey ü ruḫ-ı ḫūb

3. Benüm o ḫāk-i reh-i dergeh-i maḥabbet kim
Ḥarem-serāyına zülfīn ḥūr-i der-çārūb

4. Cemāl-i Yūsuf-ı maḳṣūdını görür āḫir
İden dü-çeşmini ʿayn ile dīde-i Yaʿḳūb

5. Ḥekīm-i muṭlaḳ olur çāre-sāz-ı derd-i dilüñ
Gelürse başuña ṣabr eyle miḥnet-i Eyyūb

6. Ne şevḳ-i sūr ile şād ol ne sūḳla ġamnāk
Ne nūşdan müteleẕẕiẕ ne nīşden dil-i çāk

-31/3-

1. Temām-ı daġdaġa-i ʿaşḳ ile olup mebhut
Tebāh olursa da ṣabr u şekīb ile sükūt
2. Hemīşe baġrıñı kān eyle kān-ı laʿl gibi
Müdām ola dil-i ḫūn-geşte maʿden-i yāḳūt

3. Ko seyr-i ʿālem-i nāsūti ḳalbüñi ṣāf it
Ki ceẕb ide seni ḳulāb-ı ceẕbe-i lāḥūt

4. O mertebe beşeriyyetde ol ferişte ḫiṣāl
Ki reşk ide saña sükkān-ı ʿālem-i melakūt

5. Nevā-yı nāleye bir söz ile ser-āġāz it
Ki gūş-ı cān duta murġān-ı gülşen ceberrūt

6. Hümā-yı ṭabʿuñ olup rūb-rāh-ı evc-i yaḳīn
Cenāh-ı ḥimmet ile eyle ʿazm-i ʿilliyyīn

-31/4-

1. S̱ebāt-ı ṣabr-ı mizānkāra ʿaşḳdur bāʿis̱
Sevāb ü cürmümüz iḳrāra ʿaşḳdur bāʿis̱

2. Ṣafā-yı vuṣlatını iḥtimāldür diyerek
Taḥammül-i sitem-i yāra ʿaşḳdur bāʿis̱

3. Raḳībe gāh müdārā idüp gehi düşnām
Bu deñli derd-i dil-i zāra ʿaşḳdur bāʿis̱

4. Kemend-i ṭurra-i leylī vü şān ḫayāli ile
Cünūn-ı ʿāşıḳa hem-vāre ʿaşḳdur bāʿis̱

5. Belā-yı miḥnet-i hicrāna ʿaşḳdur bādī
Ṣafā-yı vuṣlat-ı dil-dāra ʿaşḳdür bāʿis̱

6. ʿAceb mi dāġ-ı derūn olsa lālesi ʿaşḳuñ
Dem-ā-dem eşk-i revān oldı jālesi ʿaşḳuñ

-31/5-

1. Cihān-ı ʿaşḳda şīb ü ferāz olmaz hiç
Cibāl ü deşti bülend ile pesti pīç-ā-pīc

2. Döner bu ʿaşḳ-ı mecāzī ḥaḳīḳate giderek
İder hilāli meh-i bedr-i ʿāḳībet tedrīc

3. Kenār u ḳaʿr bulunmaz muḥīṭ-i ʿaşḳ içre
Yanında ne yem-i Ḥażar anuñ kemīne Ḫalīc

4. Bulunmadı ne ḳumāş olduġın bilür ʿaşḳuñ
Bu kārgekde bulundı velī hezār nesīc

5. Nücūm-ı sābiṭ ü seyyār ʿaşḳı farḳ itmez
Ne hendese ne usturlāb ü reml ü cefr ü ne zīc

6. Ḳıyāṣ u ʿaḳl ile olmaz beyān u keyfiyyet
Bu yolda oldı perīşān hezār-ı cemʿiyyet

-31/6-

1. Ḥekīm-i "lem-yezel" iḥsān iderse fetḥ ü fütūḥ
Ḥarem-serā-yı dil ü cānı ʿaşḳ ider meftūḥ

2. Verā-yı ʿaşḳdan āgāh olmadı kimse
O lücce olmış ezelden muḥīṭ-i ʿālem-i rūḥ

3. Nihāyet olmaya devrān-ı ʿaşḳa bir ʿāşıḳ
Eġer ki ṣabr ile Eyyūb olsa ʿömr ile Nūḥ

4. Şarāb-ı ʿaşḳ ki cāmın düşende görmedi Cem
Fedā-yı cürʿasıdur tevbe-i hezār naṣūḥ

5. Henūz övülmede leb-rīz-i nūr-ı feyż-i cihān
Ezel ki bir ḳadeḥ itmişdi nūş ümīdin būḥ

6. Olup o bir ḳadeḥüñ neşve-yāb-ı bādesi māh
Ḥelāl iken ten-i ʿüryānı bedr olur nā-gāh

-31/7-

1. Ḫarāb-ı bāde-i ʿaşḳa necātdür berzaḫ
Ḫatāsı eyler iṣābet canān olur dūzaḫ

2. Ḫayāl-i künküre-i bārgāh-ı ḥaşmet-i ʿaşḳ
Dü-dest-i ʿālemiyānı ider sütūn-ı zeyaḫ

3. Gedā-yı dergeh-i ʿaşḳuñ yanında yekṣāndur
Palās-ı köhne ile pür-niyān ü āṭlaṣ u naḫ

4. Şükūh-ı ʿaşḳa göre farḳı ʿaḳl-ı nā-cīzüñ

Mis̱āl-i bārḳa-i āftāb u pāre-i yaḫ

5. ʿAceb mi olsa göñül şāh-ı ʿaşḳa dest-āvīz
Ki derler oldı Süleymāna tuḫfe pā-yı melaḫ

6. Ḳabūl idüp der-i ḥükmünde bendesi olsun
Benüm gibi daḫı bir ʿāşıḳuñ nesi olsun

-31/8-

1. Debīr-i ʿaşḳ yazup ser-i nüştī-i mesʿūd
Dimiş ki ʿāḳıbet-i kār-ı ʿāşıḳān-ı Maḥmūd

2. Nevā-yı ʿaşḳ olur cān-zāra nāhūn-zen
Mis̱āl-i naġme-i nāy-ı müʾes̱s̱ir-i Dāvud

3. Devā-yı derd-i derūn feyż-i ʿaşḳ-ı pākladur
Cerāḥat-ı dile ʿaşḳ oldı merhem-i behbūd

4. Helāḳ-ı ʿaşḳ u maḥabbet bulur ḥayāt-ı ebed
Şehīd-i ʿaşḳ olur vāṣıl-ı maḳām-ı şühūd

5. Gedā-yı ʿaşḳ odur kim olup fenā fi'llāh
Ola yanında müṣavī rıżā-yı būd u nübūd

6. Mecāz-ı ḳantara senden geçüp olan ʿāşıḳ
Olur ṭarīḳ-i ḥaḳīḳatde ʿāşıḳ-ı ṣādıḳ

-31/9-

1. Delīl-i ʿāşḳa olur ṣoḥbet-i ḥabīb-i leẕiẕ
Ẕebāb-ı ṭalḫ meẕāḳı ider zebīb-i leẕīẕ

2. Revādür itse dili ẕevḳ-i ʿaşḳ-ı şīrīn-kām

Gelür ʿalīl olana şerbet-i ṭabīb-i leẕīẕ

3. ʿAceb mi ẕāʾiḳa-baḫş-ı dimāġ-ı cān olsa
Olur mı ʿaşḳ gibi āġreb-i ġarīb-i leẕīẕ

4. N'ola getürse dil-zāra kūy-ı yārda ʿaşḳ
Ki gül-sitānda olur ṣavt-ı ʿandelīb-i leẕīẕ

5. Müdām-ı ʿāşıḳa maṭlūbı ʿaşḳ ider ṭāleb
Belī ayaġuña gelse olur naṣīb-i leẕīẕ

6. Ḫoşā piyāle-i ṣaḥbā-yı ʿaşḳ u medḥūşı
Ki sāġar-ı Cemi dil-ḫūn ider ḳadeḥ-i nūşı

-31/10-

1. Ruḫ-ı niyāżı idüp ferş Evvel ü āḫir
Rıżā-yı ʿaşḳa boyun virdi müʿmin ü kāfir

2. Ṣıfat-ı ʿaşḳ u maḥabbet ḳalemle şerḫ olmaz
Sitāyişinde zebān-ı lāʿldür ḫıred-i kāṣir

3. Kemāl-i rütbe-i sulṭān-ı ʿaşḳ eġlenmez
Anı beyān idemez naẓm u neṡr ile şāʿir

4. O dil ki ʿaşḳla ser-şār ola olur meşhūr
Hemīşe ẓāhir ü bāṭında bāṭın u ẓāhir

5. Olup ṣafā ile maʿşūḳ-ı ʿāşıḳ āyīne
O şevḳle biri manẓūrdur biri nāẓir

6. Cihāna sıġmaz iken pād-şāh-ı kişver-i ʿaşḳ
Sıġar göñül gibi bir tengnāya leşker-i ʿaşḳ

-31/11-

1. Zebūn-ı ʿaşḳ sunar şīr-i çarḫa tīġ-i satīz
Zebān-ı ʿāşıḳ olur bī-niyām-ı ḫançer-i tīz

2. Serin ḫalāṣ idemez pençesinden aḫir-kār
Ḥarīf-i ʿaşḳa olursa hezār-ı pāy-ı kerīz

3. Şeb-i celāline bir germ-i tāb-dāde ḳamer
Cemāli mihrine ḫūrşīd-i ẕerre-i nā-çīz

4. Cenāb-ı vaʿdesinüñ dāġdārı cām u raʿ
Şikest-i dürdī-i ṣaḫbāsı kāse-i perhīz

5. Seyāḥ-ı ʿiyd-i maḥabbetde olmaġa karbān
Ṭaraf ṭaraf çekilür fevc-i cān-ı ʿazīz

6. Şükūh-ı kevkebe senden yaḍıldı mihr ile māh
Zehī şükūh u zehī kevkebe teʿāl'Allah

-31/12-

1. Sipihr-i ʿaşḳ ki olmaz ḳıyāṣ aña mümāss
Seyāḥ-ı maġz-ı cünūn itdi Ḳayṣı da o ḳıyāṣ

2. Ciger-i kavāfil-i ʿuşşāḳı rāh-ı ʿaşḳ içre
Hezār-ı miḥnet ü ṣad ıztırāb-ı ḫavf u hirās

3. Yegān yegān ser-i ʿuşşāḳı rīze-i seng itmiş
Binā-yı ʿaşḳa ki miʿmār-ı ṣunʿ saldı esās

4. ʿAceb mi bī-ser ü pā tayy olunsa rāḥlesi
Ki oldı peyk-i beyābānı sevda-i elmās

5. Şarāb-ı sāġarınuñ dürdi derde dermāndur
Ḫaṭṭ-ı kitābesi düşmüş menāfiʿü'l-münās

6. Cem eyler adımı cāmı Sikender-i ʿaşḳuñ
Göñül n'ola dolusun içse sāġar-ı ʿaşḳuñ

-31/13-

1. Şükūh-ı ʿaşḳ-ı şeh-i ʿālemi ider dervīş
Şekībi ġāret olur ḳalbi münkeşir dili rīş

2. Vücūd-ı ʿāşıḳı ʿaşḳ u maḥabbet eyler imiş
Ümīd ü bīm ile hem pür-şükūh vehm-i bī-ḫavīş

3. Kemāl-i ʿaşḳ ider olmaz işleri āsān
Ne deñli ʿāşıḳ-ı zār olsa da muḥāl-i endīş

4. Derūn-ı sīnesine ʿaşḳ-ı ʿāşıḳuñ düşürür
Hezār-ı şūriş ü teşvīr ü ṣad-ġam-ı teşvīş

5. Mezāḳ-ı ʿāşıḳa şehd ü şereng-i yeksāndur
Ṣafā-yı nūşla birdür yanında miḥnet-i nīş

6. Dolup maḥabbet ile cümleten tenüm yā Rab
Ferāş-ı ʿaşḳda al cānumı benüm yā Rab

-31/14-

1. Ṣabūḥ-ı ʿaşḳla vir cān-zāra neşve-i ḫāṣ
Ṣafā-yı ṣıdkla olsun leb-ā-leb iḫlāṣ

2. Bi-mevc-i baḥr-ı maḥabbet bi-cūşiş-i yem-i ʿaşḳ

Ki oldılar aña ervāḥ-ı enbiyā ġabvās

3. Bi-feyż-i neşve-i ṣaḥbā-yı sāġar-ı Cem-i ʿaşḳ
Ki zühre bezmine sāzende çarḫdür raḳḳāṣ

4. Bi-şādī-i dil-i āzād-ı kān-ı vādī-i ʿaşḳ
Reh-i mecāzīden eyle dil-i ḥazīni ḫalāṣ

5. Bi-Ḥaḳḳ-ı ḫvān-ı nevāl-i Ḫudā yegān-ı rüsül
Ki oldı taʿama-ḫūr cūdı hep ʿavām u ḫavāṣ

6. İdüp sevād-ı nuʿūtın beyāż-ı şām u ṣabāḥ
Olam Ḥabībüñi mādiḥ diyüp "hüve'l-fettāḥ"

-31/15-

1. Żamīrdān-ı ümem çāre-sāz-ı her emrāż
Żiyā-yı nūr-ı yaḳīn sürādıḳ-ı feyyāż

2. Ḥayāż-ı ʿizzetine gülşen-i āram-ı ravża
Riyāż-ı rifʿatine selsebil-i āb-ı ḥıyāż

3. Muṭīʿ-i silsile-i ẕevḳ u şevḳi ehl ü raʿ
Maʿṭūḳ-ı çile-i ʿaşḳı her dil-i mertāż

4. Varaḳ-ı nigār-ı şefāʿat ki kilk-i ʿafvı ider
Sevād-ı defter-i ʿiṣyān-ı ümmetānı beyāż

5. Çemen ṭarāz-ı risālet Nebī-i Raḥmet kim
Bahār-ı vaṣfına oldı "leʿamrük" āb-ı riyāż

6. Ḫudā yegān-ı dü-ʿālem şehen-şeh-i kevneyn

Ḫıdīv-i kişver-i “levlāk” “Seyyidü’s̱-S̱aḳaleyn”

-31/16-

1. Ṭufeyl-i şerʿine ḫavrā ġulām u ḫald-i semāṭ
Ṭahūrdur aña şerbet-i ṣad-berg aña bisāṭ

2. Sipihr-i cūy-ı celālinde bir pel-i kemter
Cihān ʿimāret-i cāhında bir kemīne ribāṭ

3. Vücūd-ı kāmilini itmiş ʿĪzid-i müteʿāl
Ḳavāfil-i ümeme reh-ber-i ʿubūr-ı ṣırāṭ

4. Ḳıyāṣ u ʿaḳl u ferāsetle olmadı taʿyīn
Henüz o gevher-i yektāya ḳıymet u ḳırāṭ

5. Ḥabīb-i Ḥażret-i Mevlā ki şevḳ-i mihr ile
Dil-i beşerde feraḫ ḫāṭır-ı melekde neşāṭ

6. Muḥīṭ-i cūdına nisbetle ḳaṭredür ʿummān
Seḥāb-ı himmeti yanında nem degül bārān

-31/17-

1. Ẓahīr-i dīn ki ẓafer ḫidmeti ile maḥẓūẓ
Ẓuhūrı bāʿis̱-i taḥrīr-i defter-i maḥfūẓ

2. ʿAceb mi ilsine-i nāṣa düşüp evṣāfı
Ki gūne gūne edālarla olmada melfūẓ

3. Dutar olunca girānbār-ı derd-i ʿaşḳına peşt
Ne deñli olsa dil-i zār u nā-tüvān mebhūẓ

4. Vücūd-ı ümmeti buldukça ʿāfiyetle ḥayāt
Revān-ı ḫaṣmı ola mübtelā-yı renc-i feyūż

5. Ḳabūl iderse eger şāhrāh-ı ʿaşḳında
Nis̱ār-ı cān u dil-i ʿāşıḳān ezel melhūẓ

6. Ṭavāf-ı kūyını itdükçe tā sevāgen-i ʿarş
Serüm ṭarābına çārūb-ı rūyum olsun ferş

-31/18-

1. ʿUmūm-ı ḫalḳ aña pervāne cemʿ-i ḫalḳa o şemʿ
ʿAceb mi olsa rüsül şemʿ-i bezm-i ḫāṣṣına cemʿ

2. Fürūġ-ı mihr-i sipihr-i peyamberiñe virür
Ṣabāḥ-ı maḥşere dek pertev-i risāleti lemʿ

3. Ḳalāʿ-ı rāḥat-ı düşmen mehābbeti ile ḳalʿ
Ḥiṣār-ı ʿāfiyet-i ḫaṣm-ı heybeti ile kemʿ

4. Kemīne ḳaṭresi yāḳūt-ı mihre ṭaʿn eyler
O dīde kim aḳide iştiyāḳla aña demʿ

5. Felekde ṣubh u mesā āftāb u māh degül
Dutar melāʾike āyāt-ı naʿt-ı pākine semʿ

6. Cenāb-ı Aḥmed-i Mürsel şeh-i ser-veş-i sipāh
Şefīʿ-i Küll-i Ümem Ḥażret-i Ḥabību'llāh

-31/19-

1. Ġulām-ı dergehine mihr-i āsmān gül-i baġ

Ġarīb-i kūyına gerdūn-ı şeh-nişīn-i ferāġ

2. Cemāli "Şems-i Ḍuḥā" gīsuvān-ı leyle-i ḳadr
Dü-çeşm-i ḫūş-rübāsı mükemmel-i "mā-zāġ"

3. Elinde sāḳī-i mestān-ı ʿaşḳuñ lāyıḳ
Olursa ḍubh u mesā cām-ı mihr ü māh-ı ayāġ

4. Fürūġ-ı dürdī-i ṣaḥbā-yı sāġar-ı derdi
Revādür urṣa dil-i āftāb-ı maḥşere dāġ

5. Semāṭ-ı ḳadrine mihr-i münīr-i kāse-i zer
Bisāṭ-ı cāhına māh-ı sipihr-i sīm-i çerāġ

6. Muḥammed-i ʿArabī ḫüsrev-i "leʿamrük" tāc
Şeh-i ḳalem-rev-i "levlāk"-ı Ṣāḥibü'l-Miʿrac

-31/20-

1. Fünūn-ı mekteb-i ʿaşḳında anlayanlar ḥarf
Fenā bulunca o fende vücūdın eyler ṣarf

2. ʿAceb ki ḳaṭresi kevn ü mekāna sıġmaz iken
Tenüñ piyāle-i dildür şarābı ʿaşḳına ẓarf

3. Fürūġ-ı ʿaşḳına nisbetle ẕerre mihr-i münīr
Yem-i maḥabbeti yanında ḳaṭre baḥr-i şekerf

4. Ḥaḳīr-i ẕerresi mihr-i kemālinüñ ḫūrşid
Faḳīr-i ḳaṭresi baḥr-i celālinüñ yem-i jerf

5. Şefāʿat ile o şāhuñ ẕenūb-ı cümle ümem
Hemān ki şaʿşaʿa-i tāb-ı āfitāb ile berf

6. Ḫırām ise n'ola çeşm-i dil-i nazāruma nevm
Hezār-ı cān ile ol şāha ʿāşıḳum el-yevm

-31/21-

1. Ḳubāb-ı ḳasr-ı celāli sipihrine eṭbāḳ
Ḳamer o ḳaṣra bir āvīze şems-i şemse-i ṭāḳ

2. Kemīne künküre-i bārgāh-ı rifʿatidür
O ḫüsrev-i dü-serānuñ sipihr-i heft-revāḳ

3. Şikār-ı gāh-ı ġamında şeh-i maḥabbetinüñ
Hemīşe beste-i fetrāñıdur dil-i ʿuşşāḳ

4. Ṭabīb-i ʿālem u ādem ki cān ile itmiş
Mesīḥ ü Ḥıżrı dem-rūḥ-ı baḫşına müştāḳ

5. Ḥabīb-i ekrem ü maḥbūb Īzid-i müteʿāl
Yegāne bār-geh-i ārā-yı Ḥażret-i Ḫalāḳ

6. Muʿin-i ins ü melek yaʿnı Aḥmed ü Maḥmūd
Güzīn-i ʿālem ü ādem ḫülāsa-i mevcūd

-31/22-

1. Kerem-i ḥadīka-i lüṭfında bir gül-i ṣad-berk
Kemāl-i cūdını ʿaḳl u ḳıyāṣ itmez derk

2. Gedā-yı sünbüle çīn-i rıżāsı olmaz ise
Ḥayātı ḫarmenine ḫaṣmuñ ola merk-i tekerek

3. Bulup iṣābet ile dostān şerʿī necāt

Naṣīb-i düşmen-i dīni ola muṣībet-i merk

4. Semāṭ-ı ʿaşḳınuñ olsun nevāle çīni gönül

Gürüsne çeşm-i maḥabbetdür olmasun bī-berk

5. Ayırma vaḍf-ı cemīlinden ol şehüñ yā Rabb

Ten-i ẓaʿīfümi müdām-ı cānum itmeye terk

6. Ḳabūl olursa gedādan bu tuḫfe-i nā-çīz

Yolunda olsun o şāhuñ niṡār-ı cān-ı ʿazīz

-31/23-

1. Livā-yı ʿazmine ümmet-i sipāh u nuṣret-i ẕeyl

Leked-i ḫūr ġażabı düşmen-i hezīmet-i ḫayl

2. Dem-i ḥaṣād ider geşt-i zār-ı cūdında

Kemāl-i ʿāṭıfeti her dü-ʿālemi iki keyl

3. Bisāṭ-ı cudūna ervāḥ-ı enbiyā mihmān

Semāṭ-ı lüṭfına ser-cümle kāʾināt-ı ṭufeyl

4. Beyān-ı vaṣf-ı kemāl-ı melāḥati "Ve'ş-Şems"

Sevād-ı gīsu-yı müşgīni "Sūre-i Ve'l-Leyl"

5. Fürūġ-ı pertev-i ruḫsār-ı lemʿa bāri seḥā

Şuʿāʿ-ı neyyir-i didār-ı tāb-dārı süḥeyl

6. Yegāne ḳāfile-sālār-ı şāh-rāh-ı Hüdā

Ṭırāz-ı mesned-i aʿlā-yı Yeṡrib u Baṭḥā

-31/24-

1. Melik-i ḥaşm melik-ı melakut ḥadūs u ḳadem

Muʿīn-i Nevʿ-i Beşer Faẖr-i ʿālem u ʿAdem

2. ʿİẕārı necm-i seḥā ʿārıżı süheyl-i Yemen
Meh-i sipihr-i ʿArab āfitāb-ı burc-ı ʿAcem

3. Penāh-ı ʿālem ü insān ẖülāsa-i dü-cihān
Ḥabīb-i Ḥażret-i Raḥmān Şefīʿ-i Küll-i Ümem

4. Şefīʿ-i ümmet-i şāhā behişt-i dergāhā
Dem-i pesīnde baña eyle ẕikrüñi hem-dem

5. N'ola bu meclis-i āẖirde eyleseñ teşrīf
Ḥaḳḳ eylemiş seni maʿnīde cümleden iḳdam

6. Sebeb bu ẖilḳate ẕāt-ı ḥikem namūduñdur
Bu āferīnişe bāʿis̱ olan vücūduñdur

-31/25-

1. Nesīm-i ʿafv ile eyle ḥarāretin teskīn
Naẓīm-i zārı koma şerm ü cürm ile ġamgīn

2. Bi-sūz-ı sīne-i şūrīd-i kān-ı gūşe-i ʿaşḳ
Bi-āb-ı dīde-i ẖūnīn dilān-ı künc-i enīn

3. Bi-Ḥaḳḳ-ı ḳurb-ı viṣāl ü bi-leyle-i miʿrāc
Bi-Ḥaḳḳ-ı meclis-i İsrā vü bezm-i ẖāṣṣ-ı yaḳīn

4. Bi-Ḥaḳḳ-ı tāc-ı "le ʿamrük" bi-ẖilʿat-ı "levlāk"
Bi-Ḥaḳḳ-ı mihr-i nübüvvet bi-nūr-ı şerʿ-i mübīn

5. Bi-Ḥaḳḳ-ı ṣıdḳ u bi-ʿadl u bi-Ḥaḳḳ-ı ḥilm u bi-ʿilm
Bi-Ṣaḥibü'l-Betül ü bi-çār-ı yār-ı güzīn

6. Bi-Ḥaḳḳ-ı ḫūn-ı ciğer-kuşkān-ı Ḥüseyn ü Ḥasan
O pāymāl-i maʿāṣiye merḥamet senden

-31/26-

1. Valā-yı ẕātuñ ile cāna vir ḥarāret-i nev
Vilāyet-i dile sal nūr-ı ʿaşḳ ile pertev

2. Ḥalāyıḳ olsa n'ola ḫoşa çīn-i enʿāmuñ
Sipihr-i mezraʿa-i himmetüñde dāne-i cev

3. Semāṭ-ı rifʿatüñde ḳurṣa şems-i ʿālem-tāb
Tenūr-ı cūd ki encüm şerār māh-ı ʿalev

4. Ṣabāḥ u şām ümīdüm budur cenābuñdan
Olam olunca feżā-yı ġamuñda bādiye rev

5. ʿAceb olur mı o gün ravżāña idüp rū-māl
Diyem ki ey dil ü cānum maḥabbetüñde gerev

6. Olursa her ben-i mūyumda bīñ dil ü biñ cān
Ola hużūr-ı şerīfüñde cümleten ḳurbān

-31/27-

1. Hezār-ı bencileyin var s̱enā ki dil-beste
Hediye-i süḫanum kıl ḳabūl-ı şāyeste

2. Zamān-ı maḥşere dek pīş-gāh-ı ʿizzetüñe
Ola nis̱ār bu gūne hezār-ı gül-deste

3. ʿUṣāta merḥamet itse n'ola dil-i pāküñ

Ki cūy-bāruñ olur meyli dā'imā peste

4. Ümīd-i dārevi dārü'ş-şifā-yı luṭfuñdur

Beden şikeste vü cān mużṭarib gönül ḫaste

5. Hezār-ı seḥv ile pāl ġaziş olmada kārı

Bu bezm-gāh-ı münāḥīde döndüm ol meste

6. Ola ḫumār-ı keder ġam-zedā vü şevḳ-efzā

Ṣadā'-ı cürmüme 'afvüñ olursa ṣandal-ı sā

-31/28-

1. Yolumda olsa nice berzaḥ nice vādī

Yabanda kalmam olursa 'ināyetüñ Hādī

2. Çekerse 'afvüñ eger defter-i ḫatāma ḳalem

Nüh 'ülūf u mi'āti geçerse aḥādī

3. 'Aceb mi gülşen-i vaṣfuñda nāle-sinc olsam

Çemende ẕevḳ virür 'andelīb-i feryādı

4. Çeküp selāse-i ġuṣṣāle-i s̱enāñı göñül

Henüz o çer-limādur ıżṭırābına bādı

5. Dilümde na't-ı cemīlüñle midḥat-ı päküñ

Serümde mestī-i 'aşḳuñla neşve-i şādı

6. Şerāb-ı midḥatüñüñ dil olup ḳadeḥ-nūşi

Temām dutdı yükün oldı mest-i med-ḫoşı

-32/1-

Terkib-i Bend

Fā i lātün / Me fā i lün / fe i lün (Faʿlün)

«Der-beyān-ı vaṣf-ı çehār-yār»

1. Yine bismi’llāh-ı debīr-i ḳalem
Ṣalāvāt ile eyle vażʿ-ı raḳam

2. Ḥamd-i ḫᵛān ol simāṭ-ı muʿtāda
Ey bisāṭ-ı beyānda ġarḳ-ı niʿam

3. Ḫᵛān-ı endīşede ṣalā eyle
Demdür ey mīz-bān-ı feyż u ḥikem

4. Ey sarāyında murġ-ı dest-āmūz
Bülbül-i ḫoş-ṣafīr-i āteş-i dem

5. ʿİlm-i edvārda da müsellemsin
N’ola gün gibi nāmuñ olsa ʿalem

6. Rūmiyāna gehi ser-āġāz it
Ola ʿuşşāḳ-ı bī-nevā ḫurrem

7. ʿArabāna gehī hicāz eyle
Teşne şehnāzıña senüñ ʿālem

8. Gāh göster hevā-yı evce çıkup
Nicedür naġme-i ʿırāḳ u ʿacem

9. Ney-i naẓmuñda itsün āmīziş
Ṣavt-ı Rūm u ʿArab ʿAcem bā-hem

10. Dem-be-dem seyr idüp maḳāmātı
Yine çeksüñ ḥüseyniye görsem

11. Naġamāt itmede muḫayyersin
Eyler icrā demüñ ne bīş ü ne kem

12. Eyle ḫūnīn terāneler şeb ü rūz
Dil-figāruñ büzürg u kūçek hem

13. Tāze bir ṣavt-ı dil-ġarīb it kim
Zühreyi ḥayret eylesün ebkem

14. Midḥat-ı çār-ı yāra kıl āhenk
Sal o gülzār-ı bī-ḫazāna naġam

15. Nefesüñ var ola disün işidüp
Çarḫ-ı çārımda ʿĪsī-i Meryem

16. Olsun evvel terāne-i taḥḳīḳ
Naġme-i vaṣf-ı Ḥażret-i Ṣıddīḳ

-32/2-

1. Ehl-i İslāma server ü sālār
Ḫᵛāce-i ser-ḳavāfil-i aḥrār

2. Yār-ı ġār-ı Ḥabīb-i Ḥażret-i Ḥaḳḳ
"S̱āniye is̱neyn-i iẕ-hümā fi'l-ġār"

3. Pād-şāh-ı ḳalem-rev-i taḥḳīḳ
ʿİlm-i efrāz-ı leşker-i ebrār

4. Yem-i ṣıdḳ u ṣafā muḥīṭ-i vefā
Kān-ı ʿirfān u maʿden-i esrār

5. Ṣubḥ-ı ṣādıḳ nihād ü rūşen-i dil
Maṭlaʿ-ı nūr u maşrıḳ-ı envār

6. Ravża-i kūyı Cennetü'l-Meʾvā
Sidre-i ḳadri naḫl-i Ṭūbā-bār

7. O iki dīde-i ḥaḳīḳat-bīn
Bāġ-ı ṣıdḳa dü-nergis-i bī-dār

8. Çemenistān-ı ʿilm ü ʿirfānda
Gülbün-i bī-ḫazān gül-i bī-ḫār

9. Ẕerre-i āfitāb-ı maʿrifetī
Ṣubḥ-ı tābān u neyyir-i nevvār

10. Ḳaṭre-i baḥr-ı cūd u mekrümeti
Yem-i ʿummān ü ḳulzüm-i zeḫḫār

11. Tūde-i şāhrāh-ı iḳbāli
Çarḫ-ı gerdūn-ı gerdiş-i devvār

12. Rīze-seng-i ḥarīm-i iclāli
Mihr ü māh ü s̱evābiṭ ü seyyār

13. Ḫāk-i pāk-i der-i muʿallāsı
Sürme-i dīde-i "ulü'l-ebṣār"

14. Vaṣf-ı gülşen-serāy-ı rifʿatīdür
Cennet-i tecri "taḥtehe'l-enhār"

15. Merkez-i ʿizzetinde devr-i felek
Pā-yı ber-cā cu noḳṭa-i pergār

16. Evvelīn çār-ı yār-ı bī-hem-tā
Maḥrem-i ḫāṣṣ-ı nāzenīn-i Ḫudā

-32/3 -

1. Biri sulṭān-ı maʿdalet-güster
Zīb-i evreng-i dād yaʿni ʿÖmer

2. Ṣaḥb-i ḳabża-i Ḥażret-i Fārūḳ
Seyf-i meslūl-ı dīn-i peyġamber

3. Pīşvā-yı ḳavāfil-i İslām
Şeh-i nuṣret-livā ẓafer-leşker

4. Dürretü'l-tāc-ı cümle-i aṣḥāb
Server-i dīn ḫıdīv-i pāk-i seyr

5. Şemʿ-i meclis fürūz-ı dīn-i mübīn
ʿAfiyet-sūz-ı ehl-i ẓulmat u şerr

6. Pād-şāh-ı memālik-i ʿirfān
Şehr-i bend-i kemāle şeh-bender

7. Ḳadr ile rīze-seng-i dergāhı
Tāc-dārāne gevher-i efser

8. Tīr-i ḫūn-rīzine ḳader peykān
Tīġ-i ser-tīzine ḳażā cevher

9. Pīşe-zār-ı ṣalābetüñ şīri
Heybet-i nām ile ġażanfer-i fer

10. Āferīn-ḫᵛān-ı rūz-ı peygārı
Gökde fevc-i sürūş yerde beşer

11. Düşmenāna ṭılısm-ı heycāda
Nīze-i ḫışmı heft-ser-ejder

12. Naẓar-ı ḫışmına "maʿāẕa'llāh"
Olmasun kimse ol şehüñ maẓhar

13. Es̱erī āfitābı az kaldı
İde muḥtāc-ı nūr-ı cürm-i ḳamer

14. Ḳāmet-i ser-firāzın itmiş Ḥaḳḳ
Būstān-ı ʿadālete ʿarʿar

15. Ẓıll-ı ʿadlinde ḫalḳ rāḥat iken
Sāyesinden Recīm iderdi ḥaẕer

16. Şemʿ-i İslāma pertev-i evvel
Yār-ı s̱ānī-i Aḥmed-i Mürsel

-32/4-

1. Birisi menbaʿ-ı ḥayā ʿOs̱mān
Mecmuʿ-ı ḥilm ü cāmiʿ-i Ḳurʾān

2. Ṣāḥib-i ḥüsn ü ḫulḳ-ı Ẕü'n-nūreyn

Kān-ı ʿilm ü hüner yem-i ʿirfān

3. Māh-ı tābān-ı āsumān-ı Hüdā
Mihr-i gerdūn-ı Raḥmet-i Raḥman

4. Bāġbān-ı ḥadīḳa-i tevḥīd
Çemen-ārā-yı gülşen-i īmān

5. Maḥrem-i rāz-ı "Seyyidü'l-Kevneyn"
Hem-dem-i pād-şāh-ı her-dü-cihān

6. ʿĀlem-i ʿāṭıfet cihān-ı Kerem
Maḫzen-i cūd u maʿden-i iḥsān

7. Şerm-sār-ı cemāli ins ü melek
Vālih-i ḥüsn ü ḫulḳı pīr ü civān

8. Ḳāmeti naḫl-i būstān-ı ḥayā
Gülsıtān-ı ebede serv-i çemān

9. Gül-ruḫından iderdi istiḥyā
Bāġ-ı ʿālemde cān-ı ʿālemiyān

10. Gülbün-i ravża-i kerāmetde
Nuṭḳı bülbül ruḫı gül-i ḫandān

11. Süḫanı dil-güşā vü rūḥ-ı feżā
Deheni ġayb-ı kūy-ı ʿālem-i cān

12. Düşmen ol şāhı eyledük de şehīd
Ditredi ʿarş u kürs ü kevn ü mekān

13. Olıcak vāṣıl-ı maḳāmı şühūd
ʿİyd idüp "cānın eyledi ḳurbān"

14. Şāḫ-ı Ṭūbāda āşiyānın añup
Murġ-ı rūḥ-ı revānı oldı revān

15. Daʿvet olup ziyāfete rūḥı
Gitdi Dārü'n-naʿīme cilve-künān

16. Hem-nişīn-i Muḥammed-i ʿArabī
Yār-ı s̱ālis̱ nedīm-i bezm-i nebī

-32/5-

1. Birisi ḫüsrev-i ḫuceste-ḫiṣāl
Yār-ı maḥbūb-ı Īzid-i müteʿāl

2. Şīr-i Yezdān ʿAlī veliyyu'llāh
Şāh-ı Düldül-süvār-ı feraḫ-fāl

3. "Lā-fetā" şān u "hel etā" ʿunvān
Ṣāḥib-i ẕüʿl-feḳār u cāh u celāl

4. ʿArş-ı mesned şeh-i saʿādet-i taḫt
Şehriyār-ı ḳalem-rev-i iḳbāl

5. Şāh-ı Merdān u Ḥaydar-ı Kerrār
Pād-şāh-ı serīr-i cūd u nevāl

6. ʿĀlem-i maʿrifet cihān-ı hüner

Baḥr-i ʿilm-i ledün muḥīṭ-i kemāl

7. Rāyet-efrāz-ı ʿarṣa-i ʿizzet
Mesned-efrūz-ı kişver-i iclāl

8. Deheninde maḳāl-ı pür-ḥikemī
Dürc-i yāḳūt içinde dürr-i leʾāl

9. Sīnesi maḫzen-i kerāmet ü feyż
Vāridāt ile ḳalbi māl-ā-māl

10. Vech-i pākin gören olur meftūn
Keremu'llāh-ı veche aña dāll

11. Mis̱lini heybet ü ṣalābetde
Görmemiş çeşm-i çarḫ-ı deyrīn sāl

12. Yine āyīne-i şecāʿatde
Var ise ʿaksidür o şāha mis̱āl

13. Levḥ-i esrārı ṭabʿīdür ʿārif
Rāz-ı taḥḳīḳi naṭıḳıdur ḥelāl

14. Evvelin baḥs̱-ı ḥikmetinde olur
Bu ʿAlī ebkem ü Felātūn-lāl

15. Muṣḥaf-ı ḥüsn aña sunulmuşdur
N'ola ḫaṭm olsa anda ḫulḳ u cemāl

16. Hemdem-i bezm-i ḫāṣṣ-ı peyġamber
Çārümīn yār u sāḳī-i kevs̱er

-32/6-

1. İki serv-i revān-ı baġ-ı saʿīd
İki nev-naẖl-i gülşen-i cāvīd

2. İki şeh-zāde-i ʿaẓīmü'ş-şān
İki sulṭān-ı mesned-i tevḥīd

3. Cān-ı ʿālem biri İmām-ı Ḥasan
ʿĀlem-i cān biri Ḥüseyn-i şehīd

4. Biri dil-çāk çāk semm-i sitem
Cām-ı zehr-āba nūş-ı ẖaṣm-ı ʿanīd

5. Biri leb-teşne derūn-ı pür-tāb
Ġarḳ-ı ẖūn-āb tīġ-i cevr-i Yezīd

6. Birisi ṭūṭī-i mahāfil-i ḳuds
Birisi ʿandelīb-i ʿarş-ı mecīd

7. Birinüñ ṣubḥ u şāmı ʿīyd ile ḳadr
Birinüñ şām u ṣubḥı ḳadr ile ʿiyd

8. Birisi serv-i gülsitān-ı emel
Birisi naẖl-i būstān-ı ümīd

9. Biri kān-ı ṣaẖāda gevher-i pāk
Biri baḥr-i ʿaṭāda mürvārīd

10. Birisi ḳuṭb-ı çarẖ-ı fażl ü hüner
Birisi mürşid-i kemāl-i mürīd

11. Bir ṣadefde iki dürr-i yektā
Bir felekde iki meh ü ḫūrşīd

12. Gülbün-i ravża-i şehādetde
Bī- ḫazān iki verd-i sürḫ ü sefīd

13. Ṣadr-ı eyvān-ı ʿilm ü ʿirfānda
İki şāhenşeh-i vahīd ü ferīd

14. İtdi lerzende cism-i āʿdā-yı
Birinüñ tünd-bād-i ḫışmı çü-bīd

15. Çekdi Yeʾcūc-ı küfre Ḥaḳḳā kim
Birinüñ tīġ-i ḳahrı sedd-i sedīd

16. "Kurretü'l-ʿayn" "Seyyidü's-S̱aḳaleyn"
Nūr-ı çeşm-i ʿAlī vü Zehrāveyn

-32/7-

1. Cümle aṣḥāb u el-ḫüsrev-i dīn
Maḥr-mān-ı serād-ı ḳāt-ı yaḳīn

2. Daḫı cümle muhācir ü enṣār
Tabʿ-ı tābiʿīn-i bā-temkīn

3. Daḫı Zeyne'l-ʿAbād ile Bāḳır
Ṣādıḳ-ı Kāẓım-ı Rıżā āyīn

4. Taḳī-i Muttaḳī İmām-ı Naḳī
ʿAskerī Meḥdī-i Muḥammed-Emīn

5. Daḫı cümle e'imme-i İslām
Evliyā-yı kirām u müctehidīn

6. Cümlesi hep şeh-i bülend-i nişān
Cümlesi hep ḫıdīv-i ṣadr-ı nişīn

7. Leşker-i dīne her birisi ẓahīr
Ceyş-i İslāma her birisi muʿīn

8. Her biri pād-şāh-ı ʿarş-ı mekān
Her biri şehriyār-ı sidre- mekīn

9. Her biri mihr-i āsumān-şeref
Her biri māh-ı burc-ı ʿilliyyīn

10. Her biri reh-nümā-yı ṣıdḳ u sedād
Her biri pīşvā-yı dīn-i mübīn

11. Reh-berān-ı ḳavāfil-i ʿirfān
Ser-virān-ı kemāl u ḥikmet-bīn

12. Hādmān-ı binā-yı küfr ü ḍalāl
Ḫādmān-ı serā-yı şerʿ-i metīn

13. Baḥr-ı ẕāt-ı Muḥammedīde ezel
Çār mevc oldı çār-ı yār-ı güzīn

14. Ḥasan ile Ḥüseyn o deryāda
Bir ṣadef içre iki dürr-i simīn

15. Oldılar hep şenāveri o yemüñ
Āl ü evlād u ṣaḥb-ı feyż-i ḳarīn

16. Demdür olsa bu naẓm-ı tāze niẓām
"Raḍiya'llāhu ʿanhum" ile temām

-33-
Münācāt
Fā i lā tün / Me fā i lün / Fe i lün (Faʿlün)

1. Yā İlāhī bi-Ḥaḳḳ-ı ẕāt u ṣıfāt
Bi-ẓuhūr-ı ẓahīr-i mevcūdāt

2. Bi-Ḥaḳḳ-ı "Lā İlāhe İll'Allah"
Bi-ṣalāt u bi-ṣavm ü ḥacc u zekāt

3. Bi-ṣaf-ı enbiyā vü ḫayl-i rüsül
Bi-livā-yı Şefīʿ-i maḫlūḳāt

4. Bi-leb-i zemzem ü bi-saʿy ü ṣafā
Bi-maḳāmāt-ı Kaʿbe vü ʿArafāt

5. Bi-revān-ı cehār-ı yār-ı güzīn
Bi-dürūd u ṣalāt u teslīmāt

6. Bi-cemāl-i Ḥasan bi-ḥüsn-i Ḥüseyn
Bi-kemāl-i düvāzdeh-i ṣādāt

7. Bi-şebistān-ı ehl-i beyt-i resūl

Bi-ḥarem-gāh-ı ʿiṣmet-i zevcāt

8. Bi-kerāmāt-ı ṣaḥb ü āl-i kirām
Bi-münācāt-ı ehl-i fevż ü necāt

9. Bi-dem-i ictihād-ı müctehidīn
Bi-ḫulūṣ-ı ʿibādet ü ṭāʿāt

10. Bi-ḳıyām u ḳuʿūd-ı ṭāʿatiyān
Bi-rükūʿ sücūd-ı ehl-i ṣalāt

11. Bi-şehīdān-ı ʿarṣa-gāh-ı cihād
Bi-ġuzāt ü bi-ḫūn-ı tīġ-i ġuzāt

12. Bakma rūy-ı siyāhuma yā Rab
Olıcak ṣubḥ-ı ʿarṣa-i ʿaraṣāt

13. ʿİlm ü ʿirfān ile ser-efrāz it
Keremüñden Naẓīmi de bi'ẕ-ẕāt

14. Bī-kesüñdür o nā-murād olsun
Vāṣıl-ı ṣad-merātib u derecāt

15. Lüṭf idüp vir murād u maḳṣūdīn
Ey ber-ārende-i heme ḥācāt

16. İki ʿālemde eyle ḫürrem ü şād
Bi'n-nebiyyü vü āle el-emcād

-34-

Tarih- Ḳıtʿa-i Kebire

Fāilātün / Fāilātün / Fāilün (Faʿlün)

«Tārīẖ-i īn Dīvān»

1. Ḥamd-i "lā-yuḥṣā" ki feyyāż-ı ezel
Eyledi ben ʿācize lüṭf-i ʿaẓīm

2. Eyledüm maḳdūrumı beẕl ü nis̱ār
Naʿt-ı sulṭān-ı rüsülde ʿan-ṣamīm

3. İtdi tertīb-i ḳaṣāyid bī-ḳuṣūr
Vaṣf-ı peyġamberde ṭabʿ-ı müstaḳīm

4. Baḥr-ı evṣāf-ı Ḥabību'llāhda
Her ḳaṣīdem bir dizi dürr-i yetīm

5. Eyleye ḥüsn-i ḳabūlüñ maẓharı
Budur ümīdüm o Sulṭān-ı Kerīm

6. Sübḥa-i lüʾlüʾ gibi dāʾīm ola
Zīb-i dest-i nükte-sencān-ı fehīm

7. Her ḳaṣīde bī-ẖazān bir ravżadur
İstemez ezhārı imdād-ı nesīm

8. Olsa lāyıḳdur bu ṭıfl-ı nev-resüñ
Bā-nevī endīşe mis̱linde ʿaḳīm

9. Tā-ḥaşr şāyeste-i taḥsīn olup
Ehl-i ʿirfāna ola yār u nedīm

10. Olsa erzānı zebān-ı ẖāme-veş
Tīġ-i ġayretle dil-i ḥāsid dü-nīm

11. Virdi bu naẓm-ı dil-ārāya niẓām
Kilk-i şīrīn-kār ile ṭabʿ-ı selīm

12. Vaṣf-ı peyġamberde bu dīvānumuñ
Ẓıll-ı peyġamber gibi mis̱li ʿadīm

13. Ehl-i diller okuyup tārīḫini
Didiler "bu zīb-i dīvān-ı Naẓīm"

1098-I.9Λ

بسم الله الرحمن الرحيم

مصرع برجستهٔ نظم كريم

1 بنى بيمار عصيان ايتدى غفلت يا كريم الله — سكا قالدى ايشم سندن عنايت يا كريم الله
2 درونم پرتف وتاب ايلدى صهباى كستاخى — تمام اولدم عرقريز خجالت يا كريم الله
3 كوزآچدرمز بياپى معصيت شايسته دراولسم — دما دم غرقهٔ اشك ندامت يا كريم الله
4 سر بازار تقوا ده قومه بن زار وناچارى — تهى دست عمل بى نقد طاعت يا كريم الله
5 كنه كارم كرم سندن ايدرسك عفوكى دركار — كه بنده هر جزايه وار لياقت يا كريم الله
6 شب تاريك عصيان ايچره قالدم عاجز وساهى — عجب حالم نوله روز قيامت يا كريم الله
7 ذليل وپايمال وخاكسارم راه عصيانده — ظهير ودستكير اول ايله شفقت يا كريم الله
8 بيابان مجازيدن چكورتوفيقكى ايله — رفيق منزل خاص حقيقت يا كريم الله
9 خلاص ايت ماسوانك ظلمتندن ايلسون اشراق — درون تيره ده نور هدايت يا كريم الله
10 بكا بر قطره دكرمى جهانى غرق ايدركن هب — نخستين موجهٔ درياى رحمت يا كريم الله
11 اميد اولدردم اخر اوله مهرلبم ذكرك — سكا ايتدكده تسليم امانت يا كريم الله
12 بنده دفتر اعمالمى طى ايله طوما رايت — بحق خاتم مهر نبوت يا كريم الله

13 سيه نامه سيه كار وسيه رويم نظيم آسا
مروّت قيل مروّت قيل مروّت يا كريم الله

1 على الصبا كه فيض نسيم غاليه سا — جهانى ايلدى عنبرشميم وروح افزا
2 چقردى خسرو كل باغه توغ شاهيسن — قورلدى خيمهٔ اشجار سبز رنك فضا
3 كشيده تيغ زمرد غلاف سوسن سبز — كشاده رايت كلكون لالهٔ حمرا
4 سپاه بهمنى شاه بهار ايتدى شكست — شكوفه لر نوله كلشنده ايتسه دونما
5 مشام كلشنيانى معطر ايتمك ايچون — داغتدى زلف نكارى سحر نسيم صبا
6 كوروب الندده كلك جام نازنى لبريز — ترانه سنج نياز اولدى بلبل شيدا
7 كل نشاط اچلوب كلدى وقت نوشانوش — يتشدى اوتلرى ارباب كلشنك حقا
8 شقايق آل قبا وسمن سفيد لباس — براوز كه رنكله هر بر شكوفهٔ زيبا
9 مزين ايتمده در نوعروس كلزارى — اولوب نسيم بهارى چمنده چهره كشا

دوشندی روی زمینه بساط رنكارنك　　قماش بوقلمون كیدی وادیٔ صحرا

بنفشه كج كله وغنچه لر كریبان چاك　　ایدرسه غبطه جنان روضهٔ جهانه سزا

دویوردی غنچه یی بوی دهانی مست ایدوكی　　نوله نسیم صبا ایتسه رازنی افشا

كنار جویی دلارا نسیمی جان پرور　　عجبمی اهل چمن ایتسه كسب آب وهوا

كشاده سنبل وریحان شكفته لاله وكل　　نمونهٔ ارم اولدی حدیقهٔ دنیا

كبودی جامه كیوب چوزدی طره سن سنبل　　مثال زلف معنبر سمامهٔ حورا

چنده دستنه زرین قدح الوب نركس　　تمام عشرت ازهار باغه ایتدی صلا

فضای باغده هر جوی صاف بزم مرآت　　قبای سبزیله هر سرو طوطیٔ رعنا

مقام عشوه ده هر بز شكوفه سرتاسر　　قیام نازده هر بر نهال سرتاپا

نسیم صبحله یر یر تموج ایتمده در　　ریاض دهر مكر اولدی قلزم خضرا

زمان ذوق وطرب عهد شوق وشادیدر　　كه الده جام صفا سرده نشوهٔ صهبا

صفای عیشی قویوب بویله دمده مقصوده　　روادر اهل طرب ایتسه ناز واستغنا

خمار هجری ایدوب شست وشو شراب وصال　　وفایه اولدی بدل جور یار مستثنا

سپاه دشمن غم زیر پای شادیدر　　هجوم ذوقله هرابكم اولمده كویا

متاع عشرتك اولسق نوله خریداری　　كه دولدی نقد امیدیله جیب دست رجا

فضای تیه خماری عبور ایچون بسدر　　بیاض كردن مینا بزه ید بیضا

می وقدح شفق افتابه دوندی ینه　　مكر كه خلقهٔ بزم اولدی چرخ عیش وصفا

پر ایتدی مجلس كلشنده كوش مستانی　　سحر ترانهٔ خونین قلقل مینا

اودمده طوطیٔ خامه‌م بو شعریله اولدی
بقیحه آینهٔ جوی باغه شكرخا

خط آور اولدی اوماه سپهر حسن وبها　　سراسر ایلدی باغ جمالی مهر كیا 2-II

یراشدی اول رخ زیبایه اول خط مشكین　　جمالی كلشنن ایتدی بنفشه زار خدا

رخنده سبزهٔ بیكانه در خط لعلی　　عجبمی اولمسه بوی اشنای مهر ووفا

خط عذاری دكل ماه بدر رخساری　　میان هاله دن ایتدی تمام عرض لقا

شكنج زلفی دل زاره موجب تشویر　　سواد خطی سرجانه باعث سودا

دریغ حیف كه اولمش اوخسرو حسنك　　غلوی خطله ملك جمالی پرغوغا

دوشورسه پاینه شایسته قد شمشادی　　خرام نازیله اولدیقجه قدی بز

بهار حسنی آچلدی كوروب خط سبزن　　بنفشه نوش ایدرزعاشقانه صبح ومسا

نمده كلشن طبعم شكوفه زار اولدی　　عجبمی كام دل وجانی ایلسه بویا

ینشدی نخل بیانمده میوهٔ معنی　　پر اولدی شاخ خیالم نوله اولورسه دوتا

كنار بزم معانیده جان طرب كستر　　میان مجلس عرفانده دل قدح پیما

الده خامه كه مرغ هزار دستاندر　　نه ممكن ابلیه دبسته بیم خارفنا

كه باغ مدحت فخر جهانك اولمده دز　　فراز دكلمین نعتنده زمزمه پیرا

❀ یکانه شاه دوعالم که بارکاهنده ❀ مقام خدمته صف بسته اهل ارض وسما ❀

❀ نه شه شهنشه یکتا که خاك درکاهن ❀ ملائك ایتمده درچشم جانه کحل جلا ❀

❀ خدا یکان دوعالم شهنشه اکرم ❀ شفیع کل امم پادشاه هردوسرا ❀

❀ محیط فضل وهنر خسرو جهاندادار ❀ خدیو پاك کهر دستکیر روز جزا ❀

❀ خلاصهٔ دوجهان نازنین کون ومکان ❀ معین عالم وانسان دلیل راه هدی ❀

❀ جناب احمد مرسل حبیب حضرت حق ❀

❀ فروغ نور خدا شمع لیلة الاسری ❀

❀ طبیب جان امم کیم درنده قانوندر ❀ همیشه علت مرضای سیئاته شفا ❀

❀ شه سریر لعمرك که خلعت لولاك ❀ وجود پاکنه اولمش ازلده راست قبا ❀

❀ طراز تخت رسالتکه اولدی بادل وجان ❀ طفیل بارکه شرعی پیر ایله برنا ❀

❀ او شهریار که لایق کمینه بنده سنك ❀ اولورسه فرش رهٔ خدمتنده بال هما ❀

❀ او شهسوار رفضای ظفر که ایتد یجه ❀ سپاه نصرتله عزم عرصهٔ هیجا ❀

❀ سنر عدوبی ایدوب زیره سنك وادیٔ روم ❀ وجود دشمنی ایلر نشان تیر بلا ❀

❀ شکوه شوکتی دهشت فزای چرخ فلك ❀ فروغ طلعتی رونق ربای شمس ضحی ❀

❀ اسیر بندکمند خدیو امری قدر ❀ فتادهٔ سلسلهٔ پادشاه حکمی قضا ❀

❀ کدای درکه شرعی شه سکندر زدر ❀ فقیر بارکه جودی همسر دارا ❀

❀ سپهر مکرمتنه افتاب عالمتاب ❀ سریر عاطفته خسرو جهان آرا ❀

❀ کنوز شفقته بر کوهر کران مایه ❀ محیط حکمتنه زینده بر دریکتا ❀

❀ ملك بذوق وفرح درکهنده جاروکش ❀ فلك بشوق وصفا خدمتنده پابرجا ❀

❀ نسیم لطفنی ایتسه مربیٔ کلخن ❀ ایدردی تربیتی رشك کلشن مأوا ❀

❀ سموم قهری وزان اولسه سوی کلزاره ❀ مثال دوزخ اولوردی شراره لر پیدا ❀

❀ دماغ عالمیانی حشره دك معطر در ❀ او دکلی نفحهٔ خلق کریمی حالت زا ❀

❀ خزانهٔ کرمن ایلدیکجه بذل امم ❀ اولور برابر اوشاهك یاننده میر وکدا ❀

❀ نه یرده حکمی روان اولسه اول جهاندارك ❀ فناده چاه عدمدر حکومت اعدا ❀

❀ اوله قیامته دك افتابه پرتوبخش ❀ فروغ نیر فیضندن السه ماه ضیا ❀

❀ بهار عالم عمرك خزانی اولمزدی ❀ اکر که بلبل حفظی اولیدی نغمه سرا ❀

❀ جهان پناه شها خسرو ملك سپها ❀

❀ ایا شفیع امم پادشاه ملك بقا ❀

❀ سن اول شه دوسراسنکه خاك مقدمکی ❀ کوردردی عرش معلایی کچسه نابینا ❀

❀ سن اول چراغ هداسنکه شمع ذاتکدر ❀ طراز بزمکه قرب حضرت مولا ❀

❀ فروغ نیر حسن وجمالك اولمش ازل ❀ ضیای شمس ضحی تاب بخش بدر دجا ❀

❀ علیل شربت عشقك روان خضر ومسیح ❀ مریض دردوغمك جان بوعلی سینا ❀

❀ بنم او خسته که داروی نعت پاکك ایله ❀ ایرشدی دردل زار ومبتلامه دوا ❀

❀ بنم او چشمهٔ آب حیات وصفك كیم ❀ زلال نطقمه تشنه جریر ایله اعشی ❀
❀ بنم او مجمرهٔ كردان بزم منقبتك ❀ كه بندن المده در بوی فیضی هب شعرا ❀
❀ كمال فیض نعوتكله اولدی اشعارم ❀ نه كونه مجلسه وارسه زبان زد بلغا ❀
❀ مثال كل دوترانس وملك صفا ایله كوش ❀ ثناكی بلبل نطقم هر ایلدكجه نوا ❀
❀ عجب دكل قلم سینه چاك ایسه اولدی ❀ شراب وصف صفا تكله مست بی پروا ❀
❀ سواد نظم ترم مدحتكله مشك ختن ❀ ثناكله رقم رشك عنبر سارا ❀
❀ كل ای قلم قو بو دعوایی ایله ختم كلام ❀ یتر بو مرتبه بسط سخن نظیم آسا ❀
❀ نیازه باشله خلوص اوزره خاكه سور یوزكی ❀ قصیده بولدی نهایت ایرشدی وقت دعا ❀
❀ سحر كه ایلیه طومار غنچه یه سوسن ❀ مداد سبز یله تا نعت حضرتی انشا ❀

❀ روان پاكنه تا حشر اوله صلات وسلام ❀
❀ غبار روضه سنه جان امتان فدا ❀

مهر ومهدر صحنه بزم چرخده هر روز وشب ایكی ساقی جام بركف دور ایدرلر روز وشب
مهر ومه روی وجبین شاهد اندیشه در عارضیله زلف مشكین ومعنبر روز وشب
مهر وماهی پوتهٔ نار شفقده قال ایدوب سیم وزر خرج سپهر كیمیاكر روز وشب
مهر ومه اولمش دكان چرخده ایكی كله قند كیم انی قناد دهر ایلر مكرر روز وشب
صحنه مهر وماهدر بازیكه افلاكده چرخ لعبت باز ایكی سیب ایله اوینر روز وشب
مهر وماه نو دكل ابدال اولوب پیر فلك جست وجوده داغ بر سر نعل در پر روز وشب
مهر ومه فانوسلردر سیم وزردن كویا كیم ویررلر نو عروس دهره زیور روز وشب
مهر ومه بو خانقاه نه رواق چرخده ایكی عاشق مولویلردر دونرلر روز وشب
مهر ومه نراد چرخه اولدی كویا لعبتین ایتمده صد مكر یله بازیٔ ششدر روز وشب
مهر عالمتاب ایله فلك سپهره ماه نو بیری اولمش بادبان وبیری لنكر روز وشب
مهر ومه صحنه ایدوب اورنك كردونه جلوس حكم ایدرلر عالمه ایكی برادر روز وشب
مهر ومه زرین ایكی لوح اولدیكیم طفل فلك ایتمده درس جفا وجوری از بر روز وشب
مهر ومه صحنه شفقله غرق خون اولمش یتور صحن بسملكاه كردونده ایكی سر روز وشب
مهر ومه ظن ایلمه بزم فلكده دور ایدر اهل درده زهر یله بر ایكی ساغر روز وشب
مهر عالمتاب شقه ماه نودر سر علم برج وباروی سپهر اوزره دكرلر روز وشب
مهر ومه ایكی طبقله ایتمده دهره نثار بیرسی كافور بیری مشك اذفر روز وشب
مهر ومه ظن ایلمه كویا كه صاحبسز قالوب اولمده آویزه چرخه ایكی افسر روز وشب
سفرهٔ دور فلكده قرصلردر مهر وماه كیم غدا ایلر انی چرخ ستمكر روز وشب
طاسلردر مهر ومه كرمابهٔ نه قبه ده غسل ایدر خون شفقله چرخ اخضر روز وشب
لوح مهر وماهدن كر و بیان صد شوقله نعت شاه انبیایی از بر ایلر روز وشب
مهر ومه غواص بحر نیلكون چرخدر ایتمكه اول حضرته ایثار كوهر روز وشب

احمد مرسل كه مهر وماه نو در كاهنه

بیری سرهنك بیری حلقهٔ درر وزوشب

مهر كردون نبوت ماه برج مرحمت　　معجزاتن سویلشر عالم سراسر روزوشب
مهر ومه ظن ایتمه اول سلطان لولاك افسرك　　استاننده ایكی دربان بكلر روزوشب
مهری بی فر ایلمش ماه نوی قلمش نزار　　عرض حسن ایتدكده ابروی پیمبر روزوشب
مهر ومهدن چرخ ایكی مشعل فروزان ایلیوب　　پیشكاه دركهنده شعله كستر روزوشب
مهری مركرم ایتدی مهری ماهی قلدی دلفكار　　بیری پر آتش بری برداغ لاغر روزوشب
مهر ومهء مجمر فروز باركاه شرعیدر　　كام عالم بوی خلقیله معطر روزوشب
اولمسه مهرك كسوفی ماهده كاهی خسوف　　دیردم اول شاهه اولور مرآت انور روزوشب
منتظر در مهر ومهدن ایلیوب هر پایه سن　　مژدهٔ تشریفنه بوهفت منبر روزوشب

مهر برج قدر تا ماه سپهر رحمتا
ای كه ذاتكدر سنك اشیایه مصدر روزوشب

مهر ومه پروانهٔ شمع جمالكدر سنك　　دهر رخسار و جبینكله منور روزوشب
مهر ومه فیضا كه سنسن رحمة للعالمین　　امتك احسانكه اولمقده مظهر روزوشب
مهر ومه قدرا بنم اول ذرهٔ ناچیز كیم　　دائم احوال دل زارم مكدر روزوشب
پیر وكلاك فهیم اولدم كوروب مهر ومهین　　وصف ذاتك ایلرم صد شوقله هر روزوشب
مهر ومه رتبه نشاطئ سخنور كیم كوروب　　بوزمینده طرحنی تحسین ایدرلر روزوشب
مهر ومه كیبی سزا در اولسه پرنور كمال　　وصفكی ایلرنظیم نكته پرور روزوشب
آسمان نظمه مهر وماه ایسه انلر اكر　　بن هلالم اولمده قدریم فزونتر روزوشب
نعتكی یازدقجه لوح مهر وماهه داغ اورر　　ایلین وصف صفاتك تا بمحشر روزوشب
مهر وماه نعت پاكن ایلیوب صد عجزایله　　قیل دعا تحریرن ای كلك ثناكر روزوشب
مهر ومه تا عالمه پرتو صالوب رونق ویرر　　سویلیه نعتن امم كشور بكشور روزوشب
پنجهٔ مهر یله كردون ماه نودن خشمله　　دشمن دینه چكه شمشیر وخنجر روزوشب

مهر ومه دور ایلدكجه عالمی حق امتن
ایلیه اعدایه منصور ومظفر روزوشب

كشور نظمه اولوب والئ باقید حیات　　اولدی الهام الهی بكا طغرای برات
شه نظمم قلممدر علم سمت بیان　　خیل معنی پس وپیش علمده نفرات
ایلمش فیض خدا كلك هنرپرورمی　　بوستان سخنه نخل معانی ثمرات
آینه خانهٔ معنیده ایدر ملهم غیب　　طوطئ نطقمه تعلیم ادای كلمات
لذت نیشكر كلك ترم بولدی رواج　　كاسد اولسه یریدر رونق بازار نبات
چاشنئ سخنمده او حلاوت وار كیم　　رشكدن غیرتله تلخ اوله عیش لذات
طبعم آینهٔ رخ شاهد عقلیاته　　قلمم چهره كشای تتق نقلیات
مكتب نظممه الفاظ لطیفم اطفال　　جنس معنی وبیان نجلهٔ شعرمده بنات
برقلم صویی روان ایلدی هر وادیده　　ایلیوب كلك ترم راه سخنده خیرات

دمبدم ایتمده در آب حیاتی جاری   لوله‌ٔ چشمه‌ٔ حیوان کبی بوکلك ودوات
جادوی نطقمه مفتون شده ارباب فسون   ساحر طبعمه دون مرتبه درنارنجات
باشلسه شیوه‌ٔ ایهامله رفتاره اولور   سرفرو برده‌ٔ پای قلمم رمز ونکات
بنم اولکیم در ایوان کمالمده هنوز   فوج فوج اهل هنر اولمده محتاج زکات
ایلمش فیض ازل نجله که دقتده   بکر نظممه قلمم ماشطه طبعم مرآت
نقطه‌ٔ خال عذار بت مضمونمدر   صفحات اوزره که ایثار ایده خامه‌م قطرات
باغ معناده دونر سنبل شبنمداره   هر دو کلدیجه مداد قلممدن رشحات
سوزده مقدار دقیقه نوله فوت ایلمسه   اولدی هنکام سخن طبع رشیقم میقات
نقدر یوکسك اوچرسه صف مرغان هنر   هدهد چابك اندیشه‌مه ایرمك هیهات
آب حیوانه حروف سخنم اولدی ظروف   کورینورسه نوله هر سطری سواد ظلمات
قلم وقت حصاد اولسه نوله سنبله چین   خرمن ناطقه‌مه فیض خدا محصولات
عندلیبان سخن ایتمده در جمله سکوت   بلبل ناطقه‌م ایتدیکجه سرود و نغمات
چاق سر نقطه‌ٔ موهومه ده رفتار ایلر   کورمدم ادهم خامه‌م کبی نازك حرکات
طمطراق سخنم فوج سپاه نظمم   خسروان هنره ایتمده عرض دارات
لهجه‌ٔ پاکمه اولمز سخن غیر قیاس   قطره دربحر محیطه کوزه جیحون وفرات
دعوی‌ٔ شعرده بسدر بکا معنی وبیان   دمدر ایتسم ایکی شاهدله وجودم اثبات
مجلس خسرو طبعمده مهیا اسباب   بزم جمشید خیالمده مرتب آلات
دمبدم زمزمه‌ٔ رندان طربخانه‌ٔ فیض   نشوه‌ٔ باده‌ٔ تحقیقم ایله پرحالات
بلبل نطق خوش الحانم ایدرسه دمیدر   نعت کویان چمن سامعه‌یی پراصوات
سبب خلقت اوکیم بولدی وجودیله شرف   چار عنصر سه موالید ونه اباد جهات
شمع ایوان هدی نور خدا کیم اولدی   بزم کاشانه‌ٔ معراجه جمالی مشکات
کوهر قلزم عرفانکه انك اولمش ازل   دریکتای وجودی سبب موجودات
خواجه‌ٔ هردوجهان صاحب نص قران   ناسخ آیت انجیل وزبور وتورات
پیشوای کرما قافله سالار عطا   افتخار شرفا فخر کرام سادات
رحمت عالمیان یعنی حبیب الرحمن   ایلمش ایزد ویزدان انی آیینه‌ٔ ذات
هادی‌ٔ دین مبین بدرقه‌ٔ راه یقین   شارع روی زمین قاضی‌ٔ اهل حاجات
مظهر ثم دنی ما صدق اوادنی   خسرو یثرب و بطحی وشفیع العرصات
توده‌ٔ خاك دری ایلدی خون مشك تری   ذات یکتا کهری باعث غفران عصات
نخل طوبا علمی روضه‌ٔ جنت حرمی   بارکاه کرمی ملجاء ارباب نجات

علت خلقت کونین رسول الثقلین
حضرت احمد مختار علیه الصلوات

اوشه عالم وآدم که انك بولمش ازل   انبیا عزت شانیله علو درجات
نازنین حق او محبوب الهی که انك   اولدی محراب دری قبله که مخلوقات

عرش.

عرش مسند اوخداوند مکرم که انك   کشور جاهنه اولمش دو جهان الحاقات
لقبی کرچه انك امیٔ ناخوانده ولی   ذات عالی صفتی مصحف معجزآیات
مجلس رفعتنه مهریله مه ایکی سراج   محفل قدرنه نه سلم کردون مرقات
نور اقبالنه جبریل امین پروانه   مهر اجلالنه ارواح مقدس ذرات
بزم اسراده سراج شب معراج فروز   حرم قربده مصباح هدایت لمعات
خاکروب حرم مدحتی شیخ بسطام   خادم بارکه منقبتی پیرهرات
دوستان حرم روضه‌سی فردوس مکین   دشمن جاهی بن چاه نشین درکات
امری نور افکن کاشانهٔ زهد وتقوی   نهیی آتش زن خرمنکه زرق وطامات
طاق کسرایی نکون ایتدی ظهور ذاتی   صدمهٔ قهرنه دوش اولسه نوله لات ومنات
چه نشین عدم ایلردی وجود خصمی   سطوتندن که ظهور ایلیه کاهی صدمات
پیلتن اولسه ده روح کوستروب اسب غضبی   خصمه فرزانه سوروب پیدق اوشه ایلرمات
قدسیان ایت اوصافنی کوش ایتمك ایچون   آچلور صبح ومسا شمس وقمردن غرفات
اولدی سرکشته اوسودایله هب آهولر   مجمر خلقی ایدلدنبری نشر نفحات
واصل بزمکه دارسلام حفظی   اوله حقا که دوعالمده مصون ازآفات

خسروا دادکرا داورعالی کهرا
ای خداوند رسل خیل ونبوت رایات

سنسن اولکیم دل وجانیله اولوب امریکه رام   ایلدین جسمنی آلودهٔ کرد طاعات
بزمنه سندس واستبرق اولوب فرش اوله   خادمی حور ومقاماتی قصور جنات
سنسن اول سید کونین که مداحن اولن   فیض مدحکله اولور شاعر ممدوح صفات
بیکده برمدحتکی کلك عطارد یازه مز   صفحات اولسه فلکلر اکه انجم نقطات
مدحت ذات شریفك دکل الا الهام   غیر نعتك اولن اشعار یسه هب تزویرات
شعر حقا که نعوتکله اولور سحر حلال   سخن بیهده کو جمله حرام غلطات
مردم دیده‌م اوله دوده قلم مژکانم   اولسه معلوم اکر وصفکه شایسته لغات
چون منقبتك بلبلی درجان نظیم   ایتدی مرغان بیانی نغماتی اسکات
ای رسول قرشی خیلی زمان اولمش ایدی   وصف پاککده سنك ایتمش ایدم تقصیرات
باقه نقصانمه عذرن دلیوب بوجرمك   عاجزانه ایدرم شمدی قضای مافات
عمرمی منقبتك خدمتنه وقف ایتدم   حاصلی مأذ حکم کل عشی وغدات
کوهر وصفکه جانیله خریدارم بن   نقدر اولسه ده دستمده بضاعت مزجات
نقدر کفتارمی ایتدکجه ثناکه ایثار   جیب اندیشه‌می اولدکلی پر ایتدی برکات
سرکران ایله بنی بادهٔ اقرارك ایله   ساقیٔ بزم اجل صوندیغی دم جام ممات
اومرم فیض کمال کرمك سلطانم   کرچه یوق جرمیمه بروجهله حدوغایات
کلك عفوکله بیاض ایتمز ایسك وای بکا   ایتدوکم حبط وخطا جمله سواد صفحات
بیلرم کفهٔ میزانه چکر روز حساب   سیئاتمله اکروزن اولنورسه حسنات

کلدی هنکام دعا طورمه خموش اول خاموش   بسدر ای خامه یتر بسط بساط ابیات
تا که ملك سخنه مالك اولوب اهل بیان   اوله احکام معانیده دوامیله ثبات
قونه اول پادشه هردوسرانك شب و روز   حرم درکهنه قافلهٔ تسلیمات

روضهٔ پاکنه دائم اوله ایثار و نثار
نور مصباح تحیاتله مشکات صلات

عشق اولدی خزانیله بهار اولمغه باعث   که هجرو کهی وصلت یار اولمغه باعث 5-I
هب عشقله در غمزهٔ شهبازنه یارك   مرغ دل اواره شکار اولمغه باعث
هب عشقله در بلبل شوریده اولوب زار   کلشنده کلك همدمی خار اولمغه باعث
هب عشقله آمیزش ایمش چون کل و شبنم   لعل لب یار ایله دار اولمغه باعث
هب عشقله در آتش جانکاه محبت   هردمده درونسوز چنار اولمغه باعث
هب عشقله در ضدی ایکن هجر و صالك   دائم بینه هم قرب جوار اولمغه باعث
هب عشقله در اشتر افلاك دمادم   بارغم ایله زیرمهار اولمغه باعث
هب عشقله در ساغر خورشیده مه نو   خمیازه کشان زرد و نزار اولمغه باعث
هب عشقله در شمس و قمر صبح و مساده   کردونهٔ کردونه سوار اولمغه باعث
هب عشقله در ساحهٔ وسعتکه عالم   سلطان و کدا باشنه طار اولمغه باعث
هب عشقله در جم بلا پرور منصور   بیك جانله زیب سردار اولمغه باعث
هب عشقله در بادیهٔ سورده عاشق   امیختهٔ کرد و غبار اولمغه باعث
هب عشقله در نازفروشان نظرنده   عشاق ذلیل اولمغه خوار اولمغه باعث
هب عشقله در سنك ملامتله دل زار   خاطر شکن شیشهٔ عار اولمغه باعث
هب عشقله در عاشقه ای عقل خودارا   پندك غم هجران کبی بار اولمغه باعث
هب عشقله در نعت شه مشرق و مغرب   آرایش هردار و دیار اولمغه باعث
شاهنشه اورنك رسالتکه وجودی   اولدی یوغیکن عالمی وار اولمغه باعث
سرقافلهٔ خیل نبوتکه ظهوری   هفت اشتر افلاك قطار اولمغه باعث
دادار جهاندارکه تشریف قدومی   نه دائرهٔ چرخه مدار اولمغه باعث
سلطان جهانکیرکه رایات شکوهی   برج و بدن هفت حصار اولمغه باعث

محبوب خدا احمد مختارکه اولدر
خاك حرمی ناصیه زار اولمغه باعث

اول مظهر لولاك که رخسار و جبینی   خورشید و قمر شعشعه بار اولمغه باعث 5-II
اول صاحب معراج که آینهٔ ذاتی   حسن ازلی جلوه نثار اولمغه باعث
اول سید کونین که یاران چهاری   دین قصرینه ارکان چهار اولمغه باعث
اول موجب غفرانکه انك دیدهٔ عفوی   عاصیلره محشرده دوچار اولمغه باعث
اول کوهر کنجینهٔ رحمت که وجودی   بولجهٔ بی قعر و کنار اولمغه باعث
آب رخنك حرمتیدر انس و ملکه   هب ارض و سماوات و بحار اولمغه باعث

قصر دوسرایه شرف مقدم پاکی   آرایش ایله نقش ونکار اولمغه باعث
روزان وشبان صیقل جود وکرمیدر   خورشید وقمر آیینه دار اولمغه باعث
درپایه صالوب بارقه سن نیر عشقی   کوکلم کبی بی صبر وقرار اولمغه باعث
کهساره دوشوب سایهٔ عنقا پر حکمی   تمکین وسکونیله وقار اولمغه باعث
جام کرمی بزم دوعالمده اولور نوش   اولسه نجب کیفی دوبار اولمغه باعث
بوی خوش خلقیله غزالان خطانك   خوناب دلی مشك تنار اولمغه باعث
کرمیت مهریله در اول ماه یقینك   هب غنچه لبان لاله عذار اولمغه باعث
فیض قدح میکدهٔ حفظی در الحق   مستانه سی بی رنج خمار اولمغه باعث
نعل سم یکرانیدر اول فارس قربك   انجمله فلك عشق شرار اولمغه باعث
کرد سیه حشمتیدر چشم عدویه   میدان وغا تیره وتار اولمغه باعث
شیران صف سطوتیدر دشمن روباه   هب روبره سمت فرار اولمغه باعث
امری ضعفا واصل نور اولمغه بادی   نهی خصما داخل نار اولمغه باعث
بیم سر شمشیر قضا جوهریدر کیم   هردمده عدو سینه فکار اولمغه باعث
تب لرزهٔ قهریله دوشوب خاکه اعادی   هر برصنمی سینك مزار اولمغه باعث

صاحب کرما ارزوی خاکدرکدر
وصفکده دل اوقات کذار اولمغه باعث

سنسن او که کیسوی لطیفکله رخکلر   ای نور خدا لیل ونهار اولمغه باعث
خون کریهٔ مهرکله در اشك تر عشاق   هر قطره سی همرنك انار اولمغه باعث
کوکلمده یر ایتسك نوله سنسن ینه شاهم   سا که بوکدا آینه دار اولمغه باعث
ابریز کلامم محك منقبتکده   مانند زرناب عیار اولمغه باعث
انوار عبارتله ثنای صفتکدر   دستمده قلم نادره کار اولمغه باعث
صیدکونه رموزاتله فیض حکمکدر   طبع شعرا نکته شعار اولمغه باعث
وصفك شرفیدر که ستایشکر ذاتك   پاکیزه کهر پاك تبار اولمغه باعث
نعتك اثریدر که مقالاتی نظمك   مقبول صفا ریله کبار اولمغه باعث
ای خامه یتر ناله وفریاد دعا قیل   اولدك ینه بلبل کبی زار اولمغه باعث
تاکیم چمنستان حقیقتده اوله عشق   مرغ دل عشاق هزار اولمغه باعث

تاروز شمار اوله تحیات که اولدر
وصف رخی تاروز شمار اولمغه باعث

بادمعنا ایده لی بحر بیانی مواج   هب سطور سخنمدر اکا مشکین امواج
فارس الخیل خیالم که اولور فیض نشان   پیك اندیشه رکابمده یورر برسراج
علم افراز بیانم که مدام اولمده در   کر در ایات کیا لمده معانی لفواج
تلر وپود اولدی شعاع نظرم دقتمه   اوله لی کار که فکرته طبع نساج
بکر فکرم که اولور حامله‌ٔ طفل سخن   نور عروسان هنر جمع اولوب ایلرا که زاج

لذت قند نبات سخن شیرینم — تلخکامان حسد کاره اولور ملح اجاج
طبع پاکمدر اوشه بندر عرفان که اولور — دمبدم قافلهٔ جنس معارفدن باج
نطع معناده فرس رانبتان اولسم اکر — مات اوله خصم کران خبش اولورسه لجلاج
فوج مرغان سخن اوج خیالمده بنم — طیران ایتمده مانند تذرو ودراج
بزم اندیشه ده ایتدکچه رجای کفتار — طبعمی حسن ادا اول ایدر استمزاج
دودهٔ کلك سحرکارمه ارباب فسون — مردم دیده سویدای دلن ایلرزاج
بیت معمورهٔ نظمم دراوطرح نوکیم — ابنوس اوله زمانی وزمینی اوله عاج
یوریدی هرطرف اوازهٔ دلال خیال — بولدی کالای سخن کشور طبعمده رواج
دمبدم سفرهٔ اندیشه ده مهمانم ایکن — طمع خامی کورکیم شکمی پرکوزی اج
فکرباریکده یایم چکه مزدقت غیر — قوس رستمله برابرمی کمان حلاج
داد حقدر نوله بذل کهر نطق ایتسم — دولت نظممی ظن ایتمه بنم استدراج
دمبدم خسرو طبعم نوله دیوان ایتسه — نعت سلطان رسالتدر اکا خلعت وتاج
خواجهٔ مکتب عرفان که لغات وصفن — عقل کل عاجز اولور ایلمده استخراج
سید نوع بشر سرور صاحب منبر — روزوشب شمس وقمر مجلسنه ایکی سراج
دلکشا منقبتی روح فزا هر صفتی — داروی مرحمتی خستهٔ عصیانه علاج
بدر تابان سخا مهر درخشان عطا — محفل افروزهدی نور سراج وهاج

مظهر خلعت لولاك ولعمرك اکلیل
احمد مرسل اوسلطان سریر معراج

اوخداوند رسل خیل که ملك خصمه — کمترین حمله سیدرباعث نهب وتاراج
اوجهانداور یکتا که قبول ایتدردی — دشمنه هیبت شمشیر جهانکیری خراج
اوشه کون ومکان کیم سپه حشمتنك — ایلدی طنطنه سی عالمی پرصیت وتلاج
انبیا سفرهٔ ایوان کمالنده طفیل — اولیا خوان نوالنده کدای محتاج
بارکاه کرمی قبلهٔ ارباب نجات — درکه محترمی اهل هدایه منهاج
ذرهٔ شمس رخی مهره شرف بخش اولسه — قعر چاه عدم ایلردی برن ظلمت داج
صفحهٔ مهده سواد اولمسه اولوردی فلك — مطبخ رفعت شاننده ورق ساز کلاج
حسرت روضهٔ پاکیله اولن خاك نشین — زلف خوارا بی ایده جای منامنده رواج
لوحهٔ مدحنی تذهیبه روا درچشمم — سیهن دوده بیاضندن ایده اسفیداج
درکار ایلرایدم شاهد مقصودم اکر — ناوك مهرنه سینه‌م هدف اولسیدی کاج
دور حفظنده اکرایتسه‌لر اضداد الفت — اولمیه سنك فلاخن ایله مکسور زجاج

مهر انجم سپها ماه علم پادشها
ای شکوهی سبب تفرقهٔ خصم لجاج

سنسن اولکیم دل وجانیله قولك اولمینی — ایلیه غیرت حق ایکی جهاندن اخراج
یارسول الله امان نفس ظلومدن امان — ایتدیکی جوری بکا ایتمدی ظالم حجاج

شست

شست وشواتیمز ایسه آب شفاعت ایواه — قلبمی سوء عمل ایلدی همکونهٔ سناج
ساعیٔ بادیهٔ صدق وصفا ایله بنی — بطواف حرمین وبانین حجاج
بدم صحبت یاران وباصحاب کرام — بحسین وحسن وال بتول وازواج
نوش دا روی شفاعتله علاج ایله بکا — علت جرم وخطاایله قومه خسته مزاج
کلدی هنکام دعا ایلمه تطویل کلام — درکه قاضیٔ حاجاته نظیما الك اج
تاکه مشکین دم انفاس نسیم معنی — دمبدم ایلیه دریای بیانی مواج

قبضه طوتدقجه کماندار سهام غضبی
نوك پیکاننه اولسون دل دشمن اماج

یتشمز ای شه کونین اولسه شام وصباح — ثناکی یازمغه افلاك هفت رنك الواح
کتاب مدحتکك سطر اولسنده دخی — بیان عجز ایده حیرتله لال اولوب شراح
کلیم طور غم فرقتکده بر حیران — مسیح بادیهٔ حسرتکده بر سیاح
شنا وریم عشقك سنك دل الیاس — روان نوح نبی فلك مهرکه ملاح
ریاض رفعتکه نه سپهر بر دولاب — نهال همتکه مهر ومه ایکی تفاح
چمنستان جلالکده کهکشان جدول — شکوفه انجم رخشان دم مسیح ریاح
سبیل جودکی جوینده چرخ برسقا — سحاب ومهر ومه اکا قرابه واقداح
اوای رزمکه نصرتله عون فلکه وذیل — میان عزمکه فتح وظفر مکرله سلاح
سمند قدریکه مهر فلك صباح الخیر — صطبل شانکه ماه سپهر برفلاح
حریم کوی لطیفك مقیم بزم نجات — محل شرع شریفك مقام فوز وفلاح
ذلیل سیلیٔ ردك همیشه اهل فساد — عزیز سلك قبولك همیشه اهل صلاح
طواف بیت خداده صف حمامه مثال — زیارت سرکویکه فوج فوج ارواح
اکر که ظل لطیفك اولوب دوشیدی یره — بولوردی رتبهٔ ارواح عالم اشباح
ایدرسه همتك اقبال برضعیفه اولور — هجومی تفرقه بخش سپاه ضد شفاح
فکار نیزهٔ قهرك اولورمی چاره پذیر — فتیل ومرهم اکه مرکدر اجل جراح
می حیات حرام اولدی خصم امتکه — شراب خون اعادی عجبمی اولسه مباح
ایدرمی فتح طلسم شفاعتك اعدا — مکرکه ایلیه نام شریفکی مفتاح
تنور قهرکك ادنا شراری ایتسه اثر — هواده مرغ اوله بریان وبجه ده تمساح
بریسی یلدزی دوشکن بری علیل مزاج — لغات وصف صفاتکده اختری وصحاح
نه کونه ایلسون اوصافکی عقول بشر — جناب حضرت الله ایکن سنی مداح
کمال عجزه دوشر عقل جوهر اول — ندکلی ایلیه وصف صفاتکی ایضاح
خیال خاص رخك کنج شام هجرانده — اولوردو دیدهٔ مشتاقه روز استفتاح
تقدم املم مدحتکده بی اقدام — حصول کام دلم خدمتکده بی الحاح
ثناکله سخنم تاجدار یا فیاض — ستایشکله زبانم ده اسم یافتاح
ولای لای غمك جانمه صبوح حیات — خیال وردیٔ دردك مدام روحمه راح

دنی نلردو غبسق بانوی خیالمدن … طبیعتم ایده لی بیت مدحتکده نکاح
یوزم سوروب در والا که قادر اولدیغه … اولنجه خدمتکی ایلسم صباح ورواح
بوشلم فرقتی طی ایتسه جاعل الظلمات … صباح کوبکی کوسترسه فالق الاصباح
طواف درکهکه بولسه قوشیجه جانم اوچر … مکر هدایت وتوفیق اوله اکه جناح
قالور کشایش نفس وهواده اولمزسه … همای جان ودله شفقتك جناح نجاح
فساد نفس دنی قلبم ایلمدی افساد … ایلرسه شربت عفوك ایده مکر اصلاح
قولك نظیمی ده فیضکله برمراد ایله … ثنا کی ایلسون اورا دهر صباح مناح

حریم روضه که دائم صلات اوله مشکات
مقام خاصکه هردم سلام اوله مصباح

ریاض وصفکه ای کلبن لعمرك شاخ … کمال صنعله لولاك برمزین کاخ
هنوزخوان نوالکده مهر ومه ایکی قرص … همیشه مطبخ جودکده نه فلك طباخ
اساس ممتنع الاندراسدر نجب … بنای شرع متینکده اولمیه سرشاخ
درفش رزمکه مهچه ظفر هدایت ذیل … میان عزمکه توفیق تیغ وعون دوشاخ
اولورسه دانهٔ انجمله چرخ ارزانی … فضای خرمن جودکده تودهٔ شاماخ
رکاب عزتکه جبرئیل غاشیه دار … سمند قصدیکه نصرت سنام وفتح جناخ
سپهر کشت غمکده کمینه کردونه … هلال خرمن عشقکده کمترینه سرشاخ
روادر اولسه دمادم مسیح هیمه کشی … تنور عزتکه روح قدس پرنفاخ
مطیع شرع متینك عزیز هردوجهان … عدوی دین مبینك خسیس وابتر وماخ
غریق لجهٔ لطف عمیمك اهل صلاح … حریق کلخن قهر عظیمك اهل بساخ
قطار عشقکه پرسا ربان ویس قرن … سپهر هفت رواق اکه پرکمینه مناخ
سم سمند سپاه ظفر پناهکدر … ایدن ممالك معمور خصمی وادیٔ لاخ
عدوامان دیمدکجه طبیب صولتکه … مزاجی علت تیغکدن اولمدی درواخ
ایدردی صورت ومعناده ذاتکی اقرار … عدونك اولمسه چشم ودلنده پردهٔ راخ
سواد منقبتك کحل نوربخش بصر … ستایش صفتك درکوشوار صماخ
حرمسرای درون شاهد ثنا که مقام … سرادق دل مفتون عروس مدحکه تاخ
سواد وصفکی ایتدکجه خوشنما طبع … سطور مصحفی مانندهٔ خط نساخ
ایدوب قلم مژه سن دوده مردم چشمی … سروش غیب روادر ایدرسه استنساخ
نظیم یکسه رحم ایتکه نور فیض غنا … درون تیره وتنکن ایده منیر وفراخ
قصور وغیبنی غیب ایله ذیل عفوکله … ندکلی وصف صفاتکده اولسه ده کستاخ
ایدرمی پوتهٔ وصفك عجب تمام عیار … کمال ورزمقالی قالورمی ناقص وباخ
همیشه تا که صلات وسلامله شب وروز … اوله قوافل تسلیم سوی روضه که ساخ

دل مخالفکی دمبدم کمان قضا
ایده موافقت سهم قهر ایله سوراخ

علی

9-I

علی السحر که بو قصر زمرد دین بنیاد جناح روزن لعلین مهره ویردی کشاد
فلکده شوقله خورشید سفره کستر اولوب جهانی نعمت حسنیله ایلدی دلشاد
قدوم مهرله نور وز خلعتن کیدی جهانه جاه بهاری یته مبارك باد
ندر بو کلشن کلشن چمن چمن الفت که دائم اولمده اسباب ذوق وشوق زیاد
ندر بو عالم عالم جهان جهان صحبت که هر خراب کوکل شمدی اولمده آباد
تبارك الله ای دور عیش وعشرت کیم کوکل همیشه فرحناك وغصه دن ازاد
ایرشدی عهد صفا مژده می پرستانه که توبه ایتدی جفایه زمانهٔ بیداد
زمان ذوق طرب بدر که زمرهٔ رندان قدح دعاسنی ایلر ضمیمهٔ اوراد
بهار عیش وصفا در که فیض نامیه دن خرام ایدرسه چنده عجب دکل شمشاد
خوشا مساعدهٔ بخت کیم دبیر طرب ایده صحیفهٔ ذوق ونشاطه طرح سواد
حرمسرای دل اولدی هنوز شوق اندود عجبمی اولسه ستم خانهٔ فلك برباد
زهی دم فرح انجام دور نوشانوش که عیش وعشرته میل ایتدی خاطر زهاد
رواج بولسه نوله خواجکان شادی کیم متاع شوق فزون بسته درسرای کساد
اودکلی بولدی غنا دلکه نازدن المز متاع کامی اکر ایتسه‌لر بودمده مزاد
میسر اولسه نوله شمدی خواهش دلزار که اولدی وجه امیده کشاده باب مراد
معطر ایتدی خصوصا دماغ جانی هنوز شمیم مجمر نعت شه ستوده نژاد
شهنشه دو جهان کیم کدای درکهی در هزار خسرو دارا وصد هزار قباد
یکانه خسرو ذیشان که اولدی خدامی درنده فرقهٔ اوتاد وزمرهٔ افراد
شه قلمرو عرفان پیمبر ذیشان خلاصهٔ دو جهان یکه تاز صحن جهاد
حبیب حضرت مولا سرآمد وسرا دلیل راه هدی شاه کشور رشاد

فروغ جبههٔ ایمان محمد عربی
ضیای ناصیهٔ دین شفیع جرم عباد

9-II

او نازنین دو عالم که ایزد متعال هزار عزتله نام پاکن ایلر یاد
اوشهسوار صف آرای لشکر اسلام که اولدی طعمه دندان تیغی اهل عناد
او فخر کون ومکان کیم بری بریسیله اودکلی ایلدی دورنده امتزاج اضداد
که نره شیر اولوب پاسبان آهوی چین عقاب اولدی نکهدار آشیان جراد
ظهور پاکی شرفبخش جملهٔ موجود وجودی هستیٔ اشیایه باعث ایجاد
عیار جنس عباداته طبعیدر معیار نقود کیسهٔ طاعاته ذاتیدر نقاد
کمند سلسلهٔ عشقنه جهان مجنون جهانیان سرکهسار مهرنه فرهاد
ترشح ایتسه زمینه سحاب لطفی اکر بوله حیات ابد جمله خاك اولن اجساد
کوریدی صولت قهرن هزار دهشتله دوشردی لرزه یه اندام غمزهٔ جلاد
اولوردی جسمنه برزخم تازه هر جوهر نکاه خشمنه دوش اولسه دشنهٔ فولاد
نسیم تربیت فیضی ایلسیدی کذر دونردی معدن یاقوته کورهٔ حداد

کمال مرحمتندن اولیدی وایه پذیر | ایدردی صید نی ازاد حشره دك صیاد
هنوز سایهٔ عدلنده کیمسه یوق کریان | مکر ایده رك بیماری نشتر فصاد
زمان شرعی که پیوسته در قیامته دك | عجبمی ایلمسه کیمسه کیمسه دن فریاد
غبار کوینی کحل ایلسه جهانی دکل | کورردی عالم لاهوتی کورما درزاد
نکاه مرحمتی ناظر اولسه تا بحشر | ایدردی کرك وغنم بربرینه عرض وداد
اولوردی باغده هر لاله مجمر عنبر | نوید نفخهٔ خلقیله کلسه کلشنه باد
حکیم حفظی اکر اولسه نبض کیر علیل | دماغه بردخی امراض ویرمزایدی فساد

ملائك سپها شاه عرش بارکها
ایا یکانه دلیل طریق رشد وسداد

سن اول شه دوجهانسنکه لشکر موجود | ایکی جهانده سنك اولمش امر یکه منقاد
سن اول سحاب کرم سنکه شوره پرده اولور | کمال بخشش فیضکله میوه دار جماد
نه قادرم سنی تعریفه بن قولك شاهم | اکرکه فیض عمیمکدن اولمسه امداد
نکاه ایلمه اوضاع ناسزامه بنم | برازفضول اولوب بنده ای کرم معتاد
هنرفروش اوله یم صف جنبش عرفانه | کمیت چابك طبعمله هرچه باداباد
بنم اوساحر افسون طراز نادره کو | بنم اوشاعر ممتاز کامل استعداد
بنم اول زمزمه پیرای بزم معنی کیم | نوای نظم بلندمله دولدی کوش بلاد
اومهر برج کمالم ده اولسه ارزانی | مثال شب پره هب کورر شکدن حساد
شکرفشان بیان اولدی طوطیٔ نطقم | روا دوشرسه کساده دکانچهٔ قناد
بوجنبش وحرکاتیله بوروشله دخی | نه فتنه‌لر قوپره کوربو کلك عشوه نهاد
جهانه عرض جمال ایتدی شاهد سخنم | کم اولدی شهرت خوبان خلخ ونوشاد
نکارخانهٔ چینه سوزم ایدرخنده | روا درابکم ولال اولسه صورت بهزاد
بوفیض دادخدادر معلم استمزم | سخنده همت طبعم یتر بکه استاد
نظیم وقت دعادر بوژاژخایی بس | کف نیازی خلوص اوزره ایله حقه کشاد
همیشه تا که بوقصر سپهر محکم اوب | بوله مدام کشایش بوچتر سیم اوتاد
عدوی دین اوله تا حشر انهزام پذیر | بدست باریٔ حضرت واله الامجاد

بوله جمیع مرادات حیز امکان
بلطف ایزد یکتا بحق سورهٔ صاد

اولورسه لوح وقلم وصفکده قلم کاغذ | کفایت ایتمیه ای مفخرامم کاغذ
مدایحکده سنك ترجمان غیب قلم | ستایشکده سنك لوح برحکم کاغذ
قلم کتابت جودکده دیر بنم خامه | یازلبسه مکرمتك لوح دیر بنم کاغذ
شکوفهٔ زار صلات وسلام ذاتکدر | دمادم اولسه نوله غیرت ارم کاغذ
نوشته انده تحیاتله درودکدر | لب ادبله نوله اولسه ملتثم کاغذ
سطورمنقبتك واردادر صف صف | سنان خامه علم شقهٔ علم کاغذ

اولور

اولور ثنای صفاتكده یا رسول الله — همیشه اولمغیچون مظهر كرم كاغذ
شهاب خامهٔ عنا ردبیر سرخ شفق — سپهر حقه وشب دوده صبحدم كاغذ
اِنجه كوهر نعتك صدف وش اغوشه — خروش موج پیاپیله اولدی یم كاغذ
بنفشه دركه اوله ریختهٔ سمن زاره — خط ثنا كله اولدقچه پررقم كاغذ
جنیبی صبح سعادت فروغ نعتكدر — فلكده اولسه نوله كون كبی علم كاغذ
سوادی نورسیه وصف كیسوانكده — بیاضی شرح جمالكله مرتسم كاغذ
عزیزیدن انی هب حلیهٔ جمالكدر — دمادم اولمده باش اوزره محترم كاغذ
فروغ مدحت ذاتكله برق اورر كویا — محیط نور در ازفرق تا قدم كاغذ
دكل سواد اولوب نوك خامه میل چكر — دو چشم دشمنكه سرمهٔ عدم كاغذ
عدوی منكری الزامه روح بخش اولسك — صونردی ذاتكی اقراره هر صنم كاغذ
همیشه مدحت ذاتكده خامهٔ دوزبان — همیشه وصف صفاتكده پیش وكم كاغذ
سؤال منقبتكده مثال خامه اولور — ندیم روم وعرب همدم عجم كاغذ
سماط خوان نعوتكده حمد خوان خامهٔ — غنای نعمت فیضكله مغتنم كاغذ
لقای فیضك امیدیله كلك تركریان — مداد مدحكه حسرتله غرق نم كاغذ
سربساط نعوتكده مهمانلرایكن — كرسنه دیده قلم كرچه پرشكم كاغذ
بو اورسه مهره مهركاه فیض وصفكده — صحیفهٔ دلم اولمز بمده كم كاغذ
اولورمداح اخلاقك ایلسم تحریر — سوادی نافهٔ مشك آهوی حرم كاغذ
ایشم اولنجه بیاض سواد مدحكدر — اوله الده خصوصا كه خامه هم كاغذ
ویرر صحیفهٔ حلكار مهری وصفكده — فلكدن استسم ای نیر قدم كاغذ
ادای خدمت ایدنجه قبول اولورمی دیو — قلمله ای شه كرو بیان حشم كاغذ
الده ایلدی خامه هزار سجدهٔ سهو — صدا اضطرابه دوشوب اولدی خم بخم كاغذ
سوادی خوفم اودركیم سوادرویم اوله — ستایشكده بكا اولمسون حكم كاغذ
درونه نقش ایدرم نعتكی نظیم آسا — بكا صحیفهٔ دل بسدر استمم كاغذ
مژه م قلم كوزمك نوری تارمسطردر — اولور بیاضی نعوتكده لاجرم كاغذ
جنابكه غرضم عرض حالدر شاهم — مجلد اولسه بونظممده ملتزم كاغذ
همیشه تا كه ایدوب نعتكی قلم تسوید — انی بیاضه چقردقچه دمبدم كاغذ

اوله درود وصلاتكده كلك ترثابت
ایده تحیت وتسلیمك اكه ضم كاغذ

* نه محرم ونه مونس ونه آشنا بیلور * رازدرونمی بنم انجق خدا بیلور *
* طوطئ جان نه ذائقهٔ سكرسرور * مرأت دل نه رؤیت روی صفا بیلور *
* جان ضعیف چكدوكی الام محنتی * انجق ستم كشیده دل بی نوا بیلور *
* برعمردركه بادیه پیمای غصه‌در * نه ابتدا بیلور دخی نه انتها بیلور *
* تأثیرتاب غمله بیابان غصه‌ده * باد سموم كلسه نسیم صبا بیلور *

* صحن امید تنکدر اسب مردانه — وادیٔ یأس کبی دوکیمز قضا بیلور *
* عزم ایلیوب اعانت پای نیازیله — خاك درلئیمده دست رجا بیلور *
* کلچین آرزو دراوکلشنده کیم هنوز — داغ درونی لالهٔ باغ وفا بیلور *
* پراولسه‌ده کمان امیدی بوعرصه‌ده — سوفارتیرنی دهن اژدها بیلور *
* بربحره دوشدی زورق اقبالی کیم دخی — نه باد شرطه نه‌مدد ناخدا بیلور *
* دهرك چکوب مشقتله کرم وسردنی — نه موسم بهارنه وقت شتا بیلور *
* اول مرغ لانه زار سمندرکه متصل — نه قیددامکاه نه فکررها بیلور *
* جام می نشاطله اولسونمی نشوه‌مند — نوش ایتمدن خمارغمن درقفا بیلور *
* طفل یتیم کام دخی شیرخوار ایکن — کهوارهٔ امیدده پیردوتا بیلور *
* غم کبی نازنین ایله همخوابه درمدام — اغوشه کلدی برصنم مهلقا بیلور *
* مهر نشاط جلوه نما اولمسه نوله — تاریکیٔ کسوف غمه مبتلا بیلور *
* نه‌شام روزه سفرهٔ افطار وصل دوست — نه روز عید بوس لب دلربا بیلور *
* مژکانی خون دیده‌دن اولدقچه لعل فام — انکشت بکر حیرته‌رنك حنا بیلور *
* یوزبیك هنزده ایتسه بوبخت سیاهله — نه نطق افرین نه لب مرحبا بیلور *
* شخص امید اومرتبه بیماریأس کیم — داروی کامی مایهٔ رنج وعنا بیلور *
* نه فکرت شهورنه اندیشهٔ سنین — نه‌فیض مهروماه نه صبح ومسا بیلور *
* اولمش هزار محنتله کوشه کیرغم — پیغولهٔ سعادتی کنج بلا بیلور *
* دولاب چرخی اشکله بردمده دوندرر — چشم ترم که بویله نجه ماجرا بیلور *
* یارب نه سازدر بوکه سازندهٔ فلك — هرپرده‌ده ترانهٔ جوروجفا بیلور *
* یارب نه نقشدر بوکه بهزاد چرخ دون — نه لوح کامه صورمدعا بیلور *
* یارب نه لجه‌در بوکه دل بیم باشله — نه ساحل نجات بیلورنه‌شنا بیلور *
* بسدر بوشکوه‌سازیٔ دهرای دل حزین — احوالکی سنکده شه انبیا بیلور *
* صدچاك ایدوب کلی نوله لال ایتسه بلبلی — اول کیم نوای نعتی کبی برهوا بیلور *
* خوان کرمده مغتنم جودیدر اوکیم — سرمایهٔ نعوتی نقدغنا بیلور *
* محبوب بارکاه الهی که جان ودل — وصفنده صرف اولمسه عمرن هبا بیلور *
* سلطان دین که نیرهٔ الماس شرعی — اعد امدام چشمنه میل قضا بیلور *
* مقصود کائنات که ذات شریفنی — دشمنده محرم حرم کبریا بیلور *
* شاه رسل که درکه عدلنده قوللغین — اسکندر ایتسه رتبهٔ عزوعلا بیلور *
* فخرجهانکه طالب اولوب خاك کوینی — ارواح قدس چشمنه کحل جلا بیلور *

* روح مصور احمد مرسل که ذاتنی *
* راه یقینه خلق جهان رهنما بیلور *

* اول داورکریم که سرهنك درکهی — نه صوت دورباش نه آوازلا بیلور *
* اول نبض کیرخستهٔ عصیانکه اهل جرم — درکاه عفوولطفنی دارالشفا بیلور *

اول هادئ امم که ره حقده ذاتی سر جمله انبیا ورسل مقتدا بیلور
جان وخم تیغ مهرنی کلبرك باغ دل دل داغ درد عشقنی جانه دوا بیلور
عالم تراب درکهنی کحل چشم جان دنیا غبار بارکهن کیمیا بیلور
آب زلال رهکذرن جلوکاه فیض چشم غزال خاك درن توتیا بیلور
خورشید صفحه چرخ دوتا کندویی مدام خاك درنده کاسهٔ کف برکدا بیلور
وادئ غمده لطفنی اولکیم پناه ایدر ابر بلایی سایهٔ پرهما بیلور
صحن طربده اولکیم ایدر یاد خشمنی باد صبایی صرصر قهر وفنا بیلور
بوی بخور خلقنی شم ایلین هنوز نه مشك ترنه اهوی چین وخطا بیلور
شمس ضحی وجودنی رعشیله ذره وش مهر سپهر قدرنه نسبت سها بیلور
دارالامان حفظنی اولکیم پناه ایدر جنب حیاتی دست اجلدن جدا بیلور

رمزا که ها ملك سپها نامور شها
ای اولکه انس وجان سکا کندن فدا بیلور

11

سنسن اوشهکه امریکه تسلیم ایدوب امم درکاه فیض بخششکی باب رضا بیلور
لطف ایت نظیم بیکسه پامال قالمسون کندن اکرچه شفقتکه ناسزا بیلور
دشوار اولان امورنی فتح ایت اوعاجزك هر حالده جنابکی مشکل کشا بیلور
شاهم کدای درکهك ایله اویدلی کیم جاتی او بابده مژده بها بیلور
عاجز در ایله عذرنی بیچاره نك قبول انجق بومرتبه سنی مدح وثنا بیلور
ممکن دکل نتیجه مراد اوزره مدحتك شمدنکرو زبان تمنا دعا بیلور
تاکیم مقام شکوه ده اغازه ایلیوب کاهی صریر خامه بوکونه نوا بیلور
بولسون حضور سایهٔ عدلکده امتك کیم ذاتکی مددرس روز جزا بیلور

اولسون همیشه دشمن شرعك فناپذیر
تاکیم جهانی عالمیان بی بقا بیلور

12

اوبزم خاصده کیم بغرمز کباب ایدرز پیاله دیده یی خون دلی شراب ایدرز
همای عقلی کرفتار دام حسرت ایدوب اولوب دله هوس زلف پیچتاب ایدرز
جبین دلبری اندیشه ایلیوب دائم کتاب صبرمزی وقف ماهتاب ایدرز
بقوب اوخط سیهله عذار دلداره بنفشه زارده سیر کار آب ایدرز
هجوم غمزه سی خوناب دیده مز اقیدوب مدام خنجرنه لعلدن قراب ایدرز
خیال حلقهٔ زلفن اوفتنهٔ دهرك سفینهٔ دله کرداب اضطراب ایدرز
اومست بادهٔ نازك مدام خون دلی بنان تیغنه کلکونی خضاب ایدرز
اومهر برج ملاحتکه نور حسنندن اومرتبه دل شیدایی حصه یاب ایدرز
که فیض عشقله هرداغی محبتك سپهر سینه ده رخشان برافتاب ایدرز
اوبزمکهده قدح نوش بادهٔ عشقز که مهری ساغر کردانه حباب ایدرز
اومیکسار جنونزکه بزم عیشمزه دخول ایدرسه فلاطونی دخی خراب ایدرز

اودكلى سوز محبتله پرتف وتابز — كه بحرى برنكه كرمله سراب ايدرز
سرشك ديده عرق خون دل مى كلكون — بوكونه مجلسى دائم پرآب وتاب ايدرز
كلنجه دست تمنايه ساغر اميد — نكاه ديدهٔ حسرتله خون ناب ايدرز
حرير يأسى نكاه اميددن صاقنوب — عروس بختمزك رويته نقاب ايدرز
اكوب فسانهٔ كام جهانى بيهوده — فغانكه ديدهٔ بختى اسير خواب ايدرز
اطاعت ايتمده يوز برمرادايچون فلكه — درلشمه واروب خدمت ارتكاب ايدرز
بهار كامده ازهار يأس اچلسه نوله — كه اشكى آهله باران ايدوب سحاب ايدرز
غلوى يأسله اولدكلى روى كرداتز — كه شخص كامله الفتدن اجتناب ايدرز
بو اضطراب اميديله ناله سنج اولسق — هزار بيم ايله چرخى پرانقلاب ايدرز
رجاى اهل دلى چرخ دون قبول ايتمز — همانكه حرف تمنايله عذاب ايدرز
فلك رجامزى رد ايتسه ده سؤالمده — ينه لسان تمنايله جواب ايدرز
سپهر دون بزه اولمزسه رهبر مقصود — درشهنشه كوينه انتساب ايدرز
خدا يكان دوعالم كه جبهه‌ٔ جانى — ره محبتنه فرش ايدوب تراب ايدرز
خديو خطهٔ عرفانكه روح پاكندن — ثناسن ايتمده عاجز اولوب حجاب ايدرز
پناه دينكه سراپردهٔ ستايشنه — سطور نظممزى عنبرين طناب ايدرز
شفيع كل امم كيم كتاب مدحتنك — كمينه حرفنى صدكونه فصل وباب ايدرز
سرآمد دوجهان كيم قبول ايدرسه اكر — يولنده صرف حيات ايتمكه شتاب ايدرز

شه قلمرو حكمت محمد عربى
كه باركاهنى جان ودله مأب ايدرز

اونازنين مكرم كه نامن ايتسك ياد — درود ذاتك اكوب ابتدا كلاب ايدرز
اوشه سوار سعادتكه رخش رفعتنه — هلال اومهرى برين زين برن ركاب ايدرز
نعوت ذاتى پيروجوانه وقف ايتدك — ثناى پاكنى اوراد شيخ وشاب ايدرز
دل ضعيفه ايدوب وصف ومدحتن فرمان — كداى احقر ايكن پادشه جناب ايدرز
خيال پرتو مهرى كذار ايدوب دلدن — درون سينه‌مزى كان لعل ناب ايدرز
سموم قهرنى اكسق چمنده لاله لرى — مثال آتش سوزان پرالتهاب ايدرز
شميم مجمر خلق كريمن اكدكجه — مشام جان ودل زارى فيضياب ايدرز
كمال بخشش فيض سحاب حفظى ايله — حديقهٔ هرمى پركل شباب ايدرز

جهان پناه شها اندكلى عاجز ايسك
ينه ستايشكى تادم حساب ايدرز

سن اول شه دوسراسنكه بزم وصفكده — صرير خامه‌مزى نغمهٔ رباب ايدرز
خدا يكانا بسدر بزى قبول ايتسك — يازوب ثنالريكى دفتر ثواب ايدرز
نعوت ذاتكى هرخطوه ده ايدوب [illegible] — مدام عزم عبادتكه صواب ايدرز
اولوب كداى دربارگه [illegible] — نظيم زاركبى رفعت اكتساب ايدرز

5 اوجوهری بیانزکه کان معنادن — همیشه کوهر اوصافك انتخاب ایدرز
6 ستایشکده ایدوب نوك کلکمز سر تیز — هلاك دشمن ایچون نیزهٔ عتاب ایدرز
7 سوز ایردی غایته ای دل کف نیاز اچوب — دعای پادشه مالك الرقاب ایدرز
8 همیشه تا که اولوب بزم عشق کرما کرم — سرشك دیده یی می بغرمز کباب ایدرز

9 روان پاکنه تاحشر اوله صلات وسلام
ثناسنی دله همواره کیم خطاب ایدرز

13-I

1 اولمین ای شه کونین غمکله مأنوس — ایکی عالمده اوله ذوق و صفادن مأیوس
2 لب جوی چمن یأسده نخل املی — یدمجنون کبی لرزان اولوب اولسون معکوس
3 دوشه ادباره سیه رو اوله مانند زحل — اختر بختی اولوب دور فلکده منحوس
4 کشور راحت وارامنی هر صبح ومسا — ویره صد شور یله تاراجه سپهر جاموس
5 کچه اوقاتی مصیبتله دونیم اوله تنی — قونه منشار بلا باشنه مانند خروس
6 بیم شمشیر جلالکدن اولوب سرکشته — اوله رسوای جهان ایلیه ترك ناموس
7 دور شرعکده اصوله اکر اویمزسه سنك — بانك ناقوس حیاتی اوله افسوس افسوس
8 مکر الله هدایت ایده ایمانه کلوب — لب اقرار ایله خاك درکی ایلیه بوس
9 سنسن اول ماحصل کون ومکانکیم بالذات — کوهر ذاتکی مداح جناب قدوس
10 دور شرعکده ایدوب توبه ریایه کیردی — کهکشاندن کمر زهده سپهر سالوس
11 بندهٔ درکهکك بنده سی صد کیخسرو — سائل مطبخکك سائلی صد کیکاوس
12 داروی حسرتکك خسته دلی افلاطون — شربت فرقتکك تشنه لبی جالینوس
13 سلسبیل کرمك بادیه سی طاس فلك — مهرومه صبح ومسا انده زر وسیم کاوس
14 شاهد جود وسخا صفهٔ لطفکده ندیم — دختر لطف وعطا حجلهٔ جودکده عروس
15 مجلس رفعتکه شمس وقمر شمع منیر — چرخ مینا اکه بللور منقش فانوس
16 ذره خورشید جمالکده سنك نیر چرخ — قطره دریای جلالکده یم اقیانوس
17 اولسه شایسته نهال چمن قدرکده — اشیان چرخ برین مهر ومه ایکی طاوس
18 رد قهرکله قاله خاکده مال قارون — شرم جودکله خفی کنج زر دقیانوس
19 خشیت تیغ وسنان غضب وخشمکدر — سبب افت جان ودل ترسا و مجوس
20 مهرومه ایکی طبلباز طقوز قت کویا — نه فلك پیش سرا پردهٔ اجلالنده کوس

21 شاه نصرت سپها فتح وظفر یارکها
ای شکوهیله ایدن خصمی ذلیل ومنکوس

13-II

1 اولدی ای سرور دین یمن قدومکله سنك — جای کلبانك اذان نیجه محل ناقوس
2 وصف ذات وصفتك شیفته ساز وصاف — لغت منقبتك حوصله سوز قاموس
3 بن کدا که نظر فیضك اولورسه شاهم — ایلیم مسند اورنك کلاته جلوس
4 بنم اول ناظم شهنامهٔ اوصافك کیم — ایلدم مدحکی رشك روش عارف طوس
5 اولور اوصافکی مانند نظیم ایتدکجه — فیض نعتکله کلاممده معانی محسوس

بو در امید که زیر علم لطفکده ... هول محشردن ایده امتکی حق محروس

سن اولوب تخت نبوتده شهنشاه رسل
دشمن جاهك اوله چاه عدمده محبوس

14-I

نقش کفتاریکه خامه هزاران شاباش ... اولدی پرمو حسدندن سرکلك نقاش
تارایله پودی اکر اولسه دخی نورنکاه ... اولمیه پا فتنهٔ نظمك کبی شفاف قماش
چشمهٔ آب حیات سخنه یول بولدك ... خضر اندیشه ایله وار یسه اولدك یولداش
موی ابروی بتان وصفی دلك بغلمسون ... دیمسونلر کوزك اوستندهسنك واردرقاش
سن ینه شربت کفتاری دریغ ایلمه صون ... حاسدی دردحسد ایلسه ده اهل فراش
ناخنك پرده در ناخنهٔ لوح سخن ... ناخن کلك عدوکبی دکل صفحه خراش
خواجهٔ مصر هنرسك سکا نسبت حاسد ... تیشهٔ خامه بکف دزد سخن برنباش
قوت نطق جهانکیرکی انکار ایده مز ... سرفرو ایتسه نوله کلك حسود قلاش
بزم معناده سکا رطل سخن یکدمه در ... کورمدی پیر خرد سنجلین بر عیاش
سنی بر بزم صفا کستره دعوت ایدرم ... نقل احوال سرانجام دله حاضر باش
مست اولوب دست فشان چاك کریبان ایله ... نعت شاهنشه کونین ایله قیل رازکی فاش
پادشاه دوسراکیم چمن رفعتنه ... نجم تابنده سمن مهرومه ایکی خشخاش
خواجهٔ لوح وقلم منشئ اعجاز رقم ... طبعی دریای حکم نطقی در حکمت پاش
لی مع الله لوا خسرو دین ودنیا ... اوله یولنده فدا باشله جان جانله باش

احمد مرسل او محبوب الهی که ایدر
دشمنی کوکبهٔ موکبی پرییم وتلاش

14-II

اوخداوند دوعالم که انك اولمش ازل ... نسخهٔ مدحنه لولاك لعمرکله حواش
شب اسرا کوره لی مهر جمالن اومهك ... دکل انجم دوکلور چشم فلکدن دخی یاش
ایتمده صفحهٔ عالمدن اوشاه رسلك ... دشنهٔ شرعی وجود غلط اندازی تراش
مطبخ عزتنه هردوجهان برمرجل ... کاسهٔ امتنه عفو شفاعتدر آش
خرمن قدرنه برسنبله عقد پروین ... داس سیمین مه نو دانهٔ انجمدر ماش
عید عشقنده فتاده نجه حاجی بیرام ... نطع مهرنده پیاده نجه حاجی بکتاش
لشکر نصرتنه قرشو دورن اعدا یه ... اولدی صدکونه مصائبله هزیمت پاداش
کورینور کرد سم رخش ظفر خیلندن ... شب تاریك اجل دشمنه دوز پرخاش
نفس وشیطاندن اولوردم ایکی عالمده امین ... داخل دائرهٔ حفظی اولیدم ای کاش

لامکان بارکها شاه ملائك سپها
ای هجوم غضبی آفت خصم اوباش

14-III

اوکون اولورمی ایدوب درکهکه رویمی فرش ... اوله جاروب مژهم انده دوچشم فراش
حصه مند ایله بنی معرفتك ذوقندن ... کرچه عرفانله اولمزسه دخی عقل معاش

خرمن مرحمتك سائلی درجان نظیم
خوشه چین ایله او بیچاره‌یی شاهم دم چاش

تا كه نقاش ازل شاهد كلزاره ایده
سنبلی زلف سیه نركسی چشم جماش

ما كه تسلیم ودرو دیله قضا شام و سحر
خصمكك سنك فلاخنله اوره باشنه طاش

حسن ازل آیینهٔ دیداریكه مخصوص
مرآت ابد جلوهٔ رخساریكه مخصوص

لولاك لعمرك شكرستان وسجنجل
حق كوی اولن طوطئ كفتاریكه مخصوص

حل كتب معرفت ذات الهی
ای محض حكم مكتب اسراریكه مخصوص

سرو چمن نورسن ای نور مقدس
بی سایه خرامی قدو رفتاریكه مخصوص

ای كلبن بیخار رضا جنت دیدار
همواره سنك كلبن بیخاریكه مخصوص

ای نركس كلزار هدی سرمهٔ ما زاغ
حقا كه‌ینه نركس كلزاریكه مخصوص

ای در صدف پروردریای حقیقت
ایثار لدن نطق كهرباریكه مخصوص

اسرار حقایق دل فیاضكه موقوف
تحقیق لب معرفت ایثاریكه مخصوص

منظور خداسن دخی روز ازل اولمش
دیدار خدا دیدهٔ بیداریكه مخصوص

سن خواجهٔ مستغنئ كام دوجهانسن
یغمای شفاعت سربازاریكه مخصوص

طبعك كه سنك قلزم زخار عطادر
امواج عطا قلزم زخاریكه مخصوص

وضع كرم وطور همم ای شه كونین
اوضاعكه مخصوصدر اطواریكه مخصوص

كاخ دوجهان یمن قدومكله مزین
قصر دوسرا ذات كرمكاریكه مخصوص

جنت سنی اقرار ایدن اخیاریكه موعود
دوزخ سنی انكار ایدن اشراریكه مخصوص

نصرت حركات علم فتحكه مرهون
توفیق و ظفر لشكر ابراریكه مخصوص

غدارهٔ غدریله دوشه خاكه بو حالت
تا حشره دكین دشمن غداریكه مخصوص

سرمست فلك محمل عشقكله شب و روز
بو رقص دمادم شتر و باریكه مخصوص

همواره ایدر صورت و معنایی در اغوش
بو فیض دل آیینه كرداریكه مخصوص

كونین سنك دائرهٔ حكمكه نقطه
حقا بو روش كردش پركاریكه مخصوص

كاشانهٔ دین شرع متینكله مشید
اولدی او بنا حق بو كه معماریكه مخصوص

یاران چهاركك اولوب اركان شریعت
بو طرح متین ذات جهانداریكه مخصوص

پیكان جكردوز سهام غضبكدن
زخم ابدی خصم دلفكاریكه مخصوص

شر كشته ایدن ذره صفت مهر سپهری
بر شعشعه در روی پرانواریكه مخصوص

ماه فلكی زرد و نزار ایلین الان
بر بارقه در جبههٔ نواریكه مخصوص

بر نفخه ایله ایتمكه بویا دوجهانی
كلشنكه خلقكده كی ازهاریكه مخصوص

مرضای ذلل چاره‌سی ای حاذق غفران
تدبیر شفاعت ایله تیماریكه مخصوص

احوال عصات امه وقت مجازات
شفقتله ترحم دل غمخواریكه مخصوص

عیب اولمسی عیبی امك روز مكافات
دامان شفاعت كبی ستاریكه مخصوص

عفو ایله نعوتكده اولن سهو قصورم
زیرا هذیان اولدی بو بیماریكه مخصوص

سلب دو جهان مجلس عشقکده نطبه   بیك شوقله بو ساغر سرشار یکه مخصوص
مخصوص سنك ماد حکم عمرم اولنجه   شاهم اومرم لطفکی بن زار یکه مخصوص
تاکیم اوله تحقیق ویا تیله نعوتك   برمادح خوش طبع وخوش آثار یکه مخصوص

اولسون سکا تسلیم وتحیات دمادم
نفرین اوله خصم ودژم وخوار یکه مخصوص

باغ جنتدن سرکوی وصالکدر غرض   نخل طوبادن قد قدرت نهالکدر غرض
قاب قوسین ابروانك صبح اوادنی رخك   لیلة المعراجدن مشکین کلالکدر غرض
حورعین خلددن سکان کویکدر مراد   عین کوثردن فم حکمت زلالکدر غرض
عرشدن رفعت سرایك استانك چرخدن   مهردن رویك مه نودن هلالکدر غرض
کسوه وسنك سیاه کعبه‌دن ای نور حق   عارضکده اول ایکی کیسو وخالکدر غرض
طیب جان بخش دم عیسیٔ مریمدن سنك   روضهٔ پاککده کی بادشمالکدر غرض
نور قندیل فروزان رواق عرشدن   مهر عالمتاب حسن لایزالکدر غرض
کحل مازاغ البصردن ای کل لولاك باغ   نرکس چشم حقیقت اکتحالکدر غرض
خلقت کونین ایله ایجاد موجوداتدن   طمطراق حشمت جاه وجلالکدر غرض
بیت معمور ومقام دلکشای نوردن   درکه بی شبه وکوی بیمثالکدر غرض
قدسیان محترمدن خادمان مجلسك   عرش حقدن محفل قرب اتصالکدر غرض
خاکپایك توتیای دیدهٔ یعقوبدن   حسن یوسفدن جمال باکمالکدر غرض
کوهر کاندن دریکتای یمدن حاصلی   درج یاقوتکده درج اولمش لآلکدر غرض
هرسحر هرشب طلوع افتاب وماهدن   بخت سعد وطالع فرخنده فالکدر غرض
مجلس اخرده تشریف ایتدك امابزمکه   عقل اول کلسه‌ده صف نعالکدر غرض
قصر چارارکان کلزار بهشت هشتدن   جلوکاه دوستان بی زوالکدر غرض
شش جهات هفت نیران شرارافروزدن   جایکاه دشمن پرانفعالکدر غرض
خواهش ظل همادن ای همای لامکان   روز فردا التجای زیربالکدر غرض
نغمهٔ مرغان جنتدن نوای مدحتك   غنچه سنبدن ورد باغ اعتدالکدر غرض
بزم شام عید ایله امساك روزروزه‌دن   سفرهٔ جودکده افطار نوالکدر غرض
آیت وعد ووعید ناسخ ومنسوخدن   امتنانکله عدوی پرضلالکدر غرض
صبح محشر ظلی ممدود اولدوغی رایاتکك   سایه سنده امت عصیان مآلکدر غرض
عالم کونك بلند وپستنی طی ایتمدك   عزم کویك سیر صحرا وجبالکدر غرض
دیدهٔ عشاق شیدا زار وحیران اولمدن   رؤیت آیینهٔ حسن وجمالکدر غرض
پنجهٔ شیره دوشوب عاجز اولن روباهدن   جنك قهرکده عدوی بی مجالکدر غرض
صیقل شمشیر عالمکیر شرعکدن سنك   چاکٔ قلب حسود پرملالکدر غرض
سرنکون افتاده چاه دوزخ پرسوزدن   صدمهٔ قهرکله خصم یدفعالکدر غرض
ماسوادن رفت وروب تخت خلوتکاه دل   مقدم تشریف سلطان خیالکدر غرض

29 سننك اجراسی حق اوزره نه ممكندر ولی — امر یكه انجق سنك برامثالكدر غرض
30 آرزوی دمبدم مدن روضه كه ایل ونهار — بنده كه خاكدركده رویمالكدر غرض
31 در نظمم مظهر سلك قبولك اولمسی — برجواب لطفله ردسؤالكدر غرض
32 صدسلام اولسون سكا ای نور رحمتكم بكا — مدح پاك ذات ممدوح الخصالكدر غرض

33 دركار وقیددن وصف صفاتك ای نظیم
بر محلیله اوشاهه عرض حالكدر غرض

Kasid 17

1 حشره دك وصف صفاتكده اولورسه افراط — اولمز ای فخر جهان مدحتك البته محاط
2 اولین سطرنه حقا كه كفایت ایتمز — صفحهٔ دفتر مدحكده نجوم اولسه نقاط
3 نوله لولاك ولعمر كله سرافراز اولسك — خلعت عزتكه قدرت حقدر خیاط
4 بانئ صنع متین ایتمش اساس مدحك — نجه اول حصن حصین اولمیه بی تنك ملاط
5 شربت مكرمتك تشنه سی روح عیسی — داروی عاطفتك خسته سی جان سقراط
6 نیر قدرتكه ذره هزار افلاطون — لجهٔ حكمتكه قطره هزاران بقراط
7 یوسف حسنكه مفتون شده جان یعقوب — سكا عاشق دل اسحق وروان اسباط
8 سفرهٔ حشمتكه خلق دو عالم مهمان — مجلس عزتكه هردوجهان ایكی سماط
9 سوق اقلیم جلالكده سنك اولمده در — چرخ ایكی چرخه ایدوب مهرومهی برخراط
10 رای ابروكه مه تودن ایدوب مشق فلك — قد خمكشته سی دال اولدی اولنجه خطاط
11 دوجهان ای دریكتای محیط قدرت — كوهر قدركه نسبت ایكی ادنی قیراط
12 مهر ومهد رایكی زرفلكهٔ ملائك خدام — ساحهٔ رفعتكه چرخ فلك برفسطاط
13 ارزوی سركویكله اولن پستری خاك — اكه هب سندس واستبرق اوله فرش بساط
14 امته راهنما ذات شریفك اولیجق — چكدر می كرم حضرت حق بیم صراط
15 امته ایلدیكك لطف وعنایتدر رهب — اطلس چرخ نه شیدرنه كدا درسقلاط
16 رهرو عشقك اولوب صیف وشتاده بیلر — دل سركشتهٔ عشاق حزیران وشباط
17 باغ وصفكده دمادم قلمم اولمده در — دشمنه جدول غم دوسته میزاب نشاط
18 جامه دوزقد بالای نعوتك اوله لی — خامه می رشتهٔ نظم ایلدی ماننده خیاط
19 درد عشقكله سنك جان حزینمده شغف — سوزمهركله دل زار وسفیلده خباط
20 عقل ورشدیله سنی مدح ایده حاشا كه نظیم — اولدی كرچه سخنی رشك رشید وطواط
21 دولت انك یری مقبوله كچرسه سوزینك — كرچه چوق سویلین ادم اولور البت خباط
22 بقمه نقصانمه خلط كلمات ایلریسم — وصف ذاتكده مینه قادر اوله برخلاط
23 ساعتی كلمدی یوزسورمكه خاكدركه — كلوب اما كه ظهور ایتمده برباشراط
24 دل شیدایی زبون ایتدی غلوی عصیان — بدن خسته ده ماننده هجوم اخلاط
25 داخل سلك شفاعت ایدیجك امتكی — كرمكدن بنیده ایله طرح واسقاط
26 حاصل ایت حاجتمی وقت شفاعتده مدد — خرمن اوزره كرمن بیشتر ایلر خناط

27 روح پرنوریكه همواره صلاتیله سلام

نوبنوتا که کذرکاه اوله بوکهنه رباط

سن ای شه دوجهان ایله تك كدادن حظ　　كدا همیشه ایدر شاهه التجادن حظ
اولنجه ذاتكی مداح حضرت الله　　عجبمی ایلریسك مدحدن ثنادن حظ
تمده دل نوله وصفكله شوقیاب اولسه　　كلور غریب اولنه یاور اشنادن حظ
مدام درد وغمك اكه نوش دارودر　　علیل عشقك اولان ایلمز دوادن حظ
وجودك اولسه نوله پیشوای موجودات　　ایدر قوافل كمكشته رهنمادن حظ
عصات امته درمان عفوسندن اولور　　طبیب اولنن ایدر البته مبتلادن حظ
اولنجه عاشقه رنج محبتك قانون　　سزا در ایلمسه بوعلی شفادن حظ
طبیبی خضر ومسیح اولسه استمز درمان　　اودلده كیم اوله دردكله ابتلادن حظ
مصیقل آینه درشاهه محبتكه　　اودلكه اولمیه انده من ایله مادن حظ
اودلكه خلوت خاص عروس مهركدر　　قالورمی ذره قدر انده ماسوادن حظ
تمام ظل ظلیل محبتكده اولن　　روا درایلمسه سایهٔ همادن حظ
غمك سنك نوله ارآم جانم اولسه بنم　　كیم ایلمز مكر اول یار دلربادن حظ
ذلیل عشقك اولن مظهر سعادتدر　　ایدرمی عزت دنیای بیوفادن حظ
غمكله الفت ایدن شاد كامدر ایتمز　　نهایتی غم واندوه اولن صفادن حظ
وجودی دانه سنی خرمن غمكده بولن　　بولورمی دقت اولنسه بواسیادن حظ
جهان عشقكه سیاح اولن ایدرمی سنك　　فضای ارضله كهسارنه سمادن حظ
اولور مشقت عشقكده راحتم افزون　　همیشه عاشق ایدر جوردن جفادن حظ
حصول مطلب ایچون زیرمنتكده اولن　　ایدرمی كندی كبی عاجزه رجادن حظ
غنای طبع كریمك اولوب تسلی بخش　　غنیلر ایتدی قبادن كدا عبادن حظ
اولنجه مظهر رد وقبولك ایلدیلر　　عدو حریردن احباب بوریادن حظ
یقرسه خرمن جسمن عجبمی نارقضا　　اولور عدوكه اصابت ایدن قضادن حظ
یغرسهام قدردن بلا بلا اوزره　　ندكلی ایتمسه ده دشمنك بلادن حظ
نظیمی بلبل كلزار كویك ایله مدد　　كه كلستانده اولور مرغ خوشنوادن حظ
هزار كلشن نعتكده برهزاركدر　　روا درایتسك اومرغ نغم سرادن حظ
اولورسه مجلس وصفكده اذن پاكك ایله　　برازده نقل ایده یم نقل ماجرادن حظ
دلك تلون ایله حال وقالی دیكركون　　هنوز ایتمدی دیوانه برقبادن حظ
هوای نفسله اوقاتی بكجدی بیهوده　　همیشه نفسه اویوب ایتمده هوادن حظ
كیمی كوررسه ایدر اتحاد شبشه صفت　　نه كشف رازدن ایلرنه اختفادن حظ
سیه درون وسیه كاردرسیه نامه　　ولی صلات وسلامك ایدر ادادن حظ
كدای خاكدر كدر شفاعت ایت شاهم　　كریم لابد ایدر سائله عطادن حظ
خلوص نامله وصف شریفكی ایتسون　　اودلكه ایلیه هركاه مرحبادن حظ
همیشه شاه ایدوب كداسنی خوشدل　　همیشه تاایده شاهه كدا دعادن حظ

امید.

امید اودرایده سن وصف ذاتك ایتدکجه
بنم کبی نیجه درویش بی ریادن حظ

19 تا که صالدی ممکناته نیر ذاتك شعاع   سایه کی مثلك کبی رفع ایتدی نور امتناع
ماه بدر اولمزدی اندن دمبدم نور اقتباس   برق حسنکدن سنك مهر اولمسه فیض التماع
استان درکه جاه وجلالك اولمسه   کرسئ نه اسمان ایتمزدی کسب ارتفاع
شربت جودك کداسی برفقا شیدر فلك   مهر رخشان ماه تابان درا که ایکی فقاع
منصب قدر وکمالك مستدام و بی خلل   کشور جاه وجلالك بردوام و بی نزاع
سلسبیل بوستان وصفکه مائل قلوب   جویبار کلستان مدحکه عاشق طباع
مزرع احسانکه ارض وسما بربرك سبز   خرمن انعامکه کونین ادنا ایکی صاع
سوز وتاب هیبتك اتش زن لات ومنات   دستبرد سطوتك خاك افکن ود وسواع
ایلمزدی یمن تشریف قدومك اولمسه   صنع معمار ازل کون ومکانی اختراع
عقل اول رتبهٔ ذاتکده سرکردان اولور   هیچ ممکنمی مکر نور خدایه اطلاع
چرخ اولوب شمس جمالك شوقنه پرمولوی   هر سحر چاك کریبان ایلیوب ایلر سماع
شمع ذاتك اولمسه نور افکن محراب دین   ایلمزدی چون صف قندیل امت اجتماع
موکب نصرت شعارك شهسواران شجیع   لشکر دشمن شکارك شهلوندان شجاع
ایلدی اعدایی شمشیر جهانکیرك سنك   تیغ منت بردهن بردست مفتاح قلاع
اولسه داعی عدل ودادك دور حفظکده اکر   ایلیه عرض محبت کوسفندانه سباع
اولسه جودکله نوله بازا رمز پیغمبری   یا رسول الله متاع لطفکه یوقدر ذراع
ای طبیب جان معاصی دردسرو یردی دله   صندل عفوك مکر کیم ایلیه دفع صداع
ای شفاعت کانی عفو ایتسك نوله عصیانمز   صبح روشندن شب تاریك بولمز انقطاع
ای شهنشاه رسل وی پادشاه انبیا   بارکاه شرعك اولمش درکه عالم مطاع
حکم سندن حکمکه بزدن همیشه امتثال   امر سندن امرکه بزدن دمادم اتباع
برمراد ایله دوعالمده نظیم بیکسی   برکدای درکهکدر شاهم ایتسون انتفاع
مدحتکده بیلدی عالم ساکه عاشق اولدوغم   ظاهر اولدی کل سر جاوزالاثنین شاع
کامران ایله سر بازار فیضکده بنی   کرچه چوقدر نقد جان برکف خریدار متاع
بهجت باقی بوله حسن قبولکله مکر   شاهد نظمم دکلدر چهره دار اصطناع
کونه کونه ایلدکجه وصف ذات پاککی   ایلسون پرده بشر کوکده ملائك استماع

حشردك کلبانك تسلیم ودرودکله سنك
پرنوای نعتك اولسون هر بلادوهر بقاع

20 ای چمنزار حقیقتده جمالی کل باغ   توتیا نرکس حق بینکه کحل مازاغ
عقل کل خلعت اوصافکه زردوز اوله مز   سوزن اولسه مژه سی رشتهٔ انظاری بیاغ
توغ لولاك ولعمرکله که معراج ایتدیك   قاب قوسینده شاهم یریدر قورسك اوتاغ
ایلمش حکمت حق ای دریکتای وجود   شبه ذاتکده سنك مادر ایامی ستاغ

موکب همتکه روی زمین تنك فضا | اردوی رفعتکه چرخ فلك کهنه شراغ
اشهب قدرکه شایسته رکاب اولسه هلال | آفتابیله مه بدرستامیله چناغ
رمح اقبالکه توفیق الهی پرچم | تیغ اجلالکه آینهٔ ظفر نصرت زاغ
دوستان نعت وجودك ایله بابرك ونوا | دشمنان غارت قهرك ایله بی نان وسباغ
متصل خارش عشقکله کلك سینه سی چاك | دمبدم سوزش مهرکله دل لاله ده داغ
نیر ذاتکی اقرا رایده نك تا بحشر | صبح صادق کبی الئ اجق اولور یوزی اغ
نفحهٔ خلق کریمك که ایده نشر شمیم | اولور اشکفته ریاحین چمنزار دماغ
دورعدلکده عیان امن وامان فتنه نهان | ملك حفظکده فرح جاری واندوه یساغ
ضرب گوپال سپاهك دخی یاد ایتدکجه | ایتمده خون جکر دشمن دین استفراغ
هر بری لشکرکك برصف اعدایه یتر | شاهبازه نجه طاقت کتوره زاغ وکلاغ
صولت خصم معادلمی اولور سطوتکه | اونودر جنبشی تقلید تذرو ایلسه زاغ
دوزخیدر سنی افکارایدن اشرار بلی | کلخنك لازمه سی لابد اولور هیزم وتاغ
در یسن دشمنکك صو یسون اجل قصابی | جوی مرك اوزره قضا وقدر اولسون دباغ
بوکدا بنده که ای ایکی جهان سلطانی | قرب درکاهکی ایلرسك اکرجای فراغ
اومرم قالب تحقیقه بو تقلیدنی دل | یمن وصف صفتکله ایده اخر افراغ
خدمت نعت شریفك ایدرم بادل وجان | تن خاکیده اوله تاکه دل وجانم صاغ
منت اتمم چنستان جنانه یتشور | دیدهٔ جانه خیال حرمك باغله داغ
طلولر نوش ایده یم بزم غمکده اولسون | در دیٔ درد که جان ودل شوریده اباغ
می غفلت قتی مست ایتدی نطیبی اومرم | قدح عشقك اوله عاقبت الامر تناغ
رهنما اولمزیسه مشعل فیض کرمك | نجه بولسون سنی جان ودل کم کرده سراغ
دیده ده دلده سنك حسرت کویکدر هب | دیده دن کیم دیراراغ اولسه اولوردلدن اراغ
عذر بلمزسه نوله طاعتیان دردك | واریمش داغ دله مذهب عشقکده مساغ
بزم عشقکده دل وجانله پروانه کبی | یانه یم بنده کی ای نور خدا ایله چراغ
سنی وصف ایتمینك سحر حلال اولسه دخی | حرمت ایتم سوزنه جمله سی بیهوده دلاغ
روضه که قاصد اخلاص ایده هر صبح ومسا | صلواتیله تحیات وسلامك ابلاغ

بند زنجیر مصیبتده اولوب زار وزبون
دشمن دینك ایاغنده النده اوله باغ

اولمش وجودك ای سه کردون من عرف | مهر نبوتك شرفی حبذا شرف
نیسان صنعله یم خلقتده ذاتکی | حق ایتمش اخرین کهر اولین صدف
شاهنشه قلمرو عرفان شه رسل | سلطان انبیا وقلمران لاتخف
حیران کارکاه کمالك فحول دین | دربان استان علومك شه نجف
منقاد حکمك اول وآخرده کائنات | فرمانکه مطیع خلفدر اکر سلف
مدهوش بزم منقبتك هوشیار جام | مست مدام معرفتك عارف نسف

عزملك

عزمك دمنده بيك جنبيت كشك هدى رزمك دمكده انس وملائك كشيده صف
شمشير تيز قصدكه سنك فشان ظفر پيكان تير قهركه جان عدو هدف
پرسوزنيم نائرۀ نهيك اهل ساز پرتف وتاب آتش ردك وجود دف
شوق فروغ روى وجبينكله روز وشب خورشيد وماه اولمده لبريز تاب وتلف
اى مرشد هدى جلهٔ دردك ايلمش پير وجوانه صومعهٔ عشقى معتكف
مهرومه ايكى بيضه سى ناظر صباح وشام صحراى رفعتكده سنك چرخ بركشف
اقرار ايدن سعيد سنى ايتمين شقى اولمز خلف چونا خلق وناخلف خلف
زيرمهار عشقك اولوب اشتر فلك خورشيد ومه دكل صاچلور پاره پاره كف
ارحامه حكم دعوتكى ايلسك روان اصلابدن نبوتك اقرار ايدر نطف
بقمز كمال دولتنه نقصان عزته ايلر كداى كويك اوسودايى برطرف
مهر منير تاب كمالىله پرزوال روى قمرده لكهٔ نقصانله كلف
قلبمده ميل كويك ايله داغ اشتياق جانمده كفت وكويك ايله شورش وشغف
طومار جرمى خواجهٔ عفوك ايدرسه فتح ضم اولنه هرندكلى كلور كسره دن اخف
ايتمه متاع دردكى بندن دخى دريغ عالم اكرچه طالبى در نقد جان بكف
اولسون محبتكله كوكل مهرايله بلور يانسون قوما سواى درونم مثال خف
رد ايتمه وصف جوهر ذاتكده نظمى اولسون كهر قبولك ايله پارۀ خذف
اقبال دهره در هوسم لابقا ايكن عمر عزيزم اولمده يوق يرلره تلف
عالم طرف طرف چكلور استانكه ايله بولامكانه دخى دركهك كنف
ايتدرمه سرفرو فلكه كام دهر ايچون حيوان مثال اولميه يم ناظر علف
شهر جلالكى نجه وصف ايلسون نظيم بوكاركاه دهراكه دكا نجهٔ حرف
اولسون روان پاككه تسليم صبح وشام انواع محمدت ايله صد كاروان تحف

همواره دوستانك اولوب شاد كامران
اولسون نصيب دشمنكه ناله واسف

* قسمت رزق ايلمش ازلده دخى حق نحن قسمنا يتر تسلىٔ مطلق *
* رزق ايچون ايتمه نياز دنى ولئيمه آب رخك يوق يره دوكلسون احمق *
* كوشه نشين اول يورى ادانىٔ عصرك آدم ايسك ايلمه قپولرنى دق *
* وعدۀ فرداسنه صالرسه اكركيم فاقه دن ايلرسنى تمام صالنجق *
* عقلله فرزين ايكن قويوب سنى احجاز فقريله شهمات ايدر سور رسكا بيدق *
* منت ايدرسك اكر رجالنه ايتكم همتى ايتسون سنى مرامه موفق *
* همت صاحب نظركه خاكى زر ايلر استمز اكسيرنه نحاسله زيبق *
* سنده ده ال واريكن اله ايش اينانمه كوش دوتوب عبرت ال نصيحتمه بق *
* چرخ فلك خرجنك حسابن ايدنجه هر سرمه كوستر هلال اكه برمق *
* نقشنه اولمه فريب بوزال سپهرك رنك بكر عاقبت اوجادوى ازرق *

* بار وجود ایلمه پرند و حریری * عالمه عریان کلن کیدر ینه چپلق
* مهرنه ایتمه نگاه نه ناظر ماه اول * عارفه ویرمز فلك صو ایچمکه بردق
* دف کبی اویمه حذر اصولنه دورك * قدرکی رقاص چرخ ایدر سنك الجق
* شهرته میل ایلمه صقین اولور افت * نعت شه انبیا یترسکا رونق
* داور کون ومکان که ارض وسماده * حکمنه انس وملك مطیع مطوق
* خسرو عرش استان که جاهنه ایتمش * کون ومکانیله حق دو عالمی ملحق
* رهبر اهل طریق فضا رو تحقیق * پیك حق اکه رفیق براق اکه ابلق
* نیر صبح هدی مه شب اسرا * نوردن ایتمش خدا وجودنی مشتق

* نام شریفی انك محمد و احمد *
* نطق لطیفی انك مصدق واصدق *

* ایلسه بذل حکم او مخبر صادق * دهری دوتر نعرهٔ پیاپی صدق
* ذات کرم کستری همیشه مکرم * قول حکم پروری همیشه مصدق
* خلقت لولاك انك وجودنه لایق * تاج لعمرك انك جنابنه الیق
* ظاهر و باطن اودر وجوه ایله اقدم * اول واخرا ودر وجوه ایله اسبق
* خسرو فرمان روا کداسی اوشاهك * رتبهٔ عز و علا او شاهه قول اولمق
* انس و پری وملك یتیمی حقیقت * جمله نبی ورسل طفیلی محقق
* منکسر عزتی هزار مقرنس * منهدم رفعتی هزار خورنق
* اولمش اودکلی وسیع ریاض جلالی * کیم اکه برصفه در بو قصر مطبق
* اولقدر اولمش رفیع رواق کمالی * کیم اکه اویزه در سپهر معلق
* ابروی اعجاز ایله اشارت ایدنجه * قرص مهی ایلدی بنانی ایکی شق
* کون ومکان اولمیه محیط آبله طولسه * قلعهٔ اجلالنك کنارنه خندق
* رزمی دمنده اولور اوسر وردینك * شقهٔ هدایت ظفر سپاهنه سنجق
* صدمه خور حشمتی ممالك اعدا * صندی تبی دشمنك شکست اولوب الحق
* بارکه حفظی نك مقیمی اولنلر * یازله یوم السؤال جبیننه معتق

* عرش برین درکها سروش سپاها *
* ای دم روزندم عصاتنه اشفق *

* سنسن اوممدوح حق که اولسه یشتر * سفرهٔ اوصافکه ادیم زمین رق *
* ابروی یك موجنك اشارتی بسدر * عفوك ایله جرمز محیط ایله زورق *
* مست می مدحکه سنك دوجهانده * اولمیه وصفك کبی رحیق مردق *
* محمدتك عاجزی حریری وحسان * منقبتك قاصری لبید و فرزدق *
* عقل الله اولمق محال ثنای صفاتك * کیمسه یه کشف اولمدی اونسخهٔ مغلق *
* حسن قبوله اوله امید اوکه مظهر * یوخسه بو نظمك نظیم اولورسه ده انجق *

باشله

❋ باشله دعایه یتربوتنك فضاده ❋ ادهم کلك سیه ایی اویناذی مزرق ❋ 7
❋ تا که دما دم اله نصیبنی هر کس ❋ تا که ویره رزق همیشه بزم حق ❋ 8
❋ روحنه تسلیم اوله صلات وتحیات ❋ صبح ومسا دمبدم قیامته دك جق ❋ 9

❋ دست قضا وقدر وجود عدویه ❋ 10
❋ جوب مصیبت ایله مدام اوله مطرق ❋

❋ ایا شهنشه ابرار السلام علیك ❋ ملاذ وملجاء احرار السلام علیك ❋ 1
❋ مقیم صدر بلندی مقام محمودك ❋ جناب احمد مختار السلام علیك ❋ 2
❋ محمد عربی شاه کشور لولاك ❋ ثنای حقه سزاوار السلام علیك ❋ 3
❋ خدایکان رسل خیل وانبیا لشکر ❋ یگانه سرور سردار السلام علیك ❋ 4
❋ خدیو تخت نشین ممالك عرفان ❋ شه قلمرو اسرار السلام علیك ❋ 5
❋ حبیب حضرت مولا شفیع روز جزا ❋ عیوب امتی ستار السلام علیك ❋ 6
❋ شفیع روز جزا وسید الکونین ❋ شفیق هر دل ناچار السلام علیك ❋ 7
❋ معین انس وملك دستگیر موجودات ❋ مدار گردش دوار السلام علیك ❋ 8
❋ ندیم بزم شهود سرای خاص الخاص ❋ حریم خلوت دیدار السلام علیك ❋ 9
❋ جهان علم ویم معرفت سپهر کمال ❋ سحاب فیض هنر بار السلام علیك ❋ 10
❋ بهار باغ ازل نخل بوستان ابد ❋ عطا شکوفه سحابار السلام علیك ❋ 11
❋ شفیع مذنب ومعصوم وصالح وطالح ❋ مدد رس کج وهموار السلام علیك ❋ 12
❋ جبینی نیر رحمت جمالی عالم نور ❋ وجودی مطلع انوار السلام علیك ❋ 13
❋ ثنا ومحمدتی تاج رونق اوراد ❋ درودی زیور اذکار السلام علیك ❋ 14
❋ قیام قامتی گلشن سرای قربنده ❋ نهال گلبن بیخار السلام علیك ❋ 15
❋ قطار دعوت ایله عالم رسالتده ❋ گزیده قافله سالار السلام علیك ❋ 16
❋ سریر سلطنت کشور نبوتده ❋ بلند مرتبه دادار السلام علیك ❋ 17
❋ یم شگرف حقیقتده کان حکمتده ❋ یگانه گوهر شهوار السلام علیك ❋ 18
❋ نثار فیض نوالکده قطره دن کمتر ❋ هزار قلزم زخار السلام علیك ❋ 19
❋ فروغ نور کمالکده ذره دن احقر ❋ هزار نیر نوار السلام علیك ❋ 20
❋ وجودکی چمن آرای قدرت ایتمش ازل ❋ ریاض عاطفت زهار السلام علیك ❋ 21
❋ نسیم فیض دمادمله طبع پرکرمك ❋ محیط مکرمت ایثار السلام علیك ❋ 22
❋ شکوفه زار نبوتده بلبل اعجاز ❋ رسالته گل گلزار السلام علیك ❋ 23
❋ سپهر دائرهٔ صفحهٔ جلالکده ❋ مثال نقطهٔ پرکار السلام علیك ❋ 24
❋ طراز شش جهت آرایش چهار ارکان ❋ فدا اولکده شش وچار السلام علیك ❋ 25
❋ کمینه طارم انکور باغ رفعتکه ❋ سپهر ثابت وسیار السلام علیك ❋ 26
❋ متاع درد وغمك نقد جان بکف ایتمش ❋ جهانیانی خریدار السلام علیك ❋ 27
❋ بنای شرع که ارکان استوارسنك ❋ چهار یار وفادار السلام علیك ❋ 28

29 ❁ سپهر رحمت حقسن مروت وشفقت ❁ سحاب جود که امطار السلام علیك ❁
30 ❁ ایکی جهانده اوله روسیاه بختی کبی ❁ نبوتك ایدن انکار السلام علیك ❁
31 ❁ فکار تیغ جهانکیر هیبتك اشخاص ❁ هلاك سطوتك اشرار السلام علیك ❁
32 ❁ کمان رزمکه پیکان اجل قضا وقدر ❁ سهامنه بروسوفار السلام علیك ❁
33 ❁ همیشه صرصر قهرکله خصمنك اولسون ❁ نهال بختی نکونسار السلام علیك ❁
34 ❁ ندکلی ناسره اولسه کمال عفوکدر ❁ عیار طاعته معیار السلام علیك ❁
35 ❁ ظهیر عالم وادم شفیع روز ندم ❁ اىا عصاته غمخوار السلام علیك ❁
36 ❁ قبول ایدرسك اکرجانمی فدا ایدهیم ❁ بنم سزا سکا نم وار السلام علیك ❁
37 ❁ وجود عاشقه خاکدرکده خواب عدم ❁ تمام دولت بیدار السلام علیك ❁
38 ❁ هزار خانه خرابی غمك ایدر معمور ❁ ییقق کوکلره معمار السلام علیك ❁
39 ❁ طبیب خسته دلانسن علیل معصیتم ❁ قومه بو عاجزی بیمار السلام علیك ❁
40 ❁ بمده نامهٔ عصیانمی امیدم اودر ❁ شفاعتك ایده طومار السلام علیك ❁
41 ❁ ادای دین ایدهیم خدمتکده ایله بنی ❁ حضور عزته احضار السلام علیك ❁
42 ❁ هزار جانله نالان وسینه چاك دیم ❁ او بزم خاصده تکرار السلام علیك ❁
43 ❁ حضور که واریجق شرم جرمله بلمم ❁ قالورمی قدرت کفتار السلام علیك ❁
44 ❁ اسیر نفس وهوادر مدد خلاص ایله ❁ قولك نظیم کنهکار السلام علیك ❁
45 ❁ دم شفاعت اومسکینه مرحمت سندن ❁ کاهن ایلدی اقرار السلام علیك ❁
46 ❁ بوله جواهر کفتاری سلك نعتکده ❁ رواج وقیمت ومقدار السلام علیك ❁
47 ❁ روان پاککه اولسون صلات تا محشر ❁ همیشه هردم وهر بار السلام علیك ❁

48 ❁ سلاسل غضبکده عدوی دینك اوله ❁
❁ اسیر وبندو کرفتار السلام علیك ❁

1 ینه سپهبد سرما ایدوب مراد قتال میان اتش وآبه دوشوردی جنك وجدال
2 برودت غضب جبش اب اولوب غالب سپاه اتشی ایتدی کل اوکسوزی فی الحال
3 براقدی درد له سلطان صبنی ادباره شه شتایه بوکون یوزدوطوب ینه اقبال
4 خسارت ایلدی کلزاری لشکر بهمن کوزمده قالدی اورونق مثال خواب وخیال
5 خزان دهرله ریشی اغردی برف دکل چنده شاخ نهال اولدی پیچ وتابله دال
6 عجبمی اویناسه رمال وش فلك قده که ایتدی تختهٔ دنیایی برف مالا مال
7 مکر که بولمغه ککشتهسنی تقطه دوکر هنوز صفحهٔ ارضه سپهر اولوب رمال
8 جهانه ویرسه نوله شمدی خواب بیهوشی مزار طبراغی صاچدی سپهر بد افعال
9 اودکلی اولدی کرانبار شدت سرما که نه قبابله افلاکی ایلدی حمال
10 زبانی شدت سرمادن اولدی افسرده تکلم ایلمکه قادر اولمسه نوله لال
11 کم اولدی کوهر فصل بهار برف دکل هنوز بولمغه قم دوکدی انی ذیل جبال
12 زمینه سیم نثار ایتدی زرکر کردون که کلجهٔ مهی نار شفقده ایلدی قال

سپهر

سپهر ایتدی مکر سقفنی کچ اندوده
که یریر اولدی زسیند جکیده برف مثال

اولنجه شدت دیدن قدحده یخ بسته
پری‌یه دوندی همان شیشه ایچره بادهٔ ال

کیوردی جامه سنك هب دوکلدی پنبه‌لری
کیردی خیلی زماندر سپهر دیرین سال

دم شتا طلولر یاغدی خرمن فلکه
قیاس ایتمه کوروب یریر اختر شعال

فلکده برف دکلدر نجوم ایله کورینن
فسون ایدوب ینه صراف کردش پرال

د مسا کچروب نقد حیله‌یی کوزدن
آیردی خرده سنی دستنه الوب غربال

عجبمی کرم شتاب اولسه کوه وصحراده
نشان برفله یریر پلنکه دوندی غزال

یاخود بو برف دکل پاره پاره کف دوکلور
روادر اشتر کردونه کلسه وجدله حال

که ایتدی جانه تأثر سوز دلکش ایله
نوای نعت حبیب خدای جل جلال

بهین بهار رسالت که ایتمش ابر قضا
سر عدوسنی وقف تیرك درد وملال

مه سپهر کرم افتاب برج حکم
شفیع کل امم خسرو خجسته خصال

کل ریاض نبوت دریم رحمت
فروغ مهر هدایت سپهر فضل ونوال

پناه عالم وانسان پیمبر ذیشان
سرآمد دوجهان سرور سریر جمال

حبیب حضرت مولی خلاصهٔ دوسرا
حریم خاص خدا نازنین بزم وصال

شه ملائکه عسکر خدیو پاك کهر
معین نوع بشر دستکیر یوم سؤال

جناب سید کونین احمد مختار
یکانه شارع ومحبوب ایزد متعال

او فخر عالم وآدم که ذاتن ایتمش حق
شه قلمرو عرفان وتختکاه کمال

او پادشاه کزین کیم ره اطاعتنه
بشر وجودنی فرش ایلدی ملك پروبال

اوشه سوار سعادتکه اسب رفعتنك
نشان پایی مه بدر شکل نعلی هلال

اوشه که کفهٔ میزان حلم وجودنده
دکلدر ایکی جهان وزن اولنسه بر مثقال

زبانی طوطئ اعجاز نطقی معجزه‌کو
دهانی حقه ودندانی سلك درلال

کنوز کوهر معنایه ذاتیدر کنجور
رموز هستئ اشیایه طبعیدر حلال

تراب شاهرهی عرش وکرس وچرخ فلك
غلام بارکهی قدسیان فرخ فال

زمین ریاض جلالنده نیم قبضه تراب
سپهر باغچهٔ رفعتنده کهنه سفال

سماط رفعتی مهمانه‌نه مسیحاوش
سپهر سفره اوله قرص خورهلال خلال

نسیم لطفی ریاض شبابه اولسه وزان
قالوردی باغ جوانیده تا ابد اطفال

کرمله عالم سفلی‌یه بقسه مرغانك
کمند دام اوله پای نجاتنه خلخال

غضبله عالم علوی‌یه بقسه کاهکشان
اولوردی کردن کردونه حیله کاره عقال

شمیم مجمر خلقیله دائم ایتمده در
مشام جان ودلی بوی فیض استقبال

حکیم حفظی که برخسته‌یه ایده تدبیر
اصابت مرض اکه اولوردی امر محال

خدیو داد پناه شه رسل سپها
ایاد لیل هدی دستکیر اهل وبال

سن اول شـه دوسراسنکه ایلمش ذاتك
خدا شـهنشه اورنك عزت واجـلال

بنم اوچشمهٔ ماء الحيات نعتك كيم
مـداد كلك ترم داغ رشـك آب زلال

بنم اومعجزه پیرای وصف ذاتك کیم
ستایشکده سوزم اولدی عین سحر حلال

بنم اوماشـطهٔ نجله کـاه اوصافك
که نقطـهٔ قلممدر عروس معنی یه خال

هنوز اولمده یم فیض مدحتکله سـنك
کـزیده شـاعر سحر آفرین پاك حال

امیـد درکه اولم یاد وصف پاككده
نیجه سنین وشهور و نیجه صباح ولیال

قپـوكده سـائلكم بالعشی والابكار
اولنجـه ماد حكم بالغدو والاصـال

هـزار منت ایله شـاهلر غـلامم اوله
بكا كدا زك ایچره دكرسـه صف نعال

نظـیم زار ودلفكاریكم مدد سـندن
فغا نكه ایلدی عصیـان بنی مكدر حال

نه وجهـله یازه یم دفتر سـتایشکی
سـیاه روی خطـایم جونامـهٔ اعمـال

نه حقه لایق ایشم وارنه سا كه شایسته
نه کـوششمده نتیجه نه حاصلمده مآل

هوای نفسه اوین طائر کـرفتا رم
بنی بودامه دوشـوردی طبیعت میـال

ردیغ دشت ضلالت نورد اولوب قالدم
درنده غصه وخاطر ده غم دلمده کلال

رجا جنـا بكـه دریا بنی خـلاص ایله
كه روحم اولمیه پامال نفس زشت سكال

قالور كریوهٔ ادبار و معصیتده ذلیـل
مكر كه كوستره عفوو شفـاعتك اقبـال

یتربو مدح بو شكوه خموش ای دل زار
كه دائم اولمده سن روبراه فسق وضلال

دعایه باشله خلوص اوزره یوقی ناموسك
ندر بو دوری در كـاه واهب الامال

همیشه لشكراب ایلـیوب پیـا پی اقن
اوجاغنه صوقیوب آتشی ایده پامال

اسیربند سپـاهك اولوب عدولریكه
اوله حمـائل كردن سلاسل واغلال

بولوب اصابت ایله امتـك مدام كمال
بوله مصیبت ایله دشمنـك تمـام زوال

روان پاككه اولدقجه صد صلات ودرود
وجود دشمنك اولسون دونیم تیغ جلال

بكدی صد روزه و عیدا ولدی نیجه عید صیام
روزهٔ عیـد محـبت دخی بولمز اتمـام

نیجه روزه كه انك روز وشبی قدر یله عید
نیجه روزه كه اوله عیدی انك صبحله شـام

نیجه روزه كه فـدامژدهٔ افطارنه عید
نیجه روزه كه دم عیدی سحر كاه قیـام

نیجه روزه كه ایدر ماتمی عید شادی
نیجه روزه كـه ویرر عید صفادن پیغام

حبذا روزهٔ دیدار زهی عیـد جمـال
كـه دوتن روزه سنی ایتمه در عید مدام

پردهٔ روزه دن اچلدی جمـال مه عید
روزه مز عید سعید ایتدی علیم و علام

روزه و عید بزه قدریله نوروز اولـدی
روزه و عید اوله لی رونق اهل سلام

ابتـدا روزه دوتن عاقبتی عیـد ایلر
روزه اغازنه زیرا كه اولور عید انجام

روزه دارانه اید رعید یله شیرین دماغ
روزهٔ مجمرهٔ عیـده ایدن عنـبر خام

روزه دار غم ابرویی كـوروب ایلر عید
كه اولور روزه هلال مه عید یله تمـام

روزه دار اولمش اوتا بنده مه عید جمـال
روزه وعیدنه قربان اوله یم بن نا كـام

روزهٔ

روزهٔ هجری بیلور عیدو صالی بیلز   روزه داران غمه عید نشاط اولدی حرام
روزه دار زنجه دمدر نجب عید ایتسك   که ایدر روزه دوتن عید یله دفع آلام
روزهٔ عید محبت دوتن البته اولور   روزه و عید کبی پر شرف وپر اکرام
جانله روزه دوتوب عید یله دلخرم اولور   روزهٔ عید محبتده ایدن کوشش تام
روزه داران غم عشقك اولور هر کونی عید   روزهٔ عشق ومحبت دوتن ایلر بیرام
روزه وعید ایله محو اولدی صداع غم دل   که کل روزه ایله عیدده یوق بوی زکام
نفخهٔ روزه اولوب بوی نشاط اور عید   روزه در خلقی ایدن عیدیله تعطیر مشام
روزه داران غم ایلرسه نوله عید سرور   آخر روزه اولور عید خجسته فرجام
سبحهٔ روزهٔ عید اولسه اما مه نجب   سلك ایام بولور روزه وعیدیله نظام
روزه تشریفنی نوله ایلسه عیدی تبشیر   روزه در دهره ایدن مژدهٔ عیدی اعلام
شام روزه سحر عید یله ختم اولسه نوله   روز روزه شب عیدیله اولور مشك ختام
روزهٔ ماد حتنك روز وشبن عید ایلر   روزهٔ عید ثنای شه لولاك مقام
روزهٔ عید نعوتی بکا اولدی روزی   روزهٔ عیدی دله قسمت ایدلدن قسام

صاحب روزه وعید احمد مختار اوکیم
روزه وعیده قربان اوله ارواح کرام

اوپیامبر که ایدن روزهٔ عشقك تکمیل   حشره دك شام وسحر ایلیه هب عید دوام
اوشهك صائم اولن روزهٔ هجرا ننده   خدمت عید وصالنده اولور استخدام
اوشهك روزهٔ دیدار شریفن دوته نك   مه عید اولسه روا مجلس افطارنه جام
اوشهك روزهٔ دردن دوتوب افطار ایده نه   تاحشر صبح ومسا عید اوله وقت وهنکام
صائم روزهٔ دیداری اوفخر رسلك   ایلیه عید که صحن تجلاده خرام
خادم روزهٔ دردی اوشهك انس وپری   عید کاه غم عشقنده ملائك خدام
ذات والا کهر یدر شرف روزهٔ وحی   طبع حکمت اثر یدر رمهٔ عید الهام
حسرت روزهٔ دیداری صنادید عرب   واله عید جمالی کرمای اعجام
روزه دار کرم وعاطفتی عامله خاص   سائل عید که جودی خواصیله عوام
روزه دار ایدی غمیله کوره لی تشریفن   ایتمده عید دمادم فلك مینا فام
روزه داران غم عشقی اولان عشاقه   عید اوله جمله لیالی وسزا سر ایام
روزهٔ وصفنی تحریر ایده نك کلکی اولور   خطبهٔ عید ثناکارئ ذا تنده حسام
روزهٔ مدحتنك هب دم افطارنده   عید ایدر چار رکن شش جهت وهفت اجرام
روزهٔ شرع شریفن دوتن اهل تسلیم   بستر عرشی شب عیدده ایده جای منام
روزه یه حسرتی داغ اوردی دکلدر قندیل   عیده دك یانمده در سوزشله هر اخشام
روزهٔ مهرنی جانیله دوتن عشاقك   حلقه در کوش درنده مه عید اوله غلام
روزهٔ دردی دوتا ایلین آواره سنه   قدنی ماه نو عید ایده تعظیمله لام
روزه داران کمال کرم وشفقتنك   اوله ارامکهی مصطبهٔ عید مرام

روزه دارغمی بحر اولسه مرکب یازه مز / عیدا وصافنی اشجاردن ایتسه اقلام

صاحب روزه شها عرش برین عید کبها
ای اولن روزه وعیدیله شرف بخش انام

سنسن اول کیم غم مهجرکله سنك روزه دوتن / ایلیه عید که اهل رضا ده ارام
روزه داران فراقك اولسن ارباب دلك / مرحبا ایلیه عیدنده سروشان عظام
روزه حق کرم ایت ایله تنظیم زاری / محفل عید نعوتکده سرافراز بنام
روزه وعید که تاروز حشر ایده گذار / ایلرم وصفکه هر روزه و هر عید اقدام
تا بکی زمزمهٔ روزه وعید ای خامه / روزه وعید بیاننده یتر بسط کلام
تا که هر سال اولوب خلقه صدای روزه / عیدایله شاد ایده حق اهل صیامی مادام
روزه دار غمنك عیدی مبارك اولسون / دشمن روزه وعیدی اوله خوار وسرسام

ایلدم بجه امی روزه وعید اول شاهه
نیجه بیك روزه وعید اوله تحیات وسلام

الدی برج بدنی دولدی درون وبیرون / مدالله بنی نفس وهوا ایتدی زبون
هرطرفدن یوریدی ملك دله جیش هوا / اولدی تاراج سراسر خرد وصبر وسکون
عقلمی فکر ودل وطبعمی ناچار ایتدی / نفس خودبین وخودارا وهوا پرورودون
مکریله عقلمی الوب ایلدی دیوانه دلی / ایتدی اول عاقل فرزانه بی مفتون وفسون
روح مسکین اولوب کوشه نشین ماتم / دل شیون زده وش کیدی قبای اکسون
رنکدن رنکه قودی ارزوی سرخ وسفید / گاه می گاه عرق حال دلم دیکر کون
دست نساج خطایی خطا نقش بجوب / اولدی منوال نسیج عملم بوقلمون
کوکلمی کندی کبی ایتدی هوایی اخر / کیمه فریاد ایده یم داد بو نفس وارون
برملك منظره که چشممی نظاره کدا / بر پری پیکره که عقلمی ایلر مفتون
آرزوی سرکیسوی خم اندرخم ایله / دل دیوانه می که سلسله جنبان جنون
حرم بهجته دزدیده نکاه ایتدی دیو / جان شوریده می که چاه ذقنده مسجون
گاه اسراریله حیران وکهی مست نبیذ / گاه شوق لب دلبرله اسیر مجنون
گاه می نوش طرب گاه خماریله ملول / گاه ترمشرب وکه خشك دماغ افیون
جان فریادیله که دوش بدوش کهسار / روح مجنونله که دست بدست هامون
اولدی دیوانه دلك شیشهٔ ناموسی شکست / ایلمز بلکه هنوز ایتدوکی فعلی مجنون
طرزی مجنونه دخی فن جنونده اویمز / عقلا دیدی مثلدر که جنون اولدی فنون
خوابه وارسم ایدر اوهام وخیالات هجوم / کوزم اچسم اولور اشکال مناهی افزون
هر مژه م برنکه معصیته جای کمین / دوندم اول شخصه که بکلر قپوسن اهل دیون
سیئاتم اوقدر کیم اوله آحادی الوف / دفتر معصیتم روز حساب اولسه یکون
ایتدی الوده بنی مشغلهٔ منهیات / اولمدم غائلهٔ سهو وذللدن مأمون

غفلت وخواب شبم جرم پیاپی سحرم نفس ظالم بنی هرحالله ایتدی مفبون
طی هامون معاصیده دل اسب رهوار صحن میدان عبادتده ولی رخش حرون
لکهٔ جرم لباس عملمدن چقمز اکر اولمز سه اکا عفو وعنایت صابون
دمیدر خون جکر دیده لرمدن دوکله غنچه وش خارش عصیان دلمی ایلدی خون
بغرمی لاله کبی نار معاصی یاقدی یریدر سوزندامتله یانه داغ درون
شب تاریك مناهیده مدد قالدم آه جکرم سوخته ودلخون ودرونم محزون
کرمندن اومرم مشعلهٔ لطفن ایده حضرت قافله سالار هدی راهنمون
هادیٔ انس وملك راهبر جن وپری باعث کون ومکان وسبب کن فیکون
دریکتای صدف پرور حکمت که هنوز بولمدی مثل ونظیرن نه بطون ونه قرون
بهترین مطلع دیوان نبوت که خدا ایلمش ذاتی شه بیت رسالت مضمون
کان اسرار حقیقت یم راز قدرت طبعی کنجینهٔ حکمت سوزی درمکنون
دوجهان پادشهی عرش برین تختکهی بندهٔ خاکرهی خسرو ربع مسکون
بدر تابان دجاماه سپهر اسرا نیر برج هدی مهر نبوت کردون

نازنین دوجهان یعنی حبیب الرحمن
احمد مرسل اومحبوب خدای بیچون

* اوشهك لوح کرامیٔ وجودی بولمش ازلی مهر نبوت ایله عنوان وشؤن *
* اوشهك انس وملك ارض وسماده بولسه کرد نعل سم رهوارن ایدر کحل عیون *
* سدرهٔ همتی اول پادشهك طوبی برك طوبیٔ رفعتی اول پادشهك سدره غصون *
* والضحی عارضی کیسوی لطیفی واللیل قاب قوسین قلم قاشلری یاسورهٔ نون *
* والهٔ طور تجلای جمالی موسی عاشق بارقهٔ نور کمالی هارون *
* حسرت منزلتیله کوکه چقدی عیسی نجلت مکرمتیله یره کچدی قارون *
* حرم کلشن اجلالنه جنات قصور روضهٔ عزتنه کوثر وتسنیم عیون *
* درکه علم وکمالنده کدا مشائین نسخهٔ حکمتی دهبستهٔ سی اشراقیون *
* وصف ایوان جلالنده اولور مخلوقك ایکی دستی زنخ خیمهٔ حیرتده ستون *
* انجم وشمس وقمر باغچهٔ قدرنده یاسمن زارده کویا که ترنج ولیمون *
جود بی فاصله سندن اکر اولسیدی نصیب حشره دك وعده دن اول اچلوردی کمون *
* مصر اندیشه ده مقیاس ثناسنده اولور غرقهٔ نیل تحیر دل وجان ذوالنون *
* اولور البته هجوم صف اجلالندن سرر ایاتی کبی خصمنك اقبالی نکون *
* دور حفظنده اوصاحب حکم واسرارك دل بیماره که هموار ره شفا درقانون *
* بوعلی نسخهٔ لقمان کبی غرقاب اولسون پاره لنسون سرو دوشنده خم افلاطون *

* قرب حق منزلتا شاه ستوده صفتا
* ای ایدن عفو وشفاعتله عصاتی ممنون

سنسن اولمكيم حرم دركهكه خادم اولان   آفت هردو جهاندن اولور البته مصون
چهرهٔ زردنی خاكدرسن كيمكه سوره   انك اكسير سعادت ايشن ايلرا لتون
نوله عصيا نمزی ايلسه عفوك مستور   محوا ولور بحر محيطه دوكلنجه جيحون
ينه حق اوزره ادا ايليه مم بيكده برين   تاحشر عمرم اولوب وصفكه اولسم مأذون
فيض اوصاف جميلكده اولوردر نظيم   سخنم هرنقدر اولسه كلام موزون
زحمهٔ وصفكی بولدم دل ويرا نمده   اولور البته خرابا تده كنج مدفون
جكرا لبته غمك بن قولكی غم چكمم   چونكه هرامرا ولوروقتنه شاهم مرهون
بترای خامه سخن كريه كنان ايله نياز   بردعا قيل كه اوله حسن قبوله مقرون
تاكه برج بدنه حكمن ايده روح روان   تااوله نفس وهوا ملك دروندن بيرون
روضهٔ پاككه ايثار ونثار اوله مدام   صلوا تيله تحيات صداقت مشحون

دل احبابی سلامتده وجان خصمی
اوله دائم سپر نيزهٔ طعن طاعون

اولدی بر بزمه ينه چشم ودلم جام سبو   سنی شمدنكرو ای عقل خود آرا ياهو
نيجه بزم اولمش انك شمعنه پروانه سروش   نيجه شمع اولمش انك جمعی جو عقد لولو
نيجه جام اولمش اكه باده رحيق تحقيق   نيجه باده كه ايدر قطره سی دهری مملو
نه سبو حسرت صهباسی ايله پير فلك   ايلمش مهر ومهی اكه زروسيم كدو
چكسه برجرعه سنی طاعتيان تقوی   ايده آب رخ پرهيز ايله تجديد وضو
ساغری جرعه فشان سرصد آب حيات   خضر واسكندر انك شوقنه ايتدی تك وپو
ساقئ بزمی انك شاهد كلزار الست   زمرهٔ مجلسی كلچين رياض قالو
صفهٔ مصطبه سی مست محبت ايله پر   ساغر ميكده سی بادهٔ عشقيله طلو
زائر كوشهٔ كاشانه سی بی عيب ريا   استان درميخانه سی بی تنك غلو
جلوكاه صف رندانی پس پردهٔ راز   خوابكاه سرمستانه سی زير زانو
فيضياب قدحی صبح ومسا آيينه دار   دلی بيدار اولور ديده سی كورمز اويخو
ساقئ مجلسنك دردئ دردن كوره نك   ديده سی شاهد حيرتله اولور همپهلو
نه خمار ونه غم شحنه ونه بوی دهن   نه تنفر دم نوشنده نه چين ابرو
نقلی خوناب درون لخت جكر اكه كباب   ساغری ديده ودل ميكده برميدربو
جانم اول مجلسه رقاص ودلمدر مطرب   باشلسه ناله وزاره دميدر نای كلو
دولدرای ساقئ مجلس طلوكی نوش ايده يم   بكا سنسز نه چمنزار كرك نه لب جو
خاطر سختمی نرم ايله صون اول باده يی كيم   دل خارايی ايده تابش كرميتی صو
بنی برجامله مست ايتكه اولم كريه كنان   نعت محبوب الهيده ينه زمزمه كو
ملك انس وملك شاهشـ[illegible]كوت   كه دوعالم خم جوكان غمنده ايكی كو
مجلس افروز شبستان [illegible]وت   كه انك شمعنه پروانه ملائك هرسو
چمن آرای رياحين [illegible]عوت   كه خرامان قدیدر انده نهال دلجو

لی مع الله حرم خسرو لولاك علم — در کهی بیت مکرم عرفات اول سرکو
عارضی شمس ضحی جبهه سی ماه اسرا — کسوهٔ بیت خدا ایکی مبارك کیسو

نور حق احمد مختار علیه الصلوات
اهل ارض اهل سموات قومش پاینه رو

حسنی کعبه فمی زمزم حجرالاسودا کا — مردم دیدهٔ جبریل او خال هندو
عشقی برحصن حصین دراو شهك کیم اولمش — توده توده سر عشاق اکا برج و بارو
قوت قاهرهٔ حشمتنه اول شاهك — نیجه طاقت کتوره بازوی اقبال عدو
که دخی جملهٔ اولی ده ایدر خرد و شکست — پنجهٔ سطوتی بی منت زور بازو
ایتمسه ذاتی حرمگاه وجودی تشریف — مادر دهر اکه اولمزایدی کدبانو
پرورش یافتهٔ فیض خدا در اولمز — چنستان کمالنده گیاه خودرو
اولدی برصدمهٔ پردوز ظهوریله انك — قصر کسری کبی مکسور هزاران مشکو
شاهباز غمنه اولمغه ارواح شکار — طیران ایتمده مانند تذرو و تیهو
درکهٔ رفعتنه پیر فلکدر دربان — حرم عزتنه پرملکدر چارو
باغ اجلالنه انجم سمن رنك فزا — نخل اقبالنه مهر ومه ایکی شفتالو
مزرع لطفنه برسنبله درکون ومکان — چرخ خضر چمن جودنه برك كاهو
رایت نصرتنه فتح وظفر فلکه وذیل — ساعد همتنه عون الهی نیرو
بی دهان ذکر درودیله زبان ساحر — بی زبان ورد صلاتیله دهان جادو
درد عشقیله فدا ایلیه نه جان وسرن — سدره تابوت اوله طوبیٔ جنت تنشو
زخمیٔ تیغ جهانگیرنی حیاط اجل — رشتهٔ مرگله ایلر اکر ایلرسه رفو
دمبدم نافهٔ مشك ایتمز ایدی نشر شمیم — نفحهٔ خلقنی شم ایلمسیدی آهو
حاذق حفظی که تدبیر ایده بربیماره — بونه حکمتدر اجل شربتن ایلردارو

عرش حق بارگها قرب مکان پادشها
ای دم روح نسیم حرمیله همبو

یارسول الله امان نفس ظلومدن امان — بنی ده کندی کبی ایلدی دون بدخو
روح مسکین وغریب اولمده بی توب ثواب — نفس ظالمده خطائی خطا تو برتو
قوشجه جانمله بنی کلشنکه ایله قبول — که دینور اولدی سلیمانه مصاحب بوبو
بیکسکدر نظر ایت جان نظیم زاره — اکه جکدرمه غم منت عم وخالو
فتح باب ایله کمال کرم وفیضکدن — اوغریبك آچله بختنه برقوتلو قپو
قومه بیچاره‌یی بوتیره شب دوریده — صبح کویکده مدد کورسون اوده روزنکو
عفویله ایله نظر بتدی زباننده بنه — خامه‌مك راست وچپ کثرت کفتاریله مو
تاکه مستان غمك کریه‌کنان هایاهای — بزم عشقکده ایده چشم دلن جام وسبو

روح پرنوریکه هر صبح ومسا ازدل وجان

صلواتیله سلام اوله قبولی مرجو

28-I

عشقیله اولن اشکمی کور دیدهٔ ترده   کو یا که دورر طمله مغه آب کهرده
هر قطره سی براخکر داغ دل الماس   واریسه بو تأثیر اوله آه سحرده
آه سحرو کریهٔ خونین شبانه   بردرد ل بیرحمنه جانانك اثرده
دیکمزدم هجران و وصال اشکله آهی   یوق عاشقه راحت نه سفرده نه حضرده
اشك تر عشاق د و تر روی زمینی   افلاك اوله مزاه سحرکاهنه پرده
عشاق یتر نقد سر شکی رخ زردی   نه سیمده درعین تمناسی نه زرده
دیوانهٔ عشق استمز اسباب تجمل   نه خرقه و نه تاج ورداده نه کمرده
اسرار غم عشقله ابدال محبت   حیران رخ یار اولور کزدوکی یرده
سلطان مشرب اولور عاشق صادق   اولمز نظری زیور و آرایش فرده
رخسارهٔ خوبانه بقوب دیدهٔ عاشق   نظاره ایدر شاهد معنایه صورده
عشاقی ایدر فقر غم عشق غنی دل   اولمز هوس خاطری دریوزه وجرده
حکمن یوریدر عشق وحوشیله طیوره   یوق امر نه سرکشلك ایدر ماده ونرده
بی زور سپه عشق ایدر عالمی تسخیر   نه زره ونه مغفرده نه تیغ ونه سپرده
کنجایش ایدر نقطه قد رجرهٔ دلده   تنك اولمش ایکن شانه بو هفت کمرده
عنقای شکوهیله هر آسان اولوب ایتمش   سیمرغ سر شوکتی زیر خم پرده
خمیازهٔ کردون جکه مزکن غم عشقی   یردوش تحمل ایده احسنت اومرده
لذنده شکر عشقه کوره سم هلاهل   عکسیله ولی زهر اولور طعم شکرده
تاحشر اوله قندیل سر خاك مزاری   برداغ که عشقیله یانه دلده جکرده
عاشق دیمم اول بوالهوسه کیم اوله چون طفل   صحفده کوزی کوکلی ولی جایدکرده
یریرده مجازیله حقیقت نجه ممکن   مشهور مثلدر که هنر اولور ارده
تحقیقه چالش ترك مجازایتکه بولنمز   زیرا نه ضرر نفعده نه نفع ضررده
سر منزل مقصوده یوری پیرو عشق اول   کیم بدرقه درلازم اولن راه نورده
عشق ایلدی تأثیر قیاس ایتمه سویدا   یاندی کوکل اول آتش جانسوز شررده
حکم ایتمز ایدی عالمه عشق اولمسه محکوم   درکاه حبیب الله او بی مثل مقرده
محبوب الهی که انك قالمدی اصلا   اقرارنی ایتمزنه شجرده نه حجرده
سرقافلهٔ جملهٔ مخلوق که یوقدر   انکارنی ایلرنه حجرده نه شجرده
بی سایه نهال چمن قرب که اولمش   هب میوهٔ حکمت اوقدسدره ثمرده
سرخیل نبی سرور و سردار رسل کیم   صغمز سپه موکبی بو تنك ممرده
سلطان دوعالم که اولور وقت عزیمت   جبریل جنیبت کش اقبالی سفرده

ممدوح خدا احمد مختار که تا حشر
اوقات امم مدحت ذاتیله کذرده

اول کاشف اسرار نبوتکه مقالی   صادق دم جان بخشله هر قول و خبرده   28-II

اولد

اول ابر کهربار شفاعت که بولنمز	ایشارردر رود ایتمیه بر قطره مطرده
اول پادشه لشکر ابرار که اولدر	واریسه ینه حشمت و سردار و نفرده
اولداور دادار که همواره سپاهی	البته اولور دشمنه هنکام ظفرده
فرق خصمنا که سر رمح قضاده	که کوی قفا خور خم چوکان قدرده
حلم و حکم و صدق و عدالت او شهکدر	عثمانله حیدرده ابوبکر و عمرده
مشتاق رخی روح براهیم وسماعیل	بو قدر رانی سومزنه پدرده نه پسرده
محکوم غمی جان و دل خضر ایله الیاس	فرمان شه عشقی یورر بحر ایله برده
کرد حرمی سرمه کش اهل بصیرت	خاک قدمی منتی ارباب بصرده
احبابی سرافراز چمنزار جنانده	اعداسی نکونسار بن چاه سقرده
صحراده و کهسارده لابد دم پرخاش	خصمک سرید کرزی ایله زیروزبرده
اعدایی کسوب بجدی دلیران سپاهی	هر حملهٔ پیکارده شمشیر و تبرده
اولسیدی اکر مقتبس نیر حفظی	اولمزدی زوالیله کلف شمس و قمرده

احباب نوازا سندن اهل نیازا .

ای زیب و یرن داغ غمی سینه ده سرده

اولدی شرف نعتک ایله بردزی لولو	بو تازه غزل حق بو که بو درج درردده

یوقدر سکا همتا نه ملکده نه بشرده

حاشا که نظیرک اوله نه کوکده نه یرده

سایه‌ک کبی خلق ایلمش حق سکا ثانی	سنسن ینه بیمثل کمالات و هنرده 28-II
انس ملک اشفته دل حسن و جمالک	جبریلده مدهوش اوله اول کی نظرده
سلطانمه مخصوص بو اقبال و بو اجلال	افراددن الله نصیب ایتمدی فرده
ذاتک چمن ارای ریاض کرم وجود	طبعک کل ترکلشن اخلاق و سیرده
موقوف سنک لطفکه معصوم ایله عاصی	محتاج سنک عفوکه ناکرده وکرده
رد ایتمه قبول ایله خذف پارهٔ نظمم	قیمت نقدر اولمسه ده سنک مدرده
درد کله درکده ایده‌یم ناله و افغان	دوشسون دل شوریده درکده غم و درده
درکاهکه جذب ایله دل و جان نظیمی	اولسون دل و جانیله ثنا خوانک اوردده
کرچه دکل احسانکه بر وجهله لایق	نه ترک معاصیده خطادن نه حذرده
امرکده اولور عاجز و نهیکده توانا	کاهل طرف خیرده چابک ره شرده
اولمزسه اکر بدرقه‌سی مشعل عفوک	بیچاره قالور بو شب دیجور خطرده
ای خامه یتر نالهٔ بلبل دمیدر کل	کلچین نیاز اول بو کلستان عبرده
تاکیم اثر عشق جهانسوز ایله عشاق	هب کریه و واه ایلیه‌لر دشتله درده
تاحشر تحیات و سلام اولسون اوشاهه	هر دمده و هر ساعت و هر شام و سحرده

غمدن بری محزون و فرحدن بری ممنون

ای کلستان یقینك قدی نجل سمنی باغ قربك کل بیخار حقیقت چمنی
انا افصح کلمات شکرستان کال مصر علم و حکمتك طوطئ شکرشکنی
زندۀ نطق روانبخشی دل خضر و مسیح جوهر جان سخنی روح مجرد دهنی
درکه رفعتنك خادمی درویشله شاه مطبخ عزتنك سائلی محتاج و غنی
عالم عشقنك آواره سی خلق دوجهان بیستون غمنك عالمیان کوهکنی
کونی غرق ایلدی انوار تجلی ایدیجك شمع ذاتیله مشرف حرم ذوالمننی
اولین صدمهٔ پرزور ظهوری اوشهك خاکسار ایتدی نیجه دیر و بت برهمنی
اثر بارقهٔ نیر شرعیله هنوز برطرف ایتمده در ظلمت شور وفتنی
مجلس افروز نبوت اوشهك طلعتی در شمع جمع رسل اولسه نوله وجه حسنی
بام اجلالنك آویزه سی خورشید و قمر ریزه سنك ره اقبالی سهیل یمنی
کاروان غمنه اشترافلاك قطار صاربان قافلهٔ عشقنه ویس القرنی
انبیا بزم چراغ رخنك خدامی شمع دیدارینك ارواح رسل انجمنی
قیلدی تسخیر سلیمانلری مهر شرعی کرچه رام ایتدی سلیمان نبی اهرمنی
سوزش اتش مهریله دل لاله ده داغ خارش عشقی ایله چاك کلك پیرهنی
نخل بستان ازل سرو کلستان ابد کلبن معرفت و علم لدن نارونی
سمن باغچهٔ قدری نجوم رخشان مهر انور کل نسرینی قمر نسترنی
عنصر پاکنی حق جوهر جاندن ایتمش ید قدرتله که ترکیب اولندی بدنی
بویله اولمزدی درون سوخته و داغ بدل مهر و مه اولمسه پروانهٔ شمع لکنی
یوزسورن درکهنه مدبر ایسه مقبل اولور اولمز اول کلشن نادیده خزانك دکنی
فیض الان خاکدر پاك عطرناکندن نعجب المسه برحبه یه مشك ختنی
حکم زنجیرشه عشقنه باش اکیه نك دست جلاد قضا ایله چکلسون رسنی
حسرت خاك سر کویی ایله جان ویره نك سد ره تا بوتی اوله حلهٔ جنت کفنی
منزلی قعر زمین عدم اولسون یارب ره عشقنده فدا ایتمز اوکیم جان وتنی
میل سر تیز سنان سپه رزمندن کور اوله محشره دك دشمن کج بین ودنی
ایده حق منزل بالاسنی زندان بلا دشمن جاهی مکان ایلمیه چاه محنی
هول محشردن اوله جای پناهم اومرم علم شفقتنك سایهٔ رحمت فکنی
رشتهٔ نظمه چکن درلآل وصفن چرخ عرض ایتسه قبول ایتمیه عقد پرنی
شوق نعتیله اولور وصفنی تکرار ایده نك طوطئ خامه سنك قند مکرر سخنی
اولدی شیرین سخنم وصف لبنده اوقدر کهمذاق اهلی فراموش ایده قندولبنی
سلك اوصافنه شایسته دکل بیکده بری پست ایدرکن سخنم قیمت درعدنی
کرم رفتار اوله مز بادیهٔ مدحنده ادهم کلك تر ایتسه نقدر قطره زنی
حرم روضه سنه فرش ایده بیلسم یوزمی بردخی اکمیه یم جنت اولورسه وطنی

عید ایدوب جانم اودر کاهده قربان ایدیم   تجب اول وقت صفا اولدم فیروزقنی
حرم کویکه مشتاق نظیم زارم   یا نبی قرب جوارکده قبول ایله بنی
دوجهانده اوله مردود سیه رو ایده حق   سنی بیك جانله ای نورخدا سومینی
جذبهٔ یوسف وصلك اومرم چکدر مز   چشم یعقوب دله محنت بیت الحزنی
سیر ایدنلر نوله دیدارکی سیر اولمسه‌لر   ای نمکدان سر خوان ملاحت ذقنی
اولمیشکن دوسرا جلوه‌نما حضرت حق   ای شه کون ومکان محرم ایدمشدی سنی
نقد جانیله نوله بنده خریدار اولسم   ای متاع غمنك کنج دوعالم ثمنی
کاروان امم ایتدیجه کذرکاه وجود   نو بنو کتم عدمدن بو رباط کهنی

چکیله روضه‌که تاحشر قطار صلوات
قافله قافله ای شاهسوار مدنی

خاطرم ازار طعن دشمن افکار ایلدی   تلخیٔ دشنام اعدا جانمه کار ایلدی
شاهد خلوتسرای بختمك کردون دون   صبح روینده سر زلفن شب تار ایلدی
روضهٔ بختم کرفتار خزان یأس ایدوب   باغ کام دشمنی پرزیب ازهار ایلدی
ایلیوب ارایش دستار حاسد غنچه بی   بلبل جانی فکار خنجر خار ایلدی
وضع ناساز تماشا ایله کیم اهل دلی   هر لئیمك چشمنه بیدا دله خوار ایلدی
ایتدی هم صد ظلمله معمورهٔ قلبم خراب   دست بیدادین ینه هم اکه معمار ایلدی
ناز ایدر بیك وضعله برد ورنا همواررده   امتنان چرخ جان زاری بیزار ایلدی
سرخیٔ رنك شفق صنمه فلك اهل دله   چشم مهروماهی جادوی جکرخوار ایلدی
آب روین دوکدی انجم صنمه خورشیدی بوشب   غیب ایدوب کردون شکست شیشهٔ عار ایلدی
شخص همت خسته دوشدکده طبیب روزکار   شربت وکی ایله تدبیر ایتدی تیمار ایلدی
آه الندن کاتب دیوانسرای دهرك آه   کیم براتشوقه خط چکدی طومار ایلدی
بزم مقصودم برازوقت اولدی کرمیت پذیر   جام امیدم نه دمده کلدی سرشار ایلدی
طالع وبختم ستاره‌م کوششم اولدی تمام   کردش دوران بنی هر دمده ناچار ایلدی
غنچه اساکوکلمی پرخون ایدوب صد جوریله   لاله اسا بغرمی پرداغ آزار ایلدی
محمل تنده متاع صبرمه ویردی فنا   کاربان عقلمی کرچه سبکسار ایلدی
چشممی فوارهٔ پرکالهٔ خون درون   جسممی فصل کل حرمانه کلزار ایلدی
کاه بزم حسرته پروانهٔ پرسوخته   کاه دام حیرته مرغ کرفتار ایلدی
خاطر محزونمی برلحظه مسرور ایتمدی   متصل جانه جفا و جور بسیار ایلدی
جسممی پرسوزش ناله نی بزم جنون   جانمی مضراب ساز محنته تار ایلدی
اشك آلم جدول ایتدی قامت خم کشته‌می   صفحهٔ دردوغمه ماند پرکار ایلدی
مجلس آمالده تلخ ایلیوب عیشم مدام   ساغر اقبالمی لبریز ادبار ایلدی
کلستان ارزودن دمبدم کل یرینه   نوبنو داغ سرمدن زیب دستار ایلدی
کاه بیمار المکه کوشه‌کیر دردوغم   ایتدوکی جوری دل شیدایه تکرار ایلدی

دمبدم حرف نیازیله لب کام دلی　　بوسه چین دامن اشخاص اشرار ایلدی
نخل سامانم اولورمی میوه دار آرزو　　صرصر غم کیم بوکلشنده نکونسار ایلدی
بندن اوکرنسون سکون وصبری بی آرام اولن　　مانئ دورانی تصویر دیوار ایلدی
ظلمت یأس سمتله کوکب امیدمی　　ریزه سنك شاهراه شهر و بازار ایلدی
پیش چشممده چمنزار نشاط عشرتك　　نو دمیده هر کیاهن نیشتر وار ایلدی
نه مرادمجه بکا بر وضع کوستردی دخی　　وفق مقصود اوزره نه بر دور هموار ایلدی
اولقدر مأیوس ایتدی غمله کیم دورانی　　عالم شادیده ده اولسم طلبکار ایلدی
خواب شام غصه دن اچدقجه بختم جسمنی　　صبح غم رخسارهٔ اندوهه بیدار ایلدی
ایتدی زهرین نوك سهم غم دل شیدایه کار　　بکزر اول تیره دهان ماری سوفار ایلدی
ایتمشدر بیدلانه سختئ هجران یار　　اول جفاکار کیم دله بو چرخ غدار ایلدی
زخم تیر جورنی چرخك دل دیوانه یه　　نه مژه نه غمزه نه اول چشم عیار ایلدی
شمدی هم بر شوخك ایتدی بند عشقنده اسیر　　هم ینه اول آفتی هم بزم اغیار ایلدی
دللری پابستهٔ زنجیر زلف ایتدی اوشوخ　　اهل اسلامی اسیر بند زنار ایلدی
ملك صبری ایلیوب غارت خط مشکین ایله　　شاه عقلی بند زلف عنبرین تار ایلدی
ایتدی پنهان دیدهٔ عشاقدن ماه رخك　　چکدی ابر کیسوانی سد انظار ایلدی
عارضنده طرهٔ خم در خمن تزیین ایدوب　　عنبرین خال سیاهن زیب رخسار ایلدی
غمزه لبریز تبسم عشوه چین دست نکه　　شیوه کارم جنبش نازیله رفتار ایلدی
حسننه مرأت دل تکرار اولورکن جلوه کاه　　فیض عشق فخر عالم عرض دیدار ایلدی
هادئ راه هدی کیم روز وشب ارباب دل　　نعتنی آرایش اورادو اذکار ایلدی
پیشوای انبیا کیم خاك پاك درکهن　　کحل روح افزای چشم جان احرار ایلدی
رهنمای لشکر اسلام کیم حق ذاتنی　　کاروان شاهراه دینه سالار ایلدی
نازنین هر دو عالم کیم خدای لم یزل　　انبیایه قدریله سرخیل سردار ایلدی
نور بخش جبههٔ ایمان حبیب الله کیم　　حق جنابن لوحهٔ فهرست ابرار ایلدی

شهریار قاب قوسین احمد مختار کیم
شرعنی پیرایه بند چرخ دوار ایلدی

خسرو لولاك افسر پادشاه نامور　　کیم کداسن خدمت نعته سزاوار ایلدی
پادشاه عرش مسند کیم مطیع شرعنی　　راه تسلیم رضاده پیك کردار ایلدی
مهر کردون نبوت ماه برج مکرمت　　کیم فروغ عدلی دهری غرق انوار ایلدی
ذات یکتاسن رخ تقوایه قیلدی قبله کاه　　طبع والاسن عیار زهده معیار ایلدی
شبنم مقصودمی روی کل کامه عرق　　قطرهٔ امیدمی دریای زخار ایلدی
شمع بزم ارزو ایتدی شرار شوقمی　　ذرهٔ ناچیزی برخورشید انوار ایلدی
ریزش باران امالم دربحر نشاط　　رشحهٔ نیسان اقبالم کهربار ایلدی
طوطئ خوش لهجهٔ آینهٔ الطافیدر　　معجزاتن جان ودلدن اولکه اقرار ایلدی

بلبل مجروح خار قهری اولدی ذاتی   کلشن پیغمبریده اولکه انکار ایلدی
فیضیاب بوی خلقیدر ثناسنده اوکیم   کاکل اندیشه‌سن پرچین افکار ایلدی
دخلنی قالدردی امراضك طبایعدن همان   حاذق حفظی وبیمارین که تیمار ایلدی

خسروا امت سپاها شاه رفرف درکها
ای که حق ذاتك شفیع هر کنهکار ایلدی

یارسول الله دوا ساز اول شفاعتله مدد   رنج عصیانکیم دل شیدایی بیمار ایلدی
سنسن اولکیم یارسول الله وجودك فضل حق   کوهر کنجینهٔ عرفان واسرار ایلدی
سنسن اولکیم یا حبیب الله فروغ فیضله   نور نعتك طبعمی خورشید مقدار ایلدی
سنسن اولکیم یا نبی الله ره اوصافکه   هندوی خامه‌م دراخلاصین ایثار ایلدی
سنسن اولکیم یارسول الله یمن مدحتك   هر کلامم طعنه دار در شهوار ایلدی
سنسن اولکیم یا حبیب الله رسم نعتکی   مانئ دل رشك نقش چین وفرخار ایلدی
سنسن اولکیم یا نبی الله بهارستان طبع   فیض مدحکله سنك ازهارین اظهار ایلدی
چوق زماندر روزه‌دار وصفك اولمشدی نظیم   حمد لله سفرهٔ نعتکده افطار ایلدی
کلدی هنکام دعا خاموش خاموش ای کوکل   خامهٔ کستاخ کوتکشیر کفتار ایلدی
تا که حالن اهل دل که شوقله اعلام ایدوب   که شکایت کونه اشعاریله اشعار ایلدی
روحنه هر آن وهر بار اولسون اول شاهك سلام   کیم بزه الطافنی هر آن وهر بار ایلدی

امتن تا حشر ایتسون باب شرعنده مقیم
چاریارین اول شهنشاهه اوکیم یار ایلدی

اوجان هر دو جهانك یولنده اولکه فدا   اوله محبتك جانسپاری شاه وکدا
اودکلی مظهر عشق اولکه فیض تأثیری   اوله سجنجل دلدن همیشه ژنك زدا
او خوان فیضده اول میهمانکه ایلمیه   تنکده هر سر مو بردل اولسه شکرین ادا
او سومناتده زنار بند درد اولکیم   کلمه زبانکه هنکام یا صنم صمدا
او کاروانه رفیق اولکه بانك صور کبی   ترانهٔ جرس کمترینی ویره صدا

صفای عشقله دریا مثال پرجوش اول
صدف کبی کهر کامله هم اغوش اول

بقای عشقله درعاشقه شفای قلوب   بقلسه دردر ونه دوا ایمش محبوب
بنم اوجام حقیقتله عاشق دیدار   که عشق دردل شوریده‌مه می ورخ خوب
بنم او خاك ره درکه محبت کیم   حرمسرا اینه زلفین حور درچاروب
جهانی یوسف مقصودنی کورر آخر   ایدن دوچشمنی عینیله دیدهٔ یعقوب
حکیم مطلق اولور چاره ساز درد دلك   کلور سه باشکه صبر ایله محنت ایوب

نه شوق سوریله شاد اول نه سوکله غمناك
نه نوشدن متلذذ نه نیشدن دل چاك

تمام دغدغهٔ عشقله اولوب مبهوت — تباه اولورسه دە صبر وشکیب ایله سکوت 3
همیشه بغریکی قان ایله کان لعل کبی — مدام اوله دل خون کشته معدن یاقوت
قوسیر عالم ناسوتی قلبکی صاف ایت — که جذب ایده سنی قلاب جذبهٔ لاهوت
اومرتبه بشریتده اول فرشته خصال — که رشك ایده سکا سکان عالم ملکوت
نوای نالەیه برسوز ایله سر اغاز ایت — که کوش جان دوته مرغان کلشن جبروت

همای طبعك اولوب رو براه اوج یقین
جناح همت ایله ایله عزم علیین

ثبات صبرمز انکاره عشقدر باعث — ثواب وجرممز اقراره عشقدر باعث 4
صفای وصلتنی احتمالدر دیه رك — تحمل ستم یاره عشقدر باعث
رقیبه کاه مدارا ایدوب کهی دشنام — بودکلی درد دل زاره عشقدر باعث
کمند طرهٔ لیلی وشان خیالی ایله — جنون عاشقه همواره عشقدر باعث
بلای محنت هجرانه عشقدر بادی — صفای وصلت دلداره عشقدر باعث

عجبمی داغ درون اولسه لالەسی عشقك
دمادم اشك روان اولدی ژالەسی عشقك

جهان عشقده شیب و فراز اولمز هیچ — جبال و دشتی بلندیله پستی پیچا پیچ 5
دونر بو عشق مجازی حقیقته کیدرك — ایدر هلالی مه بدر عاقبت تدریج
کنار و قعر بولنمز محیط عشق ایچره — یانندە نه یم خضر انك کمینه خلیج
بولنمدی نه قماش اولدوغی بیلور عشقك — بو کارکهده بولندی ولی هزار نسیج
نجوم ثابت وسیار عشقی فرق ایتمز — نه هندسه نه سطرلاب ورمل وجفر ونه زیج

قیاس وعقلله اولمز بیان و کیفیت
بو یولده اولدی پریشان هزار جمعیت

حکیم لم یزل احسان ایدرسه فتح وفتوح — حرمسرای دل وجانی عشق ایدر مفتوح 6
ورای عشقدن اکاه اولمدی کیمسه — اولجه اولمش ازلدن محیط عالم روح
نهایت اولمیه دوران عشقه بر عاشق — اکرکه صبریله ایوب اولسه عمریله نوح
شراب عشق که جامن دوشنده کورمدی جم — فدای جرعه سیدر توبهٔ هزار نصوح
هنوز اولمده لبریز نور فیضی جهان — ازلکه برقدح ایتمشدی نوش امیدن بوح

اولوب او برقدحك نشوه یاب بادەسی ماه
هلال ایکن تن عریانی بدر اولور ناکاه

خراب بادهٔ عشقه نجاتدر برزخ — خطاسی ایلر اصابت جنان اولور دوزخ 7
خیال کنکرهٔ بارکاه حشمت عشق — دودست عالمیانی ایدر ستون زیخ
کدای درکه عشقك یاننده یکساندر — پلاس کهنه ایله پرنیان واطلس ونخ

شکوه

شکوه عشقه کوره فرقی عقل ناچیزك — مثال بارقهٔ آفتاب و پارهٔ یخ
عجبمی اولسه کوکل شاه عشقه دست آویز — که دررلر اولدی سلیمانه تحفه پای ملخ

قبول ایدوب درحکمنده بنده‌سی اولسون
بنم کبی دخی برعاشقك نسی اولسون

دبیر عشق یازوب سرنوشت مسعود — دیمشکه عاقبت کار عاشقان محمود -8-
نوای عشق اولور جان زاره ناخون زن — مثال نغمهٔ نای مؤثر داود
دوای درد درون فیض عشق پاکله‌در — جراحت دله عشق اولدی مرهم بهبود
هلاك عشق و محبت بولور حیات ابد — شهید عشق اولور واصل مقام شهود
کدای عشق اودرکیم اولوب فنا فی الله — اوله یانندە مساوی رضای بود و نبود

مجاز قنطره سندن کچوب اولن عاشق
اولور طریق حقیقتده عاشق صادق

دلیل عشقه اولور صحبت حبیب لذیذ — ذباب تلخ مذاقی ایدر زبیب لذیذ -9-
روادر ایتسه دلی ذوق عشق شیرین کام — کلور علیل اولنه شربت طبیب لذیذ
عجبمی ذائقه بخش دماغ جان اولسه — اولورمی عشق کبی اغرب غریب لذیذ
نوله کتورسه دل زاره کوی یارده عشق — که کلستانده اولور صوت عندلیب لذیذ
مدام عاشقه مطلوبی عشق ایدر طالب — بلی ایاغکه کلسه اولور نصیب لذیذ

خوشا پیالهٔ صهبای عشق و مدهوشی
که ساغرجی دلخون ایدر قدح نوشی

رخ نیازی ایدوب فرش اول و آخر — رضای عشقه بویون ویردی مؤمن و کافر -10-
صفات عشق و محبت قلمله شرح اولمز — ستایشنده زبان لال و خرد قاصر
کمال رتبهٔ سلطان عشق اکلنمز — انی بیان ایده مز نظم و نثرایله شاعر
اودلکه عشقله سرشار اوله اولور مشهور — همیشه ظاهر و باطنده باطن و ظاهر
اولوب صفا ایله معشوق عاشق آیینه — او شوقله بری منظوردر بری ناظر

جهانه صغمز ایکن پادشاه کشور عشق
صغر کوکل کبی بر تنکنایه لشکر عشق

زبون عشق صونر شیرچرخه تیغ ستیز — زبان عاشق اولور بی نیام خنجر تیز -11-
سرن خلاص ایده مز پنجه سندن آخرکار — حریف عشقه اولورسه هزار پای کریز
شب جلالنه برکرم تاب داده قمر — جمالی مهرنه خورشید ذرهٔ ناچیز
جناب وعده سنك داغداری جام ورع — شکست دردئ صهباسی کاسهٔ پرهیز
صیاح عید محبتده اولمغه قربان — طرف طرف چکیلور فوج جان عزیز

شکوه کوکبه سندن یاصلدی مهر یله ماه

زهی شکوه وزهی کوکبه تعالی الله

سپهر عشق که اولمز قیاس اکه مماس — سیاه مغفر جنون ایتدی قیس ده او قیاس 12
جکر قوافل عشاق راه عشق ایچره — هزار محنت وصد اضطراب خوف وهراس
یکان یکان سر عشاقی ریزهٔ سنك ایتمش — بنای عشقه که معمار صنع صالدی اساس
عجبمی بی سر وپا طی اولنسه راحله سی — که اولدی ریك بیابانی سودهٔ الماس
شراب ساغرینك دردی درده درماندر — خط کتابه سی دوشمش منافع الناس

جم ایلر آدمی جامی سکندر عشقك
کوکل نوله طاوسن ایچسه ساغر عشقك

شکوه عشق شه عالمی ایدر درویش — شکیبی غارت اولور قلبی منکسر دلی ریش 13
وجود عاشق عشق ومحبت ایلر ایمش — امید وبیم ایله هم پر شکوه وهم بیخویش
کمال عشق ایدر اولمز ایشلری آسان — ندکلی عاشق زار اولسه ده محال اندیش
درون سینه سنه عشق عاشقك دوشرر — هزار شورش وتشویر وصد غم تشویش
مذاق عاشقه شهد وشرنك یکساندر — صفای نوشله برد ریاننده محنت نیش

دولوب محبت ایله جمله تنم یارب
فراش عشقده آل جانمی بنم یارب

صبوح عشقله ویرجان زاره نشوهٔ خاص — صفای صدقله اولسون لبالب اخلاص 14
بموج بحر محبت بجوش شیم عشق — که اولدیلر اکه ارواح انبیا غواص
بفیض نشوهٔ صهبای ساغر جم عشق — که زهره بزمنه سازنده چرخ در رقاص
بشادیٔ دل ازادکان وادیٔ عشق — ره مجازدن ایله دل حزینی خلاص
بحق خوان نوال خدایکان رسل — که اولدی طعمه خور جودی هب عوام وخواص

ایدوب سواد نعوتن بیاض شام وصباح
اولم حبیبکی مادح دیوب هو الفتاح

ضمیر دان امم چاره ساز هر امراض — ضیای نور یقین سرادق فیاض 15
حیاض عزتنه کلشن ارم روضه — ریاض رفعتنه سلسبیل آب حیاض
مطیع سلسلهٔ ذوق وشوقی اهل ورع — مطوق چلهٔ عشقی هر دل مرتاض
ورق نکار شفاعتکه کلك عفوی ایدر — سواد دفتر عصیان امتانی بیاض
چمن طراز رسالت نبی رحمت کیم — بهار وصفنه اولدی لعمرك آب ریاض

خدایکان دو عالم شهنشه کونین
خدیو کشور لولاك سید الثقلین

طفیل شرعنه حورا غلام وخلد سماط — طهوردرا که شربت ستبرق اکه بساط 16
سپهر جوی جلالنده برپل کمتر — جهان عمارت جاهنده برکمینه رباط

وجود

وجود کاملنی ایتمش ایزد متعال   قوافل امه رهبر عبور صراط
قیاس وعقل وفراستله اولمدی تعیین   هنوز اوکوهر یکتایه قیمت وقیراط
حبیب حضرت مولا که شوق مهر یله   دل بشرده فرح خاطر ملکده نشاط

محیط جودنه نسبتله قطره در عمان
سحاب همتی یاننده نم دکل باران

ظهیر دینکه ظفر خدمتی ایله محظوظ   ظهوری باعث تحریر دفتر محفوظ 17
عجبی السنهٔ نامه دوشوب اوصافی   که کونه کونه ادا ازله اولمده ملفوظ
دوترا اولنجه کرانبار درد عشقنه پشت   ندکلی اولسه دل زار و ناتوان مبهوظ
وجود امتی بولدقجه عافیتله حیات   روان خصمی اوله مبتلای رنج فیوظ
قبول ایدرسه اکر شاهراه عشقنده   نثار جان و دل عاشقان ازل ملحوظ

طواف کوینی ایتدکجه تاسوا کن عرش
سرم ترابنه جاروب رویم اولسون فرش

عموم خلق اکه پروانه جمع خلقه اوشمع   عجبی اولسه رسل شمع بزم خاصنه جمع 18
فروغ مهر سپهر پیمبریکه ویرر   صباح محشره دک پرتو رسالتی لمع
قلاع راحت دشمن مهابتی ایله قلع   حصار عافیت خصم هیبتی ایله قمع
کمینه قطره سی یاقوت مهره طعن ایلر   او دیده کیم اقیده اشتیاقله اکه دمع
فلکده صبح و مسا آفتاب و ماه دکل   دوترملائکه آیات نعت پاکنه سمع

جناب احمد مرسل شه سروش سپاه
شفیع کل امم حضرت حبیب الله

غلام درکهنه مهر آسمان کل باغ   غریب کوینه کردون شهنشین فراغ 19
جمالی شمس ضحی کیسوانی لیلهٔ قدر   دو چشم هوش رباسی مکمل مازاغ
الندہ ساقئ مستان عشقک لایق   اولورسه صبح و مسا جام مهر و ماه ایاغ
فروغ دردئ صهبای ساغر دردی   روا در اورسه دل آفتاب محشره داغ
سماط قدرنه مهر منیر کاسهٔ زر   بساط جاهنه ماه سپهر سیم چراغ

محمد عربی خسرو لعمرک تاج
شه قلمرو اولاک صاحب المعراج

فنون مکتب عشقنده اکلینلر حرف   فنا بولنجه اوفنده وجودن ایلر صرف 20
عجبمیکه قطره سی کون ومکانه صغمز ایکن   تنک پیالهٔ دلدر شراب عشقنه ظرف
فروغ عشقنه نسبتله ذره مهر منیر   یم محبتی یاننده قطره بحر شکرف
حقیر ذره سی مهر کمالنک خورشید   فقیر قطره سی بحر جلالنک یم ژرف
شفاعتیله اوشاهک ذنوب جمله امم   هما نکه شعشعهٔ تاب افتاب ایله برف

حرام ایسه نوله چشم دل نزارمه نوم

* هزار جانله اول شاهه عاشقم الیوم *

1 * قباب قصر جلالی سپهرنه اطباق * قمر او قصره برآویزه شمس شمسهٔ طاق * 21
2 * کمینه کنکرهٔ بارکاه رفعتیدر * او خسرو دو سرانك سپهر هفت رواق *
3 * شکارکاه غمنده شه محبتنك * همیشه بستهٔ فتراکیدر دل عشاق *
4 * طبیب عالم وادمکه جانله ایتمش * مسیح وخضری دم روح بخشند مشتاق *
5 * حبیب اکرم ومحبوب ایزد متعال * یکانه بارکه ارای حضرت خلاق *
6 * معین انس وملك یعنی احمد ومحمود *
* کزین عالم وآدم خلاصهٔ موجود *

1 * کرم حدیقهٔ لطفنده برکل صد برك * کمال جودنی عقل وقیاس ایتمز درك * 22
2 * کدای سنبله چین رضاسی اولمزیسه * حیاتی خرمنه خصمك اوله مرك تکرك *
3 * بولوب اصابت ایله دوستان شرعی نجات * نصیب دشمن دینی اوله مصیبت مرك *
4 * سماط عشقنك اولسون نواله چینی کوکل * کرسنه چشم محبتدر اولمسون بی برك *
5 * ایرمه وصف جمیلندن اول شهك یارب * تن ضعیفمی مادام جانم ایتمیه ترك *
6 * قبول اولورسه کدادن بو تحفهٔ ناچیز *
* یولنده اولسون اوشاهك نثار جان عزیز *

1 * لوای عزمنه امت سپاه ونصرت ذیل * لکد خور غضبی دشمن هزیمت خیل * 23
2 * دم حصاد ایدر کشت زار جودنده * کمال عاطفتی هر دو عالمی ایکی کیل *
3 * بساط جودنه ارواح انبیا مهمان * سماط لطفنه سر جمله کائنات طفیل *
4 * بیان وصف کمال ملاحتی والشمس * سواد کیسوی مشکینی سورهٔ واللیل *
5 * فروغ پرتو رخسار لمعه باری سها * شعاع نیر دیدارتابداری سهیل *
6 * یکانه قافله سالار شاهراه هدی *
* طراز مسند اعلای یثرب وبطحی *

1 * ملك حشم ملك ملکت حدوث وقدم * معین نوع بشر فخر عالم وادم * 24
2 * عذاری نجم سها عارضی سهیل یمن * مه سپهر عرب افتاب برج عجم *
3 * پناه عالم وانسان خلاصهٔ دوجهان * حبیب حضرت رحمان شفیع کل امم *
4 * شفیع امت شاها بهشت درکاها * دم پسنده بکا ایله ذکرکی همدم *
5 * نوله بو مجلس آخرده ایلسك تشریف * حق ایلمش سنی معنیده جمله دن اقدم *
6 * سبب بو خلقته ذات حکم نمود کدر *
* بو افرینشه باعث اولن وجود کدر *

1 * نسیم عفویله ایله حرارتن تسکین * نظیم زاری قومه شرم جرمله غمکین * 25
2 * بسوز سینهٔ شوریدکان کوشهٔ عشق * باب دیدهٔ خونین دلان کنج انین *
3 * بحق قرب وصال وبلیلهٔ معراج * بحق مجلس اسرا وبزم خاص یقین *

بحق تاج لعمرك بخلعت لولاك / بحق مهر نبوت بنور شرع مبین
بحق صدق و بعدل و بحق حلم و بعلم / بصحب وآل بتول و بچار یار گزین
بحق خون جگر گوشگان حسین وحسن
او پایمال معاصی یه مرحمت سندن

ولای ذاتك ایله جانه ویر حرارت نو / ولایت دله صال نور عشق ایله پرتو — 26
خلایق اولسه نوله خوشه چین انعامك / سپهر مزرعهٔ همتكده دانهٔ جو
سماط رفعتكه قرصه شمس عالمتاب / تنور جود كه انجم شرار و ماه علو
صباح وشام امیدم بودر رجا بكدن / اولم اولنجه فضای غمكده بادیه رو
عجب اولورمی او كون روضه كه ایدوب رومال / دیم كه ای دل و جانم محبتكده گرو
اولورسه هر بن مویمده بیك دل و بیك جان
اوله حضور شریفكده جمله قربان

هزار نجلین وار ثنا كه دلبسته / هدیهٔ سخنم قیل قبوله شایسته — 27
زمان محشره دك پیشگاه عزتكه / اوله نثار بوگونه هزار گلدسته
عصاته مرحمت ایتسه نوله دل پاكك / كه جو یبارك اولور میلی دائما پسته
امید داروی دار الشفای لطفكدر / بدن شكسته وجان مضطرب كوكل خسته
هزار سهو ایله پالغزش اولمده كاری / بو بزمگاه مناهیده دوندم اول مسته
اوله خمارگدر غم زدا وشوق افزا
صداع جرمیمه عفوك اولورسه صندل سا

یولمده اولسه نیجه برزخ نیجه وادی / بیانده قالمم اولورسه عنایتك هادی — 28
چكرسه عفوك اگر دفتر خطامه قلم / نه الوف و مأتی چكرسه احادی
عجبمی گلشن وصفكده ناله سنج اولسم / چنده ذوق ویرر عندلیب فریادی
چكوب ثلاثهٔ غسالهٔ ثنای كوكل / هنوز او چرلمه در اضطرابنه بادی
دلمده نعت جمیلكله مدحت پاكك / سرمده مستیٔ عشقكله نشوهٔ شادی
شراب مدحتكك دل اولوب قدح نوشی
تمام دوندی یوكن اولدی مست مدهوشی

در بیان وصف چهار یار

Çehar-yar

بنه بسم الله دبیر قلم / صلواتیله ایله وضع رقم — 32-I
حمد خوان اول سماط معتاده / ای بساط بیانده غرق نعم
خوان اندیشه ده صلا ایله / دمدر ای میزبان فیض و حكم
ای سراینده مرغ دست آموز / بلبل خوش صفیر آتش دم
علم ادوارده ده مسلم سن / نوله كون كبی نامك اولسه علم
رومیانه كهی سرآغاز ایت / اوله عشاق بی نوا خرم

عربانه کهی حجاز ایله	تشنه شهنازیکه سنك عالم
کاه کوستر هوای اوجه چقوب	نجه در نغمهٔ عراق وعجم
نی نظمکده ایتسون آمیزش	صوت روم وعرب عجم باهم
دمبدم سیر ایدوب مقاماتی	ینه چقسك حسینی یه کورسم
نغمات ایتمده مخیر سن	ایلراجرا دمك نه بیش ونه کم
ایله خونین ترانه لر شب وروز	دلفکارك بزرك وکوجك هم
تازه برصوت دلغریب ایتکیم	زهره یی حیرت ایلسون ابکم
مدحت چاریاره قیل آهنك	صالا وکلزار بیخزانه نغم
نفسك وار اوله دیسون اشیدوب	چرخ چارمده عیسئ مریم

اولسون اول ترانهٔ تحقیق
نغمهٔ وصف حضرت صدیق

اهل اسلامه سرور وسالار	خواجهٔ سرقوافل احرار
یار غار حبیب حضرت حق	ثانی اثنین اذهما فی الغار
پادشاه قلمرو تحقیق	علم افراز لشکر ابرار
یم صدق وصفا محیط وفا	کان عرفان ومعدن اسرار
صبح صادق نهاد وروشن دل	مطلع نور ومشرق انوار
روضهٔ کویی جنت المأوی	سدرهٔ قدری نخل طوبی بار
اوایکی دیدهٔ حقیقت بین	باغ صدقه دو نرکس بیدار
چمنستان علم وعرفانده	کلبن بیخزان کل بیخار
ذرهٔ افتاب معرفتی	صبح تابان ونیر نوار
قطرهٔ بحر جود ومکرمتی	یم عمان وقلزم زخار
تودهٔ شاهراه اقبالی	چرخ کردون کردش دوار
ریزه سنك حریم اجلالی	مهر وماه وثوابت وسیار
خاك پاك در معلاسی	سرمهٔ دیدهٔ اولوا الابصار
وصف کلشنسرای رفعتی در	جنة تجری تحتها الانهار
مرکز عزتنده دورفلك	پای برجا جو نقطهٔ پرکار

اولین چاریار بی همتا
محرم خاص نازنین خدا

بری سلطان معدلت کستر	زیب اورنك داد یعنی عمر
صاحب قبضهٔ حضرت فاروق	سیف مسلول دین پیغمبر
پیشوای قوافل اسلام	شه نصرت لوا ظفر لشکر
درة التاج جملهٔ اصحاب	سرور دین خدیو پاك سیر

شمع مجلس فروزدین مبین ❁ عافیت سوز اهل ظلمت وشر
پادشاه ممالك عرفان ❁ شهربند كاله شه بندر
قدریله ریزه سنك دركاهی ❁ تاجدارانه كوهر افسر
تیر خونریزنه قدر پیكان ❁ تیغ سرتیزنه قضا جوهر
پیشه زار صلابتك شیری ❁ هیبت نامله غضنفر فر
آفرین خوان روز پیكاری ❁ كوكده فوج سروش پرده بشر
دشمنانه طلسم هیجاده ❁ نیزهٔ خشمی هفت سرا ژدر
نظر خشمنه معاذالله ❁ اولمسون كیمسه اول شهك مظهر
اثری افتابی آز قالدی ❁ ایده محتاج نور جرم قمر
قامت سرفرازین ایتمش حق ❁ بوستان عدالتنه عرعر
ظل عدلنده خلق راحت ایكن ❁ سایه سندن رجیم ایدردی حذر

شمع اسلامه پرتو اول
یار ثانیٔ احمد مرسل

بریسی منبع حیا عثمان ❁ مجمع حلم وجامع قرآن
صاحب حسن وخلق ذوالنورین ❁ كان علم وهنریم عرفان
ماه تابان اسمان هدی ❁ مهر كردون رحمت رحمن
باغبان حدیقهٔ توحید ❁ چمن آرای كلشن ایمان
محرم راز سید الكونین ❁ همدم پادشاه هردو جهان
عالم عاطفت جهان كرم ❁ مخزن جود ومعدن احسان
شرمسار جمالی انس وملك ❁ واله حسن وخلقی پیر وجوان
قامتی نخل بوستان حیا ❁ كلستان ابده سرو چمان
كل رخندن ایدردی استحیا ❁ باغ عالمده جان عالمیان
كلبن روضهٔ كرامتده ❁ نطقی بلبل رخی كل خندان
سخنی دلكشا وروح فزا ❁ دهنی غیب كوی عالم جان
دشمن اول شاهی ایلدكده شهید ❁ دتره‌دی عرش وكرس وكون ومكان
اولیحق واصل مقام شهود ❁ عید ایدوب جانن ایلدی قربان
شاخ طوباده آشیان آكوب ❁ مرغ روح روانی اولدی روان
دعوت اولوب ضیافته روحی ❁ كتدی دارالنعیمه جلوه كنان

همنشین محمد عربی
یار ثالث ندیم بزم نبی

بریسی خسرو خجسته خصال ❁ یار محبوب ایزد متعال
شیر یزدان علی ولی الله ❁ شاه دلدل سوار فرخ فال

* لافتا شان وهل اتى عنوان * * صاحب ذوالفقار وجاه وجلال *
* عرش مسند شه سعادت تخت * * شهریار قلمرو اقبال *
* شاه مردان وحیدر کرار * * پادشاه سریر جود ونوال *
* عالم معرفت جهان هنر * * بحر علم لدن محیط کمال *
* رایت افراز عرصهٔ عزت * * مسند افروز کشور اجلال *
* دهنده مقال پر حکمی * * درج یاقوت ایچنده درلآل *
* سینه سی مخزن کرامت وفیض * * وارداتیله قلبی مالامال *
* وجه پاکن کورن اولور مفتون * * کرم الله وجهه اکه دال *
* مثلنی هیئت وصلا بتده * * کورممش چشم چرخ دیرین سال *
* ینه آیینهٔ شجاعتده * * واریسه عکسیدر اوشاهه مثال *
* لوح اسراری طبعیدر عارف * * راز تحقیق نطقیدر حلال *
* اولین بحث حکمتنده اولور * * بوعلی ابکم وفلاطون لال *
* مصحف حسن اکه صونلمشدر * * نوله ختم اولسه انده خلق وجمال *

* همدم بزم خاص پیغمبر *
* چارمین یار وساقیٔ کوثر *

ایکی سرو روان باغ سعید * * ایکی نونخل کلشن جاوید
ایکی شهزادهٔ عظیم الشان * * ایکی سلطان مسند توحید
جان عالم بری امام حسن * * عالم جان بری حسین شهید
بری دل چاك چاك سم ستم * * جام زهرابه نوش خصم عنید
بری لب تشنه درون پرتاب * * غرق خوناب تیغ جور یزید
بریسی طوطئ محافل قدس * * بریسی عندلیب عرش مجید
برینك صبح وشامی عیدیله قدر * * برینك شام وصبحی قدریله عید
بریسی سرو کلستان امل * * بریسی نخل بوستان امید
بری کان سخاده کوهر پاك * * بری بحر عطاده مروارید
بریسی قطب چرخ فضل وهنر * * بریسی مرشد کمال مرید
بر صدفده ایکی در یکتا * * بر فلکده ایکی مه وخورشید
کلبن روضهٔ شهادتده * * بیخزان ایکی ورد سرخ وسفید
صدر ایوان علم وعرفانده * * ایکی شاهنشه وحید وفرید
ایتدی لرزنده جسم اعدایی * * برینك تندباد خشمی چوید
چکدی یأجوج کفره حقا کیم * * برینك تیغ قهری سد سدید

قرة العین سید الثقلین
نور چشم علی وزهراوین

32

❊ جمله اصحاب وآل خسرو دین ❊ ❊ محرمان سرادقات یقین ❊
❊ دخی جمله مهاجر وانصار ❊ ❊ تبع تابعین با تمکین ❊
❊ دخی زین العبا دیله باقر ❊ ❊ صادق کاظم رضا آیین ❊
❊ تقیٔ متقی امام نقی ❊ ❊ عسکری مهدیٔ محمد امین ❊
❊ دخی جمله ائمهٔ اسلام ❊ ❊ اولیای کرام ومجتهدین ❊
❊ جمله سی هب شه بلند نشان ❊ ❊ جمله سی هب خدیو صدرنشین ❊
❊ لشکر دینه هر بریسی ظهیر ❊ ❊ جیش اسلامه هر بریسی معین ❊
❊ هر بری پادشاه عرش مکان ❊ ❊ هر بری شهریار سدره مکین ❊
❊ هر بری مهر آسمان شرف ❊ ❊ هر بری ماه برج علیین ❊
❊ هر بری رهنمای صدق وسداد ❊ ❊ هر بری پیشوای دین مبین ❊
❊ رهبران قوافل عرفان ❊ ❊ سروران کمال وحکمت بین ❊
❊ هادمان بنای کفر وضلال ❊ ❊ خادمان سرای شرع متین ❊
❊ بحر ذات محمدیده ازل ❊ ❊ چارموج اولدی چاریار گزین ❊
❊ حسن ایله حسین اودریاده ❊ ❊ برصدف ایچره ایکی درثمین ❊
❊ اولدیلر هب شناوری اویمك ❊ ❊ آل واولاد وصحب فیض قرین ❊

❊ دمدر اوا سه بو نظم تازه نظام ❊
❊ رضی الله عنهم ایله تمام ❊

مناجات (Münacat)

33

❊ یاالهی بحق ذات وصفات ❊ ❊ بظهور ظهیر موجودات ❊
❊ بحق لا اله الا الله ❊ ❊ بصلات وبصوم وحج وزکات ❊
❊ بصف انبیا وخیل رسل ❊ ❊ بلوای شفیع مخلوقات ❊
❊ بلب زمزم وبسعی وصفا ❊ ❊ بمقامات کعبه وعرفات ❊
❊ بروان جهاریار گزین ❊ ❊ بدرود وصلات وتسلیمات ❊
❊ بجمال حسن بحسن حسین ❊ ❊ بکمال دوازده سادات ❊
❊ بشبستان اهل بیت رسول ❊ ❊ بحرمگاه عصمت زوجات ❊
❊ بکرامات صحب وآل کرام ❊ ❊ بمناجات اهل فوز ونجات ❊
❊ بدم اجتهاد مجتهدین ❊ ❊ بخلوص عبادت وطاعات ❊
❊ بقیام وقعود طاعتیان ❊ ❊ برکوع وسجود اهل صلات ❊
❊ بشهیدان عرصه گاه جهاد ❊ ❊ بغزات وبخون تیغ غزات ❊
❊ باقه روی سیا همه یارب ❊ ❊ اولیجق صبح عرصهٔ عرصات ❊
❊ علم وعرفاله سرافراز ایت ❊ ❊ کرمکدن نظمیی ده بالذات ❊
❊ یکسکدر اونامراد اولسون ❊ ❊ واصل صدر مراتب ودرجات ❊

15 لطف ايدوب ويره مرادو مقصودين ❀ اى برآرندۀ همه حاجات

ايكى عالمده ايله خرم وشاد
بالنبى وآله الامجاد

تاريخ اين ديوان

1 حمد لا يحصى كه فياض ازل ❀ ايلدى بن عاجزه لطف عظيم 34
2 ايلدم مقدورمى بذل ونثار ❀ نعت سلطان رسلده عن صميم
3 ايتدى ترتيب قصايد بيقصور ❀ وصف پيغمبرده طبع مستقيم
4 بحر اوصاف حبيب الله ده ❀ هر قصيدهم بر دُرِ درّ يتيم
5 ايليه حسن قبولك مظهرى ❀ بو در اميدم او سلطان كريم
6 سبحۀ لولو كبى دائم اوله ❀ زيب دست نكته سنجان فهيم
7 هر قصيده بيخزان بر روضه در ❀ استمز ازهارى امداد نسيم
8 اولسه لايقدر بو طفل نورسك ❀ بانوى انديشه مثلنده عقيم
9 تاحشر شايستۀ تحسين اولوب ❀ اهل عرفانه اوله يار و نديم
10 اولسه ارزانى زبان خامه وش ❀ تيغ غيرتله دل حاسد دونيم
11 ويردى بو نظم دلارايه نظام ❀ كلك شيرين كاريله طبع سليم
12 وصف پيغمبرده بو ديوانمك ❀ ظل پيغمبر كبى مثلى عديم

13 اهل دللر اوقيوب تاريخنى
ديديلر بو زيب ديوان نظيم

١٠٩٨ - 1098

بسم

ÖZGEÇMİŞ

01.01.1965 yılında Elazığ'ın Baskil ilçesinin Bilaluşağı köyünde doğdu. İlköğrenimini Bilaluşağı İlköğretim Okulu'nda 16.05.1977'de tamamladı.Malatya Fatih Lisesi'nden 01.06.1984'de mezun oldu.Yabancı dili İngilizce'dir Lisans eğitimini de Fırat Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde 11.07.1988'de tamamladı. Erciyes Üniversitesinde Eski Türk Edebiyatı alanında Yüksek Lisans eğitimi aldı. Halen Malatya Ticaret Meslek Lisesinde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

İletişim Bilgileri

Adres:Malatya Ticaret Meslek Lisesi
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
MALATYA
Tlf:0 422 321 13 43
Email:mehmetsimsek65@hotmail.com